

รายงานฉบับสมบูรณ์
ความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อผลงาน
ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ
งบประมาณประจำปี พ.ศ. 2559

บทสรุปผู้บริหาร

กรมสอบสวนคดีพิเศษ มอบหมายให้ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต เป็นที่ปรึกษาในการดำเนินโครงการสำรวจความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 วัตถุประสงค์เพื่อ

- 1) ทราบระดับความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ
- 2) เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการทำงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษให้มีความเหมาะสม มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลต่อการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน

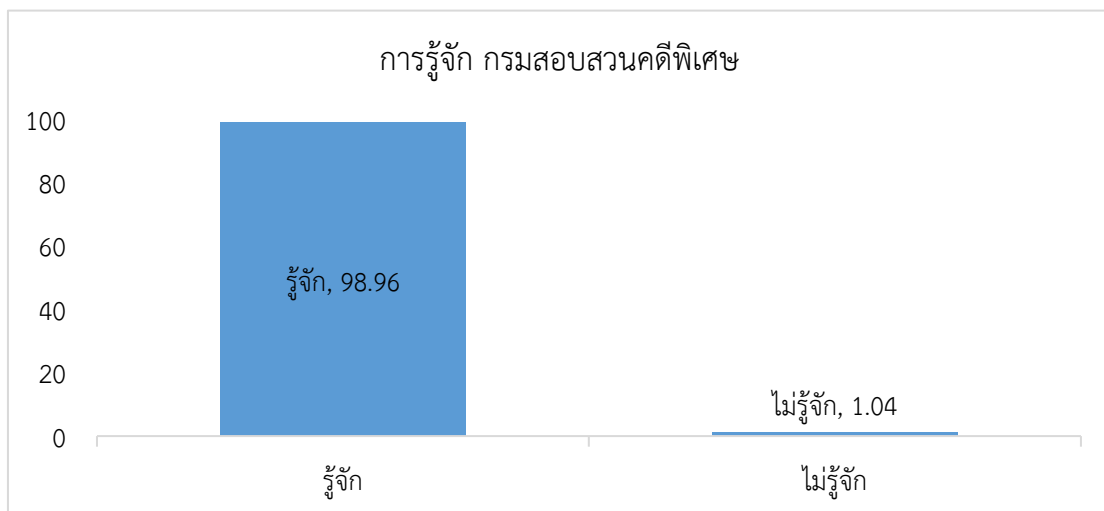
การสำรวจครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสาน (Mix Method) คือ รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยวิธีวิจัยแบบสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นรายบุคคล (In-depth Interview) กับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านกระบวนการยุติธรรม ผู้บริหารในกระทรวงยุติธรรม ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม จำนวนทั้งสิ้น 19 ท่าน ได้แก่ ผู้บริหารระดับสูงกระทรวงยุติธรรม ผู้ตรวจราชการกระทรวงยุติธรรม คณะกรรมการคดีพิเศษ ผู้บริหารสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้บริหารกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ผู้บริหารศาลอาญา สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) และสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) เป็นต้น ส่วนการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ด้วยวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) กับกลุ่มเป้าหมายสาธารณชนในการสำรวจความเชื่อมั่นครั้งนี้ ได้แก่ ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตามประกาศกรมสอบสวนคดีพิเศษ เรื่อง กระบวนการสร้างคุณค่า กระบวนการสนับสนุนผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ประกอบไปด้วยผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ ผู้ต้องหา พยาน หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ประชาชนทั่วไป และหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษ

โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) และวิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage random sampling) เก็บข้อมูลหลายวิธี ได้แก่ การสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ (Enumeration by telephone) การสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว (Face-to-Face) และการสัมภาษณ์เชิงลึก จำแนกเป็นกลุ่มผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ จำนวน 305 คน กลุ่มผู้ต้องหา จำนวน 23 คน กลุ่มพยาน จำนวน 415 คน กลุ่มหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง จำนวน 109 คน ประชาชนทั่วไป จำนวน 1,114 คน หน่วยงานภายนอกอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง จำนวน 1,327 คน และผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษ จำนวน 30 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 3,323 ตัวอย่าง

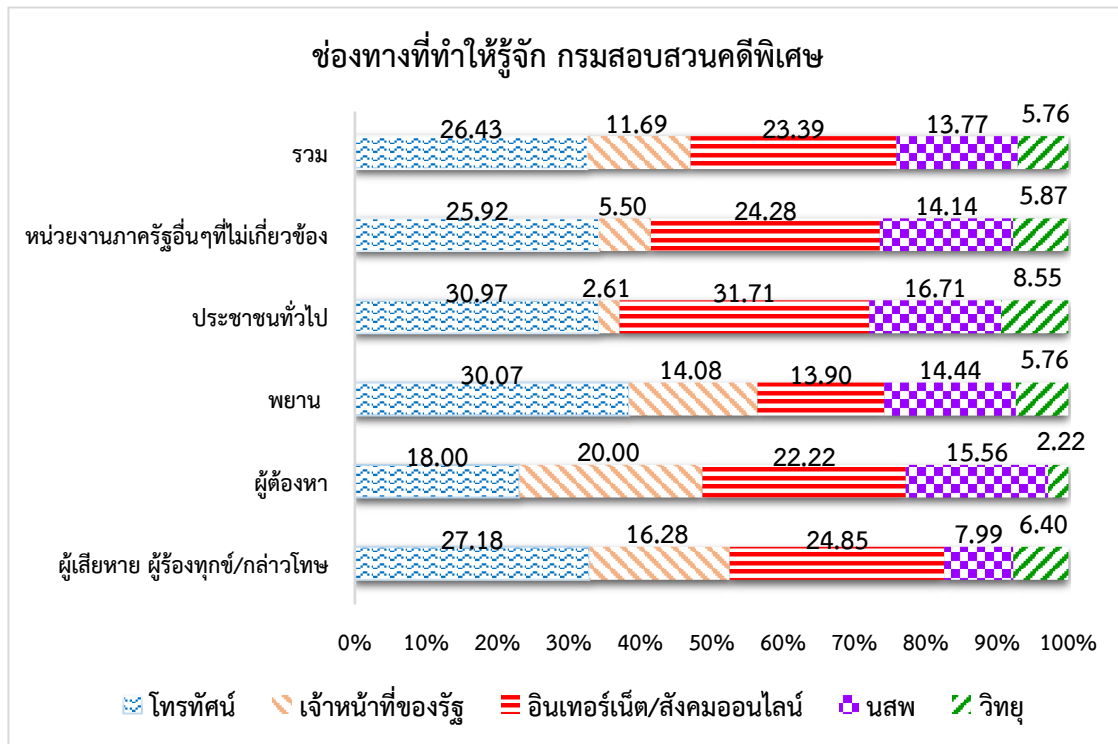
1. สรุปผลการสำรวจเชิงปริมาณ

1.1 การรู้จัก (รับรู้) กรมสอบสวนคดีพิเศษ

ภาพรวมของกลุ่มเป้าหมายได้แก่ กลุ่มผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ ผู้ต้องหา พยาน ประชาชนทั่วไป หน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง โดยทุกกลุ่มรู้จักมากถึงร้อยละ 98.96 และไม่รู้จักร้อยละ 1.04 โดยรู้จักผ่านสื่อโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาคือ สื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ สื่ออินเทอร์เน็ตและสังคมออนไลน์ สื่อหนังสือพิมพ์ และสื่อวิทยุ ตามลำดับ ตามแผนภาพที่ 1 และ 2

แผนภาพที่ 1 แสดงร้อยละภาพรวมการรู้จักกรมสอบสวนคดีพิเศษ

แผนภาพที่ 2 แสดงร้อยละช่องทางที่ทำให้กลุ่มเป้าหมายรู้จักกรมสอบสวนคดีพิเศษ

เมื่อสอบถามเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษพบว่า กลุ่มเป้าหมายที่รู้จักกรมสอบสวนคดีพิเศษระบุว่า รับรู้บทบาทหน้าที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ร้อยละ 95.49 โดยบทบาทที่รับรู้มากที่สุด คือ รับแจ้ง ร้องทุกข์คดีที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนและผู้เสียหายจำนวนมาก เช่น แซร์ลูโก้ ผู้มีอิทธิพล ฯลฯ รองลงมาคือ เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม และสืบสวนสอบสวนเฉพาะอาชญากรรมพิเศษ หรือ คดีพิเศษที่มีความซับซ้อน ตามลำดับ

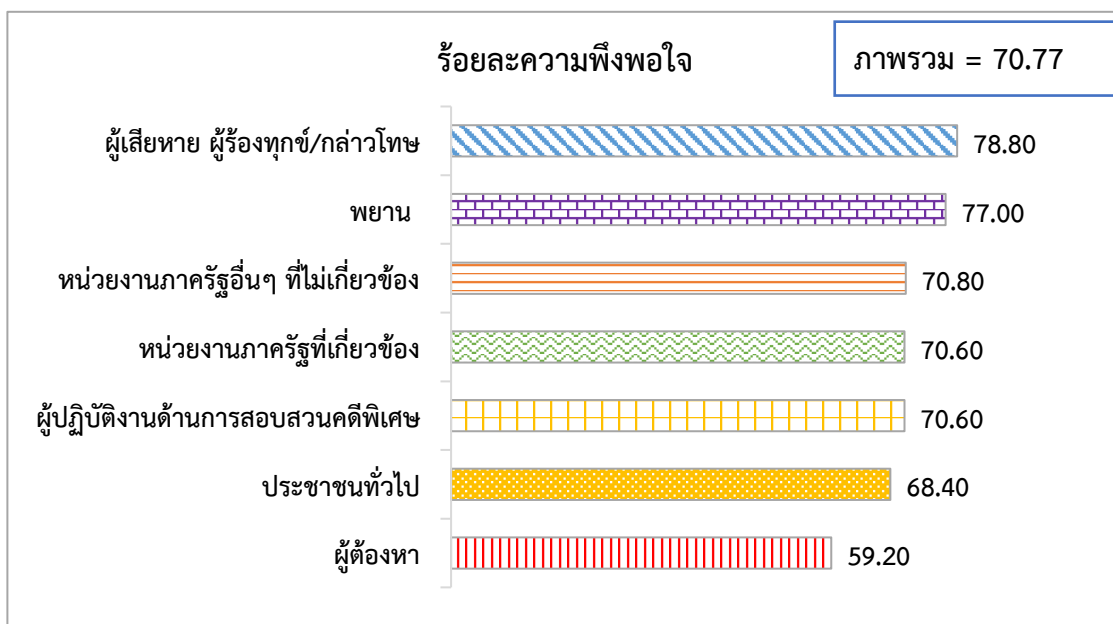
จากภาพรวมทุกกลุ่มเป้าหมายพบว่า คดีหรือประเด็นที่ทำให้รู้จักกรมสอบสวนคดีพิเศษ คือ คดีวัดพระธรรมกาย (พระธัมมชโย) ร้อยละ 20.85 รองลงมาคือ คดีแซร์ลูโก้ ร้อยละ 18.55 คดีทางการเมือง เช่น ทุจริตจำหน่ายข้าว/ทุจริตทางการเมือง/การชุมนุมประท้วง ร้อยละ 6.74 คดีฉ้อโกง ยกยอกทรัพย์ ร้อยละ 5.03 คดีการเสียชีวิตของเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดพังงาในระหว่างการควบคุม ร้อยละ 4.20 เป็นต้น ซึ่งแต่ละคดีเป็นคดีที่ประชาชนและสังคมให้ความสนใจค่อนข้างมาก

ภาพลักษณ์ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ เมื่อสอบถามในประเด็นหากนึกถึง กรมสอบสวนคดีพิเศษ ในภาพรวมสิ่งที่นึกถึงเป็นอันดับแรก คือ ความยุติธรรม ร้อยละ 36.50 รองลงมาคือ ความเป็นธรรม ร้อยละ 18.75 ความโปร่งใส ร้อยละ 13.26 ความเป็นอิสระ ร้อยละ 12.51 และ ความรวดเร็ว ร้อยละ 8.21 ตามลำดับ ยกเว้นกลุ่มหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง นึกถึงความ เป็นอิสระเป็นอันดับแรกแตกต่างจากกลุ่มเป้าหมายอื่น ๆ

1.2 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

ประเด็นความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ทำการสำรวจ ในทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยแต่ละกลุ่มเป้าหมายมีประเด็นในการวัดความพึงพอใจที่แตกต่างกัน ตามลักษณะความสัมพันธ์กับภารกิจของกรมสอบสวนคดีพิเศษ มีเกณฑ์ความพึงพอใจ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จากนั้นนำค่าเฉลี่ยความพึงพอใจที่ได้มาแปลง ค่าเป็นร้อยละ สรุปผลได้ดังนี้

ภาพรวมความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ อยู่ในระดับปานกลาง มีความพึงพอใจโดยรวม ร้อยละ 70.77

แผนภาพที่ 3 แสดงร้อยละความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

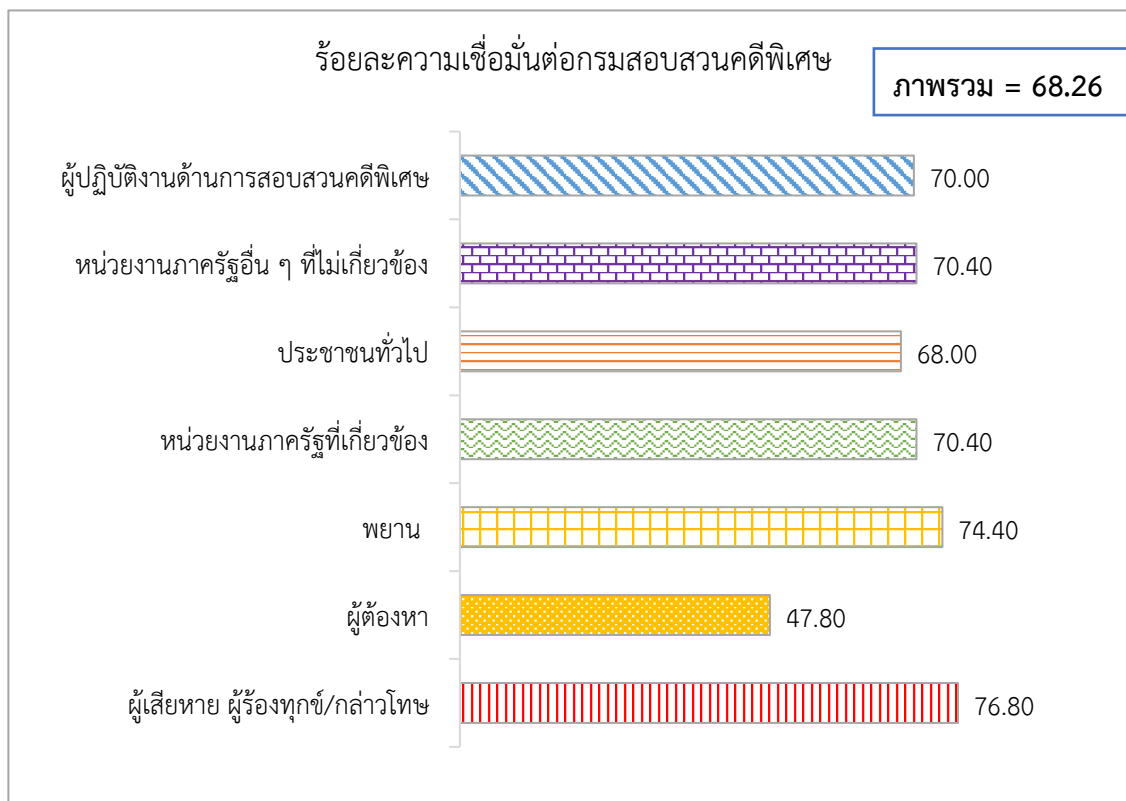
โดยกลุ่มเป้าหมายที่มีความพึงพอใจสูงสุดคือ กลุ่มผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ มีความพึงพอใจร้อยละ 78.80 รองลงมาคือ กลุ่มพยาน มีความพึงพอใจร้อยละ 77.00 กลุ่มหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง มีความพึงพอใจร้อยละ 70.80 กลุ่มหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง และผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษ มีความพึงพอใจร้อยละ 70.60 เท่ากัน ประชาชนทั่วไป มีความพึงพอใจร้อยละ 68.40 ส่วนกลุ่มที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ กลุ่มผู้ต้องหา มีความพึงพอใจร้อยละ 59.20 ตามลำดับ

ประเด็นความพึงพอใจต่อการดำเนินงานที่ผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ พยาน หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง และผู้ต้องหา มีร้อยละความพึงพอใจมากที่สุด คือ เจ้าหน้าที่/พนักงานสอบสวนปฏิบัติงานด้วยความสุภาพ ร้อยละ 87.00, 82.60, 77.20 และ 73.00 ตามลำดับ กลุ่มประชาชนทั่วไปมีความพึงพอใจในประเด็นการเผยแพร่ข่าวสารคดีที่อยู่ในความสนใจให้รับรู้ อย่างต่อเนื่อง และเจ้าหน้าที่กรมสอบสวนคดีพิเศษมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานคดีพิเศษ ร้อยละ 71.00 เท่ากัน และกลุ่มหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจในประเด็นความเชี่ยวชาญด้านกฎหมาย/มาตรการในการปฏิบัติหน้าที่/การดำเนินคดีพิเศษ ร้อยละ 74.20 ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษมีความพึงพอใจในประเด็นทรัพยากรสนับสนุนการทำงาน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยี มีความเพียงพอ ร้อยละ 76.60 ตามลำดับ

1.3 ความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

ประเด็นความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ทำการสำรวจในทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยแต่ละกลุ่มเป้าหมายจะมีประเด็นในการวัดความเชื่อมั่นที่แตกต่างกัน ตามลักษณะความสัมพันธ์กับกรมสอบสวนคดีพิเศษ โดยมีเกณฑ์การวัดความเชื่อมั่น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จากนั้นนำค่าเฉลี่ยความเชื่อมั่นที่ได้มาแปลงค่าเป็นร้อยละ สรุปผลได้ดังนี้

ภาพรวมความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ อยู่ในระดับปานกลาง มีความเชื่อมั่นโดยรวม ร้อยละ 68.26 ตามแผนภาพที่ 4

แผนภาพที่ 4 แสดงร้อยละความเชื่อมั่นต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ

ภาพรวมปัจจัยที่ส่งผลทำให้กลุ่มเป้าหมาย “เชื่อมั่น” ต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ คือ องค์กรมีความน่าเชื่อถือมากที่สุด รองลงมาคือ ความเป็นอิสระในการดำเนินงานคดี และความรวดเร็วในการดำเนินคดี ตามลำดับ

ภาพรวมปัจจัยที่ส่งผลทำให้กลุ่มเป้าหมาย “ไม่เชื่อมั่น” ต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ คือ การแทรกแซงทางการเมือง การเลือกปฏิบัติ/ไม่มีความเสมอภาคในการปฏิบัติหน้าที่ และความล่าช้าในการดำเนินคดี ซึ่งปัจจัยดังกล่าวมีความสำคัญต่อการสร้างความรู้สึกรับประกันความเชื่อมั่น และไม่เชื่อมั่นของประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมและผลการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

ระดับความเชื่อมั่นต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ ด้านการปฏิบัติงานการสืบสวนสอบสวน กระบวนการทำงานและผลงานที่ปรากฏ ในภาพรวมพบว่า กลุ่มเป้าหมายมีความเชื่อมั่นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ภาพรวมมีความเชื่อมั่น ร้อยละ 68.26 เมื่อพิจารณากลุ่มเป้าหมาย

พบว่า กลุ่มที่มีความเชื่อมั่นต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษมากที่สุด คือ ผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ เชื่อมั่นร้อยละ 76.80 รองลงมาคือ กลุ่มพยาน เชื่อมั่นร้อยละ 74.40 กลุ่มหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง เชื่อมั่นร้อยละเท่ากัน 70.40 ผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษ เชื่อมั่นร้อยละ 70.00 ประชาชนทั่วไป เชื่อมั่นร้อยละ 68.00 และผู้ต้องหา เชื่อมั่นน้อยที่สุด ร้อยละ 47.80 ตามลำดับ

โดยผลความพึงพอใจและความเชื่อมั่นมีความสอดคล้องกันไปทิศทางเดียวกัน และผลดังกล่าวสะท้อนมาจากสิ่งที่กลุ่มเป้าหมายรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางต่าง ๆ และจากการรับรู้ทำให้มีความเข้าใจบทบาทหน้าที่ การปฏิบัติงาน ตลอดจนผลการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ที่ผ่านมาจากคำแนะนำของสื่อมวลชน อย่างไรก็ตามกลุ่มผู้ต้องหาเป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษมากที่สุดย่อมมีความพึงพอใจและความเชื่อมั่นต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษต่างจากกลุ่มอื่น ๆ

1.4 การพัฒนาการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

ความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ภาพรวมพบว่า กลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่มต้องการให้กรมสอบสวนคดีพิเศษ ดำเนินคดีพิเศษ หรือปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวนให้มีความรวดเร็ว มีความเป็นธรรม มีความยุติธรรม มีความเป็นอิสระในการทำงาน มีความโปร่งใสในการทำงาน และดำเนินงานโดยปราศจากการแทรกแซงทางการเมืองหรือกลุ่มผู้มีอิทธิพล ตามลำดับ

ด้านการสื่อสารสร้างความรู้ความเข้าใจควรอยู่ในรูปแบบที่เหมาะสม ซึ่งอาจจะออกมาในรูปแบบของการสื่อสารเนื้อหาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ การให้บริการด้านคดีพิเศษ กฎหมายด้านคดีพิเศษ การให้ความรู้เกี่ยวกับข้อควรระวัง หรือ ควรปฏิบัติตนเพื่อลดหรือป้องกันความเสี่ยงด้านอาชญากรรมพิเศษ และการเผยแพร่ผลการปฏิบัติงานในการดำเนินคดีให้สาธารณชนรับรู้โดยเฉพาะในคดีที่อยู่ในความสนใจของสาธารณชนตามความเหมาะสมตามความจำเป็น ตามกระบวนการและความถูกต้องของข้อกฎหมายต่าง ๆ

2. สรุปการวิจัยเชิงคุณภาพ

จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ พบประเด็นสำคัญ คือ ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่า กรมสอบสวนคดีพิเศษ เป็นองค์กรที่มีเจตนารมณ์ในการจัดตั้งองค์กรที่ดี มีเป้าหมายในการดำเนินงานที่ชัดเจน มีความพร้อมทั้งกฎหมาย ทรัพยากร เครื่องมือเทคโนโลยี ต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ต้องการให้กรมสอบสวนคดีพิเศษสามารถเป็นที่พึ่งของประชาชนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมได้ เพราะเป็นหน่วยงานต้นทางในกระบวนการยุติธรรม และต้องการให้เป็นหน่วยงานในการส่งเสริมสนับสนุนแก้ไขปัญหาด้านอาชญากรรมพิเศษที่มีความยุ่งยากซับซ้อนมากขึ้นที่นอกเหนือภารกิจของเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยทั่วไป

การดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นที่รู้จักและเป็นหน่วยงานที่ประชาชนต้องการพึ่งพาได้ในกระบวนการยุติธรรมต้นทาง ในอดีตที่ผ่านมา การทำงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษอิงหรือยุ่งเกี่ยวกับการเมืองมากเกินไป หรืออาจถูกการเมืองแทรกแซง เป็นเครื่องมือเพื่อผลประโยชน์ของนักการเมือง ทำให้ผลการปฏิบัติงานยังไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของการจัดตั้งองค์กรและขาดความโปร่งใส ซึ่งปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานอาจเกิดจากปัจจัยในหลาย ๆ ด้าน ทั้งด้านการบริหารองค์กร ด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร ด้านทรัพยากรบุคคล และด้านอื่น ๆ เช่น สถานการณ์ทางการเมือง เป็นต้น

ด้วยความเป็นกรมสอบสวนคดีพิเศษ ที่จะต้องมีความรับผิดชอบในคดีพิเศษที่ซับซ้อนมาก บางคดีมีความสามารถในการติดตามสืบสวนสอบสวนจนสามารถดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดได้ และเป็นองค์กรที่มีความพิเศษในหลาย ๆ ด้าน คดีที่รับผิดชอบส่วนใหญ่เป็นที่อยู่ในความสนใจของประชาชนและสังคม จึงทำให้องค์กรเป็นที่จับตา และยิ่งประชาชนหรือสังคมให้ความสนใจมาก ระดับความคาดหวังต่อผลงานก็จะต้องมากกว่าองค์กรอื่น ๆ ตามไปด้วย ในขณะที่ผลการดำเนินงานที่ปรากฏต่อสายตาประชาชนโดยผ่านสื่อมวลชนที่นำเสนอผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษนั้นไม่สามารถสะท้อนความคาดหวังหรือตอบโจทย์สังคมได้ ย่อมส่งผลต่อความเชื่อมั่นขององค์กรได้มากเช่นกัน ดังนั้น ความพึงพอใจ และความเชื่อมั่นต่อผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ที่จะสามารถสร้างความพึงพอใจและความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นต่อสาธารณชน

ได้นั้น จะต้องเกิดจากผลงาน หรือผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กรที่สามารถปฏิบัติงานได้ เป็นที่ยอมรับสร้างความเป็นธรรมซึ่งสะท้อนออกมาในภาพของผลงานองค์กรที่สื่อสารให้สังคมรับรู้

สิ่งที่กรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรพัฒนาปรับปรุง คือ ด้านการบริหารจัดการองค์กร ให้มีประสิทธิภาพ ควรปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส เป็นธรรม บริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีประสิทธิภาพมีความเชี่ยวชาญ ความรู้และความสามารถเฉพาะคดีพิเศษ สร้างวัฒนธรรมองค์กรของตนเองให้มีความชัดเจน เช่น เป็นองค์กรที่จะต้องมีการปฏิบัติงานที่มีความทุ่มเท มีการทำงานเป็นทีม มีความซื่อสัตย์ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และมีความเชี่ยวชาญในงานที่ทำโดยเฉพาะเกี่ยวกับการสอบสวนสืบสวนคดีพิเศษที่มีความสลับซับซ้อน เป็นต้น และจากผลการดำเนินงานขององค์กรในภาพรวมจะสามารถสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อมั่น ความน่าเชื่อถือขององค์กรได้

นอกจากนั้น กรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรเพิ่มบทบาทหน้าที่ในการสร้างการรับรู้ และความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ ภารกิจ ตลอดจนกระบวนการดำเนินคดีพิเศษให้มีความชัดเจน ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในด้านปัญหาอาชญากรรมพิเศษ การเฝ้าระวัง และการป้องกันเบื้องต้น ให้กับประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการดำเนินงานเชิงรุกมากขึ้น โดยอาจจะอาศัย กระบวนการมีส่วนร่วมของเครือข่ายหน่วยงานต่างๆ และภาคประชาชน

3. ข้อเสนอแนะเพื่อยกระดับความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ

(1) กรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรทบทวนบทบาทหน้าที่ และการพิจารณา รับเป็นคดีพิเศษให้เป็นไปตามกฎหมาย

กรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรมีการศึกษาทบทวนบทบาทอำนาจหน้าที่ และ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา และการพิจารณา รับเป็นคดีพิเศษ ว่ามีความเหมาะสมสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์และภารกิจในการจัดตั้งหรือไม่อย่างไร เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาให้และพัฒนา ให้สอดคล้องกับกฎหมายและสถานการณ์ทางสังคม เนื่องจากที่ผ่านมาได้มีกฎหมายหรือประกาศ ให้มีการเพิ่มรูปแบบของคดีพิเศษมากขึ้น จึงทำให้ปัจจุบันภารกิจของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

มีจำนวนคดีพิเศษตามกฎหมายเพิ่มขึ้นจำนวนมาก และมีจำนวนคดีที่มีอยู่ในความรับผิดชอบ มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น ประกอบกับจำนวนบุคลากรและความเชี่ยวชาญของบุคลากร ในแต่ละเรื่องแต่ละคดีนั้นอาจมีไม่สอดคล้องกับภารกิจที่เพิ่มขึ้น จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การดำเนินคดี การสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษต่าง ๆ มีความล่าช้า เพราะเมื่อจำนวนหรือปริมาณงานหรือภารกิจที่ รับผิดชอบมีมากเกินไป จำนวนบุคลากรอาจมีไม่เพียงพอ และอาจจะไม่มีเวลาในการพัฒนา ทักษะความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านการสืบสวนสอบสวน ซึ่งย่อมส่งผลต่อการปฏิบัติงาน ของบุคลากรและองค์กรตามลำดับ

ดังนั้น สิ่งที่กรมสอบสวนคดีพิเศษควรพิจารณาดำเนินการ คือ ทบทวน บทบาท อำนาจหน้าที่ด้านคดีพิเศษให้มีความชัดเจน รัดกุมมากกว่านี้ โดยควรยึดหลักตามเจตนารมณ์ของ การจัดตั้งเป็นสำคัญ การพิจารณารับเป็นคดีพิเศษควรมีความจำเพาะเจาะจงคดีที่มีความยุ่งยาก สลับซับซ้อน เป็นอาชญากรรมที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและเป็นภัยระดับประเทศหรือส่งผลใน ระดับประเทศ มีความพิเศษเฉพาะ (Specific) ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ตั้งแต่ต้นเพื่อให้ ความสำคัญกับการดำเนินคดีนั้น ๆ อย่างจริงจัง และหากจำเป็นต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญชำนาญการ ในระดับ Expert ที่เป็นเฉพาะเรื่องหรือเฉพาะคดีก็อาจจะสรรหา หรือคัดเลือกมาเป็นกรณีไป นอกจากนั้นควรพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้เป็นผู้มีความสามารถพิเศษ ความชำนาญ ด้านการสืบสวนสอบสวน การค้นหาข้อเท็จจริงในเชิงลึก ควรกำหนดแนวทางในการพิจารณา รับเป็นคดีพิเศษให้มีความละเอียดถี่ถ้วนให้มากกว่านี้ เพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ในการรับ เป็นคดีพิเศษให้มีความจำเพาะเจาะจงมากขึ้น ทำให้จำนวนคดีที่รับผิดชอบมีไม่มากเกินไปและ ไม่ทับซ้อนกับหน่วยงานอื่น ๆ ทุกคดีพิเศษที่ดำเนินการจะต้องมีระดับความสำคัญสูงสุด และ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ คดีสามารถค้นหาจับกุมผู้กระทำผิด และสามารถส่งฟ้องต่อไปได้ ซึ่งจะทำให้เกิดผลงานเป็นที่ยอมรับ และสร้างความเชื่อมั่น ต่อผลการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษได้ในที่สุด

**(2) กรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรศึกษาแนวทางการปรับปรุงการบริหารงาน
ให้เกิดความเป็นอิสระ ทั้งในด้านการบริหารจัดการองค์กร ด้านการปฏิบัติงานสืบสวนสอบสวน
และควรมีระบบการติดตามประเมินผลจากการปฏิบัติงานที่เป็นรูปธรรมชัดเจน**

ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้สาธารณชนมีความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ คือ การดำเนินงานที่ปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง การดำเนินคดีหรือการทำงานด้วยความเป็นอิสระ และความซื่อสัตย์ โปร่งใส เป็นภาพลักษณ์ที่สาธารณชนต้องการเห็นจากกรมสอบสวนคดีพิเศษ ดังนั้น จากผลการศึกษาจะเห็นว่า แนวทางการปรับปรุงการบริหารงานเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับกรมสอบสวนคดีพิเศษนั้น อาจจะต้องมีแนวทางหลายประการด้วยกัน แต่ประการแรกที่สำคัญ คือ การทำให้องค์กรปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง ไม่เป็นเครื่องมือให้นักการเมืองนำไปหาประโยชน์หรือใช้เป็นเครื่องมือในการทำลายผู้อื่นเหมือนเช่นที่ผ่านมาในอดีต ส่วนประเด็นความเป็นอิสระในการดำเนินงาน (เช่น เป็นอิสระด้านการบริหารจัดการองค์กร อิสระในการทำงาน และอิสระจากนักการเมืองหรือฝ่ายบริหาร ตลอดจนผลประโยชน์ทับซ้อน อื่น ๆ) ซึ่งจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญทำให้สาธารณชนเกิดความเชื่อมั่นได้ เพราะหากองค์กรที่อยู่ในกระบวนการยุติธรรมมีความเป็นอิสระในการดำเนินงาน หรือ การพิจารณาคดีย่อมได้รับความไว้วางใจจากสังคม ไม่สร้างความเคลือบแคลงสงสัยต่อการปฏิบัติงาน ผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านเปรียบกับการทำงานของศาล ที่มีความเป็นอิสระในการดำเนินงาน ซึ่งหากกรมสอบสวนคดีพิเศษสามารถดำเนินคดี พิจารณาคดี สืบสวนสอบสวนคดี ตลอดจนทำให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานแล้ว การดำเนินงานจะมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และสามารถสร้างความเป็นธรรม ความยุติธรรมให้กับผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากคดีพิเศษต่าง ๆ ได้

ในด้านการบริหารจัดการองค์กร ผู้บริหารระดับสูงของกรมสอบสวนคดีพิเศษมีความสำคัญอย่างยิ่ง การคัดเลือกหรือสรรหาผู้ที่เข้ามาเป็นผู้บริหาร ควรที่จะคัดเลือกจากบุคคลในสายงานที่เกี่ยวข้อง มีคุณลักษณะที่มีความตรงไปตรงมาในการบริหารองค์กร กล้าคิดกล้าตัดสินใจ ยึดหลักความถูกต้อง โปร่งใส ความยุติธรรมและหลักของกฎหมายที่มีอยู่ในอำนาจหน้าที่

เพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน และการบริหารองค์กรให้ปลอดจากการแทรกแซงทางการเมือง และสามารถยับยั้งในการปฏิบัติหน้าที่เพื่ออำนวยความสะดวกธรรมชาติให้เกิดขึ้นให้ได้

ดังนั้น การทำงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรต้องยึดมั่นในหลักการการทำงาน หรือ หลักธรรมาภิบาลและหลักกฎหมายอย่างเคร่งครัด ตรงไปตรงมา และด้านการติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานแล้ว กรมสอบสวนคดีพิเศษควรกำหนดตัวชี้วัดเพื่อการประเมินผล ทั้งในทุกระดับ โดยอาจจะกำหนดตัวชี้วัดที่มีความเฉพาะเจาะจงสอดคล้องกับลักษณะงาน เช่น จำนวนคดีที่มีการส่งกลับเพื่อสอบสวนเพิ่มเติม หรือจำนวนคดีที่พนักงานอัยการมีการดำเนินการสั่งฟ้องคดีต่อไป หรือจำนวนคดีที่มีการสืบสวนสอบสวนแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือ ควรมีการรวบรวมข้อมูลเปรียบเทียบจำนวนคดีที่เข้ามา จำนวนคดีที่รับเป็นคดีพิเศษ จำนวนคดีที่สามารถดำเนินการสืบสวนสอบสวนตามขั้นตอน เป็นต้น เพื่อนำไปประเมินผลและวิเคราะห์หาแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง เช่นเดียวกับการจัดทำสถิติของการดำเนินคดีของสำนักงานศาลยุติธรรม เป็นต้น

(3) กรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรมีบทบาทในการสร้างเสริมการรับรู้ ความเข้าใจ ในบทบาทหน้าที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ และองค์ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการป้องกันอาชญากรรมภายใต้กฎหมายว่าด้วยการคดีพิเศษ

จากผลการสำรวจเชิงปริมาณพบว่า ประชาชนทั่วไปมีความพึงพอใจต่อการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของกรมสอบสวนคดีพิเศษ เพราะเป็นสิ่งที่ทำให้ประชาชนได้รับรู้ถึงบทบาทหน้าที่ การดำเนินงาน และผลการปฏิบัติงานด้านคดีพิเศษที่ประชาชนให้ความสนใจติดตามคดีที่กรมสอบสวนคดีพิเศษดำเนินการอยู่ ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า การนำเสนอหรือเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลของคดีต่าง ๆ เป็นสิ่งที่ดี และเป็นช่องทางที่สำคัญที่ทำให้ประชาชนได้รับการดำเนินงาน ผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ แต่การเผยแพร่ข่าวสารควรพิจารณาให้รอบคอบ และควรนำเสนอข้อมูลข่าวสารเท่าที่จำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน เช่น

การแจ้งหรือให้ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินคดี/การสอบสวนสืบสวน ความก้าวหน้าของคดี ผลการดำเนินคดี เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ในด้านความโปร่งใส และการให้ข้อมูลข่าวสารกับประชาชน เพราะการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ให้ประชาชนได้รับรู้รับทราบ สร้างความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน และการดำเนินคดี อีกทั้งยังเป็นการเปิดเผยข้อมูลที่จำเป็นเพื่อแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใส นอกจากนี้ยังทำให้ เห็นว่าเป็นองค์กรที่ประชาชนสามารถเข้าถึง และสามารถช่วยเหลือประชาชนได้

นอกจากการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผลการดำเนินคดีแล้ว กรมสอบสวนคดีพิเศษ สามารถส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาท อำนาจหน้าที่ และภารกิจที่สำคัญ ช่องทางการติดต่อ ตลอดจนลักษณะของกรมสอบสวนคดีพิเศษให้ประชาชนและบุคคลที่เกี่ยวข้องได้รับรู้ เพื่อป้องกันการ เข้าใจที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่กรมสอบสวนคดีพิเศษ นอกจากนี้ กรมสอบสวน คดีพิเศษ ควรทำงานในเชิงรุกให้มากกว่าเชิงรับ โดยการให้ความรู้กับประชาชนและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เกี่ยวกับคดีพิเศษ รูปแบบหรือลักษณะของอาชญากรรมต่าง ๆ วิธีการสังเกต การรู้จักป้องกันตนเองและไม่ตกเป็นเหยื่อของอาชญากร หรือสร้างความตระหนักในการปกป้อง ผลประโยชน์ของประเทศ และช่วยกันส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวน และเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อเป็นการป้องปรามการเกิดปัญหาอาชญากรรมในระยะยาว

(4) กรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรกำหนดทิศทางและเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กร (Norm) โดยเฉพาะของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

บุคลากรที่เข้ามาปฏิบัติงานมีทั้งรับโอนย้ายจากหน่วยงานรัฐอื่น ๆ บุคลากรที่ เข้ามาจึงต้องอาศัยผู้มีประสบการณ์ มีความรู้ความชำนาญในแต่ละสาขา โดยไม่มีการบ่มเพาะหรือ สร้างวัฒนธรรมองค์กรของกรมสอบสวนคดีพิเศษขึ้นมาโดยเฉพาะ ทำให้เกิดปัญหาอุปสรรคใน การปฏิบัติงาน ผู้ปฏิบัติงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษมาจากหลากหลายหน่วยงาน จึงมี รูปแบบวิธีการปฏิบัติงาน มีทัศนคติการทำงานที่ยึดติดกับวัฒนธรรมองค์กรจากที่เดิม ทำให้เกิด ความหลากหลายในการปฏิบัติงาน กรมสอบสวนคดีพิเศษควรสร้างวัฒนธรรมองค์กร (ในระดับที่

เป็นปทัสถาน หรือ Norm) ของกรมสอบสวนคดีพิเศษขึ้นมาโดยเฉพาะ เพราะเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้บุคลากรในองค์กรมีความเข้าใจในองค์กร และการปฏิบัติตน มีทัศนคติและพฤติกรรม การปฏิบัติงานและปฏิบัติตนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีวัฒนธรรมในการมีความรัก ความสามัคคี ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ความเป็นทีมในการทำงานเพื่อองค์กร และช่วยกันทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมายได้ กรมสอบสวนคดีพิเศษในปัจจุบันยังขาดการหลอมรวมวัฒนธรรมองค์กรให้เป็นหนึ่งเดียวกัน วัฒนธรรมองค์กรที่เกิดจากค่านิยมร่วมของคนในองค์กรนั้น ควรที่จะสะท้อน ความเป็นตัวตนของกรมสอบสวนคดีพิเศษและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของการจัดตั้ง

ดังนั้น กรมสอบสวนคดีพิเศษควรสร้างวัฒนธรรมองค์กรของตนเอง โดยเฉพาะวัฒนธรรมองค์กรที่สำคัญของกรมสอบสวนคดีพิเศษที่ควรจะมี คือ ความซื่อสัตย์ โปร่งใส ความเป็นธรรม ความเป็นอิสระในการทำงานภายใต้กฎหมายและกฎเกณฑ์ที่กำหนด นอกจากนั้น สิ่งที่มีและสำคัญ คือ การเป็นผู้เชี่ยวชาญในด้านการสืบสวนสอบสวน หรือ แนวทางในการพัฒนาการทำงานของบุคลากรของกรมสอบสวนคดีพิเศษ หรือ อาจจะนำ Motto ขององค์กร “เกียรติศักดิ์ เชี่ยวชาญ ซื่อสัตย์” ที่กำหนดไว้แล้วมาให้คำนิยามที่ชัดเจน ให้ความรู้ความเข้าใจสร้างความตระหนักให้กับบุคลากร นำไปสู่การปฏิบัติจนเกิดเป็น วัฒนธรรมองค์กรต่อไป การสร้างวัฒนธรรมองค์กรควรกำหนดแนวทางในการนำไปสู่การปฏิบัติ ให้ชัดเจนและนำไปใช้อย่างจริงจัง มีกระบวนการส่งเสริมและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพราะวัฒนธรรมองค์กรมิได้สร้างขึ้นได้ในระยะเวลาอันสั้น แต่หากต้องใช้ระยะเวลาและความร่วมมือร่วมใจกันของบุคลากรในองค์กร จึงจะสามารถขับเคลื่อนให้เกิดวัฒนธรรม องค์กรที่พึงประสงค์ได้

4. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

(1) ควรศึกษาหรือสำรวจเกี่ยวกับความคิดเห็น ความต้องการ และความคาดหวังของบุคลากรภายในกรมสอบสวนคดีพิเศษในด้านการบริหารจัดการ ด้านการพัฒนาองค์กร ด้านวัฒนธรรมองค์กร และด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคล

การสำรวจความคิดเห็นของบุคลากร เป็นช่องทางหนึ่งในการรับฟังมุมมองความคิดเห็น ความรู้สึกของบุคลากรในองค์กร เป็นการใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของบุคลากรในองค์กรในการช่วยสะท้อนแนวคิดการพัฒนาองค์กร ทำให้บุคลากรเห็นว่า องค์กรให้ความสำคัญกับบุคลากร เป็นส่วนหนึ่งขององค์กร และเป็นช่องทางในการรับฟังและสะท้อนกลับความคิดเห็นของบุคลากรอย่างเป็นรูปธรรม และเป็นประโยชน์ต่อตัวบุคลากร ก่อให้เกิดประโยชน์กับองค์กรในการที่จะหาแนวทางสร้างความผูกพันต่อองค์กร การสำรวจดังกล่าว ควรดำเนินการอย่างเป็นกลาง สร้างความไว้วางใจในการให้ข้อมูลของบุคลากรอย่างตรงไปตรงมา โดยการแสดงความความคิดเห็นดังกล่าวจะต้องไม่สะท้อนหรือมีผลตอบกลับ (Feedback) ไปยังบุคลากรที่แสดงความคิดเห็นออกมาอย่างตรงไปตรงมา เพราะจะเป็นการปิดกั้นความคิดเห็นที่แท้จริง ทำให้องค์กรไม่ได้ข้อมูลตรงกับความเป็นจริง และอาจนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงได้

การสำรวจความคิดเห็นของบุคลากรภายในมีประโยชน์ที่สำคัญคือ สามารถรับทราบปัญหา อุปสรรค ความต้องการ และความคิดเห็นในการปฏิบัติงาน และนำความคิดเห็นของบุคลากรในองค์กรมาวิเคราะห์หาแนวทางการพัฒนาปรับปรุงการบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ตลอดจนนำข้อมูลมาวิเคราะห์และใช้ประกอบการวางแผนการพัฒนาองค์กรตามแนวทางการบริหารองค์กรสมัยใหม่ ซึ่งการรับฟังความคิดเห็นของบุคลากร จะทำให้บุคลากรเห็นความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กร และการสร้างความตระหนักในการทำงานเพื่อองค์กรได้อีกทางหนึ่ง

(2) ควรศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรค และแนวทางการบริหารจัดการองค์กร ในรูปแบบของกรมสอบสวนคดีพิเศษโดยเฉพาะ

จากผลการศึกษาความเชื่อมั่นของสาธารณชน ประเด็นสำคัญที่กระทบต่อการบริหารจัดการองค์กร และการบริหารงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ คือ ความเป็นกลาง ความเป็นอิสระในการดำเนินงานโดยปราศจากการแทรกแซงจากการเมือง และกลุ่มบุคคลบางกลุ่มที่มุ่งหวังจะใช้ประโยชน์จากกรมสอบสวนคดีพิเศษ เป็นเครื่องมือในทางใดทางหนึ่งเพื่อประโยชน์ของตนเอง ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า เป็นปัญหาและอุปสรรคสำคัญที่มีส่วนลดทอนความเชื่อมั่นในการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ดังนั้น กรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรมีการศึกษาวิเคราะห์เชิงลึกเกี่ยวกับสภาพปัญหา อุปสรรค และแนวทางการบริหารจัดการองค์กร ตลอดจน การศึกษาสถานะองค์กร เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการองค์กรในกระบวนการยุติธรรม เพื่อสร้างความยุติธรรม ความเป็นธรรม รวมทั้งศึกษาทบทวนประสิทธิภาพ การดำเนินงานของ องค์กรในภาพรวม เพื่อนำข้อมูลมาสังเคราะห์ กำหนดแนวทางการพัฒนาการบริหารองค์กร และ นำเสนอผลการศึกษาดังกล่าวต่อผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป

(3) ควรศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการรับรู้ ความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติของประชาชนที่มีต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษในด้านภาพลักษณ์องค์กร

จากผลการสำรวจดังกล่าวเป็นการสำรวจความเชื่อมั่น โดยได้มีการศึกษา การรับรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษในระดับเบื้องต้นทำให้ทราบว่า ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องรับรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษในระดับพื้นฐาน (รับรู้แบบผิวเผิน) หรือบางกลุ่มรับรู้และประมวลการรับรู้จากสิ่งที่มีการสื่อสารผ่านสื่อมวลชน เท่านั้น ซึ่งอาจจะมีทั้งการรับรู้ที่ถูกต้องและคลาดเคลื่อนได้ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า ควรมีการศึกษา สืบค้นเกี่ยวกับ การรับรู้ ความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติของประชาชนต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ โดยเฉพาะ และผลการศึกษาจะทำให้กรมสอบสวนคดีพิเศษ สามารถรับรู้ได้ว่า ประชาชนมี ความเข้าใจต่อองค์กรเป็นอย่างไร มีทัศนคติอย่างไรต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ อีกทั้งยังสามารถใช้ ผลการศึกษาสำรวจดังกล่าวเป็นข้อมูลการประเมินผลการปฏิบัติงานจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ภายนอกตามรูปแบบวิธีการประเมินแบบ 360 องศาอีกด้วย และหากผลการศึกษาวิจัยดังกล่าวมีข้อค้นพบใด ๆ ที่จะนำไปสู่การหาแนวทางการพัฒนาองค์กรได้ กรมสอบสวนคดีพิเศษ สามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดกลยุทธ์ในการสื่อสารขององค์กร และกำหนดแผนงานหรือกลยุทธ์เพื่อพัฒนางานขององค์กรต่อไปได้ในอนาคต

สารบัญ

หน้า

บทสรุปผู้บริหาร.....	- 1 -
บทที่ 1 บทนำ	1
1. หลักการและเหตุผล	1
2. วัตถุประสงค์.....	4
3. ขอบเขตการดำเนินงาน	4
4. ข้อตกลง	4
5. ข้อจำกัด	5
6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
7. ระยะเวลาดำเนินการสำรวจ	5
8. นิยามศัพท์เฉพาะ	6
บทที่ 2 ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	9
1. ความหมายของสาธารณชน.....	9
2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับความเชื่อมั่น	12
3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรม.....	18
4. การบริหารงานภาครัฐสมัยใหม่ (New Public Management).....	24
5. หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี	37
6. แนวคิดความพึงพอใจ.....	45
7. แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ และเปิดรับข่าวสาร	47
8. โครงสร้างและการบริหารงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ (DSI).....	51
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	53
10. กรอบแนวคิดการสำรวจ.....	60

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 3	วิธีการดำเนินงาน	61
1.	วิธีการศึกษา.....	61
2.	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	61
3.	ขอบเขตด้านเนื้อหา.....	67
4.	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	68
5.	การดำเนินงาน	72
6.	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	73
7.	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
8.	สถิติที่ใช้ในการศึกษา.....	74
9.	สัญลักษณ์ที่ใช้	75
บทที่ 4	ผลการสำรวจ.....	77
4.1	ผลการสำรวจโดยการวิจัยเชิงปริมาณ (Survey Research).....	77
(4.1.1)	ตารางผลการสำรวจความเชื่อมั่นของผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ.....	78
(4.1.2)	ตารางผลการสำรวจความเชื่อมั่นของผู้ต้องหา	92
(4.1.3)	ตารางผลการสำรวจความเชื่อมั่นของพยาน	105
(4.1.4)	ตารางผลการสำรวจความเชื่อมั่นของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง	119
(4.1.5)	ตารางผลการสำรวจความเชื่อมั่นของประชาชนทั่วไป	133
(4.1.6)	ตารางผลการสำรวจความเชื่อมั่นของหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง	149
(4.1.7)	ตารางผลการสำรวจความเชื่อมั่นของเจ้าหน้าที่ด้านสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ	165
4.2	ผลการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก	179

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 5	สรุปผลและอภิปรายผล	199
1.	สรุปผลการวิจัย	199
2.	อภิปรายผล	214
บทที่ 6	ข้อเสนอแนะเพื่อยกระดับความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ.....	223
6.1	ข้อเสนอแนะเพื่อยกระดับความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ	223
6.2	ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป	232
บทที่ 7	ผลการจัดประชุมเพื่อนำเสนอผลการสำรวจความเชื่อมั่นของสาธารณชน	
	ต่อผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ	235
7.1	เวลาและสถานที่ในการจัดประชุม	235
7.2	รูปแบบการจัดประชุม	235
7.3	ข้อคิดเห็นของผู้เข้าร่วมประชุม	236

บรรณานุกรม

คณะทำงาน

ภาคผนวก

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

กำหนดการจัดสัมมนา

ภาพประกอบการจัดประชุมสัมมนา

บทที่ 1

บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

กรมสอบสวนคดีพิเศษ เป็นส่วนราชการในสังกัดกระทรวงยุติธรรม ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 เพื่อรับผิดชอบในการดำเนินการเกี่ยวกับคดีอาญาบางประเภทที่มีผลกระทบร้ายแรงต่อเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยที่คดีดังกล่าวจำเป็นต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเป็นผู้ดำเนินการสืบสวนและสอบสวน รวมทั้งกำหนดอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ดังกล่าว เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดอาญาดังกล่าวข้างต้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และต่อมาได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 กำหนดให้มีพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ เจ้าหน้าที่คดีพิเศษ และวิธีการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่สอบสวนคดีพิเศษดังกล่าวเป็นการเฉพาะอย่างชัดเจน ซึ่งการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายดังกล่าวมีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ซึ่งการให้อำนาจดังกล่าวนี้ ทำให้ประชาชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับคดีพิเศษถูกจำกัดสิทธิและเสรีภาพ เช่น สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย เสรีภาพในเคหสถาน เสรีภาพในการเดินทาง และในการเลือกถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร และเสรีภาพในการสื่อสารถึงกัน เป็นต้น

ดังนั้น การปฏิบัติหน้าที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษต้องยึดหลักกฎหมาย วางตนเป็นกลาง รักษาประโยชน์ส่วนรวม อำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ประชาชนตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี และต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดินทั้งในการพัฒนาระบบงานภาครัฐ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐใช้หลักการบริหารกิจการที่ดีเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการ

ปัจจุบันการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงในมิติต่าง ๆ ทั้งในทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เป็นไปอย่างรวดเร็ว สภาพการณ์ดังกล่าว ก่อให้เกิดการกระทำความผิดในลักษณะที่เป็นคดีพิเศษ ซึ่งเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของประเทศ การบังคับใช้กฎหมายให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายด้วยความเสมอภาคและเป็นธรรม อันจะทำให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นว่า

จะได้รับการปกป้องคุ้มครองให้ปลอดภัยจากอาชญากรรมที่เป็นคดีพิเศษ มีความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยความสะดวก อีกทั้งหากมีการกระทำผิดที่เป็นคดีพิเศษเกิดขึ้น ก็มีความเชื่อมั่นว่าจะได้รับอำนาจความยุติธรรมและการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ จะนำไปสู่ความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม และความมั่นคงของประเทศในด้านอื่น ๆ ตามมา ไม่ว่าจะเป็นความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองการปกครองประเทศ ทำให้ประเทศมีความมั่นคง และมีเสถียรภาพสามารถเผชิญกับสภาวะการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นภัยคุกคามทั้งจากภายในประเทศและจากภายนอกประเทศได้อย่างยั่งยืน

ตลอดระยะเวลา 15 ปีที่ผ่านมา กรมสอบสวนคดีพิเศษ ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายกำหนด จนมีผลงานอันเป็นประโยชน์ต่อประเทศ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม เป็นที่ประจักษ์ต่อสาธารณชน ซึ่งกรมสอบสวนคดีพิเศษ ได้มีการติดตามผลการปฏิบัติราชการและดำเนินการปรับปรุงการปฏิบัติราชการอย่างต่อเนื่อง โดยการสำรวจความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้ที่เกี่ยวข้อง และประชาชน เพื่อนำผลที่ได้จากการสำรวจไปเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาเพื่อพัฒนาระบบงานสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษของกรมสอบสวนคดีพิเศษให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด

ดังนั้น เพื่อติดตามและประเมินผลการปฏิบัติราชการ และการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์กรมสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2555-2559 ยุทธศาสตร์ที่ 1 เสริมสร้างความมั่นคงของประเทศในมิติของการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ ตัวชี้วัด “ร้อยละความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ” อันจะส่งผลให้การดำเนินคดีพิเศษ เป็นหลักประกันในการอำนวยความสะดวกสร้างการยอมรับและความเชื่อถือศรัทธาต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษและต่อกระบวนการยุติธรรมทั้งระบบ จึงต้องดำเนินโครงการจ้างที่ปรึกษาสำรวจความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

จากผลการสำรวจความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ปี 2558¹ ภาพลักษณ์ที่เกี่ยวกับบุคลากร พบว่า “ผู้เชี่ยวชาญด้านการสืบสวนสอบสวน” เป็นบุคคลที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นึกถึงเมื่อได้ยินคำว่า “กรมสอบสวนคดีพิเศษ” หรือคิดเป็นร้อยละ 37.3 รองลงมาคือ F.B.I ตำรวจและนักสืบสวนสอบสวน และมีความเชื่อมั่นต่อการสืบสวนอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 64.25 ความเชื่อมั่นต่อการสอบสวนภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

¹ สำนักพัฒนาและสนับสนุนคดีพิเศษ กรมสอบสวนคดีพิเศษ กระทรวงยุติธรรม. (2558) การสำรวจความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ประจำปี 2558. กรุงเทพมหานคร. หจก. อรุณการพิมพ์

ร้อยละ 64.40 จากผลการสำรวจในปีที่ผ่านมาสะท้อนให้เห็นว่ากรมสอบสวนคดีพิเศษได้รับความเชื่อมั่นต่อผลงานอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งตลอดระยะเวลาที่ผ่านมากรมสอบสวนคดีพิเศษมีการพัฒนาปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่อง และได้ให้ความสำคัญและตระหนักในกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการนำความคิดเห็นไปใช้เพื่อดำเนินการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ที่ได้กำหนดไว้ให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตาม เรื่องการยอมรับและความเชื่อมั่นมีความหมายและมีปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมากมาย หากพิจารณาแนวคิดความเชื่อมั่นหรือความไว้วางใจ มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

มิสซา (Mishra, 1996) ได้ให้ความหมาย ความไว้วางใจว่า เป็นความเต็มใจของบุคคลที่มีความมั่นคงต่อบุคคลอื่น โดยมีความเชื่อว่า บุคคลนั้นเป็นบุคคลที่มีความสามารถ มีความเปิดเผย ให้ความสนใจห่วงใยและความน่าเชื่อถือ มาแชล² (Marshall, 2000, p. 48) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความไว้วางใจเป็นผลสะท้อนให้เกิดความเชื่อมั่น ความซื่อสัตย์ของบุคคลที่มีต่อคุณลักษณะและความสามารถของบุคคลอื่น และโรบบิน (Robbins, 2000, p. 147) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความไว้วางใจ เป็นความคาดหวังในทางบวกต่อบุคคลอื่นไม่ว่าจะเป็นคำพูด การกระทำ หรือการตัดสินใจที่จะกระทำตามสมควรแล้วแต่โอกาส จะเห็นได้ว่า ความหมายของความเชื่อมั่น มีปัจจัยในด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งความสนใจ ความห่วงใย ความน่าเชื่อถือ และความคาดหวังต่อการกระทำที่เกิดขึ้น ดังนั้นความรู้สึกของประชาชนต่อความเชื่อมั่นที่มีต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลองค์ประกอบปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของประชาชน และจากเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยเห็นว่า การสำรวจความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษในครั้งนี้ จะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้กรมสอบสวนคดีพิเศษได้รับทราบถึงความรู้สึก ความคิดเห็นของสาธารณชน ที่ทำให้เกิดความเชื่อมั่นต่อผลการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ และจากผลการสำรวจดังกล่าวจะสามารถนำข้อมูลมากำหนดแนวทางในการยกระดับความเชื่อมั่นให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ครั้งนี้ได้

สวนดุสิตโพล มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ได้รับมอบหมายให้เป็นที่ปรึกษาเพื่อดำเนินการสำรวจ “โครงการจ้างที่ปรึกษาสำรวจความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ครั้งนี้

² Marshall, E.M. (2000). Building trust at the speed of change : The power of the relationship-based corporation. New York: McGraw-Hill.

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อให้ทราบถึงระดับความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ
- 2.2 เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการทำงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษให้มีความเหมาะสม มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลต่อการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน

3. ขอบเขตการดำเนินงาน

3.1 ผู้วิจัยดำเนินการสำรวจความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษกับกลุ่มเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตามประกาศกรมสอบสวนคดีพิเศษ เรื่อง กระบวนการสร้างคุณค่ากระบวนการสนับสนุน ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 และผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษ โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) วิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารของกระทรวงยุติธรรมและกรมสอบสวนคดีพิเศษ ตัวแทนหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ได้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

3.3 ผู้วิจัยดำเนินการจัดประชุมเพื่อนำเสนอผลการสำรวจความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

3.4 ผู้วิจัยจัดทำข้อเสนอแนะในการยกระดับความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ

4. ข้อตกลงเบื้องต้น

ข้อมูลของกลุ่มเป้าหมายเป็นข้อมูลย้อนหลังระหว่างปี 2557 จนถึงปัจจุบัน เนื่องจากการดำเนินคดีพิเศษในแต่ละคดีมีระยะเวลาในการดำเนินคดี และระหว่างที่ดำเนินการสำรวจครั้งนี้ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายที่มีความหลากหลาย จึงกำหนดกลุ่มเป้าหมายย้อนหลัง จึงมีผลต่อกลุ่มเป้าหมายที่อาจเกี่ยวข้องในคดีที่ยังอยู่ระหว่างดำเนินการสืบสวนสอบสวน โดยข้อมูลกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่มทางกรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นผู้พิจารณาเห็นชอบและอนุมัติให้นำข้อมูลของกลุ่มเป้าหมายที่สามารถเปิดเผยและนำมาใช้ในการสำรวจครั้งนี้ได้เท่านั้น

5. ข้อจำกัดในการศึกษาครั้งนี้

5.1 การเปิดเผยข้อมูลของกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ ผู้ต้องหา และพยาน และผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ มีความเกี่ยวข้องกับกฎหมายในด้านสิทธิและเสรีภาพด้านการคุ้มครองพยาน และกฎหมายข้อบังคับอื่น ๆ เกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูล จึงเป็นผลทำให้ข้อมูลในการใช้เป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนน้อยที่สามารถเข้าถึงข้อมูลของกลุ่มเป้าหมายได้ข้อมูลในบางกลุ่มคดีจะมีตัวเลขระบุจำนวนกลุ่มเป้าหมาย แต่ไม่สามารถเปิดเผยรายชื่อหรือข้อมูลอื่นใด ทำให้ผู้วิจัยไม่สามารถนำข้อมูลมาใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างของการสำรวจครั้งนี้ได้ จึงทำให้ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่จะต้องเก็บข้อมูลลดน้อยลง

5.2 ข้อมูลที่ใช้ในการสำรวจของผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ ผู้ต้องหา และพยานไม่เป็นปัจจุบัน เช่น เสียชีวิต เปลี่ยนที่อยู่ เปลี่ยนเบอร์มือถือ ปัญหาด้านสุขภาพ เป็นผู้เกษียณอายุ ติดตามไม่ได้ โยกย้าย หรืออยู่ระหว่างการถูกคุมขัง และข้อมูลไม่ครบถ้วนถูกต้อง

5.3 ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างประเภท ผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ พยาน ผู้ต้องหา ซ้ำซ้อนกันในบางคดี (บางคดีเป็นพยาน/ผู้เสียหาย บางคดีเป็นผู้ต้องหา เป็นต้น)

5.4 กลุ่มเป้าหมายบางกลุ่มไม่ยินดีให้ข้อมูล เพราะเกรงจะส่งผลกระทบต่อคดีของตนเอง เนื่องจากเป็นคดีที่อยู่ระหว่างการสืบสวนสอบสวนและดำเนินคดี

5.5 กลุ่มเป้าหมายปฏิเสธที่จะแสดงความคิดเห็นโดยสิ้นเชิง

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

กรมสอบสวนคดีพิเศษได้รับข้อเสนอแนะในการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการทำงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษให้มีความเหมาะสม มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลต่อการอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้กับประชาชน

7. ระยะเวลาดำเนินการสำรวจ

ระยะเวลาดำเนินโครงการสำรวจความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ประจำปี พ.ศ. 2559 ระหว่างเดือนกรกฎาคม ถึง เดือนธันวาคม 2559

8. นิยามศัพท์เฉพาะ

กลุ่มเป้าหมายในการสำรวจครั้งนี้ หมายถึง ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตามประกาศ กรมสอบสวนคดีพิเศษ เรื่อง กระบวนการสร้างคุณค่า กระบวนการสนับสนุน ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ประกอบด้วย ผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ ผู้ต้องหา พยาน หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ประชาชนทั่วไป เครือข่ายภาคประชาชน สื่อมวลชน และหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ รวมทั้งผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษ

ผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ หมายถึง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ตามมาตรา 2 (4) “ผู้เสียหาย” หมายความว่า บุคคลผู้ได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำความผิดฐานใดฐานหนึ่ง รวมทั้งบุคคลอื่นที่มีอำนาจจัดการแทนได้ ดังบัญญัติไว้ในมาตรา 4, 5 และ 6 ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ จึงหมายถึง บุคคลที่เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ จากการกระทำความผิดเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ได้มีการร้องขอต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษให้ดำเนินการสืบสวนสอบสวนดำเนินคดีพิเศษ ตามที่กรมสอบสวนคดีพิเศษได้กำหนดไว้ตามประกาศกรมสอบสวนคดีพิเศษ เรื่อง กระบวนการสร้างคุณค่า กระบวนการสนับสนุน ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

ผู้ต้องหา หมายถึง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ตามมาตรา 2 (2) “ผู้ต้องหา” หมายความว่า บุคคลผู้ถูกหาว่าได้กระทำความผิด แต่ยังมีได้ถูกฟ้องต่อศาล ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ผู้ต้องหา จึงหมายถึง บุคคลที่ถูกกล่าวหาว่าถูกกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องในคดีพิเศษตามที่กรมสอบสวนคดีพิเศษได้รับผิดชอบ

พยาน หมายถึง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ตามมาตรา 226 พยานวัตถุ พยานเอกสารหรือพยานบุคคลซึ่งน่าจะพิสูจน์ได้ว่าจำเลยมีผิดหรือบริสุทธิ์ ให้อ้างเป็นพยานหลักฐานได้ แต่ต้องเป็นพยานชนิดที่มีได้เกิดขึ้นจากการจงใจ มีคำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวงหรือโดยมิชอบประการอื่น และให้สืบตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่น อันว่าด้วยการสืบพยาน ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ พยาน จึงหมายถึง พยานบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับคดีพิเศษ ตามที่กรมสอบสวนคดีพิเศษได้กำหนดไว้ตามประกาศกรมสอบสวนคดีพิเศษ เรื่อง กระบวนการสร้างคุณค่า กระบวนการสนับสนุน ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง หมายถึง หน่วยงานด้านกระบวนการยุติธรรม หน่วยงานภาครัฐ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการดำเนินคดีพิเศษ การดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ตามประกาศ กรมสอบสวนคดีพิเศษว่าด้วย เรื่อง กระบวนการสร้างคุณค่า กระบวนการสนับสนุน ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

ประชาชนทั่วไป หมายถึง บุคคลที่มีสัญชาติไทยมีที่พักอาศัยอยู่ในประเทศไทย ซึ่งได้ทำการเลือกให้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ โดยประกอบอาชีพ ค้าขาย รับจ้าง พนักงานบริษัท ลูกจ้าง นักเรียน นักศึกษา เกษียณอายุราชการ เป็นต้น

หน่วยงานภาครัฐที่ไม่เกี่ยวข้อง หมายถึง นิติบุคคล องค์กร บุคคล ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงาน ภาครัฐ ภาคเอกชน ในส่วนงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการกระบวนการยุติธรรม หรือมีการดำเนินงาน ด้านคดีพิเศษหรือร่วมดำเนินงานกับกรมสอบสวนคดีพิเศษ

เครือข่ายภาคประชาชน หมายถึง ประชาชน องค์กร บุคคลที่เข้าร่วมดำเนินกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเข้าร่วมเป็นเครือข่ายภาคประชาชนของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

สื่อมวลชน หมายถึง ผู้สื่อข่าว นักข่าว ที่ปฏิบัติงานด้านสื่อสารมวลชนทุกแขนง ทั้งวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ ด้านอาชญากรรม ด้านสังคม หรือผู้ปฏิบัติงานด้านสื่อสารมวลชน สายกระทรวงยุติธรรม

ผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษ หมายถึง บุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน ในกระบวนการด้านการสืบสวนสอบสวนของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

ความยุติธรรม ตรงกับภาษาอังกฤษ Justice ตามความหมายของพจนานุกรม ราชบัณฑิตยสถาน หมายถึง ยุติธรรม น. ความเที่ยงธรรม, ความชอบธรรม, ความชอบ ด้วยเหตุผล เช่น ศาลย่อมทรงไว้ซึ่งความยุติธรรม ว. เที่ยงธรรม ไม่เอนเอียงเข้าข้างใดข้างหนึ่ง ชอบด้วยเหตุผล เช่น ราคายุติธรรม กรรมการตัดสินอย่างยุติธรรม. นอกจากนั้น โสภณ รัตนกร กล่าวว่า “ความยุติธรรม อาจหมายถึงความสุจริต ความเป็นธรรม ความชอบธรรม ความชอบด้วยกฎหมาย ความถูกต้องตามกฎหมาย สิทธิตามกฎหมาย การปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนประเพณี และการปฏิบัติตามหน้าที่ ความยุติธรรม คลุมถึงความประพฤติทั้งหมดของคนเราแต่หลักความยุติธรรม เป็นหลักที่กว้างกว่าหลักกฎหมาย ความยุติธรรมตามกฎหมายแคบกว่าความยุติธรรมโดยทั่ว ๆ ไป กล่าวคือเป็นความยุติธรรมที่มีอยู่ในขอบเขตของกฎหมายหรือการใช้กฎหมาย ความยุติธรรม หรือ ยุติธรรมเกิดขึ้นเมื่อมีการใช้กฎ หรือระเบียบข้อบังคับ ไม่ว่าจะกฎนั้นจะเป็นกฎหมายหรือข้อบังคับ หรือระเบียบประเพณีที่ปฏิบัติกันมาในสังคมหรือหมู่คณะความยุติธรรมใน “รูป” เกิดจากการใช้กฎหรือข้อบังคับนั้น โดยลำเอียง และความยุติธรรมอาจเกิดขึ้นจากกฎหรือระเบียบข้อบังคับ นั้นเอง ไม่เป็นธรรมความยุติธรรมเช่นนี้เป็นความยุติธรรมใน “สาระ” หรือเนื้อหาของกฎหรือระเบียบ

ข้อบังคับนั่นเอง”³ ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ ความยุติธรรม จึงหมายถึง ความรู้สึก ความคิดต่อ กระบวนการหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ที่ได้รับจากการปฏิบัติหรือกระทำของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ที่เป็นเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษที่ทำให้เกิดความรู้สึกว่าถูกต้อง ความเท่าเทียม เป็นธรรมอย่างสมเหตุสมผล ซึ่งโดยความหมายแล้วจะเกิดขึ้นในเชิงนามธรรมมากกว่า

ความเป็นธรรม ตรงกับภาษาอังกฤษ Fairness ตามความหมายของพจนานุกรม ราชบัณฑิตยสถาน หมายถึง ว. ถูกต้อง ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง ความรู้สึกของผู้ที่เกี่ยวข้องหรือ บุคคลใดบุคคลหนึ่งต่อการกระทำใดการกระทำหนึ่งว่า มีความถูกต้อง เท่าเทียม สมเหตุสมผล หรือได้รับการปฏิบัติ หรือได้รับผลการพิจารณาดำเนินคดีพิเศษ อย่างเป็นธรรม

ความเป็นอิสระ ตรงกับภาษาอังกฤษ Freedom อิสระ แปลว่า ปกครองตนเอง ไม่อยู่ใต้อาณัติของใคร ไม่ต้องพึ่งพา แต่ไม่ใช่ว่าการเป็นเอกเทศ ทำตามอำเภอใจ ไม่ต้องฟังใคร เอาตัวเองเป็นที่ตั้ง ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดความหมายของ ความเป็นอิสระ ให้หมายถึง การดำเนินงาน การปฏิบัติงานด้านคดีพิเศษ มีความเป็นอิสระทั้งในการบริหารจัดการองค์กร การสืบสวนสอบสวน การดำเนินคดีพิเศษ ซึ่งมีความเป็นอิสระโดยปราศจากการแทรกแซงการเมืองหรือผลประโยชน์ใด จากกลุ่มบุคคล หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

ความเชื่อมั่น หมายถึง ความรู้สึกไว้วางใจ มั่นใจ เชื่อใจ และเชื่อถือในการดำเนินงาน ของ กรมสอบสวนคดีพิเศษที่เกิดขึ้นจากการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

คดีพิเศษ หมายถึง คดีความผิดทางอาญาตามที่กำหนดไว้ใน พระราชบัญญัติการสอบสวน คดีพิเศษ พ.ศ. 2547 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2550

---

³ ปรีชา ช่างขวัญยืน. (2549). “ความยุติธรรม,” ใน เอกสารการสอนชุดวิชาปรัชญาการเมือง, พิมพ์ครั้งที่ 23 (นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2549), หน้า 66

บทที่ 2

ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

โครงการสำรวจความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ผู้วิจัยได้ศึกษา ทบทวน ข้อมูลในเอกสาร ทฤษฎีที่มีความเกี่ยวข้องกับการสำรวจในครั้งนี้ ดังนี้

1. ความหมายของสาธารณชน
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความเชื่อมั่น
3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรม
4. การบริหารงานภาครัฐสมัยใหม่ (New Public Management)
5. หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
6. ความหมายของความพึงพอใจ
7. แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ และการเปิดรับข่าวสาร
8. โครงสร้างและการบริหารงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ (DSI)
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความหมายของสาธารณชน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน¹ ให้ความหมายของ คำว่า “สาธารณะ” หรือ “สาธารณชน” ไว้ว่า คนทั้งมวล คนทั่วไป ประชาชนทั่วไป และให้ความหมายของคำว่า “ประชาชน” ไว้ว่า พลเมืองสามัญชนทั่ว ๆ ไปที่ไม่ใช่ข้าราชการ พ่อค้า หรือนักบวช ในความเข้าใจ ข้าราชการ พ่อค้า และประชาชน ประชาชาติ (น.) ประเทศรวมทั้งประชาชน ประชาชนที่เป็นพลเมืองของประเทศ

คำว่า สาธารณะ ตรงกับ ภาษาอังกฤษ คือ Public โดยส่วนใหญ่เมื่อนำมาใช้ในภาษาไทย จะใช้คำว่า สาธารณะ เช่น Public Opinion สาธารณมติ ซึ่งหมายถึง ความคิดเห็นของประชาชน

ดังนั้น คำว่า สาธารณชน ในที่นี้ มีความหมายว่า คือ คนทั้งมวลหรือประชาชนที่อยู่ในประเทศ หรือ ชาติใดชาติหนึ่ง หรือคนหมู่มาก หรือประชาชนทั่วไป

---

¹ ราชบัณฑิตยสถาน. (2554) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ นานมีบุ๊คส์ พับลิเคชันส์

ในทางการสื่อสารประชาสัมพันธ์ที่มีความเกี่ยวข้องกับประชาชนหรือสาธารณชน ได้มีการจำแนกสาธารณชน (Public) ไว้ออกเป็น 2 ประเภทหลัก² คือ

1. สาธารณชนภายใน (Internal Public) คือ สาธารณชนที่มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานขององค์การโดยตรง เช่น พนักงาน หรือลูกค้าขององค์การ ซึ่งองค์การในนี้อาจเป็นบริษัท รัฐบาล องค์กรไม่แสวงหาผลกำไรหรือสถาบันใด ๆ

2. สาธารณชนภายนอก (External Public) คือ สาธารณชนที่อยู่ภายนอกองค์การ ซึ่งไม่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับองค์การ แต่มีอิทธิพลและมีผลกระทบต่อการทำงานต่าง ๆ ขององค์การ ดังนั้นกิจกรรมการประชาสัมพันธ์จึงเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจกับสาธารณชนเหล่านี้ เพื่อให้เกิดความร่วมมือและสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การด้วยดี เป็นการส่งเสริมและเผยแพร่ผลงาน ชื่อเสียงขององค์การให้สาธารณชนเหล่านี้ได้เข้าใจถึงเจตนารมณ์ เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ขององค์การ รวมถึงการสร้างทัศนคติที่ดีต่อองค์การ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ สาธารณชนภายนอกอาจแบ่งได้เป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

(2.1) กลุ่มลูกค้า (Customers) กลุ่มลูกค้าเป็นกลุ่มสาธารณชนที่สำคัญมากต่อองค์การ โดยเฉพาะบริษัทที่ดำเนินธุรกิจเพื่อแสวงหากำไรมีเป้าหมายหลักของธุรกิจคือการทำรายได้หรือกำไรสูงสุดจากลูกค้า ลูกค้าจึงต้องการข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ ซึ่งลูกค้าคาดหวังจะได้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสินค้าและบริการจากบริษัทอย่างถูกต้องและเพียงพอในการที่จะตัดสินใจซื้อสินค้าหรือบริการเหล่านั้น

(2.2) กลุ่มผู้ถือหุ้น (Shareholders) เป็นผู้ที่ได้รับผลได้หรือผลเสียของการลงทุนร่วมเป็นหุ้นส่วนและเป็นเสมือนแหล่งเงินทุนสำหรับกิจการ

(2.3) กลุ่มผู้จัดส่ง (Suppliers) เป็นกลุ่มผู้จัดจำหน่ายวัตถุดิบ อุปกรณ์และชิ้นส่วนต่าง ๆ เพื่อป้อนเป็นปัจจัยในการผลิตแก่บริษัท

(2.4) กลุ่มชุมชนใกล้เคียง (Communities) เป็นกลุ่มประชาชนที่อยู่รอบ ๆ บริเวณที่บริษัทตั้งอยู่ บริษัทจึงเปรียบเสมือนเพื่อนบ้านจึงจำเป็นต้องสร้างความสัมพันธ์อันดีและสร้างความเข้าใจเพื่อให้กลุ่มชุมชนใกล้เคียงให้การสนับสนุนกิจกรรมการดำเนินการต่าง ๆ

ในมุมมองของนักการตลาด ได้ให้คำจำกัดความของสาธารณชน ไว้ว่า เป็นกลุ่มใด ๆ ที่มีความสนใจ หรือมีผลกระทบต่อองค์การนั้น ซึ่งสามารถแบ่งกลุ่มสาธารณชนได้เป็น 3 แบบ คือ

---

² เว็บไซต์ออนไลน์ <http://www.stou.ac.th/stouonline/lom/data/sms/market/Unit8/Subm1/U811-1.htm>

1. Mutual Public คือ สาธารณชนที่สนใจในบริษัท และบริษัทก็สนใจสาธารณชน กลุ่มนี้คือต่างมีความสนใจซึ่งกันและกัน เช่น กลุ่มนายธนาคาร กลุ่มผู้ถือหุ้น สถาบันการเงิน
2. Sought Public คือ สาธารณชนที่บริษัทสนใจ แต่ไม่จำเป็นที่จะสนใจบริษัท เช่นพวกสื่อการโฆษณาต่าง ๆ เป็น Sought Public ที่บริษัทต้องการจะให้ลงข่าวกิจกรรมต่าง ๆ ของบริษัท แต่หนังสือพิมพ์อาจจะไม่สนใจข่าวหรือกิจกรรมของบริษัทนั้นก็ได้
3. Un elcome public เป็นสาธารณชนที่สนใจบริษัท แต่บริษัทไม่สนใจ เช่น ผู้บริโภคอาจจะ boycott โดยการพูดในสวนที่ไม่ดีกับบริษัท ซึ่งบริษัทไม่เต็มใจรับรู้กลุ่มนี้

จากความหมายดังกล่าว อาจสรุปได้ว่า สาธารณชนได้ว่า คือ กลุ่มคน หรือมวลชน หรือประชาชนภายในประเทศ เป็นกลุ่มสาธารณชนภายนอกองค์กร ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิด หรือเป็นกลุ่มที่มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานขององค์กร หรือเป็นกลุ่มที่องค์กรให้ความสนใจ ในการที่จะสื่อสารสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์กร

ดังนั้น ในการศึกษาวิจัยโครงการสำรวจความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์คำจำกัดความและความหมายของคำว่า สาธารณชน ที่ทำการศึกษาข้างต้น และนำมาประยุกต์ใช้ในการกำหนดกรอบของคำว่า สาธารณชน ที่มีความเกี่ยวข้องกับการสอบสวน คดีพิเศษ ซึ่งจะประกอบไปด้วย

1. สาธารณชนภายใน คือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน กระบวนการดำเนินงาน ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ซึ่งได้แก่ ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตามประกาศกรมสอบสวน คดีพิเศษ เรื่องกระบวนการสร้างคุณค่า กระบวนการสนับสนุน ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ประกอบด้วย ผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ ผู้ต้องหา พยาน หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษ โดยในการวิจัยนี้ กลุ่มเป้าหมายดังกล่าวคือ ผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ ผู้ต้องหา พยาน หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในกระบวนการ สอบสวนสืบสวน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจ พนักงานอัยการ (พลเรือนและอัยการทหาร) เจ้าหน้าที่ ป.ป.ช. เจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. เจ้าหน้าที่ ป.ป.ง. หรือ หน่วยงานรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับในกระบวนการ ดำเนินคดีพิเศษ เครือข่ายภาคประชาชน และหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายต่างประเทศ เป็นต้น
2. สาธารณชนภายนอก คือ ผู้ที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกับการสอบสวนคดีพิเศษโดยตรง ไม่เคยติดต่อประสานงาน หรือ ใช้บริการ หรือ ร่วมดำเนินงานหรือร่วมกิจกรรมกับกรมสอบสวน

คดีพิเศษ แต่เป็นผู้ที่รับรู้ข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษผ่านช่องทาง การสื่อสารต่าง ๆ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ได้หมายถึง ได้แก่ ประชาชนทั่วไป หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานภาคเอกชน ที่ไม่เกี่ยวข้องกับกรมสอบสวนคดีพิเศษ

2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับความเชื่อมั่น

2.1 แนวคิดและทฤษฎีความเชื่อมั่น

การสร้าง ความเชื่อมั่นต่อการบริหารงานภาครัฐนั้นจะต้องมีแนวคิดของการสร้าง ความเชื่อมั่นต่อการให้บริการสาธารณะโดยหน่วยงานภาครัฐจะต้องสร้างองค์ประกอบเพื่อส่งเสริม ความเชื่อมั่นในการดำเนินงาน องค์ประกอบของการส่งเสริมความเชื่อมั่นการบริหารงานภาครัฐ จะมุ่งเน้นการส่งเสริมให้ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีการรับรู้ถึงกระบวนการหรือวิธีการ ดำเนินงานของหน่วยงาน การส่งเสริมให้เกิดการรับรู้การดำเนินงานของภาครัฐจะช่วยให้ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้เกิดทัศนคติที่ดีต่อหน่วยงาน ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมั่น และมีความมั่นใจในการรับบริการจากภาครัฐ ทั้งนี้ในการสร้างความเชื่อมั่นจากผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการดำเนินงานของภาครัฐนั้น ยังไม่มีทฤษฎีหรือแนวคิดใดแนวคิดหนึ่ง มาอธิบายการสร้าง ความเชื่อมั่นการดำเนินงานของภาครัฐได้อย่างชัดเจน ดังนั้นแนวคิดของการสร้าง ความเชื่อมั่นจึงมีการนำแนวคิดและทฤษฎีด้านต่าง ๆ เข้ามามีส่วนส่งเสริมการสร้าง ความเชื่อมั่น ในการดำเนินงาน

งานเขียนของ Osborne and Gaebler (1993) ได้อธิบายถึงการสร้างความเชื่อมั่น จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียว่า “การดำเนินงานของภาครัฐในการสร้างความเชื่อมั่นนั้น จะต้องมีการกำหนด องค์ประกอบของการดำเนินงานให้มีความหลากหลายและมีความเหมาะสมแก่องค์กรนั้น ทั้งนี้ เพราะลักษณะการให้บริการสาธารณะของแต่ละองค์กรมีความแตกต่างกัน” ความเหมาะสม ของการกำหนดองค์ประกอบเพื่อการสร้าง ความเชื่อมั่นจึงต้องมาจาก ภารกิจของหน่วยงาน และรวมถึงกระบวนการวิธีการปฏิบัติงานจึงจะสามารถสร้างความเชื่อมั่นขึ้นได้ สำหรับองค์ประกอบ ของการสร้าง ความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานของภาครัฐ ได้แก่ (Osborne and Gaebler,1993:43-45)

1. การรับรู้ (Perception) ต้องสร้างสำนึกให้ทั้งภาครัฐและประชาชน มีความตระหนัก การรับรู้ การยอมรับในสิทธิหน้าที่และการมีส่วนร่วมของทุกกลุ่มทุกฝ่าย โดยภาครัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องสร้างสำนึกใหม่ว่ากิจการที่ตนรับผิดชอบไม่ใช่ “รัฐกิจ” หรือ “กิจการของรัฐ”

ที่ตนเท่านั้นที่มีสิทธิตัดสินใจ แต่เป็นสาธารณกิจที่สาธารณชนชอบที่จะมีส่วนร่วมในการคิดร่วมกระทำ หรือตรวจสอบ หากเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ปรับทัศนคติให้ได้เช่นนี้ ก็จะต้องเผชิญกับสถานะที่อาจเกิด ข้อขัดแย้งกับประชาชนกลุ่มที่ต้องการมีส่วนร่วมได้ ส่วนภาคประชาชน การตระหนัก การรับรู้ และยอมรับในสิทธิและหน้าที่ตลอดจนการมีส่วนร่วมนั้น ต้องเข้าใจว่าตนและผู้อื่น ต่างก็มีสิทธิหน้าที่ และส่วนร่วมเสมอกันตามหลักการเท่าเทียมกัน ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องยอมรับการ “รวมขอม” และ “ประสานประโยชน์” มิฉะนั้นความแตกต่างในผลประโยชน์และจุดยืน จะนำไปสู่ความขัดแย้ง และความรุนแรงในที่สุด

2. ทัศนคติ (Attitude) ต้องสร้างความเข้าใจและปรับทัศนคติของบุคลากรภาครัฐ และภาคประชาชนทั้งสองฝ่าย ให้มีทัศนคติที่ดีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน กล่าวคือ ภาครัฐ จะต้องเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสิ่งที่ต้องส่งเสริมเพื่อประโยชน์หลายประการ อาทิ เพื่อการได้ข้อมูลข้อเท็จจริงและความคิดที่หลากหลาย รวมทั้งบุคลากรภาครัฐผู้รับผิดชอบ ด้านการมีส่วนร่วมจะต้องมีทัศนคติที่ดีต่อประชาชนและต่อกระบวนการมีส่วนร่วมมีการปรับปรุง บทบาทและค่านิยม ตลอดจนต้องมีความอดทนในการทำงานกับประชาชน เพราะการมีส่วนร่วม ต้องใช้ระยะเวลายาวนาน ต้องทำอย่างต่อเนื่อง และมีความจริงใจต่อประชาชน ในขณะเดียวกัน ภาคประชาชนเอง ก็ควรมีท่าทีที่เข้าใจความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน และจะต้องมี ทัศนคติที่ดีต่อกระบวนการมีส่วนร่วมและต่อเจ้าหน้าที่เช่นเดียวกัน ก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดี ระหว่างประชาชนและเจ้าหน้าที่ ทำให้เกิดความไว้วางใจซึ่งกันและกันมากขึ้น ส่งผลให้กิจกรรม การมีส่วนร่วมบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นหากทั้งสองฝ่ายต่างมีทัศนคติที่ดี ต่อการมีส่วนร่วมต่อกัน ความร่วมมือ “ประชารัฐ” ก็จะสามารถเกิดขึ้น

3. การเป็นตัวแทน (Representation) การสรรหาและคัดเลือกตัวแทน จะต้องคำนึงถึงประชาชนทุกกลุ่ม ทุกฝ่าย เพื่อให้ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ที่หลากหลายทุกกลุ่มนั้นมีตัวแทน เข้าไปร่วมด้วย จะได้ประสานผลประโยชน์กันจนลงตัวและเกิดความเป็นธรรมขึ้น รวมทั้งควรคำนึงถึง คุณสมบัติของตัวแทนที่ต้องการด้วย โดยพิจารณาจากคุณสมบัติในด้านต่าง ๆ เช่น ทักษะ และความสามารถที่เกื้อหนุนกัน ความสอดคล้องของเทคโนโลยี วัตถุประสงค์ ค่านิยม และวัฒนธรรม องค์กร การตอบสนองซึ่งกันและกัน ความรับผิดชอบ ความมั่นคงด้านการเงิน ความสามารถในการสร้างความเชื่อมั่น เป็นต้น นอกจากนี้กลุ่มที่เป็นตัวแทนจะต้องมีความน่าเชื่อถือ จากกลุ่มทั้งหลายหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและมีปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ต้องตระหนักถึง คือสมาชิกที่เป็นตัวแทนต้องมีความรู้สึกที่จะต้องอาศัยซึ่งกันและกัน

4. ความเชื่อมั่นและไว้วางใจ (Trust) การมีส่วนร่วมนั้น ต้องสร้างให้สมาชิกมีความเข้าใจและมีความจริงใจในการเข้าร่วมสิ่งที่จะได้ตามมาคือ ความเชื่อมั่นและไว้วางใจ (Trust) ในองค์กร โดยการสร้างความเชื่อมั่นและไว้วางใจกันนั้น ต้องแสดงให้เห็นอย่างชัดเจน กำหนดให้เป็นรูปธรรมและเป็นวัฒนธรรมขององค์กร ซึ่งการสร้างความเชื่อถือ ศรัทธา ความไว้วางใจกันและกัน เป็นเงื่อนไขสำคัญที่จะทำให้กระบวนการมีส่วนร่วมประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว การสร้างความเชื่อถือและความไว้วางใจอาจทำได้คือการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การดำเนินกิจกรรมการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง และนำเสนอข้อมูลข้อเท็จจริงอย่างตรงไปตรงมาครบถ้วน รวมทั้งต้องมีการติดต่อระหว่างสมาชิกอย่างสม่ำเสมอบ่อยครั้ง และทำอย่างตั้งใจทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการภายในองค์กรซึ่งจะเป็นสิ่งที่จะทำให้เกิดความสำเร็จในการสร้าง และดำรงไว้ซึ่งความเชื่อมั่นและความไว้วางใจการร่วมมือซึ่งกันและกัน

5. การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร (Information-sharing) สร้างกลไกเพื่อการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร เนื่องจากการมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่ทำให้ข้อมูลข่าวสารทั้งด้านที่เป็นข้อเท็จจริงและด้านที่เป็นความคิด ความรู้สึก ความคาดหวัง ได้ถูกแสดงออกมาอย่างหลากหลายลุ่มลึกและสมบูรณ์ครบถ้วนมากขึ้น ซึ่งจะทำให้การวินิจฉัยปัญหาและการเสนอทางเลือกในการแก้ไขปัญหาหลากหลาย และตรงกับความต้องการมากขึ้น ผลที่ตามมาคือทำให้การตัดสินใจในการกำหนดนโยบาย และการวางแผนดำเนินไปได้อย่างรอบรู้ รอบคอบ และรอบด้านยิ่งขึ้น โดยการที่ประชาชนจะมีส่วนร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นที่จะต้องมีความรู้ และมีข้อมูลข่าวสารเพียงพอในนโยบายที่ตนต้องการมีส่วนร่วม ข้อมูลข่าวสารเหล่านี้ส่วนใหญ่แล้วมักจะเป็นของหน่วยงานที่เป็นผู้ริเริ่มนโยบาย บางส่วนเกิดจากการศึกษาของนักวิชาการ และองค์กรพัฒนาเอกชน ดังนั้น ประชาชนที่สนใจการมีส่วนร่วมกับนโยบายใดอาจไปขอความร่วมมือ และข้อมูลจากบุคคลและองค์กรเหล่านั้น

ความเชื่อมั่นหรือความไว้วางใจ มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน³ ดังนี้

มิสชา (Mishra, 1996) ได้ให้ความหมาย ความไว้วางใจว่า เป็นความเต็มใจของบุคคลที่มี ความมั่นคงต่อบุคคลอื่น โดยมีความเชื่อว่า บุคคลนั้นเป็นบุคคลที่มีความสามารถ มีความเปิดเผย ให้ความสนใจห่วงใย และความน่าเชื่อถือ

³ อ้างอิงใน จำลองลักษณ์ อินทวัน. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเชื่อมั่น ของประชาชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา. วารสารกระบวนการยุติธรรม ปีที่ 8 เล่มที่ 2 พฤษภาคม – สิงหาคม 2558

มาแชล (Marshall, 2000, p. 48) ได้ให้ความหมาย ความไว้วางใจว่า ความไว้วางใจเป็นผลสะท้อนให้เกิดความเชื่อมั่น ความซื่อสัตย์ ของบุคคลที่มีต่อคุณลักษณะและความสามารถของบุคคลอื่น

โรบบิน (Robbins, 2000, p. 147) ได้ให้ความหมาย ความไว้วางใจว่า ความไว้วางใจเป็นความคาดหวังในทางบวกต่อบุคคลอื่น ไม่ว่าจะเป็นการพูด การกระทำหรือการตัดสินใจที่จะกระทำตามสมควรแล้วแต่โอกาส

มอร์แกน และฮันท์ (Morgan & Hunt, 1994) ได้กล่าวว่า ความเชื่อถือจะมีอยู่ ถ้าฝ่ายหนึ่งมีความมั่นใจในความน่าเชื่อถือและความซื่อสัตย์ของอีกฝ่าย เป็นความไว้วางใจที่แต่ละฝ่ายมีให้กัน แสดงออกให้รู้สึกเชื่อมั่น ความคาดหวังที่ถูกสร้างขึ้นต่ออีกฝ่ายว่าสามารถวางใจหรือเชื่อถือได้ ซึ่งนิยามข้างต้นมีจุดมุ่งเน้นที่คล้ายคลึงกัน คือ การสร้างความมั่นใจ นอกจากนี้ในงานวิจัยอื่น ๆ นำเสนอเกี่ยวกับความเชื่อถือว่า ความเชื่อมั่น คือองค์ประกอบของความเชื่อถือซึ่งเป็นผลมาจากความเชื่อที่มีต่อองค์การว่าองค์การนั้นเป็นองค์การที่น่าเชื่อถือ ซื่อสัตย์หรือมีจริยธรรม

สรุปได้ว่า ความเชื่อมั่น หมายถึง ความไว้วางใจหรือความมั่นใจของบุคคลซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของความรู้ความเข้าใจของบุคคลนั้น ว่ามีการรับรู้ มีความรู้สึก ตลอดจนการแสดงออก ที่บุคคลแสดงพฤติกรรมความเต็มใจ การยอมรับ ความเสียหาย และความคาดหวังทางบวกที่มีต่อบุคคลหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งภายใต้สถานการณ์หนึ่ง

2.2 องค์ประกอบของความเชื่อมั่น

บูน และ โฮลเมส (Boon & Holmes, p. 1991) กล่าวว่า ความเชื่อมั่นหรือความไว้วางใจเป็นสภาพการณ์ที่รวมถึงความมั่นใจ สิ่งที่คาดหวัง ในทางบวกเกี่ยวกับเหตุจูงใจของผู้อื่น ประกอบกับการคำนึงถึงตนเองในสถานการณ์ที่มีความเสี่ยงขึ้นอยู่กับ 3 องค์ประกอบ ดังนี้

- (1) แนวโน้มที่มีต่อความไว้วางใจที่เป็นนิสัยของบุคคลนั้น
- (2) ปัจจัยกำหนดสถานการณ์
- (3) ประวัติความสัมพันธ์

เมเยอร์ (Mayer, 1995) ได้กล่าวว่า จาก คำนิยามที่ว่า ความเชื่อถือ ไว้วางใจ คือความยินยอมของบุคคลที่จะยอมรับผลการกระทำที่อาจเป็นผลทางลบของบุคคลอื่น โดยอยู่บนพื้นฐานความคาดหวังที่ว่าบุคคลอื่นจะปฏิบัติ หรือทำงานใด ๆ ที่สำคัญ สำหรับผู้ที่ให้ความเชื่อถือไว้วางใจ สามารถสรุปองค์ประกอบที่สำคัญของความเชื่อถือไว้วางใจได้ 3 ประการ คือ

(1) ความเต็มใจ (Willingness) กล่าวคือ คนเราอาจจะมีแนวโน้มที่จะให้ความเชื่อถือไว้วางใจ แก่บุคคลหนึ่งอยู่แล้ว แต่ทว่าการให้ความเชื่อถือไว้วางใจแก่บุคคลอื่นอย่างตั้งใจ เป็นปรากฏการณ์ที่เจาะจง หรือเป็นไปอย่างมีวัตถุประสงค์ กล่าวคือ ความเชื่อถือไว้วางใจที่มอบให้ แก่บุคคลอื่นควรจะก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดี สำหรับคนที่ให้ความเชื่อถือไว้วางใจ มิเช่นนั้น แล้วทำไม บุคคลหนึ่งจึงยอมรับ ความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น ประเด็นนี้แสดงให้เห็นว่าทุก ๆ สิ่งมีความเท่าเทียมกัน หากบุคคลมีความคาดหวังที่จะได้ผลตอบแทนสูงจากการให้ความเชื่อถือไว้วางใจผู้อื่นอย่างถูกต้อง เหมาะสม บุคคลนั้นย่อมจะให้ความเชื่อถือไว้วางใจสูงตามไปด้วย

(2) การยอมรับความเสียหาย (Vulnerability) สะท้อนถึงการรับรู้ถึงการสูญเสีย ซึ่งอาจเกิดขึ้น เมื่อบุคคลให้ความเชื่อถือไว้วางใจ แก่บุคคลที่ไม่สมควรจะได้รับความเชื่อถือไว้วางใจนั้น กล่าวคือ ให้ความเชื่อถือไว้วางใจแก่บุคคลที่แสวงหาผลประโยชน์จากการได้รับความเชื่อถือไว้วางใจ โดยที่บุคคลนั้นจะตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตาม การยอมรับความเสียหายเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ของความเชื่อถือไว้วางใจ เมื่อเรายอมให้ตนเองขึ้นอยู่กับเจตนาดีของบุคคลอื่น บุคคลก็จำเป็นต้อง ยอมรับความเสียหายที่เกิดขึ้นอันอยู่ในขอบเขตของเจตนาดีนั้นด้วย เมื่อบุคคลให้ความเชื่อถือไว้วางใจ แก่ผู้ใด ก็เท่ากับว่าเปิดโอกาสให้เขาผู้นั้นทำให้เกิดภัยอันตรายหรือความเสียหายได้ ดังนั้นความเชื่อถือ ไว้วางใจ จึงเป็นการยอมรับความเป็นไปได้ของความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นนั้น ต้องไม่ได้มาจาก เจตนาร้ายที่มีต่อบุคคลจากหลักการที่ว่าทุก ๆ สิ่งมีความเท่าเทียมกัน จึงคาดการณ์ไว้ว่าหากบุคคล ได้รับความเสียหายหรือความสูญเสียจากการเชื่อถือไว้วางใจแล้ว บุคคลนั้นจะให้ความเชื่อถือไว้วางใจ น้อยลง

(3) ความคาดหวัง (Expectation) แสดงเงื่อนไข ในเรื่องของความเชื่อ หรือความมั่นใจใน ความสมควรแก่การได้รับความเชื่อถือไว้วางใจ และศักยภาพความสามารถ ของบุคคลที่เราให้ความเชื่อถือไว้วางใจ

2.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเชื่อมั่น

เมเยอร์ เดวิส และชัวร์แมน (Mayer, Davis, & Schoorman. 1995, p. 709-734) ได้ศึกษา รวบรวมปัจจัย คุณลักษณะ และจิตลักษณะ ที่ก่อให้เกิดความไว้วางใจ พบว่า มีหลายปัจจัย ที่ปรากฏ อยู่ในตัวของผู้ที่ได้รับความไว้วางใจ (Trustee) ซึ่งจะส่งผลก่อให้เกิดความไว้วางใจ จากผู้ที่มอบ ความไว้วางใจ (Trustor) ได้แก่ ศักยภาพหรือความสามารถ ประสบการณ์ ความรอบคอบ ความยุติธรรม ความซื่อสัตย์ ความเมตตากรุณา ความเปิดเผย การรักษาสัญญา การเป็นมิตร ความเอาใจใส่ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับบัวร์ก และคนอื่น ๆ (Burke, et al., 2007, p. 610-613)

ได้แสดงถึงองค์ประกอบ หรือปัจจัยเหตุของความไว้วางใจมี 3 ปัจจัย เช่นเดียวกัน คือ ความสามารถ ความเมตตา กรุณา และการยึดหลักคุณธรรม

2.4 ระบบราชการไทยกับการสร้างความเชื่อมั่น

วิรัช นิภาวรรณ (2554) ได้อธิบายในงานเขียน การศึกษาวัฒนธรรมองค์การของราชการไทย ให้เห็นถึงวัฒนธรรมองค์การกับระบบราชการไทยไว้ว่า วัฒนธรรมระบบราชการไทยถูกหล่อหลอม โดยวัฒนธรรมของสังคมและการปกครอง ค่านิยมการเปิดรับต่อวัฒนธรรมอื่นและการยอมรับอำนาจ ของผู้มีสถานภาพทางสังคมสูงกว่าจัดได้ว่า เป็นค่านิยมหลักของข้าราชการ ซึ่งแสดงออก ในด้านทัศนคติ ความคิด และพฤติกรรมการกระทำต่าง ๆ ในการทำงาน นอกจากค่านิยมหลักทั้ง 2 นี้แล้ว สังคมไทยยังมีค่านิยมอีกหลายอย่างที่มีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมของระบบราชการไทย ได้แก่ ค่านิยม ความเป็นปัจเจกชนนิยม (Individualism) ค่านิยมรักสนุก ชอบสบาย ค่านิยมความกตัญญูรู้คุณ การเคารพผู้อาวุโส เป็นต้น นอกจากนี้ วิรัช นิภาวรรณ ได้เสนอผลงานวิจัยเรื่อง “วิวัฒนาการ ของค่านิยมของข้าราชการไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน” วิรัชได้สรุปว่า ค่านิยมหลักของข้าราชการตามที่ได้ สัมภาษณ์ตลอดระยะของวิวัฒนาการการปกครองและสังคมไทย มีค่านิยมที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา ประเทศ 7 ประการ ได้แก่

1. ค่านิยมของการใช้อำนาจหน้าที่ในทางมิชอบ
2. ค่านิยมที่ยึดถือระบบพวกพ้องในทางมิชอบ
3. ค่านิยมที่ต้องการเป็นเจ้าของคนนายคน
4. ค่านิยมในการประจบสอพลอ
5. ค่านิยมที่ชอบความสะดวกสบาย เกียจคร้าน
6. ค่านิยมแบบปัจเจกชนนิยม
7. ค่านิยมในความเป็นอนุรักษนิยม

ซึ่งวิรัช ได้เสนอแนะให้มีการปรับปรุงแก้ไข พร้อมกับเสนอค่านิยมของข้าราชการ ที่ควรจะเป็นในสังคมเพื่อการพัฒนาประเทศไว้ 7 ประการ เช่นเดียวกัน ได้แก่

1. ค่านิยมในความซื่อสัตย์สุจริต
2. ค่านิยมในระบบคุณธรรม
3. ค่านิยมในหลักประชาธิปไตย
4. ค่านิยมที่ยึดถือหลักการมากกว่าตัวบุคคล

5. ค่านิยมในความประหยัดและขยัน

6. ค่านิยมของการรวมกลุ่ม

7. ค่านิยมในระเบียบวินัย

ค่านิยมใหม่ทั้ง 7 ประการข้างต้นนี้ วัชร จัดให้เป็นค่านิยมย่อยที่เป็นสิ่งตรงกันข้ามกับค่านิยมเดิมที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ 7 ประการที่ได้กล่าวไว้ในตอนต้น ค่านิยมย่อยใหม่นี้นำไปสู่ค่านิยมหลักที่สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตย คือ ค่านิยมประชาชน หมายถึง ค่านิยมที่ยึดมั่นในการรับราชการว่า เพื่อรับใช้ประชาชนและประเทศชาติ ไม่ใช่การแสวงหาอำนาจและผลประโยชน์เพื่อตนเองหรือหน่วยงานของตนเอง แต่ให้ดูที่ประชาชนที่อยู่ภายนอกระบบราชการ

3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรม

หลักการระบบงานยุติธรรมของประเทศไทยได้มีการแบ่งแยกอำนาจหน้าที่กันโดยเด็ดขาด คือ การสืบสวน สอบสวน และจับกุม เป็นหน้าที่ของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ การฟ้องคดี และการดำเนินคดีในศาลเป็นหน้าที่ของอัยการและทนายความ การพิจารณาพิพากษาคดีเป็นหน้าที่ของศาลและการปฏิบัติตามคำพิพากษาคดีเป็นหน้าที่ของศาล และการปฏิบัติตามคำพิพากษาเป็นหน้าที่ของกรมคุมประพฤติและกรมราชทัณฑ์ ซึ่งรวมเรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า Corrections

เมื่อพิจารณาจากอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบงานยุติธรรมในปัจจุบัน น่าจะแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะคือ ลักษณะที่เป็นระบบงานควบคุมอาชญากรรม (Crime Control Establishment) และลักษณะซึ่งถือว่าระบบงานยุติธรรมเป็นระบบย่อยของชุมชน (Criminal Justice as a Community Subsystem) ซึ่งรวมเอาระบบแรกเข้าไว้ด้วย (แนวความคิดเกี่ยวกับการบริหารงานและระบบงานยุติธรรม, สืบค้นจาก [www. Schoolofchangemaker.com](http://www.Schoolofchangemaker.com))

1. ระบบงานควบคุมอาชญากรรม ได้แก่ ระบบงานที่ว่าด้วยการบังคับใช้กฎหมาย การฟ้องร้องดำเนินคดี การต่อสู้คดี การพิจารณาพิพากษาคดี การลงโทษ และการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องโทษให้กลับตนเป็นพลเมืองดี งานต่าง ๆ ดังที่กล่าวมานี้ส่วนใหญ่ที่สุดเป็นงานที่ดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่มุ่งต่อการลงโทษผู้ฝ่าฝืนกฎหมายของรัฐ ดังนั้นระบบงานควบคุมอาชญากรรมนี้จะแยกออกให้เห็นว่า (1) เป็นระบบงานที่ประกอบด้วยงานมากมายหลายอย่างที่จะต้องทำ (2) งานต่าง ๆ ดังกล่าวจะต้องดำเนินการโดยผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับงานนั้น ๆ เช่นการบังคับใช้กฎหมาย (สืบสวน สอบสวนและจับกุม) การฟ้องร้องดำเนินคดี และการพิจารณา

พิพากษาคดี เป็นต้น (3) การปฏิบัติงานต่าง ๆ ดังกล่าวยกเว้นทนายความจะต้องทำโดยหน่วยงานของรัฐ (4) การปฏิบัติงานต่าง ๆ ดังกล่าวจะต้องมีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการลงโทษ เจ้าหน้าที่ของระบบงาน ดังกล่าวมานี้ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือตำรวจ พนักงานอัยการ ทนายความ ผู้พิพากษา พนักงานคุมประพฤติ เจ้าหน้าที่ของเรือนจำ และพนักงานพักการลงโทษ ระบบงานยุติธรรมที่เป็นระบบงานควบคุมอาชญากรรมนี้เป็นระบบงานที่เห็นได้ชัด และเป็นระบบงานที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นประจำ

ลักษณะของระบบงานควบคุมอาชญากรรมที่สำคัญมี 4 ประการ คือ (แนวความคิดเกี่ยวกับการบริหารงานและระบบงานยุติธรรม สืบค้นจาก [www. Schoolofchangemaker.com](http://www.Schoolofchangemaker.com))

(1) การควบคุมอาชญากรรม โดยส่วนใหญ่หมายถึงการรักษา ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคมและการต่อสู้กับอาชญากร ในการดำเนินการดังกล่าวนี้ ตำรวจ อัยการ ศาล คุมประพฤติ และราชทัณฑ์ เป็นเครื่องมือของการควบคุมอาชญากรรมอย่างเป็นทางการ

(2) การควบคุมอาชญากรรม โดยใช้เทคนิคของการลงโทษ ปรามปราม และการควบคุมตัวผู้กระทำความผิด ซึ่งโดยสามัญสำนึกดูจะเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพ ทำได้โดยง่าย และตรงตามเป้าหมาย นอกจากนี้ในกรณีเกิดความจำเป็นรีบด่วนมักจะมีผลทำให้ตำรวจและศาล ทำงานอย่างรวดเร็วเป็นพิเศษ คือ ตามจับกุมผู้กระทำความผิดได้เกือบจะทันที และศาล จะพิจารณาพิพากษาคดีภายในสัปดาห์ที่เกิดเหตุการณ์ขึ้น และลงโทษจำเลย

(3) การจัดรูปงานไปตามโครงสร้างของระบบข้าราชการประจำ คือกิจกรรมของระบบงานยุติธรรมแต่ละระบบจะดำเนินการโดยผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขา และประสานงานกัน โดยแบ่งเขตอำนาจและความรับผิดชอบของแต่ละระบบด้วยระเบียบข้อบังคับ และกฎหมาย ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละหน่วยงานก็จะพยายามทำงานให้ประสานกันเพื่อจุดหมายปลายทางร่วมกัน

(4) ความห่างเหินจากชุมชนและประชาชน เป็นลักษณะของระบบงานยุติธรรม ระบบนี้โดยทั่วไปประชาชนจะมองเห็นอาชญากรรมเป็นสิ่งที่ผิดปกติ และงานของเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ มักจะได้รับการประเมินผล โดยเฉพาะจากงานที่ผู้เชี่ยวชาญเหล่านี้ดำเนินการกับอาชญากร ผู้เชี่ยวชาญเหล่านี้จะยิ่งอยู่ห่างออกไปจากชุมชนยิ่งขึ้น เพราะประชาชนรู้สึกไม่ไว้วางใจในการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่เหล่านี้ เพราะความเกรงกลัวต่ออำนาจที่กฎหมายให้ไว้ หรือเพราะความลับในระบบงานราชการ

2. ระบบงานยุติธรรมที่เป็นระบบย่อยของชุมชน หมายความว่า หน่วยงานต่าง ๆ ในชุมชนทั้งภาครัฐและเอกชน รวมกับระบบงานในข้อ 1 เป็นระบบงานยุติธรรมแบบนี้ซึ่งก็คือ

ให้หน่วยงานต่าง ๆ เหล่านั้นมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของระบบงานยุติธรรมในข้อ 1 คือ การป้องกันอาชญากรรมและการลดอาชญากรรม ยกตัวอย่างเช่น สถานิติบัญญัติ เมื่อพิจารณา ออกกฎหมายถึงแม้กฎหมายนั้นจะไม่เกี่ยวข้องกับงานยุติธรรมโดยตรง ก็จะมีผลกระทบต่อการบริหารงานยุติธรรมโดยทางอ้อม หน่วยงานทางบริหารอื่น ๆ เช่น การศึกษา การสังคมสงเคราะห์ การบันเทิง และการเยาวชน เป็นต้น มีส่วนสนับสนุนและเป็นส่วนหนึ่งของระบบงานนี้ วัตถุประสงค์ของระบบงานนี้ คือ การสนับสนุนให้ทุกคนปฏิบัติตามกฎหมายของบ้านเมือง

ระบบงานนี้มีลักษณะสำคัญ 3 ประการด้วยกันคือ

(1) การยอมรับว่าการบริหารงานยุติธรรมเป็นส่วนหนึ่งของการทำหน้าที่ควบคุมสังคมของสถาบันต่าง ๆ ในชุมชนทั้งหมด แนวความคิดนี้ตรงข้ามกับระบบงานยุติธรรมที่ทำหน้าที่ควบคุมอาชญากรรมที่แยกตัวออกมาเป็นเอกเทศ ในแง่ที่ว่ามองเห็นระบบงานควบคุมอาชญากรรมเป็นส่วนสนับสนุนการควบคุมอย่างไม่เป็นทางการที่ทำโดยครอบครัว โรงเรียน และสถาบันทางศาสนา และทางสังคมอื่น ๆ ซึ่งเมื่อร่วมกับสถาบันทางกฎหมายต่าง ๆ แล้วก็จะประกอบเข้าเป็นโครงสร้างทางสังคมทั้งหมด และในฐานะเป็นระบบย่อย หน่วยงานยุติธรรมต่าง ๆ จะร่วมกัน กับหน่วยงานย่อยอื่น ๆ ที่ควบคุมสังคมรับผิดชอบในการที่จะทำให้บุคคลทุกคนหันมาเอาใจใส่กับผลประโยชน์ของชุมชน

(2) เป้าหมายของระบบงานนี้ ไม่ใช่แต่เพียงการควบคุมอาชญากรรมอย่างเดียวอีกต่อไป แต่ทว่าเป็นการส่งเสริมให้ทุกคนปฏิบัติตามกฎหมาย ระบบงานนี้จะถือว่าการบังคับใช้กฎหมายเป็นหนทางสุดท้าย และใช้เฉพาะกับรูปแบบของพฤติกรรมที่ไม่อาจควบคุม โดยการควบคุมอย่างไม่เป็นทางการได้ นอกจากนี้แนวความคิดของระบบนี้ยังชี้แนะว่าการบริหารงานยุติธรรมอาจเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาอาชญากรรม เมื่อมาตรการควบคุมอาชญากรรมก่อให้เกิดผลในทางตรงกันข้าม หรือขัดต่ออุดมการณ์ทางวัฒนธรรมของสังคม เช่น เจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมประกอบอาชญากรรมเสียเอง

(3) การรับรู้ขอบเขตของการใช้อำนาจบังคับตามกฎหมาย และของเทคนิคที่ใช้ในการควบคุมอาชญากรรม เป็นอีกลักษณะหนึ่งของระบบงานนี้ การบริหารงานยุติธรรมไม่อาจแก้ไขความยุ่งยากต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยพฤติกรรมเบี่ยงเบนทั้งหมดได้ในระยะยาว แนวความคิดของระบบนี้ คือ พยายามใช้การควบคุมทางกฎหมายให้น้อยที่สุด ในเมื่อการควบคุมพฤติกรรมต่าง ๆ อย่างไม่เป็นทางการภายในชุมชนแสดงให้เห็นว่ามีประสิทธิภาพพอ

จากระบบงานยุติธรรม 2 ระบบ ที่กล่าวมานี้ ระบบงานยุติธรรมของไทยเราจัดอยู่ในระบบงานควบคุมอาชญากรรม และก็มีแนวโน้มจะก้าวเข้าไปสู่ระบบงานยุติธรรมระบบที่ 2 มากขึ้น อีกประการหนึ่ง เมื่อระบบงานยุติธรรมเราได้ยอมรับเอาแนวความคิดในการจัดทำกฎหมายและนิติประเพณีในการดำเนินคดี และในการดำเนินการกับผู้กระทำความผิดทางอาญาจากประเทศตะวันตก เช่น อังกฤษ และสหรัฐอเมริกา เป็นต้น มาประยุกต์ใช้การบริหารงานยุติธรรมตั้งแต่การสืบสวน สอบสวนและจับกุมผู้ต้องหาจนถึงการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดตามคำพิพากษาของศาล จึงได้นำเอาปรัชญาที่มีอยู่ในประเทศดังกล่าวนั้นมาใช้ด้วยปรัชญาต่าง ๆ ดังกล่าวนี้นี้สะท้อนให้เห็นถึงอุดมการณ์ของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ในระบบงานยุติธรรมทุกระบบ และมีอยู่ 4 ปรัชญาด้วยกัน คือ (1) ปรัชญาที่มุ่งต่อการลงโทษ (2) ปรัชญาที่มุ่งต่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด (3) ปรัชญาที่มุ่งต่อการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรม และ (4) ปรัชญาที่มุ่งต่อการป้องกันอาชญากรรม

ทฤษฎีเกี่ยวกับระบบงานยุติธรรมทางอาญา

สุทธิพล ทวีชัยการ ได้อธิบายเกี่ยวกับ ทฤษฎีเกี่ยวกับระบบงานยุติธรรมทางอาญาในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด สามารถแบ่งได้เป็น 2 ทฤษฎี คือ (สุทธิพล ทวีชัยการ, สืบค้นจาก www.law.stou.ac.th)

1. ทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรม (Crime Control) เป็นทฤษฎีที่เน้นถึงประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรม โดยมุ่งที่จะระงับและปราบปรามอาชญากรรมเป็นส่วนใหญ่ โดยคดีอาญาทั้งปวงที่เข้ามาสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาจะต้องดำเนินไปตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ อย่างสม่ำเสมอไม่หยุดชะงัก โดยมีกระบวนการกลั่นกรองในแต่ละขั้นตอน ดังนั้น การดำเนินการในแต่ละขั้นตอนจะต้องเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีวิธีปฏิบัติที่เป็น แบบแผน ในขณะเดียวกันก็อาจยืดหยุ่นได้บ้าง และต้องมีความแน่นอน ทฤษฎีนี้ถือว่าเมื่อได้ตัวผู้กระทำความผิดมาแล้ว ให้สันนิษฐานว่าผู้นั้นเป็นผู้กระทำความผิดไว้ก่อน และถือว่าการวินิจฉัยให้แล้วเสร็จตั้งแต่ขั้นตอนต้น ๆ ของกระบวนการยุติธรรม ได้แก่ ขั้นตอนตำรวจ พนักงานอัยการ เป็นขั้นตอนที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด อันจะทำให้ผู้ต้องสงสัยหรือผู้บริสุทธิ์ได้รับการปล่อยตัวโดยเร็ว และในขณะเดียวกันถ้าผู้ต้องหากระทำความผิดจริงก็จะทำให้การดำเนินคดีกับผู้ต้องหามีพยานหลักฐานและสามารถลงโทษได้ด้วยเหตุนี้ จึงกล่าวได้ว่า ทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรมเป็นทฤษฎีที่ให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรมมาก แต่กลับให้ความสำคัญแก่สิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลยน้อย

2. ทฤษฎีกระบวนการยุติธรรม (Due Process) เป็นทฤษฎีที่ยึดกฎหมายเป็นหลัก กล่าวคือ การดำเนินคดีอาญาจะต้องมีความเป็นธรรมตามขั้นตอนต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรม โดยห้ามมิให้มีอุปสรรคในการให้ผู้ต้องหาถูกส่งผ่านไปตามขั้นตอนต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรม โดยสะดวก ทั้งนี้ ทฤษฎีนี้ถือว่าบุคคลจะไม่ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดเพราะเพียงมีพยานหลักฐานว่าเขาได้กระทำผิดเช่นนั้น หากแต่จะมีความผิดต่อเมื่อผู้มีอำนาจตามกฎหมายได้พิพากษาชี้ขาดว่าเขามีความผิด นอกจากนี้ ผู้มีอำนาจพิจารณาพิพากษาจะต้องปฏิบัติตามตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ที่ให้ความคุ้มครองสิทธิของเขอย่างถ่วง

นอกจากนั้นยังมีกฎหมายภายในที่เกี่ยวกับสิทธิของผู้ต้องขังเพื่อได้รับการช่วยเหลือทางกระบวนการยุติธรรมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ว่าด้วยเรื่องสิทธิของผู้ต้องขังเพื่อการได้รับการช่วยเหลือทางกระบวนการยุติธรรม ดังต่อไปนี้

1) สิทธิที่จะไม่ถูกจับกุมหรือคุมขังโดยมิชอบ กล่าวคือ ห้ามมิให้จำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลใด ๆ เว้นแต่จะอาศัยอำนาจตามกฎหมายเฉพาะเท่าที่จำเป็น (มาตรา 29 วรรคหนึ่ง) ทั้งยังห้ามมิให้จับหรือคุมขังบุคคล เว้นแต่จะมีคำสั่งหรือหมายของศาลหรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ (มาตรา 32 วรรคสอง) นอกจากนี้ ยังห้ามมิให้ค้นตัวบุคคลหรือกระทำการอันเป็นการกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย เว้นแต่จะมีเหตุตามที่กฎหมายบัญญัติ (มาตรา 32 วรรคสาม) และหากปรากฏว่ามีการกระทำซึ่งกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้ให้สิทธิแก่ผู้เสียหาย พนักงานอัยการ หรือบุคคลอื่นใดเพื่อประโยชน์ของผู้เสียหายในการที่จะร้องขอต่อศาลเพื่อให้สั่งระงับหรือเพิกถอนการกระทำนั้นได้ รวมถึงจะกำหนดวิธีการตามสมควรหรือการเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นด้วยก็ได้ (มาตรา 32 วรรคห้า)

2) สิทธิที่จะไม่ถูกจำคุก หรือได้รับการปฏิบัติที่เป็นการทรมาน ทารุณโหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือเป็นการเหยียดหยาม กล่าวคือ รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้กำหนดห้ามมิให้กระทำการทรมาน ทารุณกรรม หรือลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรม แต่อย่างไรก็ตามได้กำหนดไว้ด้วยว่า การลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือตามที่กฎหมายบัญญัติไม่ถือเป็นการลงโทษด้วยวิธีการอันโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรม (มาตรา 32 วรรคสอง)

3) สิทธิที่จะได้รับการปฏิบัติอย่างมีมนุษยธรรมโดยเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ กล่าวคือรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้กำหนดให้การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กรต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพ ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ (มาตรา 26) ทั้งนี้ ยังได้กำหนดให้สิทธิแก่ผู้ที่ถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพสามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้ (มาตรา 28 วรรคสอง) ทั้งยังให้สิทธิในการใช้สิทธิทางศาลเพื่อบังคับให้รัฐปฏิบัติโดยเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ได้เช่นกัน (มาตรา 28 วรรคสอง)

4) สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองจากกฎหมายโดยเสมอภาคและไม่ถูกกีดกัน กล่าวคือ บุคคลทุกคนย่อมมีความเสมอภาคกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน (มาตรา 30 วรรคหนึ่ง)

5) ในคดีอาญา ผู้ต้องหาหรือจำเลยมีสิทธิได้รับการสอบสวนหรือการพิจารณาคดีที่ถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม มีโอกาสต่อสู้คดีอย่างเพียงพอ มีโอกาสตรวจสอบหรือได้รับทราบพยานหลักฐานตามสมควร (มาตรา 40 (7))

6) สิทธิที่จะเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยง่าย สะดวก รวดเร็ว และทั่วถึง (มาตรา 40 (1))

7) สิทธิที่จะได้รับแจ้งเหตุผลหรือสาเหตุที่ถูกจับหรือคุมขัง

8) สิทธิที่จะถูกนำขึ้นศาลโดยทันที และได้รับการพิจารณาคดีในเวลาอันสมควร กล่าวคือ การมีสิทธิที่จะให้คดีของตนได้รับการพิจารณาอย่างถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม (มาตรา 40 (3))

9) สิทธิที่จะได้รับการติดต่อกับทนายความ

10) สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาต่อหน้า และสามารถต่อสู้คดีด้วยตนเอง หรือมีทนายความช่วยเหลือตามใจสมัคร (มาตรา 40 (7))

11) สิทธิที่จะได้ซักถามพยาน หรือได้ซักถามพยานที่ให้การเป็นปฏิปักษ์ต่อตน และสิทธิที่จะนำพยานของตนเข้าสืบโดยเงื่อนไขที่เหมือนกันกับพยานที่เป็นปฏิปักษ์

12) สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาโดยเปิดเผยและโดยองค์กฤษฎีธรรมที่มีอิสระ ซึ่งเป็นสิทธิในกระบวนการพิจารณา ซึ่งอย่างน้อยต้องมีหลักประกันขั้นพื้นฐานเรื่องการได้รับการพิจารณาโดยเปิดเผย การได้รับข้อเท็จจริงและตรวจเอกสารอย่างเพียงพอ การเสนอข้อเท็จจริง ข้อโต้แย้ง และพยานหลักฐานของตน การคัดค้าน ผู้พิพากษาหรือตุลาการ การได้รับการพิจารณาโดยผู้พิพากษาหรือตุลาการที่นั่งพิจารณาคดีครบองค์คณะ และการได้รับทราบเหตุผลประกอบคำวินิจฉัยคำพิพากษาหรือคำสั่ง (มาตรา 40 (2))

13) สิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่าได้กระทำความผิดตามกฎหมาย

14) สิทธิที่จะไม่ถูกบังคับให้การเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเองหรือถูกบังคับให้รับสารภาพ กล่าวคือ ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา โจทก์ จำเลย คู่กรณี ผู้มีส่วนได้เสีย หรือพยานในคดี มีสิทธิได้รับ

การปฏิบัติที่เหมาะสมในการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งมีสิทธิที่จะได้รับการสอบสวนอย่างถูกต้อง รวดเร็ว เป็นธรรม และการไม่ให้ถ้อยคำเป็นประปักษ์แก่ตน (มาตรา 40 (4))

15) สิทธิที่จะได้รับการช่วยเหลือจากล่ามโดยไม่เสียค่าธรรมเนียม ถ้าไม่สามารถเข้าใจภาษาซึ่งใช้ในศาล

16) ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา จำเลย และพยานในคดีอาญา มีสิทธิได้รับความคุ้มครองและความช่วยเหลือที่จำเป็นและเหมาะสมจากรัฐ นอกจากนี้ยังกำหนดไว้ด้วยว่า ค่าตอบแทน ค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายที่จำเป็นให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ (มาตรา 40 (5))

17) สิทธิที่จะได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว (มาตรา 40 (7))

18) สิทธิที่จะไม่ถูกถือว่าได้กระทำความผิดอาญาจากการกระทำหรือละเว้นการกระทำใดซึ่งไม่เป็นความผิดตามกฎหมายภายในหรือกฎหมายระหว่างประเทศที่ใช้ในขณะกระทำหรือถูกลงโทษโดยโทษที่หนักกว่าที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย

19) เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ หรือผู้พิการ หรือทุพพลภาพ มีสิทธิได้รับความคุ้มครองในการดำเนินกระบวนการพิจารณาตัวอย่างเหมาะสมและมีสิทธิได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสมในคดีที่เกี่ยวกับความรุนแรงทางเพศ (มาตรา 40 (6))

4. การบริหารงานภาครัฐสมัยใหม่ (New Public Management)

การจัดการภาครัฐสมัยใหม่เกิดขึ้นจากการศึกษาข้อผิดพลาดของการบริหารงานภาครัฐในอดีต โดยเห็นว่าการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) คือ การปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการภาครัฐโดยนำหลักการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบราชการและการแสวงหาประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศ โดยการนำเอาแนวทางหรือวิธีการบริหารงานของภาคเอกชนมาปรับใช้กับการบริหารงานภาครัฐ เช่น การบริหารงานแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ การบริหารงานแบบมืออาชีพ การคำนึงถึงหลักความคุ้มค่า การจัดการโครงสร้างที่กะทัดรัดและแนวราบ การเปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามาแข่งขันการให้บริการสาธารณะ การให้ความสำคัญต่อค่านิยม จรรยาบรรณวิชาชีพ คุณธรรมและจริยธรรม ตลอดจนการมุ่งเน้นการให้บริการแก่ประชาชน โดยคำนึงถึงคุณภาพเป็นสำคัญ

สำหรับเหตุผลของการใช้การจัดการภาครัฐแนวใหม่ คือ ความเปลี่ยนแปลงตามกระแสโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกประเทศเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จึงมีความจำเป็นสำหรับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ที่ต้องเพิ่มศักยภาพและความยืดหยุ่นในการปรับเปลี่ยนเพื่อตอบสนองความต้องการของระบบที่เปลี่ยนแปลงไป และเห็นว่าระบบราชการไทย

มีปัญหาที่สำคัญ คือ ความเสื่อมถอยของระบบราชการ และขาดธรรมาภิบาล ถ้าภาครัฐไม่ปรับเปลี่ยนและพัฒนาการบริหารจัดการของภาครัฐเพื่อไปสู่ยุคสมัยใหม่ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล ก็ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ทั้งยังเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในอนาคตด้วย

ดังนั้น การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) จึงเป็นแนวคิดพื้นฐานของการบริหารจัดการภาครัฐซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงระบบต่าง ๆ ของภาครัฐและยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ ที่เป็นรูปธรรม มีแนวทางในการบริหารจัดการดังนี้

1. การให้บริการที่มีคุณภาพแก่ประชาชน
2. ลดการควบคุมจากส่วนกลางและเพิ่มอิสระในการบริหารให้แก่หน่วยงาน
3. การกำหนด การวัด และการให้รางวัลแก่ผลการดำเนินงานทั้งในระดับองค์กรและระดับบุคคล
4. การสร้างระบบสนับสนุนทั้งในด้านบุคลากร เช่น การฝึกอบรม ระบบค่าตอบแทน และระบบคุณธรรม เทคโนโลยีเพื่อช่วยให้หน่วยงานสามารถทำงานได้อย่างบรรลุวัตถุประสงค์
5. การเปิดกว้างต่อแนวคิดในเรื่องของการแข่งขัน ทั้งการแข่งขันระหว่างหน่วยงานของรัฐด้วยกัน และระหว่างหน่วยงานของรัฐกับหน่วยงานของภาคเอกชน ในขณะที่เดียวกันภาครัฐก็หันมาทบทวนตัวเองว่าสิ่งใดควรทำเองและสิ่งใดควรปล่อยให้เอกชนทำ (อุทัย เลหาวิเชียร, 2548 : 78)

การจัดการภาครัฐแนวใหม่หรือ New Public Management กล่าวได้ว่าเป็นพาราไดม์ (Paradigm) ที่สำคัญที่นักวิชาการทางรัฐประศาสนศาสตร์ให้การยอมรับในปัจจุบันว่าเป็นกรอบแนวคิดที่ถูกนำมาใช้ในการบริหารภาครัฐในปัจจุบันได้เป็นอย่างดี โดยที่แนวคิดการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ถูกมองว่าเป็นปรัชญาการบริหารที่รัฐบาลนำมาใช้ตั้งแต่ทศวรรษที่ 1980 จุดประสงค์หลักเพื่อให้การบริหารภาครัฐมีความทันสมัย (New Public Management is a management philosophy used by Governments since the 1980s to modernize the Public Sector) Jonathan Boston ได้สรุปความสำคัญของแนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่ไว้ ดังต่อไปนี้ (Boston อ้างถึงในทศพร ศิริสัมพันธ์. 2551:439-476)

1. มองว่าการบริหารงานมีลักษณะที่เป็นสากล หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ ไม่มีความแตกต่างอย่างเป็นนัยสำคัญระหว่างการบริหารงานของภาครัฐกิจเอกชนและการบริหารงานของภาครัฐ

2. ปรับเปลี่ยนจากการให้น้ำหนักความสำคัญที่เดิมมุ่งเน้นให้ความสำคัญต่อการควบคุมปัจจัยนำเข้าหรือทรัพยากรและกฎระเบียบต่าง ๆ มาเป็นการควบคุมในเรื่องของผลผลิตและผลลัพธ์หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ ปรับเปลี่ยนจากการให้ความสำคัญในภาระรับผิดชอบต่อกระบวนการของการทำงาน (process accountability) มาเน้นภาระรับผิดชอบต่อผลสัมฤทธิ์ (accountability for results) แทน

3. ให้ความสำคัญต่อเรื่องของการใช้ความสามารถหรือทักษะการบริหารมากกว่าการให้ความสำคัญต่อการกำหนดนโยบายแต่เพียงอย่างเดียว

4. ให้ความสำคัญต่อการมอบอำนาจการควบคุมของหน่วยงานกลาง (devolution of centralized power) ไปให้หน่วยงานผู้ปฏิบัติ เพื่อให้ผู้บริหารของแต่ละหน่วยงานมีอิสระและมีความคล่องตัวในการบริหารและการดำเนินงาน

5. เน้นปรับเปลี่ยนโครงสร้างหน่วยงานราชการใหม่ให้มีขนาดเล็กลงในรูปแบบของหน่วยงานอิสระในกำกับ โดยเฉพาะการแยกส่วนระหว่างภารกิจกำกับดูแลควบคุมที่เป็นภารกิจงานเชิงพาณิชย์ และไม่ใช้เชิงพาณิชย์ออกจากกัน รวมถึงแยกภารกิจงานเชิงนโยบายและการให้บริการออกจากกันอย่างเด็ดขาด

6. เน้นการแปรรูปกิจการของรัฐให้เป็นเอกชน (privatization) และให้มีการจ้างเหมาบุคคลภายนอก (Outsourcing) รวมทั้งประยุกต์ใช้วิธีการจัดจ้างและการแข่งขันประมูลงาน (Competitive tendering) เพื่อลดต้นทุนและปรับปรุงคุณภาพการให้บริการให้สูงขึ้น

7. ปรับเปลี่ยนรูปแบบสัญญาจ้างบุคลากรของภาครัฐให้มีลักษณะเป็นระยะสั้น และกำหนดเงื่อนไขข้อตกลงให้มีความชัดเจนสามารถตรวจสอบได้

8. เลียนแบบวิธีการบริหารจัดการของภาคธุรกิจเอกชน เช่น การวางแผนกลยุทธ์และแผนธุรกิจการทำข้อตกลงว่าด้วยผลงาน (performance agreement) การจ่ายค่าตอบแทนตามผลงาน การจัดจ้างบุคคลภายนอกให้เข้ามาปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราวเฉพาะกิจ การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานและการให้ความสำคัญต่อการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร (corporate image)

9. มีการสร้างแรงจูงใจและให้รางวัลตอบแทนในรูปแบบของตัวเงิน (monetary incentives) มากขึ้น

10. สร้างระเบียบวินัยและความประหยัดในการใช้จ่ายเงินงบประมาณ โดยพยายามลดต้นทุนค่าใช้จ่ายและเพิ่มผลผลิต

ข้อสรุปของแนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่ คือ การมุ่งเน้นการแก้ไขข้อผิดพลาดของการบริหารราชการในอดีต ที่พบว่าเกิดข้อบกพร่องอยู่ 3 ประการด้วยกันคือ 1) ความล้มสมัยของรูปแบบการบริหารราชการที่ในอดีตไม่สามารถสร้างหลักการบริหารที่เกิดความคล่องตัวในการบริหารไม่สามารถกำหนดกฎระเบียบการบริหารราชการให้มีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของกระแสหลักการพัฒนาและระบบราชการยังไม่สามารถสร้างนวัตกรรมการบริหารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการงานของภาครัฐให้เกิดความสำเร็จอย่างที่มีหวัง 2) การบริหารงานบุคคลภาครัฐไม่สามารถยกระดับขีดความสามารถของข้าราชการให้ปฏิบัติหน้าที่ได้ตามวัตถุประสงค์ กล่าวคือ กระบวนการบริหารงานบุคคลภาครัฐ ที่ประกอบด้วย การสรรหา การพัฒนาและการรักษาข้าราชการ ยังมีข้อบกพร่องที่เกี่ยวข้องกับอำนาจระบบอุปถัมภ์และข้อบกพร่องของการสร้างกระบวนการพัฒนาข้าราชการให้เป็นผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ชำนาญงานเฉพาะด้านและสุดท้ายคือระบบราชการไม่สามารถรักษาข้าราชการที่มีคุณภาพดีไว้ในระบบราชการได้นาน 3) ปัญหาคุณธรรม จริยธรรมและการแทรกแซงทางการเมือง ทำให้การบริหารราชการยังต้องเผชิญกับปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน จากนักการเมืองและข้าราชการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการจัดการภาครัฐ โดยเฉพาะในด้านการให้บริการสาธารณะที่จะได้รับผลกระทบจากการขาดคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการ

ดังนั้น แนวคิดของการจัดการภาครัฐแนวใหม่จึงเกิดขึ้นเพื่อสร้างรูปแบบการบริหารราชการให้เพิ่มขีดความสามารถในการจัดการภาครัฐให้มีคุณภาพมากขึ้น โดยเน้นไปที่การสร้างกลไกการบริหารราชการให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของระบบโลก การเร่งพัฒนาคุณภาพข้าราชการให้เป็นผู้มีความชำนาญงานและให้มีการปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้อง ประการสุดท้ายคือ การสร้างระบบตรวจสอบการบริหารงานภาครัฐเพื่อดำเนินการตรวจสอบการปฏิบัติงานและตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของราชการให้เป็นไปตามเจตนารมณ์

สาระสำคัญของการจัดการภาครัฐแนวใหม่ คือ การนำการจัดการภาครัฐแนวใหม่มาใช้เพื่อการยกระดับขีดความสามารถในการบริหารราชการและการให้บริการสาธารณะ สาระสำคัญของการจัดการภาครัฐแนวใหม่จึงสนใจการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ซึ่งในอดีตระบบราชการต้องเผชิญกับปัญหาทางโครงสร้างองค์กรที่มีขนาดใหญ่ ไม่สามารถดำเนินการบริหารราชการในส่วนต่าง ๆ ได้คล่องตัว อีกทั้งจำนวนข้าราชการไม่สอดคล้องภาระกิจและอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติภารกิจ ระบบราชการจึงเกิดภาวะของคณล้นงาน และคนทำงานมากเกินไป อีกทั้งโครงสร้างระบบราชการไม่สามารถเอื้ออำนวยให้

การตัดสินใจในการบริหารงานต่าง ๆ เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด ดังนั้นสาระสำคัญของการจัดการภาครัฐแนวใหม่จึงเกิดขึ้นเพื่อการแก้ปัญหาดังกล่าว

สาระสำคัญของการจัดการภาครัฐแนวใหม่ (จุมพล หนีมพานิช,2550)

1. ด้านการบริหาร ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกันภายในระบบราชการด้วยตนเอง เพื่อแก้ปัญหาค่าการแยกส่วนในการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงาน รวมถึงการวางระบบความสัมพันธ์และประสานความร่วมมือระหว่างราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ในรูปแบบของการประสานความร่วมมือที่หลากหลาย ภายใต้วัตถุประสงค์เดียวกัน คือ นำศักยภาพเฉพาะของแต่ละหน่วยงาน มาสร้างคุณค่าให้กับงานตามเป้าหมายที่กำหนด เพื่อขับเคลื่อนนโยบาย/ยุทธศาสตร์ของประเทศ และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เช่น

1.1 วางระบบการบริหารงานแบบบูรณาการในยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศ (Cross Functional Management System) ตามห่วงโซ่แห่งคุณค่า (Value Chains) ครอบคลุมกระบวนการ ตั้งแต่ ต้นน้ำ กลางน้ำ จนกระทั่งปลายน้ำ รวมทั้งกำหนดบทบาทภารกิจให้มีความชัดเจนว่า ใครมีความรับผิดชอบในเรื่องหรือกิจกรรมใด รวมทั้งการจัดทำตัวชี้วัดของกระทรวงที่มีเป้าหมายร่วมกัน (Joint KPIs)

1.2 การออกแบบโครงสร้างและระบบบริหารงานราชการใหม่ในรูปแบบของหน่วยงานรูปแบบพิเศษ เพื่อให้สามารถรองรับการขับเคลื่อนประเด็นยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศที่ต้องอาศัย การดำเนินงานที่มีความยืดหยุ่น คล่องตัว ไม่ยึดติดกับโครงสร้างองค์กรและระบบราชการแบบเดิม

1.3 ปรับปรุงการจัดสรรงบประมาณให้มีลักษณะแบบยืดหยุ่นยุทธศาสตร์ และเป้าหมายร่วมเป็นหลัก เพื่อให้เอื้อต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศ และการบริหารงานแบบบูรณาการ

1.4 พัฒนารูปแบบและวิธีการทำงานของภาครัฐในระดับต่าง ๆ (Multi Level Governance) ระหว่างราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น โดยเน้นการยึดพื้นที่เป็นหลัก เพื่อให้เกิดความร่วมมือ ประสานสัมพันธ์กันในการปฏิบัติงานและการใช้ทรัพยากรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่า และไม่เกิดความซ้ำซ้อน และปรับปรุงการจัดสรรงบประมาณ ให้เป็นแบบยึดพื้นที่เป็นตัวตั้ง (Area-based Approach) รวมทั้งวางเงื่อนไขการจัดสรร งบประมาณให้กระทรวง/กรม

ต้องสนับสนุนการขับเคลื่อนแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ในสัดส่วนวงเงินงบประมาณที่เหมาะสม

2. การส่งเสริมแบบร่วมมือกันระหว่างภาครัฐภาคเอกชนและภาคประชาชน มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมให้หน่วยงานราชการทบทบและภารกิจของตนให้มีความเหมาะสม โดยให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน มุ่งเน้นการพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐกับภาคส่วนอื่น การถ่ายโอนภารกิจบางอย่างที่ภาครัฐไม่จำเป็นต้องดำเนินงานเองให้ภาคส่วนอื่น รวมทั้งการสร้างความร่วมมือหรือความเป็นภาคีหุ้นส่วน (Partnership) ระหว่างภาครัฐและภาคส่วนอื่น เช่น

2.1 ส่งเสริมการสร้างความร่วมมือในรูปแบบภาคีหุ้นส่วนระหว่างภาครัฐกับเอกชน (Public-Private- Partnership : PPP) เพื่อให้การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะในด้านต่าง ๆ ที่จำเป็นของประเทศที่ต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมาก และภาครัฐยังไม่สามารถดำเนินการได้เพียงพอกับความต้องการของประชาชน ได้รับการสนับสนุนกลไกการดำเนินการแบบร่วมลงทุนกับภาคเอกชนด้วยความชัดเจน โปร่งใส และเกิดการบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ให้มีการลงทุนที่ซ้ำซ้อน มีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด สนับสนุนให้มีการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมการลงทุนของเอกชนร่วมในกิจการของรัฐ ตลอดจนให้มีหน่วยงานรับผิดชอบกำหนดมาตรฐาน ส่งเสริม สนับสนุนการร่วมลงทุนเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเงิน และการคลังของประเทศในระยะยาว

2.2 เปิดให้ภาคเอกชนสามารถเข้ามาแข่งขันกันเพื่อจัดทำบริการสาธารณะแทนภาครัฐ (Contestability) ในภารกิจของภาครัฐที่ไม่จำเป็นต้องดำเนินการเอง และภาคเอกชน สามารถดำเนินการแทนได้ โดยสนับสนุนให้เกิดการแข่งขันอย่างเสรี ผ่านกลไกตลาด เพื่อให้ภาคเอกชนสามารถเข้ามาแข่งขันได้โดยง่าย รวมทั้งป้องกันและลดปัญหาการผูกขาดในระยะยาว ตลอดจนทำให้ภาครัฐสามารถปรับเปลี่ยนบทบาทของตนให้เป็นผู้กำหนดมาตรฐาน และระดับการให้บริการ รวมทั้งติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของภาคเอกชนให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่วางไว้ได้อย่างแท้จริง

2.3 เปิดให้องค์กรภาคประชาสังคมและชุมชนสามารถเข้ามาเป็นผู้จัดบริการสาธารณะแทนภาครัฐ โดยอาศัยการจัดทำข้อตกลงร่วม (Compact) ในรูปแบบการดำเนินงานในลักษณะหุ้นส่วน ระหว่างภาครัฐกับภาคประชาสังคมและชุมชน

ซึ่งมีเป้าหมายของข้อตกลงอยู่ที่การร่วมกันดำเนินภารกิจจัดบริการสาธารณะแก่ประชาชนให้บรรลุผลสัมฤทธิ์

2.4 พัฒนารูปแบบและแนวทางการบริหารงานแบบเครือข่าย (Networked Governance) โดยการปรับเปลี่ยนบทบาท โครงสร้าง และกระบวนการทำงานขององค์กรภาครัฐให้สามารถเชื่อมโยง การทำงานและทรัพยากรต่าง ๆ ของหน่วยงาน ทั้งในภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ให้เกิดการพึ่งพิงกัน ในรูปแบบของพันธมิตร มีการบริหารงานแบบยืดหยุ่น เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ มีการตัดสินใจที่รวดเร็ว ทันต่อสถานการณ์ เชื่อมโยงระบบการทำงานระหว่างองค์กร ได้ด้วยความสะดวกและรวดเร็ว

ด้านการบริหาร : จะทำให้โครงการภาครัฐสามารถวางระบบการบริหารงานแบบบูรณาการในยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศ เพราะในอดีต พบว่า ระบบราชการมีการดำเนินงานตามภารกิจ (Function base) ทำให้การวางแผนโครงการต่าง ๆ ไม่มีความสอดคล้องกันทั่วทั้งประเทศหรืออาจเรียกว่า ต่างคนต่างทำ ผลลัพธ์ของโครงการที่ออกมาจึงมีลักษณะที่ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของคนทั้งประเทศ อีกทั้งโครงการบางโครงการยังก่อปัญหาให้กับโครงการอื่น ๆ การใช้หลักการบริหารงานแบบบูรณาการจะก่อประโยชน์ต่อการกำหนดเป้าหมายของการพัฒนาประเทศอย่างมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน และจะสามารถจัดปัญหาของการบริหารโครงการในเรื่องของการกำหนดทรัพยากรเพื่อการลงทุน การกำหนดบุคลากรและหน่วยงานเพื่อการบริหารโครงการ และสุดท้ายคือจะสามารถทำให้ระบบราชการมีการปรับโครงสร้างองค์กร เพื่อรับภาระกิจการบริหารโครงการภาครัฐโดยเฉพาะ

ด้านความร่วมมือระหว่างรัฐกับเอกชน : แนวคิดของการบริหารราชการที่เกี่ยวข้องกับงานบริการสาธารณะได้ถูกนำมาเป็นข้อเสนอของการบริหารภาครัฐแนวใหม่ ที่เชื่อว่าการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนให้มากขึ้นจะทำให้เกิดประเด็นของยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศที่มีความหลากหลายมากขึ้น ซึ่งจากในอดีตพบว่า การกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศจะอยู่ภายใต้กรอบแนวคิดของหน่วยงานภาครัฐเพียงหน่วยงานเดียว ทั้งนี้เพราะมีความเชื่อว่า การมอบอำนาจเด็ดขาดให้แก่หน่วยงานรัฐจะป้องกันการแทรกแซงทางผลประโยชน์ธุรกิจจากภาคเอกชนได้ จึงทำให้โครงการของภาครัฐ มีข้อจำกัดในหลายด้าน และรัฐบาลเอง ก็ไม่สามารถกำหนดโครงการสาธารณะเพื่อตอบสนองประชาชนได้อย่างถูกต้อง

เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ (2551:135) อธิบายเรื่องกระบวนการทัศน์การจัดการบ้านเมือง เป็นกระบวนการที่มองว่า นโยบายสาธารณะเป็นความร่วมมือจากองค์กรภายนอกซึ่งมีลักษณะ ของความเป็นเครือข่ายที่สูงและเป็นกระบวนการของความร่วมมือที่ไม่เป็นทางการมากกว่า เพราะการนำนโยบายไปปฏิบัติไม่สำเร็จจะมีการสั่งการตรง ๆ ต่อหน่วยงานอื่นได้โดยง่าย กระบวนทัศน์ การจัดการบ้านเมืองถือเป็นแนวคิดของสถาบันแนวใหม่ (New Institutionalism) ที่เชื่อว่านโยบายสาธารณะจะมีความเกี่ยวข้องกับความเป็นเครือข่ายอย่างมาก โดยเฉพาะ การให้ความสำคัญกับนโยบายสาธารณะกับความเป็นอิสระจากรัฐ มีการกระจายอย่างไร และจะมีบทบาทต่อสังคมอย่างไร ซึ่งต้องนำความเป็นเครือข่ายทางนโยบายมาใช้ร่วมกับ ความเป็นรัฐบาล จึงเกิดกระบวนการทัศน์ การจัดการบ้านเมือง เรื่องวิทย์ เรียกว่า เป็นความสัมพันธ์ ระหว่างรัฐบาลกับสังคม ที่ประกอบไปด้วย 6 ด้าน คือ

- (1) การใช้เทคโนโลยีอัตโนมัติเชื่อมต่อสังคมทุกด้าน (Socio-Cybernetic Systems)
- (2) ภาครัฐมีขนาดเล็กลง (Minimal State)
- (3) มีการจัดการแบบธุรกิจ (Corporate Governance)
- (4) การจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management)
- (5) การบริหารด้วยความโปร่งใสและมีส่วนร่วม “ธรรมาภิบาล” (Good Governance)
- (6) การจัดการโดยกลุ่มเครือข่ายของตน (Self-Organization Network)

ดังนั้น กระบวนทัศน์การจัดการบ้านเมืองจะถูกนำไปแทนที่ระบบราชการ ที่เชื่อว่าไม่มีประสิทธิภาพ และจะต้องมีการนำภาคธุรกิจและประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วมและบริหาร ด้วยวิธีการใหม่ ๆ หลักการสำคัญของกระบวนการทัศน์การจัดการก็คือ การแสวงหาแนวทางการบริหาร ราชการรูปแบบใหม่ที่จะต้องอาศัยความร่วมมือหรือการสร้างเครือข่ายภายนอกระบบราชการเข้ามา เพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และที่สำคัญจะต้องมีการนำภาคเอกชนที่เมื่อก่อนเปรียบเสมือน ข้อห้ามทางราชการให้เข้ามามีส่วนร่วมด้วย ซึ่งจะเกิดประโยชน์ต่อรัฐในเรื่องของการแลกเปลี่ยน ความรู้ และการแลกเปลี่ยนทรัพยากรต่อกัน เรื่องวิทย์ ชี้ให้เห็นว่า กระบวนทัศน์การจัดการบ้านเมือง จะนำไปสู่การแก้ปัญหาสังคมเช่น ปัญหาความยากจน ปัญหาสาธารณสุข ปัญหาภัยธรรมชาติ และการจัดสวัสดิการที่ดี เพราะในอดีตระบบราชการไม่สามารถดำเนินการได้ เพราะมีปัญหา จากความร่วมมือตามสายการบังคับบัญชาที่ไม่มีประสิทธิภาพเพราะสาเหตุมาจากการกระจายอำนาจ และยังมีการรวมศูนย์อำนาจในการบริหารราชการไว้ที่ส่วนกลางและสุดท้ายคือ การตัดขาด

ความสัมพันธ์ของการบริหารราชการจากภาคเอกชนจึงทำให้ การนํานโยบายไปปฏิบัติ ไม่ประสบความสำเร็จ

ผลสรุปของประโยชน์ต่อการนำแนวคิดด้านกระบวนการทัศน์ต่อการพัฒนาระบบราชการ พบว่า งานเขียนของ เรืองวิทย์ พยายามอธิบายให้เห็นถึงสาเหตุของการนํานโยบายไปปฏิบัติ ที่ไม่ประสบความสำเร็จมาจากระบบราชการที่ประกอบไปด้วย การขาดสิ่งจูงใจในการปฏิบัติงาน การขาดความรู้ความเข้าใจในนโยบายระหว่างราชการกับรัฐบาล ข้อบกพร่องของโครงสร้าง ระบบราชการแบบแยกส่วน การขาดความร่วมมือและการยอมรับในนโยบายระหว่างราชการ รัฐบาล และภาคประชาชนและสุดท้ายคือ รัฐต้องกลับมาให้ความสำคัญต่อการพัฒนาระบบราชการรูปแบบใหม่ ที่จะต้องมีความแตกต่างไปจากเดิมเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาสังคมและการเพิ่มโอกาส การมีส่วนร่วมของภาคเอกชนต่อการจัดบริการและการแก้ปัญหาสาธารณะร่วมกับรัฐบาล

นอกจากนั้น Christopher Hood (1991)⁴ ได้อธิบายถึงสาระสำคัญของการจัดการ ภาครัฐแนวใหม่ คือ การเปลี่ยนระบบราชการที่เน้นระเบียบและขั้นตอนไปสู่การบริหารแบบใหม่ ซึ่งเน้นผลสำเร็จและความรับผิดชอบ รวมทั้งใช้เทคนิคและวิธีการของเอกชนมาปรับปรุงการทำงาน C.Hood เห็นว่าสิ่งที่เรียกว่า “การจัดการภาครัฐแนวใหม่” มีหลักสำคัญ 7 ประการ คือ

1. จัดการโดยนักวิชาชีพที่ชำนาญการ (Hands-on professional management) หมายถึง ให้ผู้จัดการมืออาชีพได้จัดการด้วยตัวเอง ด้วยความชำนาญ โปร่งใส และมีความสามารถในการใช้ดุลพินิจ เหตุผลก็เพราะเมื่อรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายแล้ว ก็จะทำให้เกิดความรับผิดชอบต่อการตรวจสอบจากภายนอก

2. มีมาตรฐานและการวัดผลงานที่ชัดเจน (Explicit standards and measures of performance) ภาครัฐจึงต้องมีจุดมุ่งหมาย และเป้าหมายของผลงาน และการตรวจสอบจะมีได้ก็ต้องมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน

3. เน้นการควบคุมผลผลิตที่มากขึ้น (Greater emphasis on output controls) การใช้ทรัพยากรต้องเป็นไปตามผลงานที่วัดได้ เพราะเน้นผลสำเร็จมากกว่าระเบียบวิธี

4. แยกหน่วยงานภาครัฐออกเป็นหน่วยย่อย ๆ (Shift to disaggregation of units in the public sector) การแยกหน่วยงานใหญ่ออกเป็นหน่วยงานย่อย ๆ ตามลักษณะสินค้าและบริการที่ผลิต ให้เงินสนับสนุนแยกกัน และติดต่อกันอย่างเป็นอิสระ

---

⁴ Christopher Hood. (1991). **A public management for all seasons**. Public Administration. (69), pp. 3 - 19.

5. เปลี่ยนภาครัฐให้แข่งขันกันมากขึ้น (Shift to greater competition in the public sector) เป็นการเปลี่ยนวิธีทำงานไปเป็นการจ้างเหมาและประมูล เหตุผลก็เพื่อให้ฝ่ายที่เป็นปรปักษ์กัน (rivalry) เป็นกุญแจสำคัญที่จะทำให้ต้นทุนต่ำและมาตรฐานสูงขึ้น

6. เน้นการจัดการตามแบบภาคเอกชน (Stress on private sector styles of management practice) เปลี่ยนวิธีการแบบข้าราชการไปเป็นการยืดหยุ่นในการจ้างและให้รางวัล

7. เน้นการใช้ทรัพยากรอย่างมีวินัยและประหยัด (Stress on greater discipline and parsimony in resource use) วิธีนี้อาจทำได้ เช่น การตัดค่าใช้จ่าย เพิ่มวินัยการทำงาน หยุดยั้งการเรียกร้องของสหภาพแรงงาน จำกัดต้นทุนการปฏิบัติ เหตุผลก็เพราะต้องการตรวจสอบความต้องการใช้ทรัพยากรของภาครัฐ และ “ทำงานมากขึ้นโดยใช้ทรัพยากรน้อยลง” (do more with less)

แนวคิดการพัฒนาข้าราชการใหม่ (New Public Service)

R.Denhardt and J.Denhardt (2000) อธิบายสาระสำคัญของ New Public Service ดังนี้

1. ข้าราชการต้องรับใช้มากกว่าถือทางเสียเปรียบ บทบาทที่สำคัญของข้าราชการคือช่วยให้ประชาชนได้แสดงความต้องการของเขาออกมา และช่วยให้เขาบรรลุความต้องการนั้น ไม่ใช่ข้าราชการไปชี้แนะถือทางเสียเปรียบ ชักนำประชาชนไปในทิศทางใหม่ ๆ ที่ตนต้องการ นโยบายสาธารณะไม่ได้เกิดจากการตัดสินใจของรัฐเท่านั้น ในยุคใหม่ นโยบายสาธารณะเป็นผลจากปฏิสัมพันธ์ของกลุ่มผลประโยชน์ที่หลากหลาย รัฐต้องทำงานร่วมกับภาคเอกชน ภาคประชาชนเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน จึงต้องเปลี่ยนจากการควบคุมมาเป็น การกำหนดระเบียบวาระ นำภาคเอกชนและประชาชนมาสู่โต๊ะเจรจา ช่วยอำนวยความสะดวก เป็นตัวกลางในการไกล่เกลี่ยประนีประนอม เป็นนายหน้าช่วยขบคิดปัญหา เป็นอนุญาโตตุลาการ ข้าราชการไม่ได้มีบทบาทแค่บริการประชาชนเท่านั้น เพราะฉะนั้นข้าราชการพันธุ์ใหม่ต้องมีทักษะใหม่ ๆ ได้แก่ การเจรจาไกล่เกลี่ย การระงับข้อพิพาท/ข้อโต้แย้ง

2. ผลประโยชน์สาธารณะต้องเป็นเป้าหมายหลักไม่ใช่ผลพลอยได้ นักบริหารรัฐกิจต้องทำให้เกิดผลประโยชน์สาธารณะที่ประชาชนต้องการร่วมกัน ช่วยสร้างความรับผิดชอบร่วมกัน ไม่ใช่หาทางออกง่าย ๆ โดยการสนองตอบความต้องการของคนใดคนหนึ่ง วิสัยทัศน์ของชุมชนและสังคมต้องเกิดจากการพูดคุยแลกเปลี่ยนและมีการกำหนดร่วมกัน ไม่ใช่วิสัยทัศน์ของข้าราชการหรือนักการเมืองทางเลือกที่ประชาชนตกลงจะต้องสอดคล้องกับบรรทัดฐานเรื่องความยุติธรรม ความเป็นธรรม ความเสมอภาค ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ระยะยาวของชุมชนและสังคม

3. คิดในเชิงยุทธศาสตร์ ลงมือทำอย่างเป็นประชาธิปไตย นโยบายและแผนการต่าง ๆ ที่จะตอบสนองความต้องการของส่วนรวมนั้นต้องเกิดจากการร่วมมือร่วมใจกัน ต้องมีการคิดในเชิงยุทธศาสตร์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เวลาลงมือทำต้องเปิดกว้างให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและให้ความร่วมมือ และร่วมรับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติด้วย อันเป็นการสร้างโอกาสให้ประชาชนทำให้เกิดความภาคภูมิใจ

4. รับผิดชอบต่อพลเมืองไม่ใช่ลูกค้า (พาราโดมที่ 1) มองประชาชนเป็นผู้มาขอรับบริการ NPM (พาราโดมที่ 2) มองประชาชนเป็นลูกค้า แต่ NPS มองประชาชนเป็นพลเมือง เป็นเจ้าของประเทศ

5. การถูกตรวจสอบไม่ใช่เรื่องง่าย ข้าราชการไม่เพียงแต่รับผิดชอบต่อสังคมเท่านั้น แต่ต้องรับผิดชอบต่อรัฐธรรมนูญ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ค่านิยมของชุมชน บรรทัดฐานการเมืองแบบประชาธิปไตย มาตรฐานทางด้านวิชาชีพ ผลประโยชน์ของพลเมือง

6. ให้คุณค่ากับคนไม่เฉพาะแต่ผลผลิตเท่านั้น แรงจูงใจของข้าราชการมีมากกว่าค่าตอบแทน โบนัส ความมั่นคงในการทำงาน แต่หมายถึงการทำให้ชีวิตประชาชนมีคุณค่า มีประโยชน์ มีชีวิตที่ดีขึ้น

7. ให้ความสำคัญกับความเป็นพลเมืองและบริการสาธารณะมากกว่าความเป็นเจ้าแห่งการบริหารราชการต้องคำนึงถึงการให้บริการประชาชน

David Osborne and Ted Gaebler เขียนหนังสือชื่อ Reinventing Government (How the Entrepreneurial Spirit is Transforming the Public Sector) ระบุถึงหลักการ 10 ประการในการจัดการภาครัฐแนวใหม่ เดวิด ออสโตรอมส์ และ เท็ด แก์เบอร์ (David Osborne and Ted Gaebler, 1993)

1. Catalytic Government: Steering Rather Than Rowing ผู้จัดการภาครัฐเป็นผู้ถือหางเสือมากกว่าเป็นคนแจว ข้าราชการไม่ใช่ทำตามคำสั่งของฝ่ายการเมืองที่กำหนดนโยบายเท่านั้น แต่ผู้จัดการภาครัฐต้องทำหน้าที่กระตุ้นให้เกิดกิจกรรมต่าง ๆ ขึ้น ในกรมกองของตน โดยพิจารณาถึงความสมดุลระหว่างทรัพยากรที่มีอยู่กับการต้องการของประชาชน เพราะฉะนั้นผู้จัดการภาครัฐต้องเป็นผู้กำหนดทิศทางขององค์กรว่าควรจะมีไปทางใด จะกำกับดูแลองค์การอย่างไรให้ไปถึงเป้าหมาย เช่น บทบาทของผู้ว่าฯ CEO ที่ต้องกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ทิศทางแผนกลยุทธ์ และต้องลงมือถือหางเสือเองด้วย เพื่อให้เรือไปตามทิศทางที่ตนเองต้องการ

2. Community – Owned Government: Empowering Rather Than Serving
รัฐบาลที่ชุมชนเป็นเจ้าของ ต้องเพิ่มอำนาจให้ประชาชนมากกว่ารับใช้ประชาชน แนวคิดการบริหาร
ราชการแบบเดิม ๆ ที่ราชการรับใช้ประชาชนทำให้ประชาชนตกอยู่ในภาวะพึ่งพา
ต้องไปพึ่งความช่วยเหลือจากทางราชการแทนที่จะเป็นอิสระทางเศรษฐกิจและสังคม เพราะฉะนั้น
ผู้จัดการภาครัฐต้องเพิ่มอำนาจให้แก่พลเมืองกลุ่มต่าง ๆ องค์กรชุมชน ให้ชุมชนเป็นผู้กำหนด
และบริหารโครงการต่าง ๆ เอง (กระจายอำนาจให้ชุมชน)

3. Competitive Government: Injecting Competition into Service Delivery
รัฐบาลที่มีการแข่งขัน ให้มีการแข่งขันในการให้บริการ การที่รัฐบาลต้องให้บริการทุกเรื่อง
เป็นการหมดเปลืองทรัพยากรของส่วนรวม หน่วยงานต้องรับภาระมากเกินไปจนความสามารถที่จะทำได้
ทำให้คุณภาพและประสิทธิผลลดลง ดังนั้น ต้องเปิดโอกาสให้ภาคเอกชน ประชาสังคมเข้ามาแข่งขัน
ในการให้บริการอันจะทำให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้มากขึ้น
และทำให้เกิดนวัตกรรม

4. Mission – driven Government: Transforming Rule – driven รัฐบาลที่
ขับเคลื่อนด้วยพันธกิจไม่ใช่ขับเคลื่อนด้วยกฎระเบียบ รัฐบาลต้องดูว่าตนเองมีพันธกิจอะไร
ต้องทำอะไร แล้วค่อยออกแบบระบบงบประมาณและการบริหารงานบุคคลให้สอดคล้องกัน

5. Results – Oriented Government: Funding Outcomes, Not Input รัฐบาล
มุ่งผลสัมฤทธิ์ ให้รางวัลที่ผลงานไม่ใช่ควบคุมปัจจัยนำเข้า ผู้จัดการภาครัฐเชื่อว่ารัฐบาล
ควรให้ความสำคัญกับการบรรลุจุดมุ่งหมายหรือผลลัพธ์ มากกว่าที่จะเน้นการควบคุมการใช้ทรัพยากร
อย่างที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน การประเมินผล การให้ความดีความชอบเมื่อก่อนจะเน้นที่ประสิทธิภาพ
การใช้เงิน การควบคุม โดยไม่สนใจว่าโครงการภาครัฐได้ก่อให้เกิดผลกระทบอะไรบ้างต่อประชาชน
ในยุคใหม่ต้องเน้นผลสัมฤทธิ์มากกว่า ต้องมีการตรวจสอบผลงานของรัฐบาล

6. Customer – Driven Government: Meet the Needs of the Customers,
Not the Bureaucracy รัฐบาลที่ตอบสนองความต้องการของลูกค้า (ประชาชน) ผู้จัดการภาครัฐ
ต้องเรียนรู้จากภาคเอกชนว่าต้องเน้นที่การบริการลูกค้าจึงจะทำให้ประชาชนมีความสุข
การบริหารงานที่ผ่านมาภาครัฐเน้นเฉยต่อความต้องการของลูกค้า ทำงานตามความสำคัญที่ตนเอง
จัดขึ้นมาเองเพื่อประโยชน์ของตนเอง หรือทำตามความต้องการของแหล่งทุน แต่ยุคใหม่ต้องมอง
ประชาชนเป็นลูกค้าที่ภาครัฐต้องให้บริการ

7. Enterprising Government : Earning Rather Than Spending รัฐบาลแบบ
เถ้าแก่เป็นเจ้าของกิจการของตนเองจึงต้องหามากกว่าจ่าย ผู้จัดการภาครัฐเผชิญปัญหาทางการเงิน

เช่นเดียวกับนักบริหารรุ่นเก่า แต่แก้ปัญหาแตกต่างกัน สมัยก่อนเมื่อมีปัญหาทางการเงินก็ต้องขึ้นภาษี ตัดโครงการต่าง ๆ ออกไป แต่ผู้จัดการภาครัฐต้องทำได้มากกว่าเดิมด้วยค่าใช้จ่ายที่ลดลง นำแนวคิด เรื่องกำไร - ขาดทุนใส่ลงไปในการบริหารงานภาครัฐ เช่น บริการที่เคยให้ฟรีก็ต้องเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบริการ คิดว่าโครงการต่าง ๆ ที่จะให้บริการในอนาคตจะให้ผลกำไรคุ้มทุนหรือไม่ เหล่านี้จะเป็น การเพิ่มมูลค่าและประกันสัมฤทธิ์ผลเมื่อการเงินฝืดเคือง

8. Anticipatory Government : Prevention Rather Than Cure รัฐบาลที่ คาดการณ์อนาคต ป้องกันปัญหามากกว่าตามแก้ปัญหา ผู้จัดการภาครัฐไม่นิยมตามแก้ปัญหา แต่จะหาทางป้องกันหรือหยุดก่อนที่ปัญหาจะเกิดขึ้น รัฐบาลในอดีตอาจภูมิใจที่สามารถเสนอแนวคิด ใหม่ ๆ เพื่อแก้ปัญหาของส่วนรวม แต่ในยุคใหม่ซึ่งเป็นยุคหลังอุตสาหกรรมปัญหามีความซับซ้อน มากขึ้นจนรัฐไม่อาจรับมือได้ ดังนั้น มาตรการกันไว้ดีกว่าแก้จึงจะทำให้ห้องค์การภาครัฐทำงาน เพื่ออนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล หมายความว่าต้องบริหารในเชิงรุก ต้องคาดการณ์ ว่าในอนาคตจะมีอะไรเกิดขึ้นแล้วหามาตรการป้องกัน

9. Decentralized Government: From Hierarchy to Participation and Teamwork รัฐบาลที่กระจายอำนาจ เปลี่ยนจากการมีระดับการบังคับบัญชาลดหลั่นกันมาหลายชั้น เป็นบริหารแนวราบ มีส่วนร่วม ทำงานเป็นทีม ในยุคอุตสาหกรรมผู้บริหารภาครัฐอาจจะขึ้นชมกับการรวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลาง แต่ยุคของการมีลำดับชั้นการบังคับบัญชามากเช่นนั้นได้ผ่านไปแล้ว โลกยุคใหม่มีเทคโนโลยีสารสนเทศที่ก้าวหน้า ระบบสื่อสารที่พัฒนาแล้ว คนทำงานมีคุณภาพมากขึ้น ทำให้ระบบราชการก้าวเข้าสู่ยุคใหม่ที่มีความยืดหยุ่นมากขึ้น ทำงานเป็นทีมมากขึ้น กระจายอำนาจ การตัดสินใจไปทั่วทั้งองค์การ โดยให้การตัดสินใจอยู่ในมือของคนที่สามารถสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ และกำหนดผลงานในระดับสูง ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ปฏิบัติการ

10. Market – Oriented Government: Leverage Change through the Market รัฐบาลที่เน้นการแข่งขันแบบภาคเอกชน จัดการเปลี่ยนแปลงด้วยพลังของตลาด ผู้จัดการภาครัฐ ต้องตอบสนองเงื่อนไขที่เปลี่ยนแปลงไปแตกต่างจากการบริหารแบบเดิม (ที่ผู้บริหารพยายามควบคุม สถานการณ์ทั้งหมดเอาไว้) ผู้จัดการแนวใหม่จะสร้างสรรค์ยุทธศาสตร์ใหม่ ๆ มุ่งกำหนดสิ่งแวดล้อม เพื่อให้พลังตลาดทำงาน รัฐบาลในระดับต่าง ๆ ไม่ว่าจะระดับชาติ จังหวัด ท้องถิ่นเป็นเสมือนตลาด เป็นที่รวมของคน ผลประโยชน์ และพลังทางเศรษฐกิจและสังคม ตลาดเหล่านี้อยู่นอกเหนือ การควบคุมของฝ่ายการเมืองใด ๆ ดังนั้นยุทธศาสตร์ก็คือการกำหนดสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ตลาดทำงาน อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งจะประกันคุณภาพชีวิตและโอกาสทางเศรษฐกิจ

5. หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

เรื่องธรรมาภิบาล (Good Governance) ได้มีการบัญญัติศัพท์ไทยขึ้นมาหลายคำ อาทิเช่น ธรรมาภิบาล ประชาธิปไตย ธรรมรัฐ ระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี การปกครองโดยธรรม กรอบการกำกับดูแลที่ดี บรรษัทภิบาล เป็นต้น ซึ่งมีการตกลงโดยคณะรัฐมนตรี เมื่อเดือนพฤษภาคม 2542 ให้ใช้คำว่า ระบบการบริหารและการจัดการบ้านเมืองที่ดีหรือธรรมาภิบาล (Good Governance) ให้ความหมายไปในทางบริหารราชการเพื่อให้แตกต่างจากบรรษัทภิบาล (Corporate Governance) ซึ่งความหมายของคำว่า ธรรมาภิบาล (Good Governance) หรือการบริหารจัดการที่ดี คือ ระบบโครงสร้าง กระบวนการต่างๆ ที่ได้วางแนวปฏิบัติ หรือวางกฎเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม เพื่อให้ส่วนต่าง ๆ ของสังคม มีการพัฒนาและอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขและเป็นธรรม

คณะรัฐมนตรีได้มอบให้สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศ (TDRI) ศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนะ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจ และได้มอบให้สำนักงาน ก.พ. นำผลการศึกษา และข้อเสนอแนะดังกล่าวมาจัดทำบันทึกเรื่องการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี เสนอต่อคณะรัฐมนตรี ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบกับข้อเสนอแนะโดยให้ออกเป็นระเบียบ สำนักงานรัฐมนตรีเพื่อให้ส่วนราชการถือปฏิบัติ เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2542 ต่อมาเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2542 ได้ประกาศ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 และเริ่มมีผลบังคับใช้กับหน่วยงานของรัฐ ตั้งแต่ 11 สิงหาคม 2542 ซึ่งมี รายละเอียดโดยสรุปและพัฒนาการเกี่ยวกับธรรมาภิบาล ดังนี้

1. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 มีหลักพื้นฐานของการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี 6 ประการ คือ

(1) หลักนิติธรรม ได้แก่ การตรากฎหมาย กฎข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันสมัย และเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคมและสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ เหล่านี้ โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล

(2) หลักคุณธรรม ได้แก่ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยรณรงค์ให้เจ้าหน้าที่ ของรัฐยึดหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคมและส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนา ตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพ สุจริตเป็นนิสัยประจำชาติ

(3) หลักความโปร่งใส ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้

(4) หลักความมีส่วนร่วม ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแจ้งความเห็น การได้สวนสาธารณะ การแสดงประชามติ หรืออื่น ๆ

(5) หลักความรับผิดชอบ ได้แก่ การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมืองและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

(6) หลักความคุ้มค่า ได้แก่ การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เป็นประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยธรรมาภิบาลให้คนไทยมีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้า และบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

2. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 มาตรา 3/1 วรรคแรก (ปัจจุบันเป็นฉบับที่ 7 พ.ศ. 2550) ได้กำหนดว่า... ในการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการ ต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี..

3. พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 มาตรา 3/1 เป็นเพียงข้อมูลกำหนดที่แสดงถึงเป้าหมายหลักที่ต้องดำเนินการแต่ยังขาดการกำหนดวิธีการปฏิบัติของส่วนราชการ และข้าราชการที่จะดำเนินการไปสู่เป้าหมายหลัก โดยต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติราชการ และการสั่งการให้ส่วนราชการและข้าราชการปฏิบัติให้ชัดเจนเป็นแนวเดียวกัน โดยไม่ก่อให้เกิดการใช้ดุลพินิจในการเลือกปฏิบัติของแต่ละส่วนราชการ ทั้งนี้สามารถวัดผลการปฏิบัติงานได้ รวมทั้งเพื่อประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนได้ จึงได้มีการตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ขึ้นเพื่อให้ทุกส่วนราชการมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตาม

3.1 วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อให้การบริหารราชการเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน
- 2) เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
- 3) มีประสิทธิภาพเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ

- 4) ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เกินความจำเป็น
- 5) ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ
- 6) มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

3.2 ประโยชน์ที่จะได้รับจากพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว คือ

- 1) รัฐสามารถกำหนดนโยบายและเป้าหมายการดำเนินงานได้ชัดเจน และมีกลไกที่จะพัฒนาองค์กรภาครัฐให้มีประสิทธิภาพขึ้นไป
- 2) ส่วนราชการและข้าราชการมีแนวทางในการปฏิบัติราชการที่เป็นมาตรฐานชัดเจน มีความโปร่งใส สามารถวัดผลการดำเนินงานได้
- 3) ประชาชนได้รับบริการที่รวดเร็ว สามารถตรวจสอบการดำเนินงานได้ และมีส่วนร่วมในการบริหารส่วนราชการ

3.3 สรุปเนื้อหาของพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว มีบทบัญญัติรวม 9 หมวด ดังนี้

หมวด 1 การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี คือ การบริหารราชการเพื่อบรรลุเป้าหมายสุดท้าย (Ultimate Goals) ดังนี้

- (1) เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน
- (2) เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
- (3) มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
- (4) การลดขั้นตอนการปฏิบัติราชการ (และกระจายอำนาจการตัดสินใจ)
- (5) การปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการ (รวมการกระจายภารกิจและทรัพยากรให้แก่ท้องถิ่น)
- (6) การอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน (รวมถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนและการเปิดเผยข้อมูล)
- (7) มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการ

หมวด 2 การบริหารราชการเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชน หมายถึง การปฏิบัติราชการที่มีเป้าหมาย

เพื่อให้เกิดความพอใจและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน ความสงบและปลอดภัยของสังคมส่วนรวม โดยการถือว่าประชาชนเป็นศูนย์กลางในการได้รับบริการจากรัฐ ดังนี้

- (1) การกำหนดภารกิจของรัฐและส่วนราชการต้องเป็นไปเพื่อเป้าหมายดังกล่าวข้างต้น และสอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐ
- (2) การปฏิบัติภารกิจของส่วนราชการต้องเป็นไปโดยซื่อสัตย์สุจริต สามารถตรวจสอบได้
- (3) กรณีที่ภารกิจใดส่งผลกระทบต่อประชาชนต้องรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน และชี้แจงให้ประชาชนได้รับรู้และมีส่วนร่วมมากขึ้น
- (4) ข้าราชการต้องรับฟังความคิดเห็นและความพึงพอใจของสังคมโดยรวมและประชาชนผู้รับบริการ เพื่อปรับปรุงวิธีการปฏิบัติให้ดีขึ้น
- (5) กรณีพบปัญหาอุปสรรคต้องจัดให้มีการแก้ไขโดยเร็ว

หมวด 3 การบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ หมายถึง การบริหารงานที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ (Results) โดยมีตัวชี้วัด (Indicators) ที่เป็นรูปธรรม ซึ่งจะสามารถสะท้อนผลงานว่ามีความสอดคล้องเป็นแนวเดียวกับภารกิจและวัตถุประสงค์ที่กำหนดขึ้นไว้ รวมทั้งผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นมีความคุ้มค่ากับทรัพยากรที่ใช้ไปอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์โดยให้ส่วนราชการกำหนดแผนการทำงานที่มีวัตถุประสงค์ที่จะชี้วัดผลลัพธ์ของงานได้ ดังนี้

- (1) การปฏิบัติของส่วนราชการต้องสามารถวัดผลสัมฤทธิ์ของภารกิจที่กระทำ ได้อย่างชัดเจน
- (2) การบริหารราชการแบบบูรณาการ
- (3) การพัฒนาส่วนราชการให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้

- (4) ความตกลงในการปฏิบัติงาน โดยกำหนดให้มีการทำ ความตกลงในการปฏิบัติงาน (Performance Agreement) ระหว่างผู้กำหนดนโยบาย กับผู้รับผิดชอบ ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ในแต่ละเรื่อง
- (5) การกำหนดแผนบริหารราชการ กำหนดให้จัดทำ แผนต่าง ๆ ดังนี้ แผนบริหารราชการแผ่นดิน แผนนิติบัญญัติ แผนปฏิบัติราชการที่แปลงจาก แผนบริหารราชการแผ่นดิน โดยจัดทำเป็น 2 ระยะ คือ แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี และแผนปฏิบัติราชการ ประจำปี และความต่อเนื่องในการปฏิบัติราชการ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงนายกรัฐมนตรี หัวหน้าส่วน ราชการมีหน้าที่สรุปผล และให้ข้อมูล ต่อ นายกรัฐมนตรีคนใหม่

หมวด 4 การบริหารราชการอย่างมีประสิทธิภาพและเกิด ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจภาครัฐ โดยกำหนดวิธีการ ทำงานของส่วนราชการต้องปฏิบัติตามหลัก ความโปร่งใส หลักความคุ้มค่า หลักความชัดเจนใน การปฏิบัติราชการ (หลักความรับผิดชอบ)

หมวด 5 การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน

- (1) การกระจายอำนาจการตัดสินใจ
- (2) การจัดตั้งศูนย์บริการร่วม

หมวด 6 การปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการ

- (1) การทบทวนภารกิจ
- (2) การทบทวนกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ

หมวด 7 การอำนวยความสะดวกและการตอบสนอง

ความต้องการของประชาชน

- (1) การกำหนดระยะเวลาการปฏิบัติงาน
- (2) การจัดระบบสารสนเทศ

(3) การรับฟังข้อร้องเรียน

(4) การเปิดเผยข้อมูล

หมวด 8 การประเมินผลการปฏิบัติราชการ

(1) การประเมินผลโดยผู้ประเมินอิสระ

เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ของภารกิจความพึงพอใจ

ของผู้รับบริการ และความคุ้มค่าในภารกิจ

(2) การประเมินผลประสิทธิภาพในการบังคับบัญชา

(3) การประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการ

(ส่วนเฉพาะตัวกับส่วนประโยชน์ของหน่วยงาน)

(4) หากผลการประเมินของส่วนราชการดีให้มี

การจัดสรรเงินเป็นรางวัลการเพิ่มประสิทธิภาพ

หมวด 9 บทเบ็ดเตล็ดเป็นเรื่องทั่วไป เช่น ให้อำนาจ ก.พ.ร.

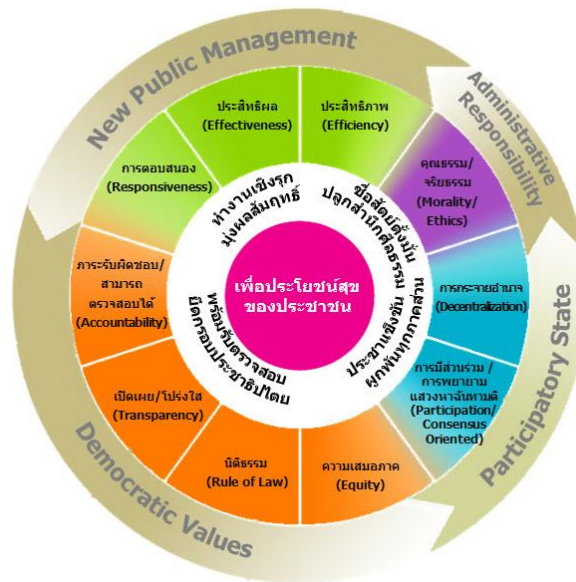
โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี อาจกำหนดให้

ส่วนราชการต้องปฏิบัติตามนอกเหนือพระราชกฤษฎีกานี้
ก็ได้

จากการที่สำนักงาน ก.พ.ร. ได้นำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมาใช้ในการบริหาร
ราชการแผ่นดิน เพื่อประโยชน์สุขของประเทศไทยและประชาชน ตามเจตนารมณ์ของมาตรา 3/1
แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2545 และพระราชกฤษฎีกา
ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 หลักธรรมาภิบาลของการบริหาร
กิจการบ้านเมืองที่ดี ประกอบด้วย 10 หลัก ได้แก่ หลักการตอบสนอง (Responsiveness)
หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หลักประสิทธิภาพ/คุ้มค่า (Efficiency/Value for money)
หลักความเสมอภาค (Equity) หลักมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Oriented) หลักการตรวจสอบได้/
มีภาระรับผิดชอบ (Accountability) หลักเปิดเผย/โปร่งใส (Transparency) หลักการกระจายอำนาจ
(Deconcentration) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) และหลักนิติธรรม (Rule of Law)

ก.พ.ร. ในการประชุมครั้งที่ 7/2554 เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2554 ได้มีมติเห็นชอบ
ข้อเสนอแผนการส่งเสริมและพัฒนาธรรมาภิบาลในภาคราชการเพื่อการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
อย่างยั่งยืน โดยหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (GG Framework) เป็นส่วนหนึ่ง
ในข้อเสนอแผนการส่งเสริม ซึ่งคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2555

ได้มีมติเห็นชอบกับข้อเสนอแผนการส่งเสริมและพัฒนาธรรมาภิบาลในภาคราชการ เพื่อการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีอย่างยั่งยืน ตามที่ สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอ โดยที่หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (GG Framework) รายละเอียดแสดงตามแผนภาพดังนี้⁵

แผนภาพแสดงหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (GG Framework)

หลักธรรมาภิบาลดังกล่าว เป็นส่วนหนึ่งในข้อเสนอแผนการส่งเสริมฯ ที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบแล้ว สำหรับความหมายของหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (GG Framework) ทั้ง 4 หลักการสำคัญ และ 10 หลักการย่อย มีดังนี้

1) การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) ประกอบด้วย

- ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด เกิดผลิตภาพที่คุ้มค่าต่อการลงทุนและบังเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม ทั้งนี้ ต้องมีการลดขั้นตอนและระยะเวลาในการปฏิบัติงานเพื่ออำนวยความสะดวก และลดภาระค่าใช้จ่าย ตลอดจนยกเลิกภารกิจที่ล่าสมัยและไม่มีความจำเป็น
- ประสิทธิภาพ (Effectiveness) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องมีวิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ปฏิบัติหน้าที่ตามพันธกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร มีการวางแผนการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและอยู่ในระดับที่ตอบสนองต่อความคาดหวังของประชาชน สร้างกระบวนการปฏิบัติงาน

⁵ สืบค้นออนไลน์ บทความ โดย วสุนธรา (สธธ.). http://www.opdc.go.th/content.php?menu_id=5&content_id=2442

อย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน การจัดการความเสี่ยงและมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ รวมถึงมีการติดตามประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

- การตอบสนอง (Responsiveness) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการ ต้องสามารถให้บริการได้อย่างมีคุณภาพ สามารถดำเนินการแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด สร้างความเชื่อมั่นไว้วางใจ รวมถึงตอบสนองตามความคาดหวัง/ความต้องการของประชาชน ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลายและมีความแตกต่างกันได้อย่างเหมาะสม

2) ค่านิยมประชาธิปไตย (Democratic Value) ประกอบด้วย

- ภาระรับผิดชอบ/สามารถตรวจสอบได้ (Accountability) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องสามารถตอบคำถามและชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัย รวมทั้งต้องมีการจัดวางระบบการรายงานความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย ที่กำหนดไว้ต่อสาธารณะ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบและการให้คุณให้โทษ ตลอดจนมีการจัดเตรียมระบบการแก้ไขหรือบรรเทาปัญหา และผลกระทบใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น

- เปิดเผย/โปร่งใส (Transparency) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการ ต้องปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมา รวมทั้งต้องมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่จำเป็น และเชื่อถือได้ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอตลอดจนวางระบบให้การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเป็นไปโดยง่าย

- หลักนิติธรรม (Rule of Law) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องใช้อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัดด้วยความเป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียฝ่ายต่าง ๆ

- ความเสมอภาค (Equity) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีการแบ่งแยกด้านชายหญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกาย หรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม และอื่น ๆ อีกทั้งยังต้องคำนึงถึงโอกาสความเท่าเทียมกันของการเข้าถึงบริการสาธารณะของกลุ่มบุคคลผู้ด้อยโอกาสในสังคมด้วย

3) ประชาธิปไตย (Participatory State) ประกอบด้วย

- การมีส่วนร่วม/การพยายามแสวงหาฉันทมติ (Participation/Consensus Oriented) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชน รวมทั้งเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนคติร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องร่วมคิดแก้ไขปัญหาร่วมในกระบวนการตัดสินใจและการดำเนินงานและร่วมตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ต้องมีความพยายามในการแสวงหาฉันทมติหรือข้อตกลง

ร่วมกันระหว่างกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจะต้องไม่มีข้อคัดค้านที่หาข้อยุติไม่ได้ในประเด็นที่สำคัญ

- การกระจายอำนาจ (Decentralization) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการควรมีการมอบอำนาจและกระจายความรับผิดชอบในการตัดสินใจและการดำเนินการให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในระดับต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมรวมทั้งมีการโอนถ่ายบทบาทและภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือภาคส่วนอื่น ๆ ในสังคม

4) ความรับผิดชอบทางการบริหาร (Administrative responsibility)

ประกอบด้วย

- คุณธรรม/จริยธรรม (Morality/Ethics) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องมีจิตสำนึกความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นอย่างมีศีลธรรม คุณธรรม และตรงตามความคาดหวังของสังคม รวมทั้งยึดมั่นในค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการ เมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และจรรยาบรรณวิชาชีพ ตลอดจน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของระบบราชการไทย 8 ประการ (I AM READY) ได้แก่

- I - Integrity ซื่อสัตย์และกล้ายืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง
- A - Activeness ทำงานเชิงรุก คิดเชิงบวกและมีจิตบริการ
- M - Morality มีศีลธรรม คุณธรรมและจริยธรรม
- R - Responsiveness คำนึงถึงประโยชน์สุขของประชาชนเป็นที่ตั้ง
- E - Efficiency มุ่งเน้นประสิทธิภาพ
- A - Accountability ตรวจสอบได้
- D - Democracy ยึดมั่นในหลักประชาธิปไตย
- Y - Yield มุ่งผลสัมฤทธิ์

6. แนวคิดความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ (Satisfaction) ได้มีผู้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้หลายความหมาย ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน (2542) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า พึงพอใจ หมายถึง รัก ชอบใจ และพึงใจ หมายถึง พอใจ ชอบใจ

โวลแมน (Wolman) ได้ให้ความหมายของ ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก (Feeling) มีความสุข เมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมายที่ต้องการหรือตามแรงจูงใจ

วรูม (Vroom) ได้กล่าวว่า ทศนคติและความพึงพอใจในสิ่งหนึ่งสามารถใช้แทนกันได้ เพราะทั้งสองคำนี้หมายถึง ผลที่ได้จากการที่บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมในสิ่งนั้น ทศนคติด้านบวก จะแสดงให้เห็นถึงสภาพ ความพึงพอใจในสิ่งนั้นและทศนคติด้านลบจะแสดงให้เห็นถึงสภาพ ความไม่พึงพอใจ

มอร์ส (Morse) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่สามารถ ลดความตึงเครียดของบุคคลให้น้อยลงได้ ถ้าความตึงเครียดมีมากก็จะทำให้เกิดความไม่พอใจ ซึ่งความตึงเครียดนี้มีผลมาจากความต้องการของมนุษย์ หากมนุษย์มีความต้องการมาก ก็จะเกิดปฏิกิริยาเรียกร้อง แต่ถ้าเมื่อใดความต้องการได้รับ การตอบสนอง ก็จะทำให้เกิดความพอใจ

โทมัส และ เอิร์ล (Thomas & Eart) ได้ให้แนวคิดความพึงพอใจว่า การวัดความพึงพอใจ เป็นวิธีหนึ่งที่ใช้กันอยู่ เพื่อทราบผลของการให้บริการที่ดีที่สุดทำให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจ เป็นสิ่งที่บริษัทเชื่อว่ามีคุณค่า และควรให้ความเข้าใจในความต้องการและปัญหาของลูกค้า ในการให้บริการด้านสุขภาพ ผู้บริหารขององค์กร จึงต้องมีความรับผิดชอบในการปรับปรุงคุณภาพ ให้เกิดประสิทธิผลและให้ผลดีอย่างต่อเนื่อง

ฮินชอว์ และ แอทวูด (Hinshaw and Atwood) ได้ให้แนวคิดว่า ความพึงพอใจ ของผู้รับบริการ เป็นความคิดเห็นของผู้รับบริการที่ได้รับจากผู้ให้บริการ และจัดเป็นเกณฑ์ประเมิน ด้านผลลัพธ์ด้วยและเป็นระดับของความสอดคล้องระหว่างความคาดหวังของผู้รับบริการในอุดมคติ กับการรับรู้ของผู้มารับบริการที่ได้รับตามความเป็นจริง

ทฤษฎีความต้องการของ Maslow (มาสโลว์) เป็นนักจิตวิทยาชาวอังกฤษ ได้สร้างทฤษฎี ความต้องการตามลำดับขั้นสมมติฐานอยู่ 2 ประการ คือ

1. มนุษย์มีความต้องการอยู่ตลอดเวลาตราบใดที่ยังมีชีวิตอยู่ความต้องการ ที่ได้รับการตอบสนองแล้ว ก็จะไม่เป็นแรงจูงใจสำหรับพฤติกรรมนั้นอีกต่อไป ความต้องการ ที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองเท่านั้น จึงจะมีอิทธิพลจูงใจต่อไป

2. ความต้องการของคนมีลักษณะเป็นลำดับขั้นจากต่ำไปหาสูงตามลำดับความสำคัญ ในเมื่อความต้องการขั้นต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการขั้นสูงก็จะตามมา

มาสโลว์ได้แบ่งลำดับความต้องการของมนุษย์ออกเป็น 5 ลำดับ ดังนี้

2.1 ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) ความต้องการ ทางด้านร่างกาย เป็นความต้องการเบื้องต้นเพื่อความอยู่รอด เช่น ความต้องการในเรื่องอาหาร น้ำ ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ความต้องการพักผ่อนและความต้องการทางเพศ ฯลฯ ความต้องการทางด้านร่างกายจะมีอิทธิพล ต่อพฤติกรรมของคนก็ต่อเมื่อ ความต้องการ

ทางด้านร่างกายยังไม่ได้รับการตอบสนองเลย ในด้านนี้โดยปกติ แล้วองค์กรทุกแห่งมักจะตอบสนองความต้องการของแต่ละคนด้วยวิธีการทางอ้อม คือ การจ่ายเงินค่าจ้าง

2.2 ความต้องการความปลอดภัยหรือความมั่นคง (Security or Safety Needs) ถ้าหากความต้องการทางด้านร่างกายได้รับการตอบสนองตามสมควรแล้ว มนุษย์ก็จะมีความต้องการในขั้นต่อไปที่สูงขึ้น ความต้องการทางด้านความปลอดภัยหรือความมั่นคงต่าง ๆ ความต้องการทางด้านความปลอดภัยจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการป้องกันเพื่อให้เกิดความปลอดภัยจากอันตรายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับร่างกาย ความสูญเสีย ทางด้านเศรษฐกิจ ส่วนความมั่นคงนั้น หมายถึง ความต้องการความมั่นคงในการดำรงชีพ เช่น ความมั่นคงในหน้าที่การงานและสถานะทางสังคม

2.3 ความต้องการทางด้านสังคม (Social or Belongingness Needs) ภายหลังจากที่ ได้รับการตอบสนองในสองขั้นดังกล่าวแล้วก็จะมีความต้องการสูงขึ้น คือ ความต้องการทางสังคมจะเริ่มเป็นสิ่งจูงใจที่สำคัญต่อพฤติกรรมของคน ความต้องการทางด้านนี้จะเป็นความต้องการเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกัน และการได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่นและมีความรู้สึก ว่าตนเองนั้นเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มทางสังคมเสมอ

2.4 ความต้องการที่จะมีฐานะเด่นในสังคม (Esteem or Status Needs) ความต้องการ ขั้นต่อมาจะเป็นความต้องการที่ประกอบด้วยสิ่งต่าง ๆ ดังนี้คือ ความมั่นใจในตัวเอง ในเรื่องความสามารถ ความรู้และความสำคัญในตัวเอง รวมตลอดทั้งความต้องการที่จะมีฐานะเด่นเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น หรือ ต้องการที่จะให้บุคคลอื่นยกย่องสรรเสริญในความรับผิดชอบ ในหน้าที่การงาน การดำรงตำแหน่งที่สำคัญในองค์กร

2.5 ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จในชีวิต (Self-actualization or Self Realization) ลำดับขั้นตอนความต้องการที่สูงสุดของมนุษย์ก็คือ ความต้องการที่จะประสบความสำเร็จในชีวิต ตามความนึกคิด หรือความคาดหวังทะเยอทะยานใฝ่ฝันที่จะได้รับผลสำเร็จในสิ่งอันสูงส่งในทัศนะของตน ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าจากทฤษฎีของมาสโลว์ ชี้ให้เห็นว่ามนุษย์มีความต้องการ 5 ประการ เมื่อความต้องการอย่างใดอย่างหนึ่งได้รับการตอบสนองแล้วความต้องการสิ่งอื่น ๆ ก็ก็จะเกิดขึ้นมาอีกความต้องการ

7. แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ และการเปิดรับข่าวสาร

7.1 ทฤษฎีการรับรู้

ทฤษฎีการรับรู้ (Perception Theory) การรับรู้เป็นพื้นฐานการเรียนรู้ที่สำคัญของบุคคลเพราะการตอบสนองพฤติกรรมใด ๆ จะขึ้นอยู่กับ การรับรู้จากสภาพแวดล้อมของตน และความสามารถในการแปลความหมายของสภาพนั้น ๆ ดังนั้น การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

จึงขึ้นอยู่กับปัจจัยการรับรู้ และสิ่งเร้าที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งปัจจัยการรับรู้ประกอบด้วยประสาทสัมผัส และปัจจัยทางจิต คือความรู้เดิม ความต้องการ และเจตคติเป็นต้น การรับรู้จะประกอบด้วยกระบวนการสามด้าน คือ การรับสัมผัส การแปลความหมาย และอารมณ์

การรับรู้ หมายถึง การรู้สึกสัมผัสที่ได้รับการตีความให้เกิดความหมายแล้ว เช่นในขณะที่อยู่ในภาวะความรู้สึก (Conscious) คือ สติมาตื่นอยู่ในทันใดนั้น เรารู้สึกได้ยินเสียงดังปังมาแต่ไกล (การรู้สึกสัมผัส-Sensation) แต่เราไม่รู้ความหมายคือไม่รู้ว่าเป็นเสียงอะไร จึงยังไม่เกิดการรับรู้ แต่ต่อมามีคนบอกว่าเป็นเสียงระเบิดของยางรถยนต์ จึงเกิดการรู้ความหมายของการรู้สึกสัมผัสนั้น ดังนี้ เรียกว่า เราเกิดการรับรู้ การรับรู้จะเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใดขึ้น อยู่กับสิ่งที่มีอิทธิพลหรือปัจจัยในการรับรู้ ได้แก่ ลักษณะของ ผู้รับรู้ ลักษณะของสิ่งเร้า เมื่อมีสิ่งเร้าเป็นตัวกำหนดให้เกิดการเรียนรู้ได้นั้นจะต้องมีการรับรู้เกิดขึ้นก่อน เพราะการรับรู้ เป็นหนทางที่นำไปสู่การแปลความหมายที่เข้าใจกันได้ หมายถึง การรับรู้เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ ถ้าไม่มีการรับรู้เกิดขึ้น การเรียนรู้อย่อมเกิดขึ้นไม่ได้ การรับรู้จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญ ที่ทำให้เกิดความคิดรวบยอดทัศนคติของมนุษย์อันเป็นส่วนสำคัญยิ่งในกระบวนการเรียนการสอน

ณัฐสรุต นนทธี (2544 อ้างถึงใน เปรมมิกา ปลาสุวรรณ์, 2549) กล่าวว่า การรับรู้ หมายถึง การแสดงออกถึงความรู้ ความเห็นซึ่งเกิดขึ้นจากการตีความ การสัมผัสระหว่างอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายกับสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นสิ่งเร้า โดยมีการใช้ประสบการณ์เดิมช่วยในการให้ความหมายแห่งการสัมผัสนั้น ๆ

Robbins (2003: 124) การรับรู้ (perceptions) หมายถึง กระบวนการที่ปัจเจกบุคคลจัดระบบ หรือตีความสิ่งที่ประสาทสัมผัสได้ เพื่อให้ความหมายกับสภาพแวดล้อมของสิ่งนั้น ๆ

โดยรวม การรับรู้ จึงหมายถึง การสัมผัสจากการเห็น การได้ยิน การรู้สึก การได้กลิ่น การสัมผัสสิ่งเร้าต่าง ๆ ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 แล้วทำการแปลผลโดยอาศัยประสบการณ์เดิมของแต่ละบุคคล เพื่อให้ความหมายกับสิ่งเร้านั้น ๆ

7.2 แนวคิดเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร

การเลือกสรรข่าวสารของบุคคลเป็นสิ่งที่อธิบายถึงพฤติกรรมการสื่อสารของแต่ละบุคคลว่าความแตกต่างกันทางสถานภาพบุคคลหรือสภาพจิตวิทยามีผลต่อการเปิดรับข่าวสารโดยมีกระบวนการเลือกสรร (Selective Process) ที่แตกต่างกัน โจเซฟ ที. แคลปเปอร์ (Klapper, J.T.,

1960,pp. 19-25) ได้กล่าวไว้ว่า กระบวนการเลือกรับ ข่าวสารหรือเปิดรับข่าวสารเปรียบเสมือน เครื่องกรองข่าวสารในการรับรู้ของมนุษย์ซึ่ง ประกอบด้วยการกรอง 4 ชั้นตามลำดับดังต่อไปนี้

1. การเลือกเปิดรับ (Selective Exposure) เป็นขั้นแรกในการเลือกช่องทางการสื่อสาร บุคคลจะเลือกเปิดรับสื่อและข่าวสารจากแหล่งสารที่มีอยู่ด้วยกันหลายแหล่ง เช่น การเลือกซื้อ หนังสือพิมพ์ฉบับใดฉบับหนึ่ง เลือกเปิดวิทยุกระจายเสียงสถานีใดสถานีหนึ่งตามความสนใจและความต้องการของตน อีกทั้งทักษะและความชำนาญในการรับรู้ข่าวสารของคนเรานั้นก็ต่างกัน บางคนถนัดที่จะฟังมากกว่าอ่าน ก็จะชอบฟังวิทยุคูโทรทัศน์มากกว่าอ่านหนังสือ เป็นต้น

2. การเลือกให้ความสนใจ (Selective Attention) ผู้เปิดรับข่าวสารมีแนวโน้มที่จะเลือก สนใจข่าวจากแหล่งใดแหล่งหนึ่ง โดยมักเลือกตามความคิดเห็น ความสนใจของตน เพื่อสนับสนุนทัศนคติเดิมที่มีอยู่และหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่สอดคล้องกับความรู้ความเข้าใจ หรือทัศนคติเดิมที่มีอยู่แล้ว เพื่อไม่ให้เกิดภาวะทางจิตใจที่ไม่สมดุลหรือมีความไม่สบายใจ ที่เรียกว่าความไม่สอดคล้องทางด้านความเข้าใจ (Cognitive Dissonance)

3. การเลือกรับรู้และตีความหมาย (Selective Perception and Interpretation) เมื่อบุคคล เปิดรับข้อมูลข่าวสารแล้วก็เชื่อว่า จะรับรู้ข่าวสารทั้งหมดตามเจตนารมณ์ของผู้ส่งสารเสมอไป เพราะคนเรามักเลือกรับรู้และตีความหมายสารแตกต่างกันไปตามความสนใจ ทัศนคติ ประสบการณ์ ความเชื่อ ความต้องการ ความคาดหวัง แรงจูงใจ สภาวะทางร่างกาย หรือสภาวะทางอารมณ์และ จิตใจ ฉะนั้นแต่ละคนอาจตีความเฉพาะข่าวสารที่สอดคล้องกับลักษณะส่วนบุคคลดังกล่าว นอกจากจะทำให้ข่าวสารบางส่วนถูกตัดทิ้งไปยังมีการบิดเบือนข่าวสารให้มีทิศทางเป็นที่น่าพอใจ ของแต่ละบุคคลด้วย

4. การเลือกจดจำ (Selective Retention) บุคคลจะเลือกจดจำข่าวสาร ในส่วนที่ตรงกับความสนใจ ความต้องการ ทัศนคติ ฯลฯ ของตนเอง และมักจะลืมหรือไม่นำไปถ่ายทอดต่อในส่วนที่ตนเองไม่สนใจ ไม่เห็นด้วย หรือ เรื่องที่ขัดแย้งค้ำกับความคิดของตนเอง ข่าวสารที่คนเราเลือกจดจำไว้นั้น มักมีเนื้อหาที่จะช่วยส่งเสริมหรือสนับสนุนความรู้สึกนึกคิด ทัศนคติ ค่านิยม หรือความเชื่อของแต่ละคนที่มีอยู่เดิมให้มีความมั่นคงชัดเจนยิ่งขึ้นและเปลี่ยนแปลงยากขึ้น เพื่อนำไปใช้เป็นประโยชน์ในโอกาสต่อไป ส่วนหนึ่งอาจนำไปใช้เมื่อเกิดความรู้สึกขัดแย้ง และมีสิ่งที่ทำให้ไม่สบายใจขึ้น

ส่วน ขวัญเรือน กิติวัฒน์ (2531) มีความเห็นว่า ปัจจัยที่ทำให้บุคคลมีการเปิดรับข่าวสารที่แตกต่างกัน คือ

1. ปัจจัยด้านบุคลิกภาพและจิตวิทยาส่วนบุคคล มีแนวคิดที่คนเราแต่ละคน มีความแตกต่างเฉพาะตัวบุคคลอย่างมากในด้านโครงสร้างทางจิตวิทยาส่วนบุคคล เป็นผลสืบเนื่องมาจากลักษณะการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน การดำรงชีวิตในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างไม่เหมือนกัน ซึ่งส่งผลกระทบต่อระดับสติปัญญา ความคิด ทักษะคิดตลอดจนกระบวนการของการรับรู้ การตั้งใจ

2. ปัจจัยด้านสภาพความสัมพันธ์ทางสังคม เนื่องจากคนเรามักจะยึดติดกับกลุ่มสังคมที่ตนสังกัดอยู่เป็นกลุ่มอ้างอิง (Reference Group) ในการตัดสินใจที่จะแสดงออกซึ่งพฤติกรรมใด ๆ ก็ตาม นั่นคือ มักจะคล้อยตามกลุ่มในแง่ความคิด ทักษะคิดและพฤติกรรมเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม

3. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมนอกระบบการสื่อสารเชื่อว่าลักษณะ ได้แก่ เพศ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ทำให้เกิดความคล้อยคลึงของการเปิดรับเนื้อหาของการสื่อสาร รวมถึงการตอบสนองต่อเนื้อหาดังกล่าวไม่แตกต่างกัน

นอกจากนี้วิลเบอร์ ชรามม์ (Wilbur Schramm, 1973, pp. 121-122) ซึ่งชี้ให้เห็นถึงองค์ประกอบอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเลือกรับข่าวสารของบุคคลดังนี้

1. ประสบการณ์ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้รับแสวงหาข่าวสารที่แตกต่างกัน
2. การประเมินสาระประโยชน์ของข่าวสารที่ผู้รับแสวงหาเพื่อตอบสนองจุดประสงค์ของตนอย่างใดอย่างหนึ่ง

3. ภูมิหลัง ที่แตกต่างกันทำให้บุคคลมีความสนใจแตกต่างกัน
4. การศึกษาและสภาพแวดล้อม ทำให้มีความแตกต่างในพฤติกรรมการเลือกรับสาร
5. ความสามารถในการรับสาร ซึ่งเกี่ยวกับสภาพร่างกายและจิตใจที่ทำให้พฤติกรรมการเปิดรับสารแตกต่างกัน

6. บุคลิกภาพ ทำให้มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ การโน้มน้าวใจ และพฤติกรรมของผู้รับสาร

7. อารมณ์ สภาพทางอารมณ์ของผู้รับสาร จะทำให้เข้าใจความหมายของข่าวสารหรืออาจ เป็นอุปสรรคต่อความเข้าใจความหมายของข่าวสารได้

8. ทัศนคติจะเป็นตัวกำหนดทันทีของการรับและตอบสนองต่อสิ่งเร้า หรือข่าวสารที่ได้พบเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารนั้น

8. โครงสร้างและการบริหารงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ (DSI)

กรมสอบสวนคดีพิเศษ : Department of Special Investigation (DSI) ได้จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวงกรม พ.ศ. 2545 โดยเป็นหน่วยงานระดับกรมในสังกัดกระทรวงยุติธรรม มีเจตนารมณ์ให้เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมพิเศษ ประกอบไปด้วยบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในด้านต่าง ๆ พัฒนารูปแบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพ โดยมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547 และเป็นองค์กรหนึ่งซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ในการปฏิรูประบบราชการทำให้ประชาชนและประเทศชาติได้รับความเป็นธรรมและประโยชน์สูงสุด

ภารกิจ

เกี่ยวกับการป้องกัน การปราบปราม การสืบสวนและการสอบสวนคดีความผิดทางอาญาที่ต้องดำเนินการสืบสวนและสอบสวนโดยใช้วิธีการพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษ

อำนาจและหน้าที่

1. รับผิดชอบงานเลขานุการของคณะกรรมการตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
2. ป้องกัน ปราบปราม สืบสวน และสอบสวนคดีพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษ และตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการคดีพิเศษประกาศกำหนด หรือตามมติของคณะกรรมการคดีพิเศษ ตลอดจนปฏิบัติงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและกฎหมายอื่นอันเกี่ยวกับความผิดทางอาญาที่เป็นคดีพิเศษ
3. ศึกษา รวบรวม จัดระบบ และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประโยชน์แก่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษ และเพื่อป้องกัน ปราบปราม สืบสวน และสอบสวนคดีพิเศษ
4. จัดให้มีการศึกษา อบรม และพัฒนาระบบงานการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษ การพัฒนาความรู้และการประเมินสมรรถภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการ พนักงานราชการและลูกจ้างของกรม และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะมิฐานะเป็นพนักงานสอบสวนคดีพิเศษหรือเจ้าหน้าที่คดีพิเศษหรือไม่
5. ดำเนินการเกี่ยวกับงานกฎหมายและระเบียบที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมและงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
6. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่รัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ขอบเขตของบทบาทภารกิจตามพันธกิจของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

1. การป้องกัน ปราบปราม และควบคุมอาชญากรรมพิเศษ ซึ่งได้แก่ อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ อาชญากรรมที่มีอิทธิพลเข้ามาเกี่ยวข้องกับ อาชญากรรมข้ามชาติ องค์กรอาชญากรรมรวมทั้งอาชญากรรมอื่น ที่สร้างความเสียหายและส่งผลกระทบต่ออย่างร้ายแรงต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ ทั้งนี้โดยการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในสังคมได้ทราบ ตระหนักและไม่หลงผิดไปกระทำความผิด การสืบสวนทั้งก่อนและหลังการกระทำความผิดเพื่อเป็นการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิด และการสอบสวนดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดคดีพิเศษเพื่อให้ผู้กระทำความผิดได้รับการลงโทษอันเป็นการปราบปรามการกระทำความผิด

2. พัฒนาระบบ รูปแบบ วิธีการและมาตรการในการป้องกัน ปราบปรามและควบคุมอาชญากรรมพิเศษ โดยการแก้ไขปรับปรุงรูปแบบและวิธีการปฏิบัติงานให้เท่าทันกับสถานการณ์และแนวโน้มของอาชญากรรมพิเศษ ด้วยการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการป้องกันตรวจสอบและตรวจพิสูจน์การกระทำความผิด มีการจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน เช่น ข้อมูลบุคคล แผนประทุษกรรม สถิติคดีและมูลค่าความเสียหาย หมายอาญา สำนวนการสอบสวน เป็นต้น

3. พัฒนาบุคลากรในการเสริมสร้างศักยภาพในด้านความรู้ ความสามารถ และขวัญกำลังใจ โดยการพัฒนาศักยภาพในด้านต่าง ๆ ของบุคลากรให้เท่าทันกับสถานการณ์และ แนวโน้มของการกระทำความผิดที่มีการพัฒนารูปแบบวิธีการอยู่ตลอดเวลา ควบคู่ไปกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในการปฏิบัติงานและขวัญกำลังใจในการทำงาน ด้วยการฝึกอบรมในด้านการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ จรรยาบรรณในวิชาชีพ การส่งเสริมให้มีการศึกษาและวิจัย การให้ค่าตอบแทนและการจัดสวัสดิการในด้านต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

4. ประสานความร่วมมือในการป้องกัน ปราบปรามและควบคุมอาชญากรรมพิเศษจากหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาชนทั้งภายในและต่างประเทศ โดยการประสานความร่วมมือกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในเรื่องข้อมูลข่าวสารและการช่วยติดตามจับกุมตัวผู้กระทำความผิดการประสานความร่วมมือตำรวจสากล FBI และหน่วยงานต่างประเทศที่เกี่ยวข้องในเรื่องข้อมูลข่าวสาร การช่วยติดตามจับกุมตัวผู้กระทำความผิด การโอนตัวนักโทษและการส่งผู้ร้ายข้ามแดน การประชาสัมพันธ์ ภารกิจและผลการปฏิบัติงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ การจัดตั้งศูนย์รับเรื่องร้องเรียนและแสดงความคิดเห็นจากประชาชน และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการแจ้งข่าวคดีพิเศษจากประชาชน

9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชีพ จุลมนต์ (2556) เสนองานวิจัยเรื่อง สิทธิมนุษยชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา กรณีสิทธิของผู้ต้องหาและจำเลยในการได้รับความช่วยเหลือจากรัฐโดยการจัดหาทนายความช่วยเหลือทางคดี ได้อธิบายถึงสิทธิของจำเลยเพื่อช่วยเหลือจำเลยโดยการจัดหาทนายความไว้ว่า การที่กฎหมายบัญญัติให้สิทธิแก่ผู้ต้องหาและจำเลยในการมีทนายความเข้ามาเกี่ยวข้องทั้งในชั้นสอบสวนและชั้นพิจารณาคดี รวมถึงการที่บัญญัติให้รัฐต้องมีหน้าที่จัดหาทนายความให้กับจำเลยนั้น เพราะรัฐตระหนักถึงความสำคัญของการใช้หลัก นิติธรรมในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยให้ออกาสแก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยเพื่อให้อยู่ในฐานะที่จะต่อสู้คดีกับพนักงานอัยการ โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งแต่ชั้นสอบสวนไปจนถึงชั้นพิจารณาคดีของศาล ที่มีเครื่องมือและกลไกของรัฐสนับสนุนอยู่ได้อย่างแท้จริง เพื่อพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตนเองและเพื่อให้ได้รับความเป็นธรรมจากกระบวนการยุติธรรมของรัฐ แต่แม้ว่ารัฐจะได้มีการปฏิบัติตามกฎหมายในการสร้างความเท่าเทียมกันในการต่อสู้คดีและการปฏิบัติต่อผู้ต้องหาหรือจำเลยในลักษณะของการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลยมากขึ้น โดยการจัดหาทนายความให้ในบางกรณีตามที่กฎหมายบัญญัติ แต่ความเป็นจริงก็ยังพบปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพและความเอาใจใส่ของทนายความ อุดมการณ์ในการให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลยากไร้ อันเนื่องมาจากทัศนคติของบุคคล รวมถึงข้อจำกัดด้านงบประมาณสนับสนุนเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการต่อสู้คดี และค่าตอบแทนที่เหมาะสมจากรัฐ ซึ่งล้วนแต่เป็นปัจจัยที่ทำให้บทบาทบัญญัติของกฎหมายไม่บรรลุเป้าหมายในการสร้างความเท่าเทียมกันของคู่ความ เป็นเหตุให้ไม่สามารถรักษาหรืออำนวยความยุติธรรมให้เกิดขึ้นได้อย่างแท้จริงตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

พงษ์ธร ธัญญสิริ (2552) เสนองานวิจัยเรื่อง หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีลักษณะการดำเนินงานที่สืบเนื่องต่อกันอย่างเป็นระบบประดุจลูกโซ่ (system approach) ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เช่น ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม ด้านเศรษฐกิจ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและด้านการเมือง โดยแต่ละหน่วยงานของกระบวนการยุติธรรมยังมีปฏิสัมพันธ์กับระบบย่อย (subsystems) ด้วยกันเอง หากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีนโยบายในการปฏิบัติงานที่ไม่สอดคล้องกันในขั้นตอนหนึ่งขั้นตอนใด จะส่งผลกระทบต่อระบบงานอื่น ๆ ในกระบวนการยุติธรรม จากความสำคัญดังกล่าว รัฐได้มีการตราพระราชบัญญัติพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2549 ที่มีการจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และมีกระทรวงยุติธรรมเป็นหน่วยงานเลขานุการ

โดยมีอำนาจหน้าที่ที่สำคัญในการวางหรือกำหนดนโยบายในการบริหารงานยุติธรรมระดับชาติและวางแผนทางการปฏิบัติงานของหน่วยงานย่อยของกระบวนการยุติธรรมสู่เป้าหมายร่วมกันในการอำนวยความยุติธรรม อย่างเสมอภาคและเป็นธรรมแก่ประชาชน โดยคณะกรรมการจะมีเครื่องมือที่สำคัญ คือ แผนแม่บทกระบวนการยุติธรรมแห่งชาติและแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมที่เป็นเครื่องมือที่กำหนดทิศทางในการอำนวยความยุติธรรมของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมไปในทิศทางเดียวกันและเสริมบทบาทของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมให้สามารถสอดประสานการปฏิบัติงานได้อย่างมีเอกภาพและมีประสิทธิภาพในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมต่อไป

สรวิศ ลิมปั้งชี (2553) เสนองานวิจัยเรื่อง หลักการพื้นฐานสากลสำหรับกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ : มุมมองเชิงประยุกต์สำหรับกระบวนการยุติธรรมทางอาญาไทย (Basic Principles of Restorative Justice: Practical Perspectives for Thai Criminal Justice) ได้อธิบายว่า แนวความคิดของกระบวนการที่นานาอารยประเทศรู้จักกันในชื่อเรียกว่า “Restorative Justice” นั้นได้มีการศึกษาและพัฒนาแนวคิดไปมากพอสมควร ทำให้กระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทยเองจำเป็นต้องปรับปรุงและพัฒนาให้ทันต่อความก้าวหน้าในการบริหารกระบวนการยุติธรรมด้วยโดยหลักที่สำคัญจะมาจาก “หลักการพื้นฐานเกี่ยวกับการใช้ระบบการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ในคดีอาญา (Basic Principles of the Use of Restorative Justice Programmed in Criminal Matters)” ที่รับรองโดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ และจาก “คำแนะนำของคณะกรรมการรัฐมนตรีต่อรัฐสมาชิกเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยในคดีอาญา (Recommendation No. R (99) 19 of the Committee of Ministers to member States Concerning mediation in penal matters)” ของสหภาพยุโรป สรวิศ ได้เสนอหลักการพื้นฐานสำหรับ Restorative Justice ดังนี้

หลักการพื้นฐานสำหรับ Restorative Justice

1. ความสมัครใจและอิสระของคู่กรณี
2. ความเป็นกลาง
3. การรักษาความลับ
4. การควบคุมตรวจสอบ
5. การประกันสิทธิขั้นพื้นฐานของคู่กรณี
6. ความเหมาะสมและทักษะพื้นฐานของผู้ไกล่เกลี่ยหรือผู้ประนอม
7. สวัสดิภาพของคู่กรณี

สัญญา บัวเจริญ และคณะ (2554) ได้ศึกษาสภาพปัญหา วิธีการและสาเหตุของการละเมิดสิทธิมนุษยชนในกระบวนการยุติธรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยศึกษาจากข้อมูลตามรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ระหว่างปี พ.ศ. 2545 – 2552 จำนวน 743 เรื่องรายงาน และจากสถิติของสำนักวิจัยและนิติธรรม สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พบว่า มีเจ้าหน้าที่ตำรวจละเมิดสิทธิมนุษยชนในกระบวนการยุติธรรมจำนวน 109 เรื่องรายงาน

นอกจากนี้ยังได้ศึกษาข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มย่อยจากผู้เชี่ยวชาญและบุคลากรของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม หน่วยงานทางวิชาการ องค์กรอิสระ และองค์กรพัฒนาเอกชน รวมทั้ง ประชาชนผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนและผู้เกี่ยวข้อง จากเรื่องร้องเรียน การละเมิดสิทธิมนุษยชนจำนวน 10 เรื่องรายงาน พบว่า ประเภทการละเมิดของเจ้าหน้าที่ตำรวจ คณะผู้วิจัยสามารถจำแนกตามขั้นตอนกระบวนการยุติธรรมได้จำนวน 19 ประเภท ได้แก่ คำร้องทุกข์ หมายเรียก หมายจับ การจับ การควบคุม หมายค้น การค้น การปล่อยชั่วคราว การสืบสวน การสอบสวน การชั้นสูตรพลิกศพ ฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา ทำร้ายร่างกาย กระทบาเกินสมควร แก่เหตุ เจ้าพนักงานเรียกรับทรัพย์สินโดยมิชอบ การละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ เสรีภาพในร่างกาย ตรวจคนเข้าเมือง การให้ข้อมูลข่าวสารต่อสื่อมวลชน และพบว่า มีวิธีการละเมิดจำนวน 65 วิธีการ

สาเหตุและวิธีการละเมิดสิทธิมนุษยชนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ จากเรื่องรายงานการตรวจสอบ ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนในกระบวนการยุติธรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ มีจำนวน 11 สาเหตุและมีวิธีการละเมิดสิทธิมนุษยชน จำนวน 81 วิธี โดยเรียงตามลำดับสาเหตุการละเมิดสิทธิมนุษยชนจากจำนวน ปริมาณรายงานการตรวจสอบจำนวนมากไปสู่จำนวนน้อย ดังปรากฏรายละเอียด ดังนี้

1. เจตนาหรือจงใจหรือลู่แก่อำนาจหรือใช้อำนาจเกินขอบเขต ไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย จำนวน 57 เรื่องรายงาน
2. ขาดจิตสำนึกในการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐาน จำนวน 48 เรื่องรายงาน
3. ขาดจิตสำนึกในการสืบสวนแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐาน จำนวน 33 เรื่องรายงาน
4. ขาดความรู้ และความเข้าใจหลักกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และข้อบังคับอย่างเพียงพอ จำนวน 22 เรื่องรายงาน
5. ขาดจิตสำนึกและจรรยาบรรณวิชาชีพในการปฏิบัติหน้าที่รวมทั้งขาดการฝึกอบรมอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง จำนวน 10 เรื่องรายงาน

6. ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ตามระเบียบ คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
จำนวน 5 เรื่องรายงาน
7. ขาดการตรวจสอบให้แน่ใจในการปฏิบัติหน้าที่ จำนวน 5 เรื่องรายงาน
8. ปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เหมาะสม จำนวน 4 เรื่องรายงาน
9. แสวงหาผลประโยชน์จากการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ จำนวน 2 เรื่องรายงาน
10. แต่งตั้งพนักงานสอบสวนชั้นผู้ใหญ่ไปควบคุมคดีที่ตนมีส่วนได้เสีย
จำนวน 1 เรื่องรายงาน
11. เลือกปฏิบัติในการดำเนินคดีเกี่ยวกับการก่อสร้างอาคาร จำนวน 1 เรื่องรายงาน

สาเหตุการละเมิดสิทธิมนุษยชนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ จากสภาพปัญหาและข้อมูล รายงานการตรวจสอบของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นสัญญาบัตร ละเมิดสิทธิมนุษยชนจำนวนมาก คณะผู้วิจัยเห็นว่า เรื่องที่เจ้าหน้าที่ตำรวจละเมิดส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการสอบสวนสืบสวน รวมทั้งผู้ควบคุมการปฏิบัติเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นสัญญาบัตร ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนอีกด้วย ดังนั้น การร้องเรียน ผู้ละเมิดสิทธิมนุษยชนผู้ถูกละเมิดจึงร้องเรียนเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นสัญญาบัตรมากกว่า ส่วนปริมาณจังหวัดที่ร้องเรียนมากที่สุดในกรุงเทพมหานครนั้น สาเหตุเพราะจำนวนประชากรและหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องมีจำนวนมาก ย่อมเกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนมากกว่าจังหวัดอื่น

สาเหตุและวิธีการละเมิดสิทธิมนุษยชนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการประชุมกลุ่มย่อยได้ให้ความเห็นว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจละเมิดสิทธิมนุษยชน มีสาเหตุเนื่องมาจากเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ใช้ความละเอียดรอบคอบในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเพียงพอ เจตนาจงใจ ลุแก่อำนาจ ใช้อำนาจเกินขอบเขต ฝ่าฝืนกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ เพื่อแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยวิธีการบังคับขู่เข็ญและทำร้ายร่างกาย

นราธิป ศรีรามและคณะ (2556) เสนองานวิจัยเรื่อง “การสังเคราะห์แนวคิดการบริการ สาธารณะแนวใหม่” มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ (1) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์เปรียบเทียบแนวคิด การบริการสาธารณะแนวใหม่กับแนวคิดทางรัฐประศาสนศาสตร์อื่น ๆ และ (2) เพื่อสังเคราะห์และ สรุปลองค์ความรู้แนวคิดการบริการสาธารณะแนวใหม่ โดยประชากรและกลุ่มตัวอย่างคือหนังสือและ บทความจำนวน 12 เล่ม/เรื่อง เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสำรวจเอกสารและแบบสัมภาษณ์ ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า แนวคิดการบริการสาธารณะแนวใหม่ (NPS) มีความแตกต่างจากแนวคิดรัฐประศาสนศาสตร์ดั้งเดิม (OPA) และแนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่ (NPM) หลายประการ แต่กลับมีความเหมือนหรือคล้ายคลึงกับแนวคิดรัฐประศาสนศาสตร์แนวใหม่ (NPA) เป็นอย่างมาก สาระสำคัญของแนวคิดการบริการสาธารณะแนวใหม่ (NPS) มี 7 ประการ คือ (1) บริการรับใช้พลเมือง ไม่ใช่ลูกค้า (2) การค้นหาผลประโยชน์สาธารณะ (3) เน้นคุณค่าความเป็นพลเมืองมากกว่าการเป็นผู้ประกอบการ (4) คิดเชิงกลยุทธ์ปฏิบัติแบบประชาธิปไตย (5) การตระหนักในความสามารถรับผิดชอบได้ไม่ใช่เรื่องง่าย (6) การให้บริการมากกว่าการกำกับทิศทาง และ (7) ให้คุณค่ากับคนไม่ใช่แค่ผลิตภาพ

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ศึกษาวิจัยตามโครงการพัฒนาเครือข่ายการสร้างความเชื่อมั่นด้านข้อมูลข่าวสารและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาชน มีเป้าหมายของการศึกษาวิจัย คือ มุ่งเน้นการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาเครือข่ายภาครัฐและภาคประชาชน แนวทางการดำเนินการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 เพื่อให้มีการส่งเสริมสิทธิในการรับรู้ การเข้าถึง และการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารของราชการ ในการพัฒนาประสิทธิภาพด้านข้อมูลข่าวสารและความโปร่งใสของภาครัฐ รวมทั้งการสำรวจความคิดเห็นของภาคประชาชนที่มีต่อพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 เกี่ยวกับการรับรู้ การเข้าถึง และการใช้ประโยชน์ของข้อมูลข่าวสารของราชการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของภาคประชาชนที่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

จากการดำเนินการตามโครงการคณะผู้ศึกษาพบว่า ภาครัฐและภาคประชาชนต่างให้ความสนใจอย่างมากในเรื่องกระบวนการเกี่ยวกับการรับรู้ การเข้าถึง และการใช้ประโยชน์ของข้อมูลข่าวสารของราชการในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองและการสร้างความเชื่อมั่นในด้านข้อมูลข่าวสารและดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส แต่อย่างไรก็ตามจากการดำเนินการศึกษาตามโครงการดังกล่าวนี้คณะผู้ศึกษาพบปัญหาและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการรับรู้ การเข้าถึง และการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารของราชการในการพัฒนาประสิทธิภาพด้านข้อมูลข่าวสารและความโปร่งใสของภาครัฐอยู่หลายประการ ซึ่งสามารถสรุปในสาระสำคัญได้ดังต่อไปนี้

1. การขาดเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการให้ความรู้แก่ภาคประชาชนให้มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการมากยิ่งขึ้น ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารจึงมีความจำเป็นต่อการจัดทำคู่มือประชาชนที่มีประสิทธิภาพเพื่อเผยแพร่ต่อประชาชน

2. ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลข่าวสารของประชาชนในแต่ละภูมิภาคของประเทศไทยยังมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับที่สูงมาก แต่ภายหลังที่มีการสัมมนาในแต่ละเวทีพบว่าระดับความรู้ความเข้าใจในกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการมีระดับที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่าหากประชาชนได้รับการส่งเสริมให้ความรู้นี้แล้ว ประชาชนซึ่งมีความตั้งใจอยู่ในเบื้องต้นย่อมสามารถนำเอาความรู้นั้นไปใช้ประโยชน์ได้ในโอกาสต่อไป

3. การขาดการทำงานและมีกิจกรรมร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชนเกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลข่าวสารทำให้การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการโดยประชาชนเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นการเสริมกิจกรรมและความร่วมมือระหว่างภาครัฐและประชาชนในการเข้าถึงประโยชน์ของกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการมีมากขึ้น ซึ่งอาจใช้เครือข่ายต่าง ๆ ที่ได้จัดทำขึ้นแล้วในแต่ละภูมิภาคเป็นตัวเชื่อมต่อ

4. ประชาชนไม่เข้าใจถึงวิธีการยื่นคำร้อง แบบ วิธีการ และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการยื่นคำร้องในกรณีต่าง ๆ ตามที่กฎหมายข้อมูลข่าวสารกำหนด ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารสามารถใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ได้จัดทำขึ้น เป็นตัวเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้แก่ประชาชน

5. ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลข่าวสารยังไม่แพร่ขยายไปสู่ภาคประชาชนเท่าที่ควรจะเป็น ดังนั้นการขยายพันธมิตร ที่ทำงานร่วมกันกับสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนควรดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทมากขึ้น ทั้งนี้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร ควรจะมีผู้รับผิดชอบควบคุมในการเผยแพร่เครือข่ายสังคมกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการออนไลน์ที่ชัดเจน และดึงเอาสถาบันการศึกษาในแต่ละภูมิภาคเข้ามาเป็นพันธมิตรและทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการต่อไป

อภิชัย พันธเสน (2550) งานวิจัยนี้เน้นการศึกษาเพื่อสร้างความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระหว่าง ป.ป.ช. และภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคม โดยใช้กรอบการอภิบาลผ่านการร่วมมือระหว่าง ป.ป.ช. และภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคม โดยใช้กรอบการอภิบาลผ่านการร่วมมือ (Collaborative Governance) เป็นกรอบทฤษฎีในการศึกษาเรื่องนี้ เนื่องจากแนวทางในการใช้องค์กรเชิงเดี่ยวเพื่อแก้ปัญหาที่มีลักษณะข้ามขอบเขตการปฏิบัติงานขององค์กรเดี่ยวย่อมไม่สามารถทำให้การปฏิบัติงานขององค์กรเดี่ยวบรรลุผลได้ หลังจากนั้นได้ศึกษาวิวัฒนาการความร่วมมือของ ป.ป.ช. กับภาคส่วนต่าง ๆ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น สรุปได้ว่า

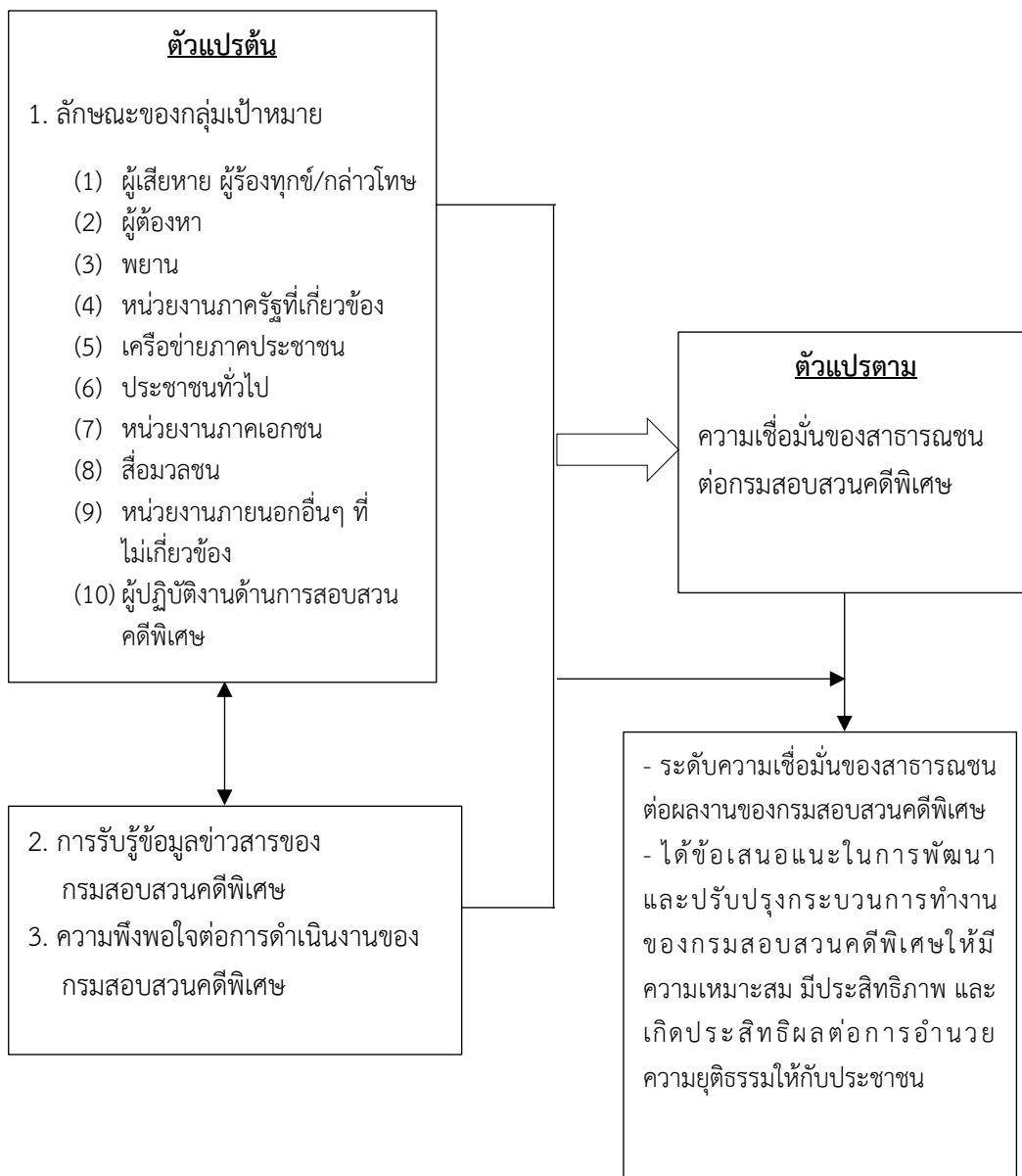
ปัญหาหลักของการไม่สามารถพิจารณาคำร้องเกี่ยวกับการทุจริตที่เข้ามายัง ป.ป.ช. ได้อย่างมีประสิทธิภาพเกิดจากลักษณะการเป็นองค์กรเดี่ยวและทำงานในเชิงตั้งรับเป็นหลัก จึงทำให้ งานล่าช้าการแสวงหาความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ ทำได้ยาก อีกทั้งมีข้อจำกัดด้านกฎหมายของ องค์กรแต่ละองค์กรที่เกี่ยวข้องในภาครัฐ ที่ไม่สามารถให้ข้อมูลระหว่างกันได้ในช่วงการพิจารณาคดี และการสอบสวน สืบสวน ต้องรอให้แต่ละหน่วยงานบรรลุภารกิจตามขั้นตอน จึงเกิดความล่าช้าและ จัดการกับผู้ทุจริตได้ไม่ทันกาล ยิ่งสร้างผลเสียให้แก่การร่วมมือ อย่างไรก็ตามได้มีความพยายาม ในการดำเนินการเกี่ยวกับกฎหมายและการปรับปรุงโครงสร้างการทำงานของ ป.ป.ช. ให้มีปัญหา การร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ ลดลงได้บ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การมียุทธศาสตร์ชาติว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการทุจริต (2551) ในเดือนพฤษภาคม ที่ผ่านมาในการแก้ปัญหาดังกล่าว ตามแนวทางการอภิบาลผ่านการร่วมมือ ได้มีงานเด่นที่น่าจะนำมาประยุกต์ได้ในกรณีของไทย คือ K-PACT หรือ Korea Pact ซึ่งเป็นลักษณะสัญญาประชาคมที่จะมีการร่วมมือในสองระดับ คือ สภาระดับชาติและสภาเครือข่ายของภาคส่วนต่าง ๆ

ข้อเสนอของงานวิจัยนี้ จึงนำ K-PACT มาดัดแปลงเป็น T-PACT หรือ Thailand Pact เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของไทย โดยมี ป.ป.ช. เป็นองค์กรประสานงานหลักตามแนวทางการสร้าง นโยบายร่วมตามแนวทางการอภิบาลผ่านความร่วมมือ พร้อมนำเสนอขั้นตอนในการประยุกต์ใช้ ประกอบกับข้อเสนอในการแก้ไขจุดอ่อนเท่าที่จะทำได้ พร้อมทั้งข้อเสนอในการทำงานวิจัยต่อไป ในอนาคตเพื่อให้การอภิบาลผ่านความร่วมมือตามตัวแบบที่ได้นำเสนอมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นและ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้อย่างได้ผลจริง

จากการศึกษาเอกสาร ทฤษฎีต่าง ๆ ทำให้ผู้วิจัยเห็นว่า การสำรวจความเชื่อมั่นของ สาธารณชนต่อผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ครั้งนี้ จำเป็นต้องทำการศึกษาให้ครอบคลุมเนื้อหา และปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องซึ่งจะส่งผลต่อการวัดระดับความเชื่อมั่น โดยกำหนดปัจจัยด้านการรับรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความพึงพอใจต่อการดำเนินงานและผลการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวัดระดับความเชื่อมั่นของสาธารณชน และการจัดทำข้อเสนอแนะใน การพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการทำงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ของการสำรวจครั้งนี้

10. กรอบแนวคิดการสำรวจ

จากการศึกษาทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกรอบแนวคิดการสำรวจความเชื่อมั่นของสาธารณชนที่มีต่อผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 โดยมีวัตถุประสงค์หลักของการสำรวจครั้งนี้ คือ เพื่อทราบถึงระดับความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ และเพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการทำงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษให้มีความเหมาะสม มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลต่อการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงาน

การดำเนินโครงการการศึกษาวิจัย “การสำรวจความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ” ประจำปี 2559 ครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) โดยผู้วิจัยกำหนดรูปแบบการวิจัยซึ่งประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยวิธีการวิจัยเชิงลึก (In-depth Interview) และกำหนดระเบียบวิธีการวิจัยดังนี้

1. วิธีการศึกษา

“การสำรวจความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ” ประจำปี 2559 ใช้การศึกษาวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) โดยกำหนด

1.1 การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) กับกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประชาชนทั่วไป

1.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกรายบุคคล (In-depth Interview) กับกลุ่มเป้าหมายได้แก่ ผู้บริหารของกระทรวงยุติธรรม และกรมสอบสวนคดีพิเศษ ตัวแทนหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม และผู้ทรงคุณวุฒิ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการการสำรวจครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ไว้ดังนี้

2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตามประกาศกรมสอบสวนคดีพิเศษ เรื่อง กระบวนการสร้างคุณค่ากระบวนการสนับสนุนผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 และผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษ

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตามประกาศกรมสอบสวนคดีพิเศษ เรื่อง กระบวนการสร้างคุณค่ากระบวนการสนับสนุน ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 และผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษ ที่ดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่า

3,000 ตัวอย่าง ในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดทั่วประเทศ ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก และภาคใต้ โดยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling)

ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ ผู้บริหารของกระทรวงยุติธรรม และกรมสอบสวนคดีพิเศษ ตัวแทนหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่น้อยกว่า 15 คน ซึ่งใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling)

โดยกลุ่มตัวอย่างในที่นี่ หมายถึง

ผู้รับบริการ ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) นอกจากนี้ อาจารย์รวมถึง กลุ่มอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือเข้ารับบริการจากกรมสอบสวนคดีพิเศษ อาทิเช่น ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรภาครัฐอื่น ๆ องค์กรภาคเอกชน ประชาชน และสื่อมวลชนในสาขาที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หมายถึง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ได้แก่ ผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ พยาน ผู้ต้องหา และผู้เสียหาย หรือหมายถึงรวมถึงญาติของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือผู้แทนหรือผู้ได้รับมอบอำนาจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

(2.2.1) วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ โดยวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น

(2.2.1.1) กลุ่มตัวอย่างภายใน ซึ่งมีความเกี่ยวข้องและมีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการสืบสวนสอบสวน และการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ โดยใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างวิธีแบบเจาะจง และวิธีสุ่มอย่างง่าย จำแนกได้ดังนี้

- (1) ผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ
- (2) ผู้ต้องหา
- (3) พยาน
- (4) หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง โดยสุ่มจากส่วนงาน/กอง/ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง/บุคลากรที่เกี่ยวข้องหรือมีการปฏิบัติงาน/ร่วมงานกับกรมสอบสวนคดีพิเศษด้านใดด้านหนึ่ง ได้แก่

(4.1) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)

- (4.2) สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ป.ป.ง.)
- (4.3) สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
(ก.ล.ต.)
- (4.4) สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.)
- (4.5) ศาลอาญา
- (4.6) สำนักงานอัยการสูงสุด
  - สำนักงานคดีพิเศษ
  - สำนักงานการสอบสวน
- (4.7) สำนักข่าวกรองแห่งชาติ
- (4.8) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
ในภาครัฐ (ป.ป.ท.)
- (4.9) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
  - กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง (บช.ก.)
  - กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด (บช.ปส.)
  - สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (สตม.)
  - กองบังคับการปราบปรามความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์
(บก.ปคม.)
  - กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับ
อาชญากรรมทางเทคโนโลยี (บก.ปอท.)
  - กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิด เกี่ยวกับ
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (บก.ปทส.)
- (4.10) สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.)
- (4.11) กระทรวงยุติธรรม
  - กรมราชทัณฑ์
  - กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
  - สถาบันนิติวิทยาศาสตร์
  - สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม
ยาเสพติด (ป.ป.ส.)
- (4.12) กระทรวงการคลัง
  - กรมศุลกากร

- กรมสรรพสามิต
  - กรมสรรพากร
  - (4.13) กระทรวงมหาดไทย
    - กรมที่ดิน
    - กรมการปกครอง
    - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
  - (4.14) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
  - (4.15) กระทรวงกลาโหม
    - กรมพระธรรมนูญ
    - กรมแผนที่ทหาร
  - (4.16) กระทรวงสาธารณสุข
    - สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
  - (4.17) กระทรวงพัฒนาการสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
  - (4.18) กระทรวงแรงงาน
  - (4.19) กระทรวงพาณิชย์
    - กรมทรัพย์สินทางปัญญา
  - (4.20) กระทรวงคมนาคม
    - กรมการขนส่งทางบก
  - (4.21) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
  - (4.22) UNIAP การต่อต้านการค้ามนุษย์
  - (4.23) LPN มูลนิธิส่งเสริมคุณภาพชีวิตและแรงงาน
  - (4.24) ETDA สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์
(องค์การมหาชน)
  - (4.25) F.B.I สำนักงานสอบสวนกลาง (สหรัฐอเมริกา)
  - (4.26) NCA (National Crime Agency)
  - (4.27) องค์การตำรวจอาชญากรรมระหว่างประเทศ (International Criminal Police Organization : INTERPOL)
- (5) หน่วยงานภาคเอกชน
- (5.1.1) ธนาคารพาณิชย์
  - (5.1.2) องค์กรพัฒนาเอกชน (NGO)

- (6) สื่อมวลชนสายสังคม การเมือง อาชญากรรม และสังคม
- (7) เครือข่ายภาคประชาชน
- (2.2.1.2) กลุ่มตัวอย่างภายนอก คือ บุคคลที่ไม่ได้มีความเกี่ยวข้อง
หรือมีส่วนได้ส่วนเสียกับการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ
ดังนี้
- (1) ประชาชนทั่วไป ได้แก่ ผู้ที่ประกอบอาชีพรัฐวิสาหกิจ ค้าขาย
ประกอบธุรกิจส่วนตัว พนักงานบริษัทเอกชน และรับจ้าง
ทั่วไป เป็นต้น
- (2) บุคคลที่ปฏิบัติงานในส่วนราชการ/ภาครัฐ และภาคเอกชน
องค์การมหาชน ที่ไม่มีความเกี่ยวข้องและไม่เคยสัมพันธ์
กับการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

จำนวนข้อมูลประชากรกลุ่มเป้าหมายของกรมสอบสวนคดีพิเศษ
โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเป็นชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling)
และทำการสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ (Systematic Sampling) ตามประเภทและลักษณะ
ของประชากรแต่ละกลุ่ม โดยจัดลำดับความสำคัญและความเกี่ยวข้องต่อการดำเนินงาน
กับกรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นสำคัญ เมื่อได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละประเภทแล้ว จากนั้นผู้วิจัย
ได้ทำการสุ่มตัวอย่าง แบบอย่างง่ายและแบบเจาะจงในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย ทางผู้วิจัยได้กำหนด
กลุ่มตัวอย่างในแต่ละประเภทกลุ่มเป้าหมายที่ต้องทำการสำรวจ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การกำหนดขนาดตัวอย่าง

กลุ่มเป้าหมาย	จำนวน ประชากร (ราย)	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง ¹ (ตัวอย่าง)	จำนวนที่เก็บ ข้อมูลได้
1. ผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ	1,106	300	305
2. ผู้ต้องหา	246**	200	23
3. พยาน	1,161	300	415
4. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง	205	150	109
5. ประชาชนทั่วไป	100,000	1,000	1,114

กลุ่มเป้าหมาย	จำนวน ประชากร (ราย)	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง ¹ (ตัวอย่าง)	จำนวนที่เก็บ ข้อมูลได้
6. หน่วยงานภาคเอกชน	33	33	97*
7. สื่อมวลชน	27	27	21*
8. เครือข่ายภาคประชาชน	6,117	500	644*
9. หน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง	5,000	500	565*
10. ผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษ	887	30	30
รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่าง	-	3,040	3,323

หมายเหตุ ข้อมูลประชากรเป้าหมายได้จำนวนจากกรมสอบสวนคดีพิเศษ ณ วันที่ 14 ตุลาคม 2559

* เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้แบบสอบถามและสรุปผลรวมกัน จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 1,327 ราย

** มีข้อมูลเพียงจำนวนผู้ต้องหา แต่ไม่สามารถเปิดเผยข้อมูลอื่น ๆ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

ส่วนกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ปฏิบัติงานกรมสอบสวนคดีพิเศษ ใช้การสุ่มแบบอย่างง่าย และให้น้ำหนักน้อยกว่ากลุ่มเป้าหมายอื่น ๆ เนื่องจากเป็นกลุ่มบุคลากรภายในที่รับรู้และมีความเกี่ยวข้องกับกรมสอบสวนคดีพิเศษโดยตรง ทั้งนี้ขอบเขตงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้กำหนดน้ำหนักความสำคัญของสาธารณชนคือกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องภายนอกของกรมสอบสวนคดีพิเศษมากกว่า การสำรวจความเชื่อมั่นของบุคลากรภายในควรดำเนินการแยกสำรวจจำเพาะเพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกมากกว่านี้ ส่วนกลุ่มเป้าหมายประชาชนทั่วไปมีการจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศ โดยกลุ่มเป้าหมายที่เป็นประชาชนทั่วไปกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) กระจายตามภูมิภาคของประเทศดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 พื้นที่ในการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง

พื้นที่	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
กรุงเทพและปริมณฑล	350
ภาคกลาง (นครปฐม สิงห์บุรี)	180
ภาคเหนือ (เชียงใหม่ พิษณุโลก)	150

พื้นที่	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (อุดรธานี มหาสารคาม)	180
ภาคตะวันออก (ชลบุรี ตราด)	100
ภาคตะวันตก (กาญจนบุรี เพชรบุรี)	100
ภาคใต้ (นครศรีธรรมราช ภูเก็ต)	150
รวม	1,210

(2.2.2) การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เจาะลึกรายบุคคล (In-depth Interview) เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารของกระทรวงยุติธรรม และกรมสอบสวนคดีพิเศษ ตัวแทนหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม และผู้ทรงคุณวุฒิ กำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ทำการสัมภาษณ์จำนวนไม่น้อยกว่า 15 คน ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) กับกลุ่มเป้าหมายรายบุคคล โดยงานวิจัยครั้งนี้ได้ทำการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย ประกอบไปด้วย ผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงยุติธรรม ผู้ตรวจราชการกระทรวงยุติธรรม ผู้แทนจากกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ผู้แทนในหน่วยงานกระบวนการยุติธรรม คณะกรรมการคดีพิเศษ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติและสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ ผู้แทนผู้ทรงคุณวุฒิด้านกระบวนการยุติธรรม และผู้แทนศาล จำนวนรวมทั้งสิ้น 19 คน

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การสำรวจความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 นี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาขอบเขตการสำรวจตามข้อกำหนดเงื่อนไข ดังนี้

ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ตามประกาศของกรมสอบสวนคดีพิเศษ เรื่อง กระบวนการสร้างคุณค่า กระบวนการสนับสนุน ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 โดยมีความครอบคลุมประเด็นในการศึกษาได้แก่

- (1) การรู้จักกรมสอบสวนคดีพิเศษ และบทบาทหน้าที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ
- (2) ช่องทางในการรู้จักข้อมูลข่าวสารของกรมสอบสวนคดีพิเศษ
- (3) ประเด็น/เรื่องที่ทำให้รู้จักกรมสอบสวนคดีพิเศษ
- (4) ปัจจัยที่ทำให้ “เชื่อมั่น” และ “ไม่เชื่อมั่น” กรมสอบสวนคดีพิเศษ

- (5) ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ
- (6) ความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ
- (7) ประเด็นหรือคดีใดที่กรมสอบสวนคดีพิเศษ ดำเนินการแล้วทำให้ประชาชนรู้สึก “เป็นธรรม” และ “ไม่เป็นธรรม”
- (8) ปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินงานร่วมกับกรมสอบสวนคดีพิเศษ
- (9) ประเด็นที่อยากรับรู้จากกรมสอบสวนคดีพิเศษและสิ่งที่อยากให้ปรับปรุงพัฒนา

หมายเหตุ การสำรวจความพึงพอใจ ความเชื่อมั่น ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นย่อยที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะของกลุ่มเป้าหมายที่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

4. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้วิจัยทำการศึกษาขอบเขตการดำเนินการสำรวจครั้งนี้ ข้อมูลทฤษฎีและสถิติใน ด้านบทบาท ภารกิจ ยุทธศาสตร์ และผลการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ผลการปฏิบัติงาน และผลการสำรวจในรอบปีที่ผ่านมา เพื่อนำมาสร้างแบบสำรวจในครั้งนี้ โดยขั้นตอนการสร้างแบบสำรวจ ดังกล่าว ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

- (1) ศึกษาข้อมูล ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องด้านการวิจัยเชิงสำรวจ การประเมินผล การปฏิบัติงาน บทบาทภารกิจ การดำเนินงาน และผลการสำรวจในปีที่ผ่านมา ของ กรมสอบสวนคดีพิเศษ
- (2) ร่างเครื่องมือ แบบสำรวจ โดยมีผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย ด้านกระบวนการ ยุติธรรม และ/หรือผู้มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง
- (3) นำเสนอร่างเครื่องมือที่ผ่านการออกแบบจากผู้เชี่ยวชาญใน ข้อ (2) นำเสนอให้คณะทำงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ พิจารณาประเด็น ภาษา เนื้อหาที่ใช้ เพื่อปรับปรุงพัฒนาให้สมบูรณ์อีกครั้ง
- (4) นำร่างเครื่องมือที่มีการปรับแก้ไข นำไปทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น/ความเที่ยงตรง ก่อนนำไปเก็บข้อมูลจริง ทั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้ผ่านกระบวนการการพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบจากกรมสอบสวนคดีพิเศษ ก่อนนำไปใช้ในการเก็บข้อมูล

โครงสร้างแบบสำรวจ (การวิจัยเชิงปริมาณ) ที่ผู้วิจัยดำเนินการออกแบบสำรวจที่ใช้ในการเก็บข้อมูล โดยจำแนกตามลักษณะและประเภทของกลุ่มเป้าหมาย 8 ชุดด้วยกัน คือ

ชุดที่ 1 แบบสำรวจสำหรับ “ผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ” ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจ

ส่วนที่ 2 การรับรู้และความเข้าใจต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจและความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงาน

ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

ชุดที่ 2 แบบสำรวจสำหรับ “ผู้ต้องหา” ประกอบไปด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจ

ส่วนที่ 2 การรับรู้และความเข้าใจต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจและความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงาน

ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

ชุดที่ 3 แบบสำรวจสำหรับ “พยาน”

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจ

ส่วนที่ 2 การรับรู้และความเข้าใจต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจและความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงาน

ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

ชุดที่ 4 แบบสำรวจสำหรับ “หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง”

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจ

ส่วนที่ 2 การรับรู้และความคิดเห็นต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจและความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงาน

ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

ชุดที่ 5 แบบสำรวจสำหรับ “ประชาชนทั่วไป”

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจ

ส่วนที่ 2 การรับรู้และความเข้าใจต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจและความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงาน

ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

ชุดที่ 6 แบบสำรวจสำหรับ “หน่วยงานภายนอกอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง”

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจ

ส่วนที่ 2 การรับรู้และความเข้าใจต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจและความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงาน

ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

ชุดที่ 7 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก “ผู้ทรงคุณวุฒิ” ประกอบไปด้วยประเด็นคำถาม

(1) กรมสอบสวนคดีพิเศษ ในปัจจุบันเป็นอย่างไร

(2) กรมสอบสวนคดีพิเศษ มีการบริหาร/การดำเนินงานปัจจุบันเป็นอย่างไร และในอนาคตควรเป็นอย่างไร

(3) กรมสอบสวนคดีพิเศษ ในปัจจุบันมีกระบวนการทำงาน/การดำเนินคดีเป็นอย่างไร

(4) ความเชื่อมั่น/ไม่เชื่อมั่นต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ ในปัจจุบันเป็นอย่างไร

(5) ปัจจัยใดที่จะทำให้ เกิดความเชื่อมั่น/ไม่เชื่อมั่น ต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ

(6) กรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรเป็นอย่างไร หรือควรมีรูปแบบการทำงานอย่างไร? จึงจะสนองตอบสังคมได้/หรือสิ่งที่ท่านอยากเห็น “กรมสอบสวนคดีพิเศษ” เป็นในอนาคต

(7) ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ชุดที่ 8 แบบสำรวจสำหรับ “ผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษ” ประกอบไปด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจ

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจและความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงาน

ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

ลักษณะของคำถาม ใช้ลักษณะคำถามที่หลากหลาย คือ

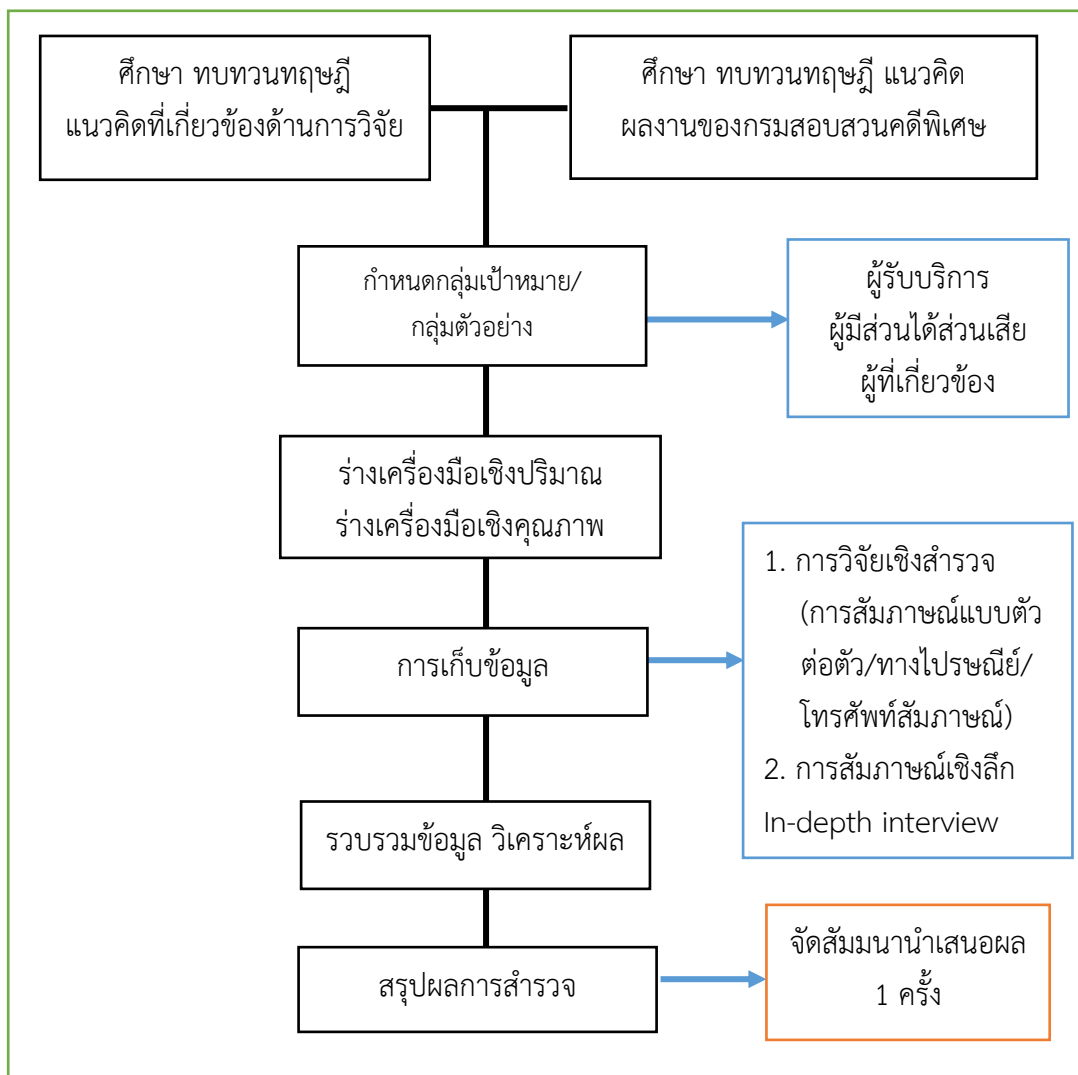
- คำถามมีคำตอบให้เลือกเพียง 2 คำตอบ (Dichotomous)
- คำถามที่สามารถเลือกคำตอบได้หลายคำตอบ (Check List)

- คำถามที่มีหลายคำตอบให้เลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว (Multiple Choice)
- แบบประมาณค่า 5 ระดับ (Likert Scale) ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด
- คำถามแบบปลายเปิด (Open-end) เพื่อให้แสดงความคิดเห็น

เครื่องมือแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) (การวิจัยเชิงคุณภาพ) ผู้วิจัยกำหนดโครงสร้างแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง โดยในแบบสัมภาษณ์กำหนดให้มีประเด็นเกี่ยวกับความคิดเห็น ความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงาน กระบวนการสืบสวนสอบสวน ความเชื่อมั่นต่อผลงานที่ปรากฏต่อสาธารณชนของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมั่นต่อผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ เป็นต้น โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ครั้งนี้ ผู้วิจัยขอความร่วมมือในการบันทึกข้อมูลเสียง และต้องได้รับความยินยอมในการบันทึก การให้ข้อมูลความคิดเห็นของผู้สัมภาษณ์ปรากฏในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยไม่ได้นำเสนอข้อมูลส่วนบุคคลในผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

5. การดำเนินการ

การดำเนินโครงการสำรวจความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 นี้ ผู้วิจัยขอแนะนำแผนภาพอธิบายขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล (Data Collection)

(6.1) การเก็บข้อมูลการวิจัย

ในการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยใช้วิธีการลงพื้นที่ภาคสนาม (Field Survey) ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่ม ใช้การสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว (Face-to-Face) ซึ่งเป็นการสื่อสารแบบสองทาง (Two-way Communication) เพื่อให้เกิดการซักถามพูดคุยเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในการตอบแบบสำรวจ ส่วนบุคลากรในการเก็บข้อมูล คณะผู้วิจัยมีเครือข่ายมหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้ง 5 ศูนย์ และมหาวิทยาลัยราชภัฏ ที่เป็นเครือข่ายในการเก็บข้อมูล โดยเจ้าหน้าที่และนักศึกษาที่ทำการเก็บข้อมูลนั้น จะต้องผ่านการอบรม ทำความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของแบบสำรวจฯ ประเด็นคำถาม และทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ เพื่อให้เข้าใจในบริบทของแต่ละกลุ่มเป้าหมายในลักษณะการสัมภาษณ์พูดคุยระหว่างการเก็บข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูล ที่สามารถนำมาสนับสนุนการวิจัยเชิงปริมาณให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) (ทั้งแบบทางการและไม่เป็นทางการ) โดยใช้แบบสัมภาษณ์ไม่มีโครงสร้าง พร้อมทั้งขอบันทึกข้อมูลระหว่างการสัมภาษณ์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งคณะผู้วิจัยมีบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการสัมภาษณ์เชิงลึก และทำการศึกษาสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ตลอดจนวัตถุประสงค์ของการศึกษาก่อนเข้าสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อประสานงานกลุ่มเป้าหมาย ทำหนังสือขออนุญาตเข้าสัมภาษณ์ ใช้ระยะเวลาประมาณ 20-30 นาที ต่อรายประเด็นการสัมภาษณ์ครอบคลุมตามขอบเขตเนื้อหาในการสำรวจ การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

(6.2) การจัดประชุมเพื่อนำเสนอผลการสำรวจ

ในการสำรวจครั้งนี้ มีการจัดประชุมเพื่อนำเสนอผลการสำรวจ จำนวน 1 ครั้ง โดยมีกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วม คือ ผู้บริหารกรมสอบสวนคดีพิเศษ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนจากหน่วยงานรัฐด้านกระบวนการยุติธรรม ผู้ที่เกี่ยวข้องกับผลการวิจัย หรือนักวิชาการ และอื่น ๆ

การประชุมดังกล่าวจัดขึ้นเมื่อวันอังคารที่ 13 ธันวาคม 2559 ณ ห้องประชุม บีบี 205 (ชั้น 2) โรงแรมเซ็นทรา บาย เซ็นทารา ศูนย์ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์ แจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร มีผู้เข้าร่วมจำนวนทั้งสิ้น 74 คน คณะผู้วิจัยและวิทยากร รวม 12 คน

สรุปความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมการประชุมครั้งนี้ ผู้เข้าร่วมจากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และกรมราชทัณฑ์ ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยและแบบสำรวจที่จำแนกออกมาตามลักษณะของกลุ่มเป้าหมายทำให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจน สมบูรณ์ และเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าอย่างมาก นอกจากนี้ ควรนำเสนอเรื่องคำนิยามในการวิจัยให้มีความชัดเจน โดยเฉพาะคำว่า ความเป็นอิสระ และหากผลการสำรวจครั้งนี้สมบูรณ์จะมีการเผยแพร่ให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ได้รับความทราบต่อไปหรือไม่

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการประมวลผลข้อมูลแบบสำรวจที่ได้จากการสำรวจ ผู้วิจัยดำเนินการประมวลผลโดยการลงรหัสข้อมูล และบันทึกลงใน เครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป QPS (Questionnaire Processing System) (ซึ่งเป็นโปรแกรมลิขสิทธิ์ของประเทศอังกฤษ ที่มีบริษัท MRDCL จำกัด (ประเทศไทย) เป็นตัวแทนในการจำหน่าย) เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีตัวแปรและปริมาณข้อมูลจำนวนมาก มีระบบตรวจสอบการตอบแบบสำรวจที่สามารถกำหนดได้เองในโปรแกรม (เป็นการป้องกันคำสั่งให้ทำการตรวจสอบการบันทึกข้อมูลให้ตรงกับคำสั่งที่ระบุไว้ เป็นกระบวนการตรวจสอบการบันทึกข้อมูลให้ตรงกับคำตอบในแบบสำรวจ เพราะหากมีการบันทึกผิดพลาด การประมวลผลจะระบุข้อมูลเป็น Error ทันที ทำให้ทราบว่ามีการผิดพลาดเกิดขึ้น) และสามารถแปลงข้อมูลลงในโปรแกรมไมโครซอฟออฟฟิศ เอ็กเซลล์ (MS Excel) เพื่อนำไปใช้กับโปรแกรมทางสถิติอื่นได้ ส่วนการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ ผู้วิจัยจะใช้แนวทางการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และวิเคราะห์เชื่อมโยงกับผลการวิจัยเชิงปริมาณ

8. สถิติที่ใช้ในการศึกษา

การวิเคราะห์เชิงบรรยายหรือสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) และสถิติเชิงอ้างอิง (Inferential Statistics) ตามความเหมาะสม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean (x)) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation (SD)) เพื่อพรรณนาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและระดับความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ และการวิเคราะห์ข้อคิดเห็นในเชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ทั้งจากแบบสำรวจปลายเปิด และจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ของกลุ่มตัวอย่าง
เชิงคุณภาพ ผู้วิจัยจะใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) นำเสนอในรูปแบบการบรรยาย
ส่วนระดับความพึงพอใจ ความเชื่อมั่น ใช้มาตรวัดของลิเกิร์ต (Likert Scale) 5 ระดับ
ซึ่งแบ่งระดับคะแนน ดังนี้

น้อยที่สุด	หมายถึง	1 คะแนน
น้อย	หมายถึง	2 คะแนน
ปานกลาง	หมายถึง	3 คะแนน
มาก	หมายถึง	4 คะแนน
มากที่สุด	หมายถึง	5 คะแนน

จากระดับคะแนนความพึงพอใจ และความเชื่อมั่น 5 ระดับดังกล่าว การแปลคะแนน
สามารถใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่มีความหมายชัดเจนในตัวเองแล้ว
ตามแนวทางของเบสต์ (Best, 1981 : 204-208) ดังนั้น จากผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การแปลค่าเฉลี่ย
ได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง	พึงพอใจ/เชื่อมั่นน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายถึง	พึงพอใจ/เชื่อมั่นน้อย
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง	พึงพอใจ/เชื่อมั่นปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง	พึงพอใจ/เชื่อมั่นมาก
ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง	พึงพอใจ/เชื่อมั่นมากที่สุด

9. สัญลักษณ์ที่ใช้

คณะผู้ศึกษาได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้สื่อความหมายในการศึกษาครั้งนี้ ดังนี้

N	หมายถึง	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
n	หมายถึง	จำนวนคำตอบที่ตอบในข้อคำถามนั้น ๆ
SD	หมายถึง	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : SD)

บทที่ 4

ผลการสำรวจ

จากการสำรวจความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสำรวจโดยการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งจะนำเสนอผลการสำรวจแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย

4.1 ผลการสำรวจโดยการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ โดยมีกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 และผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษ และผลการสำรวจดังกล่าว เป็นการนำเสนอผลสำรวจในรูปแบบสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) อธิบายผลการสำรวจเชิงปริมาณด้วยตารางผลสำรวจ รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 3,323 ตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่

- (4.1.1) ตารางผลการสำรวจความเชื่อมั่นของ “ผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ”
- (4.1.2) ตารางผลการสำรวจความเชื่อมั่นของ “ผู้ต้องหา”
- (4.1.3) ตารางผลการสำรวจความเชื่อมั่นของ “พยาน”
- (4.1.4) ตารางผลการสำรวจความเชื่อมั่นของ “หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง”
- (4.1.5) ตารางผลการสำรวจความเชื่อมั่นของ “ประชาชนทั่วไป”
- (4.1.6) ตารางผลการสำรวจความเชื่อมั่นของ “หน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง”
- (4.1.7) ตารางผลการสำรวจความเชื่อมั่นของ “ผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษ”

4.2 ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) นำเสนอในรูปแบบบรรยายสรุปความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงยุติธรรม ผู้ตรวจราชการกระทรวงยุติธรรม ผู้แทนกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ผู้แทนในหน่วยงานกระบวนการยุติธรรม คณะกรรมการคดีพิเศษ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ ผู้แทนผู้ทรงคุณวุฒิด้านกระบวนการยุติธรรม และผู้แทนศาล จำนวนรวมทั้งสิ้น 19 คน

4.1 ผลการสำรวจโดยการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

(4.1.1) ตารางผลการสำรวจความเชื่อมั่นของ ผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ

จากการสำรวจความเชื่อมั่นของ ผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ เก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการสัมภาษณ์ความคิดเห็นแบบตัวต่อตัว และการให้ตอบแบบสอบถามผ่านทางไปรษณีย์ จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้ทั้งสิ้น 305 คน รายละเอียดปรากฏดังตารางผลการสำรวจดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 305 คน

สถานภาพ		จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	122	40.00
	หญิง	183	60.00
	รวม	305	100.00
อายุ	21-30 ปี	23	7.54
	31-40 ปี	70	22.95
	41-50 ปี	83	27.21
	51-60 ปี	86	28.20
	มากกว่า 60 ปี	43	14.10
	รวม	305	100.00
การศึกษา	ประถมศึกษา	47	15.41
	มัธยมศึกษา	33	10.82
	อนุปริญญา/เทียบเท่า	26	8.52
	ปริญญาตรี	153	50.16
	ปริญญาโท	41	13.44
	สูงกว่าปริญญาโท	5	1.65
	รวม	305	100.00

สถานภาพ		จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาชีพ	ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	92	30.16
	พนักงานบริษัท	38	12.46
	ธุรกิจส่วนตัว	76	24.92
	รับจ้าง	32	10.49
	ค้าขาย	26	8.52
	เกษตรกร/ประมง	15	4.92
	เกษียณ	5	1.64
	แม่บ้าน/พ่อบ้าน	11	3.61
	อื่น ๆ	5	1.64
	ไม่แสดงความคิดเห็น	5	1.64
	รวม	305	100.00
สถานภาพ	ผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ	275	90.16
	ผู้รับมอบ/ผู้แทน	30	9.84
	รวม	305	100.00

จากตารางที่ 1 กลุ่มผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 305 ตัวอย่าง เป็นเพศหญิง ร้อยละ 60.00 และเพศชาย ร้อยละ 40.00 มีอายุระหว่าง 51-60 ปี มากที่สุด ร้อยละ 28.20 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 27.21 และอายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 22.95 ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด ร้อยละ 50.16 รองลงมาคือ ระดับประถมศึกษา ร้อยละ 15.41 และระดับปริญญาโท ร้อยละ 13.44 ประกอบอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ มากที่สุด ร้อยละ 30.16 รองลงมาคือ อาชีพธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 24.92 และพนักงานบริษัท ร้อยละ 12.46 มีสถานภาพเป็นผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ มากที่สุด ร้อยละ 90.16 และผู้รับมอบ/ผู้แทน ร้อยละ 9.84 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 การรับรู้และความเข้าใจต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ

ตารางที่ 2 ช่องทางที่ทำให้ “ผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ” รู้จัก กรมสอบสวนคดีพิเศษ

N= 305 คน

อันดับ	ช่องทาง	ภาพรวม	
		จำนวน (คำตอบ)	ร้อยละ
	รู้จัก	299	98.04
1	โทรทัศน์	187	27.18
2	เจ้าหน้าที่รัฐ/ตำรวจ	112	16.28
3	อินเทอร์เน็ต/เว็บไซต์	92	13.37
4	สื่อสังคมออนไลน์	79	11.48
5	หนังสือพิมพ์	55	7.99
6	วิทยุ	44	6.40
7	เพื่อน/ญาติ/คนในครอบครัว	30	4.36
8	ศูนย์รับเรื่องร้องเรียน	27	3.92
9	ทำงานร่วมกัน/ติดต่อกับ DSI	17	2.47
10	อบรม/สัมมนา	16	2.33
11	นิตยสาร/วารสาร	10	1.46
12	ผู้นำชุมชน	7	1.02
	อื่น ๆ	6	0.87
	ไม่รู้จัก/ไม่เคยได้ยินชื่อ	6	1.96
	รวม	305	100.00

ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

จากตารางที่ 2 กลุ่มผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษที่รู้จักกรมสอบสวนคดีพิเศษ ร้อยละ 98.04 และไม่รู้จัก ร้อยละ 1.96 กลุ่มที่รู้จักกรมสอบสวนคดีพิเศษ มีช่องทางที่ทำให้รู้จัก 5 อันดับแรก คือ โทรทัศน์ ร้อยละ 27.18 รองลงมาคือเจ้าหน้าที่รัฐ/ตำรวจ ร้อยละ 16.28 อินเทอร์เน็ต/เว็บไซต์ ร้อยละ 13.37 สื่อสังคมออนไลน์ ร้อยละ 11.48 และหนังสือพิมพ์ ร้อยละ 7.99 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ รับรู้บทบาทหน้าที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

n= 299 คน

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวน (คนตอบ)	ร้อยละ
1	รู้ โดยบทบาทหน้าที่ที่รับรู้ คือ	288	96.32
	รับแจ้ง ร้องทุกข์คดีที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนและผู้ร้องทุกข์ กล่าวโทษ ผู้เสียหายจำนวนมาก เช่น แชร่ลูกโซ่ ผู้มีอิทธิพล ฯลฯ	232	28.82
	ป้องกันปราบปราม การขนส่งสินค้าที่ละเมิดลิขสิทธิ์และทรัพย์สิน ทางปัญญา หรือหลบเลี่ยงการเสียภาษีอากร	181	22.48
	เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม	157	19.50
	สืบสวนสอบสวนเฉพาะอาชญากรรมพิเศษ หรือคดีพิเศษที่มีความซับซ้อน	157	19.50
	ป้องกันปราบปรามและควบคุมอาชญากรรมที่มีผลกระทบร้ายแรง ต่อเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง และ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	61	7.58
	ประสานส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการป้องกัน ปราบปรามและควบคุมอาชญากรรม ทั้งภายในและต่างประเทศ	12	1.49
	อื่น ๆ	5	0.62
2	ไม่รู้	11	3.68
	รวม	299	100.00

จากจำนวนกลุ่มผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษที่รู้จักกรมสอบสวนคดีพิเศษ จำนวน 299 คน

จากตารางที่ 3 จากกลุ่มผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษที่รู้จักกรมสอบสวนคดีพิเศษ ระบุว่า
รับรู้บทบาทหน้าที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ร้อยละ 96.32 และไม่รู้ เพียงร้อยละ 3.68 โดยบทบาท
หน้าที่ที่รู้จัก 5 อันดับแรก คือ รับแจ้ง ร้องทุกข์คดีที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนและผู้ร้องทุกข์ กล่าวโทษ
ผู้เสียหายจำนวนมาก เช่น แชร่ลูกโซ่ ผู้มีอิทธิพล ฯลฯ มากที่สุด ร้อยละ 28.82 รองลงมาคือ ป้องกัน
ปราบปราม การขนส่งสินค้าที่ละเมิดลิขสิทธิ์และทรัพย์สินทางปัญญา หรือหลบเลี่ยง
การเสียภาษีอากร ร้อยละ 22.48 เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม และสืบสวนสอบสวน
เฉพาะอาชญากรรมพิเศษ หรือคดีพิเศษที่มีความซับซ้อน ร้อยละเท่ากัน 19.50 และป้องกัน
ปราบปรามและควบคุมอาชญากรรมที่มีผลกระทบร้ายแรงต่อเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง
และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ร้อยละ 7.58 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 เรื่อง หรือ ประเด็นข่าวที่ทำให้ผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ รู้จักกรมสอบสวนคดีพิเศษ

n= 299 คน

ที่	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวน (352 คำตอบ)	ร้อยละ
1	คดีแชร์ลูกโซ่ เช่น ยูฟัน จานดาวเทียม แม่ขม้อย ไนน์ท้อป้อฟ ตู้คอนเทนเนอร์ เป็นต้น	157	44.60
2	วัดพระธรรมกาย (พระธัมมชโย)	45	12.78
3	คดีฉ้อโกง/ยกยอกทรัพย์ เช่น ออกใบกำกับภาษีปลอม/บิลปลอม โกงภาษีอากร เป็นต้น	29	8.24
4	อดีตเจ้าพนักงานที่ดินพังงาเสียชีวิตระหว่างการควบคุม ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ	29	8.24
5	คดีรถหุ (สมเด็จพระช่วง หลวงพื่อน้ำฝน)	14	3.98
6	คดีเกี่ยวกับป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การบุกรุกพื้นที่ เขตป่าสงวน การลักลอบทำเหมืองแร่	13	3.69
7	คดีการทุจริตคอร์รัปชัน เช่น การทุจริตทางการเมืองระดับชาติ ตรวจสอบภาษีของนักการเมือง	11	3.13
8	การค้ำมนุษย์ เช่น แรงงานคนต่างด้าว ชาวโรฮิงญา แรงงานเด็ก	6	1.70
9	คดีสหกรณ์เครดิตยูเนียนคลองจั่น	6	1.70
10	คดีพิเศษเฉพาะกิจที่มีความซับซ้อน คดีที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม	5	1.42

เป็นคำถามแบบปลายเปิด นำเสนอร้อยละความคิดเห็น 10 อันดับแรกที่มีร้อยละมากที่สุด

จากตารางที่ 4 กลุ่มผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษรู้จักกรมสอบสวนคดีพิเศษ จากเรื่องหรือ ประเด็น คือ คดีแชร์ลูกโซ่ เช่น ยูฟัน จานดาวเทียม แม่ขม้อย ไนน์ท้อป้อฟ ตู้คอนเทนเนอร์ เป็นต้น มากที่สุด ร้อยละ 44.60 รองลงมาคือ วัดพระธรรมกาย (พระธัมมชโย) ร้อยละ 12.78 และคดีฉ้อโกง/ยกยอกทรัพย์ เช่น ออกใบกำกับภาษีปลอม บิลปลอม โกงภาษีอากร เป็นต้น และอดีตเจ้าพนักงานที่ดินพังงาเสียชีวิตระหว่างการควบคุมของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ร้อยละเท่ากัน 8.24 คดีรถหุ (สมเด็จพระช่วง หลวงพื่อน้ำฝน) ร้อยละ 3.98 คดีเกี่ยวกับป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การบุกรุกพื้นที่เขตป่าสงวน การลักลอบทำเหมืองแร่ ร้อยละ 3.69 คดีการทุจริตคอร์รัปชัน เช่น การทุจริตทางการเมืองระดับชาติ ตรวจสอบภาษีของนักการเมืองร้อยละ 3.13 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 เมื่อกล่าวถึง “กรมสอบสวนคดีพิเศษ” เรื่อง/สิ่งที่ผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ
นึกถึง เป็นอันดับแรก

n= 299 คน

ที่	สิ่งที่นึกถึง เป็นอันดับแรก	ภาพรวม	
		จำนวน (คำตอบ)	ร้อยละ
1	ความยุติธรรม	140	46.82
2	ความเป็นธรรม	58	19.40
3	ความโปร่งใส	44	14.73
4	ความเป็นอิสระ	25	8.36
5	ความรวดเร็ว	21	7.02
6	เป็นหน่วยงานที่ทำคดีใหญ่ ๆ คดีพิเศษที่ซับซ้อนยุ่งยาก	3	1.00
	อื่น ๆ	5	1.67
	ไม่แสดงความคิดเห็น	3	1.00
	รวม	299	100.00

เป็นคำถามแบบให้เลือกตอบเพียงคำตอบเดียว

จากตารางที่ 5 เมื่อกล่าวถึง “กรมสอบสวนคดีพิเศษ” สิ่งที่กลุ่มผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/
กล่าวโทษนึกถึงเป็นอันดับแรก คือ ความยุติธรรม ร้อยละ 46.82 รองลงมาคือ ความเป็นธรรม ร้อยละ
19.40 ความโปร่งใส ร้อยละ 14.72 ความเป็นอิสระ ร้อยละ 8.36 และความรวดเร็ว ร้อยละ 7.02
นอกจากนั้น กลุ่มเสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษได้ระบุความคิดเห็นเพิ่มเติมว่าสิ่งที่นึกถึงนอกจาก
ตัวเลือกในคำถามที่ให้ไป คือ เป็นหน่วยงานที่ทำคดีใหญ่ ๆ หรือคดีพิเศษที่ซับซ้อนยุ่งยาก

ตารางที่ 6 ปัจจัยที่ทำให้ผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ มีความ “เชื่อมั่น” ต่อการดำเนินงาน
ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

n= 299 คน

ที่	ปัจจัย	ภาพรวม	
		จำนวน (คำตอบ)	ร้อยละ
1	องค์กรมีความน่าเชื่อถือ	356	20.40
2	การบังคับใช้กฎหมายด้วยความเป็นธรรม	304	17.42
3	ความอิสระในการดำเนินคดี	233	13.35
4	ความรวดเร็วในการดำเนินคดี	217	12.44
5	ความซื่อสัตย์ โปร่งใสในการดำเนินคดี	170	9.74
6	ผลงาน/ผลการดำเนินคดีเป็นที่ยอมรับของสังคม	110	6.30
7	ช่องทางการร้องเรียน/ติดตามคดี	101	5.79
8	บุคลากร/เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในกฎหมาย	98	5.62
9	มีกฎหมาย/มาตรการดำเนินคดีโดยเฉพาะ	71	4.07
10	ความเป็นกลางขององค์กร	56	3.21
11	องค์กรมีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานสากล	29	1.66
	รวมจำนวนคำตอบ	1,745	100.00

เป็นคำถามแบบให้เรียงลำดับ จึงตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

จากตารางที่ 6 ปัจจัยที่ทำให้กลุ่มผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ “เชื่อมั่น” ต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ปัจจัยที่มีร้อยละมากที่สุด อันดับแรก คือ องค์กรมีความน่าเชื่อถือ ร้อยละ 20.40 รองลงมาคือ การบังคับใช้กฎหมายด้วยความเป็นธรรม ร้อยละ 17.42 ความอิสระในการดำเนินคดี ร้อยละ 13.35 ความรวดเร็วในการดำเนินคดี ร้อยละ 12.44 และความซื่อสัตย์ โปร่งใสในการดำเนินคดี ร้อยละ 9.74 ผลงาน/ผลการดำเนินคดีเป็นที่ยอมรับของสังคม ร้อยละ 6.30 ช่องทางการร้องเรียน/ติดตามคดี ร้อยละ 5.79 บุคลากร/เจ้าหน้าที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในกฎหมาย ร้อยละ 5.62 มีกฎหมาย/มาตรการดำเนินคดีโดยเฉพาะ ร้อยละ 4.07 ความเป็นกลางขององค์กร ร้อยละ 3.21 และองค์กรมีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานสากล ร้อยละ 1.66 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 ปัจจัยที่ทำให้ผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ “ไม่เชื่อมั่น” ต่อการดำเนินงาน
ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

n= 299 คน

อันดับ	ปัจจัย	ภาพรวม	
		จำนวน (คำตอบ)	ร้อยละ
1	ความล่าช้าในการดำเนินคดี	398	26.31
2	การแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล	345	22.80
3	การเลือกปฏิบัติ/ไม่มีความเสมอภาคในการดำเนินงาน	215	14.21
4	ขาดช่องทางการตรวจสอบการดำเนินคดี	183	12.10
5	ไม่มีกฎหมาย/มาตรการดำเนินคดีโดยเฉพาะ	98	6.48
6	ขาดอิสระในการดำเนินคดี	83	5.49
7	ขาดความซื่อสัตย์ โปร่งใสในการดำเนินคดี	65	4.30
8	บุคลากร/เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในกฎหมาย	60	3.96
9	การบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เป็นธรรม	54	3.57
10	อื่น ๆ	12	0.78
	รวมจำนวนคำตอบ	1,513	100.00

เป็นคำถามแบบให้เรียงลำดับ จึงตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

จากตารางที่ 7 ปัจจัยที่ทำให้กลุ่มผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ “ไม่เชื่อมั่น” ต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ปัจจัยที่มีร้อยละมากที่สุดเป็นอันดับแรก คือ ความล่าช้าในการดำเนินคดี ร้อยละ 26.31 รองลงมาคือ การแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล ร้อยละ 22.80 การเลือกปฏิบัติ/ไม่มีความเสมอภาคในการดำเนินงาน ร้อยละ 14.21 ขาดช่องทางการตรวจสอบการดำเนินคดี ร้อยละ 12.10 และไม่มีกฎหมาย/มาตรการดำเนินคดีโดยเฉพาะ ร้อยละ 6.48 ขาดอิสระในการดำเนินคดี ร้อยละ 5.49 ขาดความซื่อสัตย์ โปร่งใสในการดำเนินคดี ร้อยละ 4.30 บุคลากร/เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในกฎหมาย ร้อยละ 3.96 และการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เป็นธรรม ร้อยละ 3.57 ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจ และ ความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

ตารางที่ 8 ความพึงพอใจของผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ ที่มีต่อการดำเนินงานกรมสอบสวนคดีพิเศษ
n = 299 คน

อันดับ	ประเด็น	ภาพรวม			เทียบ
		ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลค่า	ร้อยละ
1	เจ้าหน้าที่/พนักงานสอบสวนปฏิบัติงานด้วยความสุภาพ	4.35	0.78	มาก	87.00
2	เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน/ดำเนินคดี	4.17	0.89	มาก	83.40
3	การตรวจสอบข้อเท็จจริง การสืบสวนสอบสวน เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ	3.94	0.97	มาก	78.80
4	การอธิบายการใช้ข้อกฎหมายในการดำเนินคดีพิเศษ มีความชัดเจน	3.89	1.00	มาก	77.80
5	การสืบสวนสอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน มีความเป็นธรรม	3.88	1.01	มาก	77.60
6	การชี้แจงกระบวนการ ขั้นตอนการดำเนินคดี “ก่อน” รับเป็นคดีพิเศษ	3.87	0.99	มาก	77.40
7	การสืบสวน สอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน มีความโปร่งใส	3.84	1.03	มาก	76.80
8	การเปิดโอกาสให้มีพนักงานอัยการ/อัยการทหาร/ ทนายเข้าร่วมการสอบสวน	3.73	1.00	มาก	74.60
9	การติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินคดีพิเศษ	3.60	1.12	มาก	72.00
10	การสืบสวนสอบสวน ดำเนินคดีเป็นไปด้วยความรวดเร็ว	3.55	1.23	มาก	71.00
	ความพึงพอใจโดยรวม	3.94	0.92	มาก	78.80

การแปลค่าเฉลี่ยดังนี้ ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง น้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง น้อย, ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง ปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง มาก และค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง มากที่สุด

จากตารางที่ 8 กลุ่มผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.94 เมื่อพิจารณาจำแนกรายประเด็นพบว่า กลุ่มผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกประเด็น เรียงลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ เจ้าหน้าที่/พนักงานสอบสวนปฏิบัติงานด้วยความสุภาพ ค่าเฉลี่ยมากที่สุด 4.35 รองลงมาคือ ประเด็นเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน/ดำเนินคดี ค่าเฉลี่ย 4.17 ประเด็นการตรวจสอบข้อเท็จจริง การสืบสวน สอบสวนเป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ ค่าเฉลี่ย 3.94 ประเด็นการอธิบายการใช้ข้อกฎหมายในการดำเนินคดีพิเศษมีความชัดเจน ค่าเฉลี่ย 3.89 ประเด็นการสืบสวน สอบสวน ค้นหายานหลักฐานมีความเป็นธรรม ค่าเฉลี่ย 3.88 ประเด็นการชี้แจงกระบวนการ ขั้นตอนการดำเนินคดี “ก่อน” รับเป็นคดีพิเศษ ค่าเฉลี่ย 3.87 ประเด็นการสืบสวน สอบสวน ค้นหายานหลักฐาน มีความโปร่งใส ค่าเฉลี่ย 3.84 ประเด็นการเปิดโอกาสให้มีพนักงานอัยการ/อัยการทหาร/ทนายเข้าร่วมการสอบสวน ค่าเฉลี่ย 3.73 ประเด็นการติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินคดีพิเศษ ค่าเฉลี่ย 3.60 และ ประเด็นการสืบสวนสอบสวน ดำเนินคดีเป็นไปด้วยความรวดเร็ว ค่าเฉลี่ย 3.55 ตามลำดับ

ตารางที่ 9 ระดับความเชื่อมั่นของผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ ที่มีต่อการดำเนินงาน
กรมสอบสวนคดีพิเศษ

ที่	ประเด็น	ภาพรวม (n=299)			เทียบร้อยละ
		ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลค่า	
1	ความเชี่ยวชาญด้านกฎหมาย/มาตรการในการปฏิบัติหน้าที่/การดำเนินคดีพิเศษ	4.12	0.93	มาก	82.40
2	ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน/ดำเนินคดีพิเศษของเจ้าหน้าที่	4.08	0.90	มาก	81.60
3	การสืบสวนสอบสวน ค้นหายานหลักฐานมีความโปร่งใส	3.91	0.95	มาก	78.20
4	การใช้ข้อกฎหมายในการดำเนินคดีพิเศษมีความชัดเจน	3.89	0.95	มาก	77.80
5	การสืบสวน สอบสวน ค้นหายานหลักฐานมีความเป็นธรรม	3.88	.098	มาก	77.60

ที่	ประเด็น	ภาพรวม (n=299)			เทียบร้อยละ
		ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลค่า	
6	การใช้อำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัดตรงไปตรงมา	3.88	0.96	มาก	77.60
7	ความเป็นอิสระ เป็นกลางในการสืบสวนสอบสวนดำเนินคดี	3.81	0.94	มาก	76.20
8	ความสามารถในการตอบข้อสงสัย การเปิดเผยข้อมูลที่จำเป็น และความก้าวหน้าของคดี	3.78	1.06	มาก	75.60
9	กรมสอบสวนคดีพิเศษ สามารถตอบสนองความคาดหวังของผู้ร้องทุกข์ กล่าวโทษ ผู้เสียหายได้	3.75	1.05	มาก	75.00
10	การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการรับรู้ทำความเข้าใจและแสดงความคิดเห็น	3.73	1.05	มาก	74.60
11	การสืบสวนสอบสวน ดำเนินคดี เป็นไปด้วยความรวดเร็ว	3.64	1.14	มาก	72.80
12	กรมสอบสวนคดีพิเศษ ปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล	3.52	1.13	มาก	70.40
	ความเชื่อมั่นโดยรวม	3.84	0.95	มาก	76.80

เกณฑ์การแปลค่าดังนี้ ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง น้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง น้อย ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง ปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง มาก และค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง มากที่สุด

จากตารางที่ 9 ภาพรวมความเชื่อมั่นของผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ พบว่า มีความเชื่อมั่นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.84

เมื่อจำแนกรายประเด็นพบว่า ผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับมากทุกประเด็น ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความเชี่ยวชาญด้านกฎหมาย/มาตรการในการปฏิบัติหน้าที่/การดำเนินคดีพิเศษ ค่าเฉลี่ย 4.12 รองลงมาคือ ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน/ดำเนินคดีพิเศษของเจ้าหน้าที่ ค่าเฉลี่ย 4.08 การสืบสวน สอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน มีความโปร่งใส ค่าเฉลี่ย 3.91 ประเด็นการใช้ข้อกฎหมายในการดำเนินคดีพิเศษมีความชัดเจน ค่าเฉลี่ย 3.89 การสืบสวนสอบสวน ค้นหาพยานหลักฐานมีความเป็นธรรม และการใช้อำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัดตรงไปตรงมา ค่าเฉลี่ย 3.88 ความเป็นอิสระ เป็นกลางในการสืบสวนสอบสวนดำเนินคดี ค่าเฉลี่ย 3.81 ความสามารถในการตอบข้อสงสัย การเปิดเผยข้อมูล

ที่จำเป็น และความก้าวหน้าของคดี ค่าเฉลี่ย 3.78 กรมสอบสวนคดีพิเศษสามารถตอบสนองความคาดหวังของผู้เสียหายผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษได้ ค่าเฉลี่ย 3.75 การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการรับรู้ ทำความเข้าใจและแสดงความคิดเห็น ค่าเฉลี่ย 3.73 การสืบสวนสอบสวน ดำเนินคดีเป็นไปด้วยความรวดเร็ว ค่าเฉลี่ย 3.64 และกรมสอบสวนคดีพิเศษ ปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล ค่าเฉลี่ย 3.52 ตามลำดับ

ตารางที่ 10 ประเด็นที่ผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ เห็นว่ากรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรดำเนินการพัฒนา/ปรับปรุงการดำเนินงาน

n = 299 คน

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวน (309 คำตอบ)	ร้อยละ
1	การดำเนินคดี/การปฏิบัติงานด้วยความรวดเร็วมากขึ้น	139	44.98
2	ความโปร่งใสในการทำงาน ต้องสามารถตรวจสอบได้	25	8.09
3	ความยุติธรรมในการทำงาน	20	6.47
4	ความเป็นกลางในการสอบสวนคดี/ไม่เลือกปฏิบัติ/ความเสมอภาค	16	5.18
5	ความอิสระในการทำงาน	12	3.88
6	ไม่มีเรื่องใดต้องปรับปรุง หรือพัฒนา	11	3.56
7	การรับคดีพิเศษควรเป็นคดีที่ใหญ่และพิเศษจริง ๆ	10	3.24
8	การใช้อำนาจ หน้าที่ในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด ตรงไปตรงมา	9	2.91
9	ควรมีเจ้าหน้าที่/บุคลากรให้เพียงพอกับการทำงาน	9	2.91
10	ควรดำเนินคดีโดยปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง และกลุ่มผู้มีอิทธิพลไม่ตกอยู่ภายใต้อำนาจของผู้มีอิทธิพล นักการเมือง	8	2.59
11	การให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความคืบหน้าของคดีต่าง ๆ	8	2.59

เป็นคำถามแบบปลายเปิด นำเสนอเฉพาะความคิดเห็นที่มีร้อยละมากที่สุด 11 อันดับ

จากตารางที่ 10 ประเด็นที่ผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ เห็นว่า กรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานมากที่สุด คือ การดำเนินคดี/การปฏิบัติงานด้วยความรวดเร็วมากขึ้น ร้อยละ 44.98 รองลงมาคือ ความโปร่งใสในการทำงาน ต้องสามารถตรวจสอบได้ ร้อยละ 8.09

ความยุติธรรมในการทำงาน ร้อยละ 6.47 ความเป็นกลางในการสอบสวนคดี/ไม่เลือกปฏิบัติ/
ความเสมอภาค ร้อยละ 5.18 ความอิสระในการทำงาน ร้อยละ 3.88 ไม่มีเรื่องใดต้องปรับปรุง
หรือพัฒนา ร้อยละ 3.56 การรับคดีพิเศษควรเป็นคดีที่ใหญ่และพิเศษจริง ๆ ร้อยละ 3.24
การใช้อำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัดตรงไปตรงมา ร้อยละ 2.91 ควรมีเจ้าหน้าที่/
บุคลากรให้เพียงพอกับการทำงาน ร้อยละ 2.91 ควรดำเนินคดีโดยปราศจากการแทรกแซง
ทางการเมือง และกลุ่มผู้มีอิทธิพลไม่ตกอยู่ภายใต้อำนาจของผู้มีอิทธิพล นักการเมือง
และการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความคืบหน้าของคดีต่าง ๆ ร้อยละเท่ากัน 2.59

ตารางที่ 11 ประเด็นที่ผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ ต้องการรับรู้จากกรมสอบสวนคดีพิเศษ

N= 305 คน

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวน (200 คำตอบ)	ร้อยละ
1	การเผยแพร่ข่าวสาร และความคืบหน้าของคดีที่อยู่ในความสนใจ ให้รับรู้อย่างต่อเนื่อง	97	48.50
2	แชร์ลูกโซ่ เช่น คดีแชร์ ทองแดง/ไนน์ท้อป้อพ เป็นต้น	23	11.50
3	การเปิดเผยข้อมูลในการสอบสวน เช่น บทสรุปที่ชัดเจนของ แต่ละคดี หรือผลการดำเนินคดี เป็นต้น	19	9.50
4	ขั้นตอนกระบวนการในการตรวจสอบในแต่ละคดี	19	9.50
5	ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับคดีที่สามารถให้กรมสอบสวนคดีพิเศษ ดำเนินการได้	6	3.00
6	ความถูกต้องของข้อมูลและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคดีที่รับผิดชอบ	6	3.00
7	การให้ความรู้ด้านกฎหมายต่าง ๆ	5	2.50
8	คดีวัดพระธรรมกาย (พระธัมมชโย)	3	1.50
9	บทบาทหน้าที่การให้ความเป็นธรรมกับประชาชน	3	1.50
10	คดีเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดพังงาเสียชีวิตในระหว่างการควบคุม ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ	3	1.50

เป็นคำถามแบบปลายเปิด นำเสนอความคิดเห็นที่มีร้อยละมากที่สุด 10 อันดับ

จากตารางที่ 11 ประเด็นที่ผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ ต้องการรับรู้จากกรมสอบสวนคดีพิเศษ อันดับแรก คือ การเผยแพร่ข่าวสาร และความคืบหน้าของคดีที่อยู่ในความสนใจให้รับรู้อย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 48.50 รองลงมาคือ แชนร์ลูกโซ่ เช่น คดีแชร์ ทองแดง/ไนน์ท้อป้อพ เป็นต้น ร้อยละ 11.50 การเปิดเผยข้อมูลในการสอบสวน เช่น บทสรุปที่ชัดเจนของแต่ละคดี หรือผลการดำเนินคดี เป็นต้น ร้อยละ 9.50 ขั้นตอนกระบวนการในการตรวจสอบในแต่ละคดี ร้อยละ 9.50 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคดีที่สามารถให้กรมสอบสวนคดีพิเศษดำเนินการได้ และความถูกต้องของข้อมูล และข้อเท็จจริง ร้อยละเท่ากัน 3.00 การให้ความรู้ด้านกฎหมายต่าง ๆ ร้อยละ 2.50 คดีวัดพระธรรมกาย (พระธัมมชโย) บทบาทหน้าที่การให้ความเป็นธรรมกับประชาชน และคดีเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดพังงาเสียชีวิตในระหว่างการควบคุมของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ร้อยละเท่ากัน 1.50 ตามลำดับ

(4.1.2) ตารางผลสำรวจความเชื่อมั่นของผู้ต้องหา

จากการสำรวจความเชื่อมั่นของผู้ต้องหา ในคดีพิเศษ เก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการสัมภาษณ์ความคิดเห็นทางโทรศัพท์ จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้ทั้งสิ้น 23 คน รายละเอียดปรากฏดังตารางผลการสำรวจดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 12 ข้อมูลทั่วไปของผู้ต้องหา ที่ตอบแบบสำรวจ จำนวน 23 คน

	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (23 คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	12	52.17
	หญิง	11	47.83
	รวม	23	100.00
อายุ	21-30 ปี	4	17.39
	31-40 ปี	7	30.44
	41-50 ปี	4	17.39
	51-60 ปี	4	17.39
	มากกว่า 60 ปี	4	17.39
	รวม	23	100.00
จบการศึกษา	ประถมศึกษา	3	13.04
	มัธยมศึกษา	7	30.43
	อนุปริญญา/เทียบเท่า	2	8.71
	ปริญญาตรี	7	30.43
	ปริญญาโท	4	17.39
	รวม	23	100.00

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน (23 คน)	ร้อยละ
อาชีพ	ธุรกิจส่วนตัว	5	21.74
	รับจ้างทั่วไป	5	21.74
	ค้าขายทั่วไป	5	21.74
	เกษียณ	4	17.39
	อื่น ๆ เช่น ทนายความ	3	13.04
	ไม่แสดงความคิดเห็น	1	4.35
	รวม	23	100.00

จากตารางที่ 12 กลุ่มผู้ตอบหาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 23 คน จำแนกเป็นเพศชาย ร้อยละ 52.17 และเพศหญิง ร้อยละ 47.83 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มากที่สุด ร้อยละ 30.44 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 21-30 ปี อายุระหว่าง 41-50 ปี อายุระหว่าง 51-60 ปี และมากกว่า 60 ปี ร้อยละเท่ากัน 17.39 มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และระดับปริญญาตรีมากที่สุด ร้อยละเท่ากัน 30.43 รองลงมาคือระดับปริญญาโท ร้อยละ 17.39 ระดับประถมศึกษา ร้อยละ 13.04 และระดับอนุปริญญา/เทียบเท่า ร้อยละ 8.70 ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว รับจ้างทั่วไป และค้าขายทั่วไป ร้อยละเท่ากัน 21.74 เกษียณอายุ ร้อยละ 17.39 และอื่น ๆ ร้อยละ 13.04 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 การรับรู้และความเข้าใจต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ

ตารางที่ 13 ช่องทางที่ทำให้ ผู้ต้องหา รู้จักกรมสอบสวนคดีพิเศษ

N=23

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวน(คำตอบ)	ร้อยละ
1	โทรทัศน์	18	40.00
2	จากคดีที่เกี่ยวข้อง	9	20.00
3	หนังสือพิมพ์	7	15.56
4	สื่อสังคมออนไลน์	6	13.33
5	อินเทอร์เน็ต/เว็บไซต์	4	8.89
6	วิทยุ	1	2.22
	รวม	45	100.00

เป็นคำถามแบบให้เลือก สามารถตอบได้มากกว่า 1

จากตารางที่ 13 ช่องทางที่ทำให้กลุ่มผู้ต้องหา รู้จักกรมสอบสวนคดีพิเศษ คือ โทรทัศน์มากที่สุด ร้อยละ 40.00 รองลงมาคือ จากคดีที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 20.00 หนังสือพิมพ์ ร้อยละ 15.56 สื่อสังคมออนไลน์ ร้อยละ 13.33 อินเทอร์เน็ต/เว็บไซต์ ร้อยละ 8.89 และวิทยุ ร้อยละ 2.22 ตามลำดับ

ตารางที่ 14 การรับรู้ บทบาทหน้าที่ของ กรมสอบสวนคดีพิเศษ

N=23

อันดับ	อัน ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวน (คำตอบ)	ร้อยละ
1	รับรู้	21	91.30
	โดยบทบาทหน้าที่ที่รู้จัก คือ รับแจ้ง ร้องทุกข์ คดีที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนและผู้ร้องทุกข์/ กล่าวโทษ ผู้เสียหายจำนวนมาก เช่น แชร่ลูกโซ่ ผู้มีอิทธิพล ฯลฯ	16	30.77
	เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม	14	26.92
	สืบสวน สอบสวนเฉพาะอาชญากรรมพิเศษ หรือ คดีพิเศษ ที่มีความซับซ้อน	11	21.15
	ป้องกันปราบปราม การขนส่งสินค้าที่ละเมิดลิขสิทธิ์ และทรัพย์สินทางปัญญา หรือหลบเลี่ยงเสียภาษีอากร	7	13.46
	ป้องกันปราบปรามและควบคุมอาชญากรรมที่มีผลกระทบ ร้ายแรงต่อเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง	4	7.69
2	ไม่รับรู้	2	8.70
	รวม	23	100.00

จากตารางที่ 14 การรับรู้บทบาทหน้าที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ภาพรวมพบว่า กลุ่มผู้ต้องหาส่วนใหญ่รับรู้บทบาทหน้าที่ ร้อยละ 91.30 (โดยบทบาทหน้าที่ที่รับรู้มากที่สุด คือ การรับแจ้ง ร้องทุกข์คดีที่ส่งผลกระทบต่อประชาชน และผู้ร้องทุกข์ กล่าวโทษ ผู้เสียหายจำนวนมาก เช่น แชร่ลูกโซ่ ผู้มีอิทธิพล ฯลฯ มากที่สุด) และไม่รับรู้ ร้อยละ 8.70

ตารางที่ 15 เรื่องหรือประเด็นข่าว ที่ทำให้ผู้ต้องหา รู้จักกรมสอบสวนคดีพิเศษ

N=23

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวน (คำตอบ)	ร้อยละ
1	วัดพระธรรมกาย (พระธัมมชโย)	6	18.75
2	คดีสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ และทรัพย์สินทางปัญญา เช่น บุกจับของละเมิดลิขสิทธิ์ที่ตลาดโรงเกลือ, อุปกรณ์โทรศัพท์ปลอมที่เสื่อป่า และธุรกิจรถยนต์ เป็นต้น	6	18.75
3	คดีฉ้อโกง/ยักยอกทรัพย์สิน เช่น ออกใบกำกับภาษีปลอม บิลปลอม โกงภาษีอากร เป็นต้น	4	12.50
4	อดีตเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดพังงาเสียชีวิตระหว่างการควบคุมของกรมสอบสวนคดีพิเศษ	3	9.37
5	คดีสหกรณ์เครดิตยูเนียนคลองจั่น	3	9.37
6	คดีแชร์ลูกโซ่ เช่น ยูฟัน จานดาวเทียม แม่ขม้อย ไนน์ท้อป้อฟ ตู้คอนเทนเนอร์ เป็นต้น	3	9.37
7	คดีของเนรค่า	2	6.24
8	ทุจริตโครงการรับจำนำข้าว	1	3.13
9	การก่อการร้าย	1	3.13
10	การฟอกเงิน เช่น โครงการบ่อน้ำบาดาลเสียคลองด่าน	1	3.13
11	การหายตัวไปของนายสมชาย นีละไพจิตร	1	3.13
12	คดีเกี่ยวกับเศรษฐกิจ	1	3.13
	รวม	32	100.00

เป็นคำถามแบบปลายเปิด

จากตารางที่ 15 เรื่องหรือประเด็นข่าว ที่ทำให้กลุ่มผู้ต้องหา รู้จักกรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นอันดับแรก คือ วัดพระธรรมกาย (พระธัมมชโย) และคดีสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ และทรัพย์สินทางปัญญา เช่น บุกจับของละเมิดลิขสิทธิ์ที่ตลาดโรงเกลือ, อุปกรณ์โทรศัพท์ปลอมที่เสื่อป่า และธุรกิจรถยนต์ เป็นต้น ร้อยละเท่ากัน 18.75 รองลงมาคือ คดีฉ้อโกง/ยักยอกทรัพย์สิน เช่น ออกใบกำกับภาษีปลอม บิลปลอม โกงภาษีอากร เป็นต้น ร้อยละ 12.50 และอดีตเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดพังงาเสียชีวิตระหว่างการควบคุมของกรมสอบสวนคดีพิเศษ คดีสหกรณ์เครดิตยูเนียนคลองจั่น และคดีแชร์ลูกโซ่ เช่น ยูฟัน จานดาวเทียม แม่ขม้อย ไนน์ท้อป้อฟ ตู้คอนเทนเนอร์ เป็นต้น ร้อยละเท่ากัน 9.37

ตารางที่ 16 เมื่อกล่าวถึง “กรมสอบสวนคดีพิเศษ” เรื่อง/สิ่งที่นึกถึง เป็นอันดับแรก

N=23

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวน (คนตอบ)	ร้อยละ
1	ความยุติธรรม	8	34.78
2	ความรวดเร็ว	3	13.04
3	ความโปร่งใส	2	8.70
4	ความเป็นธรรม	1	4.35
	อื่น ๆ	2	8.70
	ไม่แสดงความคิดเห็น	7	30.43
	รวม	23	100.00

จากตารางที่ 16 เรื่องหรือสิ่งที่กลุ่มผู้ต้องหานึกถึงเป็นอันดับแรก เมื่อกล่าวถึง “กรมสอบสวนคดีพิเศษ” คือ ความยุติธรรม ร้อยละ 34.78 รองลงมาคือ ความรวดเร็ว ร้อยละ 13.04 ความโปร่งใส ร้อยละ 8.70 และความเป็นธรรม ร้อยละ 4.35

ตารางที่ 17 ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องหามีความ “เชื่อมั่น” ต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

N=23

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวน (คำตอบ)	ร้อยละ
1	บุคลากร/เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในกฎหมาย	25	31.25
2	ความรวดเร็วในการดำเนินคดี	11	13.75
3	ความอิสระในการดำเนินคดี	9	11.25
4	ความซื่อสัตย์ โปร่งใสในการดำเนินคดี	9	11.25
5	องค์กรมีความน่าเชื่อถือ	7	8.75
6	องค์กรมีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานสากล	5	6.25
7	การบังคับใช้กฎหมายด้วยความเป็นธรรม	5	6.25
8	มีกฎหมาย/มาตรการดำเนินคดีโดยเฉพาะ	3	3.75
9	ผลงาน/ผลการดำเนินคดีเป็นที่ยอมรับของสังคม	3	3.75
10	ช่องทางการร้องเรียน/ติดตามคดี	3	3.75
	รวมจำนวนคำตอบ	80	100.00

จากตารางที่ 17 ปัจจัยที่ทำให้กลุ่มผู้ต้องหามีความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษมากที่สุด คือ บุคลากร/เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในกฎหมาย ร้อยละ 31.25 รองลงมาคือ ความรวดเร็วในการดำเนินคดี ร้อยละ 13.75 และความอิสระในการดำเนินคดี และความซื่อสัตย์ โปร่งใสในการดำเนินคดี ร้อยละ 11.25 องค์กรมีความน่าเชื่อถือ ร้อยละ 8.75 และองค์กรมีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานสากล และการบังคับใช้กฎหมายด้วยความเป็นธรรม ร้อยละ 6.25 ตามลำดับ

ตารางที่ 18 ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องหา “ไม่เชื่อมั่น” ต่อการดำเนินงานของ กรมสอบสวนคดีพิเศษ

N=23

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวน (คำตอบ)	ร้อยละ
1	การแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล	34	28.81
2	ขาดความซื่อสัตย์ โปร่งใสในการดำเนินคดี	26	22.03
3	การเลือกปฏิบัติ/ไม่มีความเสมอภาคในการดำเนินคดี	21	17.80
4	การบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เป็นธรรม	12	10.17
5	ขาดอิสระในการดำเนินคดี	6	5.08
6	ความล่าช้าในการดำเนินคดี	6	5.08
7	บุคลากร/เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในกฎหมาย	5	4.23
8	ไม่มีกฎหมาย/มาตรการดำเนินคดีโดยเฉพาะ	4	3.40
9	ขาดช่องทางการตรวจสอบการดำเนินคดี	4	3.40
	รวม	118	100.00

ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

จากตารางที่ 18 ปัจจัยที่ทำให้กลุ่มผู้ต้องหา “ไม่เชื่อมั่น” ต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษมากที่สุด คือ การแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล ร้อยละ 28.81 รองลงมาคือ ขาดความซื่อสัตย์ โปร่งใสในการดำเนินคดี ร้อยละ 22.03 การเลือกปฏิบัติ/ไม่มีความเสมอภาคในการดำเนินคดี ร้อยละ 17.80 การบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เป็นธรรม ร้อยละ 10.17 ขาดอิสระในการดำเนินคดีและความล่าช้าในการดำเนินคดี ร้อยละเท่ากัน 5.08 บุคลากร/เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในกฎหมาย ร้อยละ 4.23 ไม่มีกฎหมาย/มาตรการดำเนินคดีโดยเฉพาะ และขาดช่องทางการตรวจสอบการดำเนินคดี ร้อยละเท่ากัน 3.40

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจและความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

ตารางที่ 19 ความพึงพอใจของผู้ต้องหา ต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

N=23

ที่	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ภาพรวม		เทียบร้อยละ
			ส่วนเบี่ยงเบน (SD)	แปลค่า	
1	เจ้าหน้าที่/พนักงานสอบสวนปฏิบัติงานด้วยความสุภาพ	3.65	1.46	มาก	73.00
2	การเปิดโอกาสให้ใช้สิทธิตามกฎหมายในการประกันตัว และปกป้องสิทธิของผู้ต้องหา	3.39	1.37	ปานกลาง	67.80
3	การเปิดโอกาสให้มีพนักงานอัยการ/อัยการทหาร/ทนายเข้าร่วมการสอบสวน	3.26	1.35	ปานกลาง	65.20
4	การสืบสวน สอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน มีความเป็นธรรม	3.22	1.53	ปานกลาง	64.40
5	เจ้าหน้าที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน/ดำเนินคดี	3.17	1.37	ปานกลาง	63.40
6	เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบคดีมีความซื่อสัตย์สุจริต	3.13	1.39	ปานกลาง	62.60
7	การตรวจสอบข้อเท็จจริง การสืบสวน สอบสวน เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ	3.09	1.31	ปานกลาง	61.80
8	เจ้าหน้าที่/พนักงานสอบสวนปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพ และความปลอดภัยของผู้ต้องหาตลอดเวลาการสืบสวนสอบสวน	3.09	1.24	ปานกลาง	61.80
9	เปิดโอกาสให้รับรู้เกี่ยวกับเอกสาร หลักฐาน หรือวัตถุพยานต่าง ๆ ที่นำมาเพื่อใช้ดำเนินคดี	3.00	1.31	ปานกลาง	60.00
10	การสืบสวนสอบสวน ดำเนินคดีเป็นไปด้วยความรวดเร็ว	2.91	1.34	ปานกลาง	58.20
11	การเปิดโอกาสให้หาหลักฐาน หรือวัตถุพยานต่าง ๆ ที่จะนำมาโต้แย้ง	2.87	1.45	ปานกลาง	57.40
12	การสืบสวนสอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน	2.87	1.45	ปานกลาง	57.40

ที่	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ภาพรวม		เทียบ ร้อยละ
			ส่วน เบี่ยงเบน (SD)	แปลค่า	
	มีความโปร่งใส				
13	เปิดโอกาสให้มีการติดตามความก้าวหน้า ในการดำเนินคดีพิเศษ	2.83	1.15	ปานกลาง	56.60
14	การชี้แจงกระบวนการ มาตรการ การจับกุม และควบคุมตัว	2.74	1.42	ปานกลาง	54.80
	ความพึงพอใจโดยรวม	2.96	1.33	ปานกลาง	59.20

การแปลค่าดังนี้ ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง น้อยที่สุด, ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง น้อย, ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง ปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง มาก และค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง มากที่สุด

จากตารางที่ 19 ภาพรวมความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ
ของกลุ่มผู้ต้องหามีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.96

เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า กลุ่มผู้ต้องหามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ประเด็น
เจ้าหน้าที่พนักงานสอบสวนปฏิบัติงานด้วยความสุภาพ ค่าเฉลี่ย 3.65 เพียงประเด็นเดียว
ส่วนประเด็นอื่น ๆ กลุ่มผู้ต้องหามีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมาก
ไปหาน้อย ดังนี้ การเปิดโอกาสให้ใช้สิทธิตามกฎหมายในการประกันตัว และปกป้องสิทธิของผู้ต้องหา
ค่าเฉลี่ย 3.39 รองลงมาคือ การเปิดโอกาสให้มีพนักงานอัยการ/อัยการทหาร/นายเข้าร่วม
การสอบสวนค่าเฉลี่ย 3.26 การสืบสวนสอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน มีความเป็นธรรม ค่าเฉลี่ย
3.22 เจ้าหน้าที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน/ดำเนินคดี ค่าเฉลี่ย 3.17 เจ้าหน้าที่
ที่รับผิดชอบคดีมีความซื่อสัตย์สุจริต ค่าเฉลี่ย 3.13 ประเด็นการตรวจสอบข้อเท็จจริง การสืบสวน
สอบสวนเป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ และเจ้าหน้าที่/พนักงานสอบสวนปฏิบัติงานโดยคำนึง
ถึงความสิทธิเสรีภาพ และความปลอดภัยของผู้ต้องหาตลอดเวลาการสืบสวนสอบสวน
ค่าเฉลี่ยเท่ากัน 3.09 การเปิดโอกาสให้รับรู้เกี่ยวกับเอกสาร หลักฐาน หรือวัตถุพยานต่าง ๆ ที่นำมา
เพื่อใช้ดำเนินคดี ค่าเฉลี่ย 3.00 การสืบสวนสอบสวน ดำเนินคดีเป็นไปด้วยความรวดเร็ว
ค่าเฉลี่ย 2.91 การเปิดโอกาสให้หาหลักฐาน หรือวัตถุพยานต่าง ๆ ที่จะนำมาโต้แย้ง
และการสืบสวนสอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน มีความโปร่งใส ค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2.87 เปิดโอกาส
ให้มีการติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินคดีพิเศษ ค่าเฉลี่ย 2.83 และการชี้แจงกระบวนการ
มาตรการ การจับกุม และควบคุมตัว ค่าเฉลี่ยน้อยสุด 2.74

ตารางที่ 20 ความเชื่อมั่นของผู้ต้องหา ต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

N=23

อันดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ภาพรวม		เทียบร้อยละ
			ส่วนเบี่ยงเบน (SD)	แปลค่า	
1	ความเชี่ยวชาญด้านกฎหมาย/มาตรการในการปฏิบัติหน้าที่/การดำเนินคดีพิเศษ	3.18	1.33	ปานกลาง	63.60
2	ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน/ดำเนินคดีพิเศษของเจ้าหน้าที่	3.17	1.43	ปานกลาง	63.40
3	มาตรการคุ้มครอง ดูแลความปลอดภัยของผู้ถูกกล่าวหา/ผู้ต้องหา	3.14	1.35	ปานกลาง	62.80
4	การสืบสวนสอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน มีความโปร่งใส	2.83	1.23	ปานกลาง	56.60
5	การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการรับรู้ทำความเข้าใจและแสดงความคิดเห็น	2.83	1.33	ปานกลาง	56.60
6	การตอบข้อสงสัย การเปิดเผยข้อมูลที่จำเป็นและความก้าวหน้าของคดี	2.74	1.32	ปานกลาง	54.80
7	การใช้ข้อกฎหมายในการดำเนินคดีพิเศษ มีความชัดเจน	2.70	1.14	ปานกลาง	54.00
8	การสืบสวนสอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน มีความเป็นธรรม	2.70	1.25	ปานกลาง	54.00
9	ความเป็นอิสระ เป็นกลางในการดำเนินคดีของกรมสอบสวนคดีพิเศษ	2.70	1.32	ปานกลาง	54.00
10	การสืบสวนสอบสวน ดำเนินคดี เป็นไปด้วยความรวดเร็ว	2.61	1.37	ปานกลาง	52.20
11	การใช้อำนาจ หน้าที่ในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด ตรงไปตรงมา	2.57	1.27	ปานกลาง	51.40

อันดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ภาพรวม		เทียบร้อยละ
			ส่วนเบี่ยงเบน (SD)	แปลค่า	
12	กรมสอบสวนคดีพิเศษสามารถสร้าง ความเป็นธรรมให้กับทุกฝ่ายได้	2.30	1.25	น้อย	46.00
13	กรมสอบสวนคดีพิเศษปราศจากการแทรกแซง ทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล	1.91	1.08	น้อย	38.20
	ความเชื่อมั่นโดยรวม	2.39	1.23	น้อย	47.80

เกณฑ์การแปลค่าดังนี้ ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง น้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง น้อย ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง ปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง มาก และค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง มากที่สุด

จากตารางที่ 20 ภาพรวมความเชื่อมั่นของกลุ่มผู้ต้องหาต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษอยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ย 2.39

เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า กลุ่มผู้ต้องหาเชื่อมั่นกรมสอบสวนคดีพิเศษอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความเชี่ยวชาญด้านกฎหมาย/มาตรการในการปฏิบัติหน้าที่/การดำเนินคดีพิเศษ ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3.18 รองลงมาคือ ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน/ดำเนินคดีพิเศษของเจ้าหน้าที่ ค่าเฉลี่ย 3.17 มาตรการคุ้มครองดูแลความปลอดภัยของผู้ถูกกล่าวหา/ผู้ต้องหา ค่าเฉลี่ย 3.14 การสืบสวนสอบสวน ค้นหาพยานหลักฐานมีความโปร่งใส และการเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการรับรู้ ทำความเข้าใจ และแสดงความคิดเห็น ค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2.83 การตอบข้อสงสัย การเปิดเผยข้อมูลที่จำเป็น และความก้าวหน้าของคดี ค่าเฉลี่ย 2.74 การใช้ข้อมูลกฎหมายในการดำเนินคดีพิเศษ มีความชัดเจน การสืบสวนสอบสวน ค้นหาพยานหลักฐานมีความเป็นธรรม และเป็นอิสระ เป็นกลางในการดำเนินคดีของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2.70 ประเด็นการสืบสวนสอบสวน ดำเนินคดี เป็นไปด้วยความรวดเร็ว ค่าเฉลี่ย 2.61 ประเด็นการใช้อำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด ตรงไปตรงมา ค่าเฉลี่ย 2.57 ส่วนประเด็นที่มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับน้อย คือกรมสอบสวนคดีพิเศษสามารถสร้างความเป็นธรรมให้กับทุกฝ่ายได้ ค่าเฉลี่ย 2.30 และกรมสอบสวนคดีพิเศษปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล ค่าเฉลี่ย 1.91 ตามลำดับ

ตารางที่ 21 เรื่องที่ผู้ต้องหาเห็นว่า กรมสอบสวนคดีพิเศษควรดำเนินการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงาน

N=23

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวน (คำตอบ)	ร้อยละ
1	ควรดำเนินคดีโดยปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง และ กลุ่มผู้มีอิทธิพล/ไม่ตกอยู่ภายใต้อำนาจของผู้มีอิทธิพล/นักการเมือง	3	15.00
2	การดำเนินคดี/การปฏิบัติงานควรมีความรวดเร็ว	3	15.00
3	ควรมีความอิสระในการทำงาน	3	15.00
4	ความโปร่งใสในการทำงานต้องตรวจสอบได้	2	10.00
5	การใช้ข้อกฎหมายในการดำเนินคดีพิเศษควรมีความชัดเจนเด็ดขาด	2	10.00
6	พัฒนาบุคลากรเสริมศักยภาพ ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน	2	10.00
7	กรมสอบสวนคดีพิเศษต้องสามารถสร้างความเป็นธรรมให้กับทุกฝ่ายได้	1	5.00
8	มีความยุติธรรมในการทำงาน	1	5.00
9	มีความเป็นกลางในการสอบสวนคดี	1	5.00
10	ความชัดเจนในการสอบสวนการดำเนินคดีพิเศษต่าง ๆ	1	5.00
11	ควรมีวิธีการตรวจค้นที่รอบคอบรัดกุมกว่าที่เป็นอยู่	1	5.00
	รวม	20	100.00

จากตารางที่ 21 เรื่องที่ผู้ต้องหาเห็นว่า กรมสอบสวนคดีพิเศษควรดำเนินการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงาน อันดับแรก คือ ควรดำเนินคดีโดยปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง และ กลุ่มผู้มีอิทธิพล/ไม่ตกอยู่ภายใต้อำนาจของผู้มีอิทธิพล/นักการเมือง การดำเนินคดี/การปฏิบัติควรมีความรวดเร็ว และควรมีความอิสระในการทำงาน ร้อยละเท่ากัน 15.00 รองลงมาคือ ความโปร่งใสในการทำงานต้องตรวจสอบได้ การใช้ข้อกฎหมายในการดำเนินคดีพิเศษควรมีความชัดเจนเด็ดขาด และควรพัฒนาบุคลากรเสริมศักยภาพ ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติ ร้อยละเท่ากัน 10.00 และกรมสอบสวนคดีพิเศษต้องสามารถสร้างความเป็นธรรมให้กับทุกฝ่ายได้ ความยุติธรรมในการทำงาน มีความเป็นกลางในการสอบสวนคดี ความชัดเจนในการสอบสวนการดำเนินคดีพิเศษต่าง ๆ และควรมีวิธีการตรวจค้นที่รอบคอบรัดกุมกว่าที่เป็นอยู่ ร้อยละเท่ากัน 5.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 22 เรื่องที่ต้องการรับรู้ จากกรมสอบสวนคดีพิเศษ

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวน (คำตอบ)	ร้อยละ
1	การเผยแพร่ข่าวสาร และความคืบหน้าของคดีที่อยู่ในความสนใจให้รับรู้อย่างต่อเนื่อง	5	71.42
2	คดีวัดพระธรรมกาย (พระธัมมชโย)	1	14.29
3	เรื่องที่เกี่ยวข้องกับกรมสอบสวนคดีพิเศษ เช่น การบริการระบบการทำงานและการดำเนินงาน	1	14.29
	รวม	7	100.00

คำถามปลายเปิด

จากตารางที่ 22 เรื่องที่กลุ่มผู้ต้องหาต้องการรับรู้จากกรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นอันดับแรกคือ การเผยแพร่ข่าวสารและความคืบหน้าของคดีที่อยู่ในความสนใจให้รับรู้อย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 71.42 รองลงมาคือ คดีวัดพระธรรมกาย (พระธัมมชโย) และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกรมสอบสวนคดีพิเศษ เช่น การบริการ ระบบการทำงาน และการดำเนินงาน ร้อยละ 14.29 ตามลำดับ

(4.1.3) ตารางผลการสำรวจความเชื่อมั่นของ พยาน

จากการสำรวจความเชื่อมั่นของ กลุ่มพยาน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์
ความคิดเห็นทางโทรศัพท์ และการตอบแบบสอบถามผ่านทางไปรษณีย์ จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้
จำนวนทั้งสิ้น 415 คน รายละเอียดปรากฏดังตารางผลการสำรวจดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 23 ข้อมูลทั่วไปของ พยาน ที่ตอบแบบสำรวจ จำนวน 415 ตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	208	50.12
	หญิง	207	49.88
	รวม	415	100.00
อายุ	21-30 ปี	28	6.75
	31-40 ปี	85	20.46
	41-50 ปี	111	26.76
	51-60 ปี	138	33.25
	มากกว่า 60 ปี	51	12.29
	ไม่แสดงความคิดเห็น	2	0.49
	รวม	415	100.00
การศึกษา	ประถมศึกษา	56	13.49
	มัธยมศึกษา	43	10.36
	อนุปริญญา/เทียบเท่า	36	8.68
	ปริญญาตรี	203	48.93
	ปริญญาโท	67	16.14
	สูงกว่าปริญญาโท	5	1.20
	ไม่แสดงความคิดเห็น	5	1.20
รวม	415	100.00	

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาชีพ	ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	148	35.66
	พนักงานบริษัท	54	13.01
	ธุรกิจส่วนตัว	41	9.88
	รับจ้างทั่วไป	44	10.60
	ค้าขายทั่วไป	36	8.68
	เกษตรกร/ประมง	45	10.84
	เกษียณอายุ	21	5.06
	แม่บ้าน/พ่อบ้าน	11	2.65
	อื่น ๆ	4	0.97
	ไม่แสดงความคิดเห็น	11	2.65
	รวม	415	100.00
ประเภท	พยาน	363	87.47
	ผู้สืบสันดานของพยาน	8	1.93
	บุคคลทั่วไป	37	8.92
	ไม่แสดงความคิดเห็น	7	1.68
	รวม	415	100.00
การเข้าโครงการคุ้มครองพยาน	เข้า	54	13.01
	ไม่เข้า	361	86.99
	รวม	415	100.00

จากตารางที่ 23 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นพยานในคดีพิเศษ จำนวน 415 คน จำแนกเป็นเพศชาย จำนวน 208 คน ร้อยละ 50.12 เพศหญิง จำนวน 207 คน ร้อยละ 49.88 อายุระหว่าง 51-60 ปีมากที่สุด ร้อยละ 33.25 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 26.76 อายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 20.46 ระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด ร้อยละ 48.93 รองลงมาคือ ปริญญาโท ร้อยละ 16.14 และประถมศึกษา ร้อยละ 13.49 อาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจมากที่สุด ร้อยละ 35.66 รองลงมาคือ พนักงานบริษัท ร้อยละ 13.01 และเกษตรกร/ประมง ร้อยละ 10.84 และเป็นพยาน ร้อยละ 87.47 บุคคลทั่วไป 8.92 และผู้สืบสันดานของพยาน ร้อยละ 1.93 ไม่เข้าโครงการคุ้มครองพยาน ร้อยละ 86.99 และเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 13.01 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 การรับรู้และความเข้าใจต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ

ตารางที่ 24 ช่องทางที่ทำให้ พยาน รู้จัก กรมสอบสวนคดีพิเศษ

N=415

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวน (คำตอบ)	ร้อยละ
1	โทรทัศน์	329	30.07
2	หนังสือพิมพ์	158	14.44
3	เจ้าหน้าที่รัฐ/ตำรวจ	154	14.08
4	สื่อสังคมออนไลน์	141	12.89
5	อินเทอร์เน็ต/เว็บไซต์	89	8.14
6	วิทยุ	63	5.76
7	เพื่อน/ญาติ/คนในครอบครัว	45	4.11
8	ศูนย์รับเรื่องร้องเรียน	43	3.93
9	อบรม/สัมมนา	18	1.65
10	จากคดีที่เกี่ยวข้อง	16	1.46
11	ผู้นำชุมชน	15	1.37
12	นิตยสาร/วารสาร	14	1.28
	อื่น ๆ	9	0.82
	รวมจำนวนคำตอบ	1,094	100.00

สามารถตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

จากตารางที่ 24 ช่องทางที่ทำให้กลุ่มพยานรู้จักกรมสอบสวนคดีพิเศษมากที่สุด คือ โทรทัศน์ ร้อยละ 30.07 รองลงมาคือ หนังสือพิมพ์ ร้อยละ 14.44 เจ้าหน้าที่รัฐ/ตำรวจ ร้อยละ 14.08 สื่อสังคมออนไลน์ ร้อยละ 12.89 อินเทอร์เน็ต/เว็บไซต์ ร้อยละ 8.14 วิทยุ ร้อยละ 5.76 เพื่อน/ญาติ/คนในครอบครัว ร้อยละ 4.11 ศูนย์รับเรื่องร้องเรียน ร้อยละ 3.93 การอบรม/สัมมนา ร้อยละ 1.65 จากคดีที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 1.46 ผู้นำชุมชน ร้อยละ 1.37 และนิตยสาร/วารสาร ร้อยละ 1.28 ตามลำดับ

ตารางที่ 25 การรับรู้บทบาทหน้าที่กรมสอบสวนคดีพิเศษของพยาน

N=415

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวน (คนตอบ)	ร้อยละ
1	รับรู้	391	94.22
	บทบาทหน้าที่ที่รับรู้ คือ		
	รับแจ้ง ร้องทุกข์ คดีที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนและผู้ร้องทุกข์ กล่าวโทษ ผู้เสียหายจำนวนมาก เช่น แชร่ลูกโซ่ ผู้มีอิทธิพล ฯลฯ	330	30.11
	เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม	225	20.53
	ป้องกัน ปราบปราม การขนส่งสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์และทรัพย์สินทางปัญญา หรือหลบเลี่ยงเสียภาษีอากร	220	20.07
	สืบสวนสอบสวนเฉพาะอาชญากรรมพิเศษ หรือคดีพิเศษที่มีความซับซ้อน	216	19.71
	ป้องกัน ปราบปรามและควบคุมอาชญากรรมที่มีผลกระทบร้ายแรงต่อเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	80	7.30
	ประสานส่งเสริมเครือข่าย ความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการป้องกัน ปราบปรามและควบคุมอาชญากรรม ทั้งภายในและต่างประเทศ	19	1.73
2	ไม่รู้	24	5.78
	รวม	415	100.00

จากตารางที่ 25 กลุ่มพยานรับรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ร้อยละ 94.22 และไม่รู้ ร้อยละ 5.78 ส่วนบทบาทหน้าที่ที่กลุ่มพยานรับรู้มากที่สุด คือ รับแจ้ง ร้องทุกข์ คดีที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนและผู้ร้องทุกข์ กล่าวโทษ ผู้เสียหายจำนวนมาก เช่น แชร่ลูกโซ่ ผู้มีอิทธิพล ฯลฯ ร้อยละ 30.11 รองลงมาคือ เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม ร้อยละ 20.53 ป้องกัน ปราบปราม การขนส่งสินค้าที่ละเมิดลิขสิทธิ์และทรัพย์สินทางปัญญาหรือหลบเลี่ยงเสียภาษีอากร ร้อยละ 20.07 สืบสวนสอบสวนเฉพาะอาชญากรรมพิเศษหรือคดีพิเศษที่มีความซับซ้อน ร้อยละ 19.71 ป้องกัน ปราบปรามและควบคุมอาชญากรรมที่มีผลกระทบร้ายแรงต่อเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคงและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ร้อยละ 7.30 และประสานส่งเสริมเครือข่าย ความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการป้องกัน ปราบปรามและควบคุมอาชญากรรม ทั้งภายในและต่างประเทศ ร้อยละ 1.73 ตามลำดับ

ตารางที่ 26 เรื่อง/หรือ ประเด็นข่าวที่ทำให้ พยานรู้จัก กรมสอบสวนคดีพิเศษ

N=415

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวน (คำตอบ)	ร้อยละ
1	วัดพระธรรมกาย (พระธัมมชโย)	112	20.33
2	คดีแชร์ลูกโซ่ เช่น ยูฟัน จานดาวเทียม แม่ช้อย โนนท้อป้อฟ ตู้คอนเทนเนอร์	112	20.33
3	คดีฉ้อโกง/ยักยอกทรัพย์ เช่น ออกใบกำกับภาษีปลอม บิลปลอม โกงภาษีอากร	52	9.44
4	คดีสหกรณ์เครดิตยูเนียนคลองจั่น	35	6.35
5	คดีอดีตเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดพังงาเสียชีวิตในระหว่างการควบคุม ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ	31	5.63
6	คดีทางการเมือง และการทุจริตคอร์รัปชัน เช่น การทุจริตทางการเมือง ระดับชาติ การยึดทรัพย์ ตรวจสอบภาษีของนักการเมือง	21	3.81
7	คดีเกี่ยวข้องกับผู้มีอิทธิพล	21	3.81
8	คดีสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ และทรัพย์สินทางปัญญา เช่น การบุกจับ การละเมิดลิขสิทธิ์ที่ตลาดโรงเกลือ อุปกรณ์โทรศัพท์ปลอมที่เสื่อป่า จตุรจักรถยนต์ เป็นต้น	21	3.81
9	การเลียงภาษี เช่น รถหนีภาษี/เลียงภาษีดารา นักแสดง คนดัง/ เลียงภาษีแก๊สหุงต้ม	19	3.45
9	คดีรถหรู (สมเด็จช่วง หลวงพื่อน้ำฝน)	17	3.09
10	คดีเกี่ยวข้องกับป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การบุกรุกพื้นที่ เขตป่าสงวน การลักลอบทำเหมืองแร่	17	3.09

คำถามปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็น นำเสนอ 10 อันดับที่มีร้อยละมากที่สุด (จากความคิดเห็น 22 อันดับ)

จากตารางที่ 26 เรื่อง/หรือ ประเด็นข่าวที่ทำให้กลุ่มพยานรู้จักกรมสอบสวนคดีพิเศษมากที่สุด 5 อันดับแรก คือ กรณีคดีวัดพระธรรมกาย (พระธัมมชโย) และคดีแชร์ลูกโซ่ เช่น ยูฟัน จานดาวเทียม แม่ช้อย โนนท้อป้อฟ ตู้คอนเทนเนอร์ ร้อยละเท่ากัน 20.33 รองลงมาคือ คดีฉ้อโกง/ยักยอกทรัพย์ เช่น ออกใบกำกับภาษีปลอม บิลปลอม โกงภาษีอากร ร้อยละ 9.44 คดีสหกรณ์เครดิตยูเนียนคลองจั่น ร้อยละ 6.35 และคดีอดีตเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดพังงาเสียชีวิตในระหว่างการควบคุมของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ร้อยละ 5.63

ตารางที่ 27 สิ่งที่ยาน นึกถึงเมื่อกล่าวถึง “กรมสอบสวนคดีพิเศษ”

N=415

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	ความยุติธรรม	185	44.58
2	ความเป็นธรรม	69	16.63
3	ความเป็นอิสระ	47	11.33
4	ความโปร่งใส	38	9.16
5	ความรวดเร็ว	32	7.71
6	หน่วยงานที่ทำคดีใหญ่ ๆ	12	2.89
	อื่น ๆ	13	3.13
	ไม่แสดงความคิดเห็น	19	4.57
	รวม	415	100.00

เป็นการเรียงลำดับปัจจัย

จากตารางที่ 27 สิ่งที่ยาน นึกถึงเมื่อกล่าวถึง “กรมสอบสวนคดีพิเศษ” เป็นอันดับแรกคือความยุติธรรม ร้อยละ 44.58 รองลงมาคือ ความเป็นธรรม ร้อยละ 16.63 ความเป็นอิสระ ร้อยละ 11.33 ความโปร่งใส ร้อยละ 9.16 ความรวดเร็ว ร้อยละ 7.71 ตามลำดับ โดยมีกลุ่มยานบางส่วนให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมว่าสิ่งที่ยานนึกถึงกรมสอบสวนคดีพิเศษ คือ หน่วยงานที่ทำคดีใหญ่ ๆ ร้อยละ 2.89

ตารางที่ 28 ปัจจัยที่ทำให้ พยาน เชื่อมั่น ต่อการดำเนินงานกรมสอบสวนคดีพิเศษ

N=415

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวน (คำตอบ)	ร้อยละ
1	องค์กรมีความน่าเชื่อถือ	537	23.46
2	ความอิสระในการดำเนินคดี	385	16.82
3	ความรวดเร็วในการดำเนินคดี	246	10.75
4	ความซื่อสัตย์ โปร่งใสในการดำเนินคดี	240	10.48
5	การบังคับใช้กฎหมายด้วยความเป็นธรรม	204	8.91
6	บุคลากร/เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในกฎหมาย	168	7.34
7	ความเป็นกลางขององค์กร	121	5.29
8	มีกฎหมาย/มาตรการดำเนินคดีโดยเฉพาะ	120	5.24
9	ช่องทางการร้องเรียน/ติดตามคดี	118	5.16
10	ผลงาน/ผลการดำเนินคดีเป็นที่ยอมรับของสังคม	88	3.84
11	องค์กรมีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานสากล	62	2.71
	รวม	2,289	100.00

เป็นการเรียงลำดับปัจจัย

จากตารางที่ 28 ปัจจัยที่ทำให้กลุ่มพยาน “เชื่อมั่น” ต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ อันดับแรกคือ องค์กรมีความน่าเชื่อถือ ร้อยละ 23.46 รองลงมาคือ ความอิสระในการดำเนินคดี ร้อยละ 16.82 ความรวดเร็วในการดำเนินคดี ร้อยละ 10.75 ความซื่อสัตย์ โปร่งใสในการดำเนินคดี ร้อยละ 10.48 การบังคับใช้กฎหมายด้วยความเป็นธรรม ร้อยละ 8.91 บุคลากร/เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในกฎหมาย ร้อยละ 7.34 ความเป็นกลางขององค์กร ร้อยละ 5.29 มีกฎหมาย/มาตรการดำเนินคดีโดยเฉพาะ ร้อยละ 5.24 ช่องทางการร้องเรียน/ติดตามคดี ร้อยละ 5.16 ผลงาน/ผลการดำเนินคดีเป็นที่ยอมรับของสังคม ร้อยละ 3.84 และองค์กรมีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานสากล ร้อยละ 2.71 ตามลำดับ

ตารางที่ 29 ปัจจัยที่ทำให้พยาน “ไม่เชื่อมั่น” ต่อการดำเนินงานกรมสอบสวนคดีพิเศษ

N=415

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวน (คำตอบ)	ร้อยละ
1	การแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล	508	23.92
2	ความล่าช้าในการดำเนินคดี	470	22.13
3	การเลือกปฏิบัติ/ไม่มีความเสมอภาคในการดำเนินงาน	299	14.08
4	ขาดช่องทางการตรวจสอบการดำเนินคดี	193	9.09
5	ขาดอิสระในการดำเนินคดี	186	8.76
6	ขาดความซื่อสัตย์ โปร่งใสในการดำเนินคดี	126	5.93
7	การบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เป็นธรรม	113	5.32
8	ไม่มีกฎหมาย/มาตรการดำเนินคดีโดยเฉพาะ	111	5.23
9	บุคลากร/เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในกฎหมาย	108	5.08
	อื่น ๆ	10	0.46
	รวม	2,124	100.00

จากตาราง 29 ปัจจัยที่ทำให้กลุ่มพยาน “ไม่เชื่อมั่น” ต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ เป็นอันดับแรก คือ การแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล ร้อยละ 23.92 รองลงมาคือ ความล่าช้าในการดำเนินคดี ร้อยละ 22.13 การเลือกปฏิบัติ/ไม่มีความเสมอภาคในการดำเนินงาน ร้อยละ 14.08 ขาดช่องทางการตรวจสอบการดำเนินคดี ร้อยละ 9.09 ขาดอิสระในการดำเนินคดี ร้อยละ 8.76 ขาดความซื่อสัตย์ โปร่งใสในการดำเนินคดี ร้อยละ 5.93 การบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เป็นธรรม ร้อยละ 5.32 ไม่มีกฎหมาย/มาตรการดำเนินคดีโดยเฉพาะ ร้อยละ 5.23 และบุคลากร/เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในกฎหมาย 5.08 ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจและความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

ตารางที่ 30 ระดับความพึงพอใจของพยานต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

N=415

อันดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ภาพรวม		เทียบร้อยละ
			ส่วนเบี่ยงเบน (SD)	แปลค่า	
1	เจ้าหน้าที่/พนักงานสอบสวนปฏิบัติงานด้วยความสุภาพ	4.13	0.87	มาก	82.60
2	เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน/ดำเนินคดี	4.04	0.90	มาก	80.80
3	การตรวจสอบข้อเท็จจริง การสืบสวนสอบสวน เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ	3.86	0.93	มาก	77.20
4	การนัดหมายสืบสวน สอบสวนพยานล่วงหน้า	3.81	0.91	มาก	76.20
5	การสืบสวนสอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน มีความเป็นธรรม	3.78	0.93	มาก	75.60
6	การอธิบายการใช้ข้อกฎหมายในการดำเนินคดีพิเศษ มีความชัดเจน	3.74	0.97	มาก	74.80
7	การสืบสวนสอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน มีความโปร่งใส	3.74	0.95	มาก	74.80
8	การชี้แจงกระบวนการ ข้อกฎหมาย และสิทธิของพยาน ให้รับทราบก่อน	3.71	0.94	มาก	74.20
9	การแจ้งข้อมูลคำตอบแทนและค่าใช้จ่ายแก่พยาน หรือผู้สืบสันดานของพยาน	3.43	1.18	ปานกลาง	68.60
10	การสืบสวนสอบสวน ดำเนินคดีเป็นไปด้วย ความรวดเร็ว	3.33	1.07	ปานกลาง	66.60
(เฉพาะผู้ที่เข้าโครงการคุ้มครองพยาน)					
	การคุ้มครองพยาน “ระหว่าง” การดำเนินคดี	3.71	1.23	มาก	74.20
	การคุ้มครองพยาน “หลังสิ้นสุด” การดำเนินคดี	3.55	1.27	มาก	71.00
	ความพึงพอใจโดยรวม	3.85	0.88	มาก	77.00

เกณฑ์การแปลค่าดังนี้ ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง น้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง น้อย ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง ปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง มาก และค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง มากที่สุด

จากตารางที่ 30 ภาพรวมระดับความพึงพอใจของกลุ่มพยานที่มีต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ พบว่า ความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ค่าเฉลี่ย 3.85 เมื่อจำแนกตามประเด็น พบว่า กลุ่มพยานมีความพึงพอใจอยู่ในระดับความพึงพอใจมาก 8 ประเด็น โดยเรียงลำดับจากประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุด คือ เจ้าหน้าที่/พนักงานสอบสวนปฏิบัติงานด้วยความสุภาพ ค่าเฉลี่ย 4.13 รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน/ดำเนินคดี ค่าเฉลี่ย 4.04 การตรวจสอบข้อเท็จจริง การสืบสวนสอบสวนเป็นไปตามกฎหมายข้อบังคับ ค่าเฉลี่ย 3.86 การนัดหมายสืบสวนสอบสวนพยานล่วงหน้า ค่าเฉลี่ย 3.81 การสืบสวนสอบสวน ค้นหาพยานหลักฐานมีความเป็นธรรม ค่าเฉลี่ย 3.78 การอธิบายการใช้ข้อกฎหมายในการดำเนินคดีพิเศษมีความชัดเจน และการสืบสวนสอบสวน ค้นหาพยานหลักฐานมีความโปร่งใส ค่าเฉลี่ยเท่ากัน 3.74 และการชี้แจงกระบวนการ ข้อกฎหมาย และสิทธิของพยานให้รับทราบก่อน ค่าเฉลี่ย 3.71

ประเด็นที่กลุ่มพยานมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางคือ การแจ้งข้อมูลค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายแก่พยาน ผู้สืบสันดานของพยาน ค่าเฉลี่ย 3.43 และการสืบสวนสอบสวนดำเนินคดีเป็นไปด้วยความรวดเร็ว ค่าเฉลี่ย 3.33 ตามลำดับ

ส่วนกลุ่มพยานที่เข้าโครงการคุ้มครองพยาน มีความพึงพอใจต่อการคุ้มครองพยานอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยความพึงพอใจต่อการคุ้มครองพยาน “ระหว่างการดำเนินคดี” มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3.71 และ “หลังสิ้นสุดการดำเนินคดี” มีค่าเฉลี่ย 3.55 ตามลำดับ

ตารางที่ 31 ระดับความเชื่อมั่นของพยาน ที่มีต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

N=415

อันดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ภาพรวม		เปรียบเทียบร้อยละ
			ส่วนเบี่ยงเบน (SD)	แปลค่า	
1	ความเชี่ยวชาญด้านกฎหมาย/มาตรการในการปฏิบัติหน้าที่/การดำเนินคดีพิเศษ	3.87	0.92	มาก	77.40
2	การใช้ข้อกฎหมายในการดำเนินคดีพิเศษมีความชัดเจน	3.85	0.95	มาก	77.00
3	ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน/ดำเนินคดีพิเศษของเจ้าหน้าที่	3.82	0.92	มาก	76.40
4	การสืบสวนสอบสวน ค้นหาพยานหลักฐานมีความโปร่งใส	3.78	0.94	มาก	75.60
5	การใช้อำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด ตรงไปตรงมา	3.78	0.88	มาก	75.60
6	การสืบสวนสอบสวน ค้นหาพยานหลักฐานมีความเป็นธรรม	3.77	0.94	มาก	75.40
7	ความเป็นอิสระ เป็นกลางในการสืบสวนสอบสวนดำเนินคดี	3.73	0.92	มาก	74.60
8	การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการรับรู้ทำความเข้าใจและแสดงความคิดเห็น	3.61	1.03	มาก	72.20
9	การตอบข้อสงสัย การเปิดเผยข้อมูลที่จำเป็น และความก้าวหน้าของคดี	3.60	0.94	มาก	72.00
10	กรมสอบสวนคดีพิเศษสามารถตอบสนองความคาดหวังของพยานได้	3.59	9.66	มาก	71.80
11	กรมสอบสวนคดีพิเศษปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล	3.41	1.02	ปานกลาง	68.20
12	การสืบสวนสอบสวน ดำเนินคดี เป็นไปด้วยความรวดเร็ว	3.33	1.13	ปานกลาง	66.60

อันดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ภาพรวม		เทียบร้อยละ
			ส่วนเบี่ยงเบน (SD)	แปลค่า	
1	(เฉพาะผู้ที่เข้าโครงการคุ้มครองพยาน) มาตรการคุ้มครอง ดูแลความปลอดภัยของพยาน	3.59	1.23	มาก	71.80
	ความเชื่อมั่นโดยรวม	3.72	0.87	มาก	74.40

จากตารางที่ 31 ระดับความเชื่อมั่นของกลุ่มพยานที่มีต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ในภาพรวมพบว่า กลุ่มพยานมีความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานอยู่ระดับพึงพอใจมาก ค่าเฉลี่ย 3.72

เมื่อจำแนกรายประเด็น พบว่า มีประเด็นที่พยานมีความเชื่อมั่นในระดับพึงพอใจมาก 10 ประเด็น เรียงลำดับค่าเฉลี่ยความเชื่อมั่นสูงสุด อันดับแรก คือ ความเชี่ยวชาญด้านกฎหมาย/ มาตรการในการปฏิบัติหน้าที่/ การดำเนินคดีพิเศษ ค่าเฉลี่ย 3.87 รองลงมาคือ การใช้ข้อกฎหมายในการดำเนินคดีพิเศษมีความชัดเจน ค่าเฉลี่ย 3.85 ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน/ ดำเนินคดีพิเศษของเจ้าหน้าที่ ค่าเฉลี่ย 3.82 และการสืบสวนสอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน มีความโปร่งใส และการใช้อำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัดตรงไปตรงมา ค่าเฉลี่ยเท่ากัน 3.78 การสืบสวนสอบสวน ค้นหาพยานหลักฐานมีความเป็นธรรม ค่าเฉลี่ย 3.77 ความเป็นอิสระ เป็นกลางในการสืบสวนสอบสวนดำเนินคดี ค่าเฉลี่ย 3.73 การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการรับรู้ทำความเข้าใจและแสดงความคิดเห็น ค่าเฉลี่ย 3.61 การตอบข้อสงสัย การเปิดเผยข้อมูลที่จำเป็น และความก้าวหน้าของคดี ค่าเฉลี่ย 3.60 และกรมสอบสวนคดีพิเศษสามารถตอบสนองความคาดหวังของพยานได้ ค่าเฉลี่ย 3.59

ส่วนประเด็นที่กลุ่มพยานมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับปานกลาง คือ กรมสอบสวนคดีพิเศษ ปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล ค่าเฉลี่ย 3.41 และการสืบสวนสอบสวนดำเนินคดี เป็นไปด้วยความรวดเร็ว ค่าเฉลี่ย 3.33 ส่วนระดับความเชื่อมั่นของกลุ่มพยานที่เข้าโครงการคุ้มครองพยานมีความเชื่อมั่นต่อมาตรการคุ้มครองดูแลความปลอดภัยของพยานอยู่ในระดับเชื่อมั่นมาก ค่าเฉลี่ย 3.59

ตารางที่ 32 สิ่งที่ยกมาเห็นว่า กรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรดำเนินการพัฒนา/ปรับปรุงการดำเนินงาน

N=415

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวน (คำตอบ)	ร้อยละ
1	การปฏิบัติงานและการดำเนินคดีต่าง ๆ ให้มีความรวดเร็ว	174	40.28
2	ควรดำเนินคดีโดยปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง/ไม่ตกอยู่ภายใต้อำนาจของผู้มีอิทธิพล นักการเมือง	42	9.72
3	ด้านความโปร่งใสในการทำงานและต้องตรวจสอบได้	33	7.64
4	การควบคุมการทำงานของผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ	26	6.02
5	ความยุติธรรมในการทำงาน	18	4.17
6	ความอิสระในการทำงาน	18	4.17
7	ควรมีความเป็นกลางในการสอบสวนคดี /ไม่เลือกปฏิบัติ	13	3.01
8	เจ้าหน้าที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในกฎหมาย/ความเชี่ยวชาญด้านกฎหมายและความเป็นมืออาชีพ	13	3.01
9	การใช้ข้อกฎหมายในการดำเนินคดีพิเศษให้มีความชัดเจนเด็ดขาด	12	2.78
10	พัฒนาบุคลากรให้การเสริมศักยภาพ ให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน	12	2.78

เป็นคำถามปลายเปิด นำเสนอเฉพาะร้อยละความคิดเห็นที่มากที่สุด 10 อันดับแรก (จากความคิดเห็น 18 อันดับ)

จากตารางที่ 32 สิ่งที่ยกมาเห็นว่า กรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรดำเนินการพัฒนา/ปรับปรุงการดำเนินงานเป็นอันดับแรก คือ การปฏิบัติงานและดำเนินคดีต่าง ๆ ให้มีความรวดเร็ว ร้อยละ 40.28 รองลงมาคือ ควรดำเนินคดีโดยปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง/ไม่ตกอยู่ภายใต้อำนาจของผู้มีอิทธิพล นักการเมือง ร้อยละ 9.72 ด้านความโปร่งใสในการทำงาน และ ต้องตรวจสอบได้ ร้อยละ 7.64 การควบคุมการทำงานของผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ ร้อยละ 6.02 ความยุติธรรมในการทำงาน และความอิสระในการทำงาน ร้อยละเท่ากัน 4.17 ควรมีความเป็นกลางในการสอบสวนคดี/ไม่เลือกปฏิบัติ และเจ้าหน้าที่ควรมีความรู้ความเชี่ยวชาญในกฎหมาย/ความเชี่ยวชาญด้านกฎหมายและความเป็นมืออาชีพ ร้อยละ 3.01 เท่ากัน และการใช้ข้อกฎหมายในการดำเนินคดีพิเศษให้มีความชัดเจนเด็ดขาด และพัฒนาบุคลากรให้การเสริมศักยภาพ ให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ร้อยละเท่ากัน 2.78

ตารางที่ 33 เรื่องหรือประเด็นที่ พยาน ต้องการรับรู้จาก กรมสอบสวนคดีพิเศษ

N=415

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวน (คำตอบ)	ร้อยละ
1	การเผยแพร่ข่าวสาร และความคืบหน้าของคดีที่อยู่ในความสนใจ ให้รับรู้อย่างต่อเนื่อง	101	43.91
2	คดีแชร์ลูกโซ่ เช่น คดีแชร์ ทองแดง ไนน์ท้อปอ๊พ เป็นต้น	23	10.00
3	การสอบสวนที่มีความโปร่งใส และมีความชัดเจน เช่น การค้นหา พยานหลักฐาน มีความโปร่งใส	18	7.83
4	คดีวัดพระธรรมกาย (พระธัมมชโย)	15	6.52
5	ความรู้ด้านกฎหมาย หลักเกณฑ์ของคดีพิเศษต่าง ๆ	14	6.09
6	ขั้นตอนกระบวนการในการตรวจสอบของแต่ละคดี	12	5.22
7	การเปิดเผยข้อมูลในการสอบสวน เช่น บทสรุปของแต่ละคดี	10	4.35
8	การตายของนายธวัชชัย อนุกุล อดีตเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดพังงา	5	2.17
9	เรื่องของกรมสอบสวนคดีพิเศษ เช่น การบริการ ระบบการทำงาน และผลการดำเนินงาน	4	1.74
10	การใช้ข้อกฎหมายในการดำเนินคดีพิเศษมีความชัดเจน	4	1.74

เป็นคำถามปลายเปิด นำเสนอเฉพาะร้อยละความคิดเห็นที่มากที่สุด 10 อันดับแรก (จากความคิดเห็น 15 อันดับ)

จากตารางที่ 33 เรื่องหรือประเด็นที่กลุ่มพยานต้องการรับรู้จาก กรมสอบสวนคดีพิเศษ มากที่สุดเป็นอันดับแรก คือ การเผยแพร่ข่าวสาร และ ความคืบหน้าของคดีที่อยู่ในความสนใจ ให้รับรู้อย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 43.91 รองลงมาคือ คดีแชร์ลูกโซ่ เช่น คดีแชร์ ทองแดง ไนน์ท้อปอ๊พ เป็นต้น ร้อยละ 10.00 การสอบสวนที่มีความโปร่งใส และมีความชัดเจน เช่น การค้นหา พยานหลักฐาน มีความโปร่งใส ร้อยละ 7.83 คดีวัดพระธรรมกาย (พระธัมมชโย) ร้อยละ 6.52 ความรู้ด้านกฎหมาย หลักเกณฑ์ของคดีพิเศษต่าง ๆ ร้อยละ 6.09 ขั้นตอนกระบวนการ ในการตรวจสอบของแต่ละคดี ร้อยละ 5.22 การเปิดเผยข้อมูลในการสอบสวน เช่น บทสรุป ของแต่ละคดีผลการดำเนินคดี เป็นต้น ร้อยละ 4.35 การเสียชีวิตของอดีตเจ้าพนักงานที่ดิน จังหวัดพังงาระหว่างการควบคุมของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ร้อยละ 2.17 เรื่องของกรมสอบสวน คดีพิเศษ เช่น การบริการระบบการทำงาน และผลการดำเนินงาน และการใช้ข้อกฎหมาย ในการดำเนินคดีพิเศษมีความชัดเจน ร้อยละเท่ากัน 1.74 ตามลำดับ

(4.1.4) ตารางผลสำรวจ ความเชื่อมั่นของ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

จากการสำรวจความเชื่อมั่นของ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ความคิดเห็นแบบตัวต่อตัว (Face-to-Face) และการตอบแบบสอบถามทางไปรษณีย์ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 109 คน รายละเอียดปรากฏดังตารางผลการสำรวจดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 34 ข้อมูลทั่วไปของ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ที่ตอบแบบสำรวจ จำนวน 109 ตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	67	61.47
	หญิง	42	38.53
	รวม	109	100.00
อายุ	21-30 ปี	19	17.43
	31-40 ปี	26	23.85
	41-50 ปี	37	33.94
	51-60 ปี	24	22.02
	มากกว่า 60 ปี	3	2.76
	รวม	109	100.00
จบการศึกษา	ปริญญาตรี	41	37.61
	เนติบัณฑิต	10	9.17
	ปริญญาโท	52	47.71
	สูงกว่าปริญญาโท	4	3.67
	ไม่แสดงความคิดเห็น	2	1.84
	รวม	109	100.00
หน่วยงาน	ภาครัฐ/กระทรวง/กรม/ส่วนราชการ	85	77.98
	ภาคเอกชน	15	13.76
	อื่น ๆ เช่น หน่วยงานระหว่างประเทศ/รัฐวิสาหกิจ	9	8.26
	รวม	109	100.00

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน (คน)	ร้อยละ
เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของ กรมสอบสวนคดีพิเศษ			
	เป็นผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ	16	14.68
	เป็นผู้ได้รับผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับคดี	29	26.61
	ร่วมพิจารณา/สอบสวน/ดำเนินคดี	16	14.68
	ผู้ให้ข้อมูลเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องทางคดี	27	24.77
	รับสำนวนการสอบสวน	6	5.50
	ส่งเรื่องร้องเรียนจากประชาชนให้ DSI	6	5.50
	อื่น ๆ	9	8.26
รวม		109	100.00

จากตารางที่ 34 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ที่ตอบแบบสำรวจทั้งหมด จำนวน 109 ตัวอย่าง จำแนกเป็นเพศชาย จำนวน 67 คน ร้อยละ 61.47 เพศหญิง จำนวน 42 คน ร้อยละ 38.53 อายุระหว่าง 41-50 ปีมากที่สุด ร้อยละ 33.94 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 23.85 และอายุระหว่าง 51-60 ปี ร้อยละ 22.02 ระดับการศึกษาปริญญาโทมากที่สุด ร้อยละ 47.71 รองลงมาคือ ปริญญาตรี ร้อยละ 37.61 และเนติบัณฑิต ร้อยละ 9.17 เป็นหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องประเภท ภาครัฐ/กระทรวง/กรม/ส่วนราชการมากที่สุด ร้อยละ 77.98 รองลงมาคือ ภาคเอกชน ร้อยละ 13.76 โดยเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับคดี ร้อยละ 26.61 และผู้ให้ข้อมูลเอกสารหลักฐานเกี่ยวข้องทางคดี ร้อยละ 24.77

ส่วนที่ 2 การรับรู้และความคิดเห็นต่อ กรมสอบสวนคดีพิเศษ

ตารางที่ 35 เรื่อง/หรือประเด็นข่าวที่ทำให้ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องรู้จักกรมสอบสวนคดีพิเศษ

N= 109

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวนคำตอบ (159)	ร้อยละ
1	คดีวัดพระธรรมกาย (พระธัมมชโย)	18	16.51
2	คดีทุจริตคอร์รัปชัน เช่น การทุจริตของนักการเมืองระดับชาติ การยึดทรัพย์ ตรวจสอบภาษีของนักการเมือง	16	14.68
3	คดีพิเศษเฉพาะกิจที่มีความซับซ้อน คดีที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม	14	12.84
4	คดีเกี่ยวกับการบุกรุกป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การบุกรุกพื้นที่เขตป่าสงวน การลักลอบทำเหมืองแร่	10	9.17
5	คดีเณรคำ	6	5.50
6	การปั่นหุ้น/ขายหุ้น เช่น หุ้นกรุงไทย	6	5.50
7	คดีไฟไหม้รถหรู 6 คัน (หนีภาษี)	6	5.50
8	คดีสหกรณ์เครดิตยูเนียนคลองจั่น	4	3.67
9	คดีแชร์ลูกโซ่ เช่น ยูฟัน จานดาวเทียม แม่ขม้อย ไนน์ท้อป้อฟ ตู๋คอนเทนเนอร์	4	3.67
10	คดีรถหรู (สมเด็จช่วง หลวงพื่อน้ำฝน)	3	2.75

เป็นคำถามปลายเปิด นำเสนอ 10 อันดับความคิดเห็นที่มีร้อยละมากที่สุด

จากตารางที่ 35 เรื่อง/หรือประเด็นข่าวที่ทำให้กลุ่มหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องรู้จักกรมสอบสวนคดีพิเศษมากที่สุด คือ คดีวัดพระธรรมกาย (พระธัมมชโย) ร้อยละ 16.51 รองลงมาคือคดีทุจริตคอร์รัปชัน เช่น การทุจริตของนักการเมืองระดับชาติ การยึดทรัพย์ ตรวจสอบภาษีของนักการเมือง ร้อยละ 14.68 คดีพิเศษเฉพาะกิจที่มีความซับซ้อน คดีที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม ร้อยละ 12.84 คดีเกี่ยวกับการบุกรุกป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การบุกรุกพื้นที่เขตป่าสงวนหรือการลักลอบทำเหมืองแร่ ร้อยละ 9.17 คดีเณรคำ และการปั่นหุ้น/ขายหุ้น เช่น หุ้นกรุงไทย และคดีไฟไหม้รถหรู 6 คัน (หนีภาษี) ร้อยละเท่ากัน 5.50 คดีสหกรณ์เครดิตยูเนียนคลองจั่น และคดีแชร์ลูกโซ่ เช่น ยูฟัน จานดาวเทียม แม่ขม้อย ไนน์ท้อป้อฟ ตู๋คอนเทนเนอร์ ร้อยละเท่ากัน 3.67 และคดีรถหรู (สมเด็จช่วง หลวงพื่อน้ำฝน) ร้อยละ 2.75 ตามลำดับ

ตารางที่ 36 สิ่งที่หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง นึกถึงเมื่อกล่าวถึง “กรมสอบสวนคดีพิเศษ”

N= 109

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม (109)		ประเภทหน่วยงาน					
				ภาครัฐ		ภาคเอกชน		อื่น ๆ	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	ความเป็นอิสระ	36	33.03	29	34.12	4	26.66	3	33.34
2	ความยุติธรรม	20	18.35	14	16.47	6	40.00	-	-
3	ความเป็นธรรม	13	11.93	9	10.59	1	6.67	3	33.33
4	ความโปร่งใส	13	11.93	9	10.59	1	6.67	3	33.33
5	ความรวดเร็ว	10	9.17	10	11.76	-	-	-	-
	อื่น ๆ	17	15.59	14	16.47	3	20.00	-	-
	รวม	109	100.00	85	100.00	15	100.00	9	100.00

สิ่งที่กลุ่มหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องนึกถึงเพิ่มเติมในอื่น ๆ (กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ระบุความคิดเห็นเพิ่มเติมจากตัวเลือก) เช่น ความน่าเกรงขาม การทำคดีใหญ่ อาจไม่มีความเป็นกลาง อิทธิพลทางการเมือง การรวบรวมพยานหลักฐาน การแถลงข่าวเกี่ยวกับการดำเนินคดีออกสื่อ คดีเป็นข่าวตามกระแสของสังคม และการบูรณาการการทำงาน เป็นต้น

จากตารางที่ 36 สิ่งที่กลุ่มหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องนึกถึงเมื่อกล่าวถึง กรมสอบสวนคดีพิเศษ ภาพรวมพบว่า ความเป็นอิสระมากที่สุด ร้อยละ 33.03 รองลงมาคือ ความยุติธรรม ร้อยละ 18.35 ความเป็นธรรมและความโปร่งใส ร้อยละเท่ากัน 11.93 และความรวดเร็ว ร้อยละ 9.17 ตามลำดับ นอกจากนี้ กลุ่มหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องยังนึกถึงกรมสอบสวนคดีพิเศษในมุมมองที่หลากหลาย เช่น ความน่าเกรงขาม การทำคดีใหญ่ อาจไม่มีความเป็นกลาง อิทธิพลทางการเมือง การรวบรวมพยานหลักฐาน การแถลงข่าวเกี่ยวกับการดำเนินคดีออกสื่อ คดีเป็นข่าวตามกระแสของสังคม และการบูรณาการการทำงาน เป็นต้น

ตารางที่ 37 ปัจจัยที่ทำให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง “เชื่อมั่น” ต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

N= 109

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวน (คำตอบ)	ร้อยละ
1	ความอิสระในการดำเนินคดี	170	21.46
2	มีกฎหมาย/มาตรการดำเนินคดีโดยเฉพาะ	145	18.31
3	องค์กรมีความน่าเชื่อถือ	98	12.37
4	ความรวดเร็วในการดำเนินคดี	63	7.95
5	การบังคับใช้กฎหมายด้วยความเป็นธรรม	59	7.45
6	บุคลากร/เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในกฎหมาย	52	6.57
7	องค์กรมีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานสากล	51	6.44
8	ช่องทางการร้องเรียน/ติดตามคดี	44	5.56
9	ผลงาน/ผลการดำเนินคดีเป็นที่ยอมรับของสังคม	37	4.67
10	ความเป็นกลางขององค์กร	36	4.55
11	ความซื่อสัตย์ โปร่งใสในการดำเนินคดี	34	4.29
	ไม่แสดงความเห็น	3	0.38
	รวมจำนวนคำตอบ	792	100.00

เป็นการเรียงลำดับปัจจัย

จากตารางที่ 37 ปัจจัยที่ทำให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องมีความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นอันดับแรก คือ ความอิสระในการดำเนินคดี ร้อยละ 21.46 รองลงมาคือ มีกฎหมาย/มาตรการดำเนินคดีโดยเฉพาะ ร้อยละ 18.31 องค์กรมีความน่าเชื่อถือ ร้อยละ 12.37 ความรวดเร็วในการดำเนินคดี ร้อยละ 7.95 การบังคับใช้กฎหมายด้วยความเป็นธรรม ร้อยละ 7.45 บุคลากร /เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในกฎหมาย ร้อยละ 6.57 องค์กรมีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานสากล ร้อยละ 6.44 ช่องทางการร้องเรียน/ติดตามคดี ร้อยละ 5.56 ผลงาน/ผลการดำเนินคดีเป็นที่ยอมรับของสังคม ร้อยละ 4.67 ความเป็นกลางขององค์กร ร้อยละ 4.55 และความซื่อสัตย์ โปร่งใสในการดำเนินคดี ร้อยละ 4.29 ตามลำดับ

ตารางที่ 38 ปัจจัยที่ทำให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง “ไม่เชื่อมั่น” ต่อการดำเนินงานของ
กรมสอบสวนคดีพิเศษ

N= 109

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวน (คำตอบ)	ร้อยละ
1	การแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล	206	28.03
2	การเลือกปฏิบัติ/ไม่มีความเสมอภาคในการดำเนินงาน	133	18.10
3	ขาดความซื่อสัตย์ โปร่งใสในการดำเนินคดี	107	14.56
4	ความล่าช้าในการดำเนินคดี	65	8.84
5	ขาดช่องทางการตรวจสอบการดำเนินคดี	64	8.71
6	ขาดอิสระในการดำเนินคดี	47	6.39
7	การบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เป็นธรรม	40	5.44
8	ไม่มีกฎหมาย/มาตรการดำเนินคดีโดยเฉพาะ	38	5.17
9	บุคลากร/เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในกฎหมาย	26	3.54
	อื่น ๆ	9	1.22
	รวมจำนวนคำตอบ	735	100.00

เป็นการเรียงลำดับปัจจัย

จากตารางที่ 38 ปัจจัยที่ทำให้กลุ่มหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง “ไม่เชื่อมั่น” ต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นอันดับแรก คือ การแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล ร้อยละ 28.03 รองลงมาคือ การเลือกปฏิบัติ/ไม่มีความเสมอภาคในการดำเนินงาน ร้อยละ 18.10 ขาดความซื่อสัตย์ โปร่งใสในการดำเนินคดี ร้อยละ 14.56 ความล่าช้าในการดำเนินคดี ร้อยละ 8.84 ขาดช่องทางการตรวจสอบการดำเนินคดี ร้อยละ 8.71 ขาดอิสระในการดำเนินคดี ร้อยละ 6.39 การบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เป็นธรรม ร้อยละ 5.44 ไม่มีกฎหมาย/มาตรการดำเนินคดี โดยเฉพาะ ร้อยละ 5.17 และบุคลากร/เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในกฎหมาย ร้อยละ 3.54 ตามลำดับ

ตารางที่ 39 ปัญหา/อุปสรรค ในการดำเนินงานร่วมกับกรมสอบสวนคดีพิเศษ

N= 109

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวนคำตอบ	ร้อยละ
1	การประสานงานภายในกรมสอบสวนคดีพิเศษยากและล่าช้า	19	17.43
2	การแทรกแซงของกลุ่มผู้มีอิทธิพล	18	16.51
3	ความล่าช้าในการดำเนินคดี	15	13.76
4	การขอข้อมูลเอกสารหลักฐานของคดีมีจำนวนมาก	6	5.50
5	ความเชี่ยวชาญของบุคลากรต่อการดำเนินคดี	4	3.67
6	พนักงาน/เจ้าหน้าที่ขาดความรู้เกี่ยวกับนิติปรัชญา	4	3.67
7	ความไม่เป็นกลางของการดำเนินคดี	3	2.75
8	ทำตามกระแสสังคมมากเกินไป	3	2.75
9	ขั้นตอนและวิธีการในการดำเนินคดี	3	2.75
10	การบังคับใช้กฎหมาย	3	2.75
11	ช่องทางการตรวจสอบการดำเนินคดี	3	2.75

เป็นคำถามปลายเปิด นำเสนอเฉพาะ 11 อันดับความคิดเห็นที่มีร้อยละมากที่สุด (จากความคิดเห็น 17 อันดับ)

ตารางที่ 40 ปัญหา/อุปสรรค ในการดำเนินงานร่วมกับกรมสอบสวนคดีพิเศษ จำแนกประเภทหน่วยงาน

อันดับ	ความคิดเห็น	ประเภทหน่วยงาน					
		ภาครัฐ		ภาคเอกชน		อื่น ๆ	
		จำนวน (n=78)	ร้อยละ	จำนวน (n=19)	ร้อยละ	จำนวน (n=12)	ร้อยละ
1	การแทรกแซงของกลุ่มผู้มีอิทธิพล	15	19.23	-	-	3	25.00
2	ความล่าช้าในการดำเนินคดี	9	11.54	3	15.79	3	25.00
3	การประสานงานภายในกรมสอบสวนคดีพิเศษยากและล่าช้า	12	15.39	4	21.05	3	25.00
4	การขอข้อมูลเอกสารหลักฐานของคดีมีจำนวนมาก	3	3.85	3	15.79	-	-
5	ความเชี่ยวชาญของบุคลากรต่อการดำเนินคดี	1	1.28	3	15.79	-	-

อันดับ	ความคิดเห็น	ประเภทหน่วยงาน					
		ภาครัฐ		ภาคเอกชน		อื่น ๆ	
		จำนวน (n=78)	ร้อยละ	จำนวน (n=19)	ร้อยละ	จำนวน (n=12)	ร้อยละ
6	พนักงาน/เจ้าหน้าที่ขาดความรู้เกี่ยวกับนิติปรัชญา	3	3.85	1	5.26	-	-
7	ความไม่เป็นกลางของการดำเนินคดี	-	-	3	15.79	-	-
8	การทำงานตามกระแสสังคมมากเกินไป	-	-	-	-	3	25.00
9	ขั้นตอนและวิธีการในการดำเนินคดี	3	3.85	-	-	-	-
10	การบังคับใช้กฎหมาย	3	3.85	-	-	-	-
11	ช่องทางการตรวจสอบการดำเนินคดี	3	3.85	-	-	-	-

เป็นคำถามปลายเปิด นำเสนอความคิดเห็นที่มีร้อยละมากที่สุด 10 อันดับแรก

จากตารางที่ 39-40 ปัญหา/อุปสรรคของกลุ่มหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการร่วมดำเนินงาน/คดีพิเศษกับกรมสอบสวนคดีพิเศษที่พบมากที่สุด คือ การประสานงานภายในกรมสอบสวนคดีพิเศษยากและล่าช้า ร้อยละ 17.43 มากที่สุด รองลงมาคือ การแทรกแซงของกลุ่มผู้มีอิทธิพล ร้อยละ 16.51 ความล่าช้าในการดำเนินคดี ร้อยละ 13.76 การขอข้อมูลเอกสารหลักฐานของคดีมีจำนวนมาก ร้อยละ 5.50 ความเชี่ยวชาญของบุคลากรต่อการดำเนินคดี และพนักงาน/เจ้าหน้าที่ขาดความรู้เกี่ยวกับนิติปรัชญา ร้อยละเท่ากัน 3.67 ความไม่เป็นกลางของการดำเนินคดี การทำงานตามกระแสสังคมมากเกินไป ขั้นตอนและวิธีการในการดำเนินคดี การบังคับใช้กฎหมาย และช่องทางการตรวจสอบการดำเนินคดี ร้อยละเท่ากัน 2.75 ตามลำดับ

เมื่อจำแนกตามประเภทหน่วยงาน พบว่า หน่วยงานประเภทภาครัฐเห็นว่า ปัญหา/อุปสรรคในการดำเนินงานร่วมกับกรมสอบสวนคดีพิเศษอันดับแรก คือ การแทรกแซงของกลุ่มผู้มีอิทธิพล รองลงมาคือ การประสานงานภายในกรมสอบสวนคดีพิเศษยากและล่าช้า และความล่าช้าในการดำเนินคดี ส่วนหน่วยงานประเภทภาคเอกชน เห็นว่าการประสานงานภายในกรมสอบสวนคดีพิเศษยากและล่าช้าเป็นปัญหาอันดับแรก รองลงมาคือ ความล่าช้าในการดำเนินคดี การขอข้อมูลเอกสารหลักฐานของคดีมีจำนวนมาก ความเชี่ยวชาญของบุคลากรต่อการดำเนินคดี และความไม่เป็นกลางต่อการดำเนินคดี ตามลำดับ ส่วนกลุ่มหน่วยงานประเภทอื่น ๆ เห็นว่าปัญหา/อุปสรรคเกี่ยวกับการแทรกแซงของกลุ่มผู้มีอิทธิพล ปัญหาความล่าช้าในการดำเนินคดี การประสานงานภายในกรมสอบสวนคดีพิเศษยากและล่าช้า และการทำงานตามกระแสสังคมมากเกินไป ตามลำดับ

ตารางที่ 41 จุดเด่น ในการดำเนินคดี/ดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

N= 109

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวน (คำตอบ)	ร้อยละ
1	ความเป็นอิสระในการดำเนินคดี	14	11.48
2	ติดต่อประสานงานกับส่วนอื่น ๆ ได้รวดเร็ว	12	9.84
3	การติดตามคดีได้ เช่น คดีที่มีผลกระทบต่อประชาชนจำนวนมาก	9	7.38
4	เป็นองค์กรที่รับทำคดีเฉพาะที่มีความสำคัญมาก ๆ	9	7.38
5	เป็นองค์กรที่มีการทำงานอย่างรวดเร็ว	9	7.38
6	บุคลากรมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในกฎหมาย	7	5.74
7	บุคลากรมีความเป็นมิตร มีความสุภาพ กับผู้ร่วมงาน	5	4.10
8	มีงบประมาณสนับสนุนในการปฏิบัติงาน	4	3.28
9	เป็นช่องทางในการร้องเรียนอีกทางหนึ่งให้ประชาชนที่ต้องการ ความเป็นธรรมและไม่ได้รับความสนใจจากการร้องเรียนที่อื่น	4	3.28
10	มีข้อมูลในการดำเนินคดี	4	3.28

เป็นคำถามปลายเปิด นำเสนอ 10 อันดับแรกที่มีร้อยละมากที่สุด

จากตารางที่ 41 จุดเด่นในการดำเนินคดี/ดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ คือ ความเป็นอิสระในการดำเนินคดี ร้อยละ 11.48 รองลงมาคือ ติดต่อประสานงานกับส่วนอื่น ๆ ได้รวดเร็ว ร้อยละ 9.84 การติดตามคดีได้ เช่น คดีที่มีผลกระทบต่อประชาชนจำนวนมาก เป็นองค์กรที่รับทำเฉพาะคดีที่มีความสำคัญมาก ๆ และเป็นองค์กรที่มีการทำงานอย่างรวดเร็ว ร้อยละเท่ากัน 7.38 บุคลากรมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในกฎหมาย ร้อยละ 5.74 บุคลากรมีความเป็นมิตร มีความสุภาพกับผู้ร่วมงาน ร้อยละ 4.10 มีงบประมาณสนับสนุนในการปฏิบัติงาน ร้อยละ 3.28 เป็นช่องทางในการร้องเรียนอีกทางหนึ่งให้ประชาชนที่ต้องการ ความเป็นธรรมและไม่ได้รับความสนใจจากการร้องเรียนที่อื่น และมีข้อมูลในการดำเนินคดี ร้อยละเท่ากัน 3.28 ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจและเชื่อมั่น ต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

ตารางที่ 42 ระดับความพึงพอใจของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

N= 109

อันดับ	ประเด็น	ภาพรวม			เทียบร้อยละ
		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	แปลค่า	
1	เจ้าหน้าที่/พนักงานสอบสวนปฏิบัติงานด้วยความสุภาพ	3.86	0.76	มาก	77.20
2	เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน/ดำเนินคดี	3.76	0.78	มาก	75.20
3	การตรวจสอบข้อเท็จจริง การสืบสวนสอบสวน เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ	3.72	0.62	มาก	74.40
4	ความสะดวกในการติดต่อประสานงานก่อน/ระหว่าง การพิจารณาดำเนินคดี	3.68	0.64	มาก	73.60
5	การอธิบายการใช้ข้อกฎหมายในการดำเนินคดีพิเศษ มีความชัดเจน	3.68	0.78	มาก	73.60
6	การสืบสวนสอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน มีความเป็นธรรม	3.59	0.79	มาก	71.80
7	การสืบสวนสอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน มีความโปร่งใส	3.54	0.76	มาก	70.80
8	การชี้แจงขั้นตอน ข้อกฎหมาย การสืบสวนสอบสวน และการดำเนินคดี	3.50	0.68	ปานกลาง	70.00
9	ผลสรุปสำนวนคดีมีความชัดเจน ครบถ้วน	3.50	0.83	ปานกลาง	70.00
10	อำนาจในการจับกุม คุมขัง และดำเนินคดี มีความเหมาะสม	3.47	0.64	ปานกลาง	69.40
11	การสืบสวนสอบสวน ดำเนินคดีเป็นไปด้วย ความรวดเร็ว	3.44	0.88	ปานกลาง	68.80
12	การติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินคดีพิเศษ	3.30	0.86	ปานกลาง	66.00
13	เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการสืบสวนสอบสวน ดำเนินคดี	3.28	0.75	ปานกลาง	65.60
	ความพึงพอใจโดยรวม	3.53	0.75	มาก	70.60

เกณฑ์การแปลค่าดังนี้ ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง น้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง น้อย ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง ปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง มาก และค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง มากที่สุด

จากตารางที่ 42 ระดับความพึงพอใจของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ พบว่า ภาพรวมหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ค่าเฉลี่ย 3.53 และเมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า มีประเด็นที่กลุ่มหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจอยู่ในระดับพึงพอใจมาก 7 ประเด็น เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ เจ้าหน้าที่/พนักงานสอบสวนปฏิบัติงานด้วยความสุภาพ ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3.86 รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน/ดำเนินคดี ค่าเฉลี่ย 3.76 การตรวจสอบข้อเท็จจริง การสืบสวนสอบสวนเป็นไปตามกฎหมายข้อบังคับ ค่าเฉลี่ย 3.72 ความสะดวกในการติดต่อประสานงานก่อน/ระหว่าง การพิจารณาดำเนินคดี และการอธิบายการใช้ข้อกฎหมายในการดำเนินคดีพิเศษมีความชัดเจน ค่าเฉลี่ยเท่ากัน 3.68 ประเด็นการสืบสวนสอบสวน ค้นหาพยานหลักฐานมีความเป็นธรรม ค่าเฉลี่ย 3.59 และการสืบสวนสอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน มีความโปร่งใส ค่าเฉลี่ย 3.54

ส่วนประเด็นที่กลุ่มหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจอยู่ในระดับพึงพอใจปานกลาง คือ การชี้แจงขั้นตอน ข้อกฎหมายการสืบสวนสอบสวน และการดำเนินคดี และผลสรุปสำนวนคดี มีความชัดเจน ครบถ้วน ค่าเฉลี่ยเท่ากัน 3.50 อำนาจในการจับกุม คุมขัง และดำเนินคดี มีความเหมาะสม ค่าเฉลี่ย 3.47 การสืบสวนสอบสวน ดำเนินคดีเป็นไปด้วยความรวดเร็ว ค่าเฉลี่ย 3.44 การติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินคดีพิเศษ ค่าเฉลี่ย 3.30 และเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการสืบสวนสอบสวนดำเนินคดี ร้อยละ 3.28 ตามลำดับ

ตารางที่ 43 ระดับความเชื่อมั่นของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

N= 109

อันดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ภาพรวม		เทียบร้อยละ
			ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	แปลค่า	
1	ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน/ดำเนินคดีพิเศษของเจ้าหน้าที่	3.73	0.78	มาก	74.60
2	ความเชี่ยวชาญด้านกฎหมาย/มาตรการในการปฏิบัติหน้าที่ /การดำเนินคดีพิเศษ	3.73	0.74	มาก	74.60
3	ความเป็นอิสระ เป็นกลางในการปฏิบัติงาน	3.68	0.89	มาก	73.60
4	การใช้ข้อมูลกฎหมายในการดำเนินคดีพิเศษมีความชัดเจน	3.67	0.75	มาก	73.40
5	การสืบสวนสอบสวน ค้นหาพยานหลักฐานมีความโปร่งใส	3.61	0.68	มาก	72.20
6	การบังคับใช้กฎหมาย มาตรการ ในการดำเนินคดีพิเศษ มีความรอบคอบรัดกุม	3.57	0.80	มาก	71.40
7	การสืบสวนสอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน มีความเป็นธรรม	3.55	0.64	มาก	71.00
8	การสรุปสำนวนคดีพิเศษ มีความครบถ้วน ถูกต้อง	3.50	0.73	ปานกลาง	70.00
9	การตอบข้อสงสัย การเปิดเผยข้อมูลที่จำเป็น และความก้าวหน้าของคดี	3.47	0.77	ปานกลาง	69.40
10	การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการรับรู้ทำความเข้าใจ และแสดงความคิดเห็น	3.46	0.82	ปานกลาง	69.20
11	การใช้อำนาจ หน้าที่ในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด ตรงไปตรงมา	3.44	0.78	ปานกลาง	68.80
12	การสืบสวนสอบสวนดำเนินคดีเป็นไปด้วยความรวดเร็ว	3.42	0.81	ปานกลาง	68.40
13	กรมสอบสวนคดีพิเศษ สามารถตอบสนองความคาดหวังของหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการได้	3.41	0.92	ปานกลาง	68.20
14	กรมสอบสวนคดีพิเศษ ปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล	2.81	0.91	ปานกลาง	56.20
	ความเชื่อมั่นโดยรวม	3.52	0.64	มาก	70.40

เกณฑ์การแปลค่าดังนี้ ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง น้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง น้อย ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง ปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง มาก และค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง มากที่สุด

จากตารางที่ 43 ระดับความเชื่อมั่นของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องที่มีต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ พบว่า ภาพรวมมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับเชื่อมั่นมาก ค่าเฉลี่ย 3.52

เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับเชื่อมั่นมาก 7 ประเด็น โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน/ดำเนินคดีพิเศษของเจ้าหน้าที่ และความเชี่ยวชาญด้านกฎหมาย/มาตรการในการปฏิบัติหน้าที่/การดำเนินคดีพิเศษ ค่าเฉลี่ยเท่ากัน 3.73 รองลงมาคือ ความเป็นอิสระเป็นกลางในการปฏิบัติงาน ค่าเฉลี่ย 3.68 การใช้ข้อมูลในการดำเนินคดีพิเศษมีความชัดเจน ค่าเฉลี่ย 3.67 การสืบสวนสอบสวน ค้นหาพยานหลักฐานมีความโปร่งใส ค่าเฉลี่ย 3.61 การบังคับใช้กฎหมาย มาตรการในการดำเนินคดีพิเศษมีความรอบคอบรัดกุม ค่าเฉลี่ย 3.57 การสืบสวนสอบสวน ค้นหาพยานหลักฐานมีความเป็นธรรม ค่าเฉลี่ย 3.55 ตามลำดับ

ส่วนประเด็นที่หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับปานกลางคือการสรุปลำนวนคดีพิเศษ มีความครบถ้วน ถูกต้อง ค่าเฉลี่ย 3.50 รองลงมาคือ การตอบข้อสงสัย การเปิดเผยข้อมูลที่จำเป็นและความก้าวหน้าของคดี ค่าเฉลี่ย 3.47 การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการรับรู้ทำความเข้าใจและแสดงความคิดเห็น ค่าเฉลี่ย 3.46 การใช้อำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด ตรงไปตรงมา ค่าเฉลี่ย 3.44 การสืบสวนสอบสวนดำเนินคดีเป็นไปด้วยความรวดเร็ว ค่าเฉลี่ย 3.42 กรมสอบสวนคดีพิเศษสามารถตอบสนองความคาดหวังของหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการได้ ค่าเฉลี่ย 3.41 และกรมสอบสวนคดีพิเศษ ปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล ค่าเฉลี่ย 2.81 ตามลำดับ

ตารางที่ 44 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวน (คำตอบ)	ร้อยละ
1	ควรมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานมากกว่านี้	9	37.49
2	ควรเป็นองค์กรที่มีความยุติธรรม โปร่งใส และเป็นที่ยังใจของประชาชนได้	6	25.00
3	การดำเนินงานเมื่อเสร็จสิ้นคดี ควรทำการสรุปให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทราบว่ามีข้อมูลที่ขอนั้นได้นำไปพิจารณาในส่วนใดบ้าง	3	12.50
4	เป็นหน่วยงานที่ดีมาก	3	12.50
5	บุคลากรควรมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการปฏิบัติงานคดีพิเศษ	1	4.17
6	การส่งสำนวนมายังพนักงานอัยการหากเป็นคดีที่ใกล้หมดอายุความใกล้ครบกำหนดฝากขังครั้งสุดท้าย ควรประสานก่อนอย่างน้อย 14 วัน เพื่อให้พนักงานอัยการได้เตรียมตัวในการจัดทำดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องไว้ให้พร้อม เมื่อได้รับสำนวนจะดำเนินการต่อให้ทันที	1	4.17
7	พนักงานสอบสวนควรติดตามและจัดแจ้งผลประวัติอาชญากรรมของผู้ต้องหาที่ฟ้องร้องให้ปรากฏในแผ่นทะเบียนประวัติให้เรียบร้อย แต่ต้องส่งสำนวนมาให้พนักงานอัยการเพิ่ม เพื่อประโยชน์ในการส่งฟ้องต่อไป	1	4.17

คำถามปลายเปิด

จากตารางที่ 44 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ภาพรวมพบว่า กลุ่มหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องให้ข้อเสนอแนะอันดับแรก คือ ควรมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานมากกว่านี้ ร้อยละ 37.49 รองลงมาคือ ควรเป็นองค์กรที่มีความยุติธรรม โปร่งใส และเป็นที่ยังใจของประชาชนได้ ร้อยละ 25.00 การดำเนินงานเมื่อเสร็จสิ้นคดี ควรทำการสรุปให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทราบว่ามีข้อมูลที่ขอนั้นได้นำไปพิจารณาในส่วนใดบ้าง และเป็นหน่วยงานที่ดีมาก ร้อยละเท่ากัน 12.50 บุคลากรควรมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน คดีพิเศษ ร้อยละ 4.17 ในการส่งสำนวนมายังพนักงานอัยการหากเป็นคดีที่ใกล้หมดอายุความใกล้ครบกำหนดฝากขังครั้งสุดท้าย ควรประสานงานก่อนอย่างน้อย 14 วัน เพื่อให้พนักงานอัยการได้เตรียมตัวดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องไว้ให้พร้อม เมื่อได้รับสำนวนจะดำเนินการต่อให้ทันที และพนักงานสอบสวนควรติดตาม และจัดแจ้งผลประวัติอาชญากรรมของผู้ต้องหาที่ฟ้องร้องให้ปรากฏในแผ่นทะเบียนประวัติให้เรียบร้อย แต่ต้องส่งสำนวนมาให้พนักงานอัยการเพิ่ม เพื่อประโยชน์ในการส่งฟ้องต่อไป ร้อยละเท่ากัน 4.17

(4.1.5) ตารางผลการสำรวจความเชื่อมั่นของประชาชนทั่วไป

จากการสำรวจความเชื่อมั่นของประชาชนทั่วไป เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์
ความคิดเห็นแบบตัวต่อตัว (Face-to-Face) กับประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ปริมณฑล
และจังหวัดในภูมิภาค ได้แก่ นครปฐม สิงห์บุรี เชียงใหม่ พิษณุโลก อุตรธานี มหาสารคาม ชลบุรี
ตราด กาญจนบุรี เพชรบุรี นครศรีธรรมราช และภูเก็ต จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 1,114 คน
รายละเอียด ดังตารางผลการสำรวจดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 45 ข้อมูลทั่วไปของประชาชนทั่วไป จำนวน 1,114 คน

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	551	49.46
	หญิง	563	50.54
	รวม	1,114	100.00
อายุ	21-30 ปี	317	28.46
	31-40 ปี	389	34.92
	41-50 ปี	226	20.29
	51-60 ปี	137	12.30
	มากกว่า 60 ปี	45	4.03
	รวม	1,114	100.00
การศึกษา	ไม่เคยเรียน	12	1.08
	ประถมศึกษา	115	10.32
	มัธยมศึกษา	337	30.25
	อนุปริญญา/เทียบเท่า	160	14.36
	ปริญญาตรี	432	38.78
	ปริญญาโท	48	4.31
	สูงกว่าปริญญาโท	10	0.90
	รวม	1,114	100.00

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาชีพ	พนักงานบริษัท	296	26.57
	รับจ้างทั่วไป	277	24.87
	ค้าขายทั่วไป	204	18.31
	ธุรกิจส่วนตัว	172	15.44
	ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	85	7.63
	เกษียณ/ว่างงาน	42	3.77
	เกษตรกร/ประมง	10	0.90
	นักศึกษา	7	0.63
	แม่บ้าน/พ่อบ้าน	6	0.54
	อื่น ๆ	2	0.18
	ไม่แสดงความคิดเห็น	13	1.16
	รวม	1,114	100.00
ภูมิภาค	กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	218	19.57
	ภาคกลาง	295	26.48
	ภาคเหนือ	201	18.04
	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	211	18.94
	ภาคใต้	189	16.97
	รวม	1,114	100.00

จากตารางที่ 45 ประชาชนทั่วไปที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,114 ตัวอย่าง เป็นเพศหญิง ร้อยละ 50.54 และเพศชาย ร้อยละ 49.46 มีอายุระหว่าง 31-40 ปีมากที่สุด ร้อยละ 34.92 รองลงมา คืออายุระหว่าง 21-30 ปี ร้อยละ 28.46 และอายุระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 20.29 การศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด ร้อยละ 38.78 รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 30.25 และระดับอนุปริญญา/เทียบเท่า ร้อยละ 14.36 ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทมากที่สุด ร้อยละ 26.57 รองลงมา คือรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 24.87 ค้าขายทั่วไป ร้อยละ 18.31 และธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 15.44 ประชาชนพักอาศัยอยู่ในภาคกลาง ร้อยละ 26.48 กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ร้อยละ 19.57 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 18.94 ภาคเหนือ ร้อยละ 18.04 และภาคใต้ ร้อยละ 16.97 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 การรับรู้และความเข้าใจต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ

ตารางที่ 46 ช่องทางที่ทำให้ประชาชนทั่วไปรู้จัก กรมสอบสวนคดีพิเศษ

N=1,114

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวน (คำตอบ)	ร้อยละ
	รู้จัก	1,111	99.73
1	โทรทัศน์	927	31.00
2	หนังสือพิมพ์	500	16.72
3	อินเทอร์เน็ต/เว็บไซต์	499	16.69
4	สื่อสังคมออนไลน์	450	15.05
5	วิทยุ	256	8.56
6	เพื่อน/ญาติ/คนในครอบครัว	109	3.65
7	นิตยสาร/วารสาร	83	2.78
8	เจ้าหน้าที่รัฐ/ตำรวจ	78	2.61
9	ผู้นำชุมชน	50	1.67
10	ศูนย์รับเรื่องร้องเรียน	20	0.67
11	อบรม/สัมมนา	18	0.60
	ไม่รู้จัก	3	0.27
	รวม	1,114	100.00

ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

จากตารางที่ 46 ประชาชนทั่วไปรู้จักกรมสอบสวนคดีพิเศษ ร้อยละ 99.73 ไม่รู้จัก ร้อยละ 0.27 โดยประชาชนทั่วไปที่รู้จักกรมสอบสวนคดีพิเศษผ่านช่องทางโทรทัศน์มากที่สุด ร้อยละ 31.00 รองลงมาคือ หนังสือพิมพ์ ร้อยละ 16.72 อินเทอร์เน็ต/เว็บไซต์ ร้อยละ 16.69 สื่อสังคมออนไลน์ ร้อยละ 15.05 วิทยุ ร้อยละ 8.56 และเพื่อน/ญาติ/คนในครอบครัว ร้อยละ 3.65 นิตยสาร/วารสาร ร้อยละ 2.78 เจ้าหน้าที่รัฐ/ตำรวจ ร้อยละ 2.61 ผู้นำชุมชน ร้อยละ 1.67 ศูนย์รับเรื่องร้องเรียน ร้อยละ 0.67 และอบรม/สัมมนา ร้อยละ 0.60 ตามลำดับ

ตารางที่ 47 เรื่อง หรือ ประเด็นที่ทำให้ประชาชนทั่วไป รู้จักกรมสอบสวนคดีพิเศษ

N=1,111

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวน (535คำตอบ)	ร้อยละ
1	คดีวัดพระธรรมกาย (พระธัมมชโย)	194	13.59
2	คดีทุจริตโครงการรับจำนำข้าว	160	11.21
3	การเป็นองค์กรอิสระที่สร้างความยุติธรรม ความเสมอภาค โปร่งใส มีมาตรฐานเป็นสากล	90	6.31
4	คดีปราบปรามยาเสพติด	85	5.96
5	คดีการทุจริตคอร์รัปชัน เช่น การทุจริตของนักการเมืองระดับชาติ การยึดทรัพย์ตรวจสอบภาษีของนักการเมือง เป็นต้น	83	5.82
6	คดีพิเศษเฉพาะกิจที่มีความซับซ้อน/คดีที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม	61	4.27
7	คดีการค้ามนุษย์ เช่น แรงงานต่างด้าว/โรฮิงญา แรงงานเด็ก	59	4.13
8	คดีของนางมณฑา หยกรัตนกาญจ (หญิงไก่)	56	3.92
9	คดีแชร์ลูกโซ่ เช่น ยูฟัน จานดาวเทียม แม่ขม้อย ไนน์ท้อป้อฟ ผู้คอนเทนเนอร์ เป็นต้น	55	3.85
10	คดีรถหรู (สมเด็จจช่วง หลวงพื่อน้ำฝน)	49	3.43

เป็นคำถามปลายเปิด นำเสนอ 10 อันดับความคิดเห็นที่มีร้อยละมากที่สุด (จากความคิดเห็น 32 อันดับ)

จากตารางที่ 47 ประชาชนทั่วไปที่รู้จักกรมสอบสวนคดีพิเศษระบุว่า เรื่อง หรือ ประเด็นข่าวที่ทำให้รู้จักมากที่สุดเป็นอันดับแรก คือ คดีวัดพระธรรมกาย (พระธัมมชโย) ร้อยละ 13.59 รองลงมา คือ คดีการทุจริตโครงการรับจำนำข้าว ร้อยละ 11.21 การเป็นองค์กรอิสระที่สร้างความยุติธรรม ความเสมอภาค โปร่งใส มีมาตรฐานเป็นสากล ร้อยละ 6.31 คดีปราบปรามยาเสพติด ร้อยละ 5.96 และคดีการทุจริตคอร์รัปชัน เช่น การทุจริตของนักการเมืองระดับชาติ การยึดทรัพย์ ตรวจสอบภาษีของนักการเมือง เป็นต้น ร้อยละ 5.82 คดีพิเศษเฉพาะกิจที่มีความซับซ้อน/คดีที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม ร้อยละ 4.27 คดีการค้ามนุษย์ เช่น แรงงานต่างด้าว/โรฮิงญา แรงงานเด็ก ร้อยละ 4.13 คดีของนางมณฑา หยกรัตนกาญจ (หญิงไก่) ร้อยละ 3.92 คดีแชร์ลูกโซ่ เช่น ยูฟัน จานดาวเทียม แม่ขม้อย ไนน์ท้อป้อฟ ผู้คอนเทนเนอร์ เป็นต้น ร้อยละ 3.85 และคดีรถหรู (สมเด็จจช่วง หลวงพื่อน้ำฝน) ร้อยละ 3.43

ตารางที่ 48 สิ่งที่ประชาชนทั่วไปนึกถึง เมื่อกล่าวถึง “กรมสอบสวนคดีพิเศษ”

N=1,111

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวน (คนตอบ)	ร้อยละ
1	ความยุติธรรม	463	41.68
2	ความเป็นธรรม	316	28.44
3	ความโปร่งใส	160	14.40
4	ความรวดเร็ว	87	7.83
5	ความเป็นอิสระ	64	5.76
	อื่น ๆ	11	0.99
	ไม่แสดงความคิดเห็น	10	0.90
	รวม	1,111	100.00

เฉพาะผู้ที่ตอบว่า รู้จักกรมสอบสวนคดีพิเศษเท่านั้น และตอบได้เพียง 1 คำตอบ

จากตารางที่ 48 เมื่อกล่าวถึง “กรมสอบสวนคดีพิเศษ” ประชาชนทั่วไปที่รู้จักกรมสอบสวนคดีพิเศษ ส่วนใหญ่สิ่งแรกที่นึกถึงกรมสอบสวนคดีพิเศษมากที่สุดเป็นอันดับแรก คือ ความยุติธรรม ร้อยละ 41.68 รองลงมาคือ ความเป็นธรรม ร้อยละ 28.44 ความโปร่งใส ร้อยละ 14.40 ความรวดเร็ว ร้อยละ 7.83 และความเป็นอิสระ ร้อยละ 5.76 ตามลำดับ

ตารางที่ 49 ปัจจัยที่ทำให้ประชาชนทั่วไป “เชื่อมั่น” ต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

N=1,111

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวน (คำตอบ)	ร้อยละ
1	องค์กรมีความน่าเชื่อถือ	1,235	18.26
2	ความซื่อสัตย์ โปร่งใสในการดำเนินคดี	895	13.23
3	ความรวดเร็วในการดำเนินคดี	877	12.97
4	องค์กรมีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานสากล	717	10.60
5	ความอิสระในการดำเนินคดี	591	8.74
6	การบังคับใช้กฎหมายด้วยความเป็นธรรม	584	8.64

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวน (คำตอบ)	ร้อยละ
7	มีกฎหมาย/มาตรการดำเนินคดีโดยเฉพาะ	570	8.43
8	ผลงาน/ผลการดำเนินคดีเป็นที่ยอมรับของสังคม	501	7.41
9	บุคลากร/เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในกฎหมาย	330	4.88
10	ช่องทางการร้องเรียน/ติดตามคดี	251	3.71
11	ความเป็นกลางขององค์กร	211	3.13

เป็นการเรียงลำดับความสำคัญ

จากตารางที่ 49 ปัจจัยที่ทำให้ประชาชนทั่วไป “เชื่อมั่น” ต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษมากที่สุดเป็นอันดับแรก คือ องค์กรมีความน่าเชื่อถือ ร้อยละ 18.26 รองลงมาคือ ความซื่อสัตย์ โปร่งใสในการดำเนินคดี ร้อยละ 13.23 ความรวดเร็วในการดำเนินคดี ร้อยละ 12.97 องค์กรมีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานสากล ร้อยละ 10.60 ความอิสระในการดำเนินคดี ร้อยละ 8.74 การบังคับใช้กฎหมายด้วยความเป็นธรรม ร้อยละ 8.64 มีกฎหมาย/มาตรการดำเนินคดีโดยเฉพาะ ร้อยละ 8.43 ผลงาน/ผลการดำเนินคดีเป็นที่ยอมรับของสังคม ร้อยละ 7.41 บุคลากร/เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในกฎหมาย ร้อยละ 4.88 ช่องทางการร้องเรียน/ติดตามคดี ร้อยละ 3.71 และความเป็นกลางขององค์กร ร้อยละ 3.13 ตามลำดับ

ตารางที่ 50 ปัจจัยที่ทำให้ประชาชนทั่วไป “ไม่เชื่อมั่น” การดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

N=1,111

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวน (คำตอบ)	ร้อยละ
1	การแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล	1,218	18.07
2	ขาดความซื่อสัตย์ โปร่งใสในการดำเนินคดี	927	13.75
3	การเลือกปฏิบัติ/ไม่มีความเสมอภาคในการดำเนินคดี	924	13.71
4	การบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เป็นธรรม	790	11.72
5	ความล่าช้าในการดำเนินคดี	786	11.66
6	ขาดอิสระในการดำเนินคดี	664	9.85
7	ขาดช่องทางการตรวจสอบการดำเนินคดี	613	9.09
8	ไม่มีกฎหมาย/มาตรการดำเนินคดีโดยเฉพาะ	487	7.22
9	บุคลากร/เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในกฎหมาย	333	4.93

เป็นการเรียงลำดับความสำคัญ

จากตารางที่ 50 ปัจจัยที่ทำให้ประชาชนทั่วไป “ไม่เชื่อมั่น” ต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษมากที่สุด อันดับแรก คือ การแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล ร้อยละ 18.07 รองลงมาคือ ขาดความซื่อสัตย์ โปร่งใสในการดำเนินคดี ร้อยละ 13.75 การเลือกปฏิบัติ/ไม่มีความเสมอภาคในการดำเนินคดี ร้อยละ 13.71 การบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เป็นธรรม ร้อยละ 11.72 ความล่าช้าในการดำเนินคดี ร้อยละ 11.66 ขาดอิสระในการดำเนินคดี ร้อยละ 9.85 ขาดช่องทางการตรวจสอบการดำเนินคดี ร้อยละ 9.09 ไม่มีกฎหมาย/มาตรการดำเนินคดีโดยเฉพาะ ร้อยละ 7.22 และบุคลากร/เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในกฎหมาย ร้อยละ 4.93

ตารางที่ 51 คดีของกรมสอบสวนคดีพิเศษที่ดำเนินการอยู่ และมีผลต่อ “ความรู้สึก” ของประชาชนทั่วไป
ตารางที่ (1) คดีที่ทำให้ประชาชนทั่วไป รู้สึกว่า “การปฏิบัติงาน มี ความชอบธรรม”

N=1,111

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวน (คำตอบ)	ร้อยละ
1	คดีของนางมณฑา หยกรัตนกาญจ (หญิงไก่)	110	10.38
2	คดีของวัดพระธรรมกาย (พระธัมมชโย)	102	9.62
3	คดีแชร์ลูกโซ่ เช่น ยูฟัน จานดาวเทียม แม่ขม้อย ไนน์ท้ออัฟ ตู้คอนเทนเนอร์ เป็นต้น	94	8.87
4	คดีทุจริตโครงการรับจำนำข้าว	80	7.55
5	คดีการปราบปรามยาเสพติด	68	6.42
6	คดีการค้ำมนุษย์ เช่น แรงงานคนต่างด้าว ชาวโรฮิงญา และเด็ก	58	5.47
7	คดีการทุจริตคอร์รัปชั่น เช่น การทุจริตของนักการเมืองระดับชาติ ตรวจสอบภาษี เป็นต้น	53	5.00
8	คดีสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ และทรัพย์สินทางปัญญา	37	3.49
9	คดีรถหุ (สมเด็จพระช่วง หลวงพื่อน้ำฝน)	35	3.30
10	คดีเกี่ยวกับการบุกรุกป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การบุกรุก พื้นที่เขตป่าสงวน การลักลอบทำเหมืองแร่ เป็นต้น	33	3.11

เป็นคำถามปลายเปิด นำเสนอ 10 อันดับความคิดเห็นที่มีร้อยละมากที่สุด (จากความคิดเห็น 24 อันดับ)

ตารางที่ (2) คดีที่ทำให้ประชาชนทั่วไปรู้สึกว่ “การปฏิบัติงานไม่มีความชอบธรรม”

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวน (คำตอบ)	ร้อยละ
1	คดีวัดพระธรรมกาย (พระธัมมชโย)	157	16.92
2	กรณีการหายตัวไปของนายสมชาย นีละไพจิตร	99	10.67
3	การเสียชีวิตของเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดพังงาระหว่างการควบคุม ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ	96	10.34
4	คดีทุจริตโครงการรับจำนำข้าว	92	9.91

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวน (คำตอบ)	ร้อยละ
5	คดีการทุจริตคอร์รัปชัน เช่น การทุจริตของนักการเมืองระดับชาติ ตรวจสอบภาษี เป็นต้น	60	6.47
6	คดีเณรคำ	35	3.77
7	กรณีกลุ่มวัยรุ่นฆ่าร้ายคนพิการจนเสียชีวิต	31	3.34
8	คดีเกี่ยวข้องกับผู้มีอิทธิพล	29	3.13
9	คดีเสียชีวิตของวัยรุ่น	28	3.02
10	คดีการเสียชีวิตของผู้ประท้วง/คดีความขัดแย้งทางการเมือง	26	2.80

เป็นคำถามปลายเปิด นำเสนอความคิดเห็น 10 อันดับ ที่มีร้อยละมากที่สุด (จากความคิดเห็น 21 อันดับ)

จากตารางที่ 51 (1) และ (2) ประชาชนทั่วไปเห็นว่าคดีของกรมสอบสวนคดีพิเศษที่ดำเนินการอยู่มีความชอบธรรมมากที่สุดเป็นอันดับแรก คือ คดีของนางมณฑา หยกรัตน์กาญจนา (หญิงไก่) ร้อยละ 10.38 รองลงมาคือ คดีของวัดพระธรรมกาย (พระธัมมชโย) ร้อยละ 9.62 คดีแซร์ลูโก้ เช่น ยูฟ่า จานดาวเทียม แม่หม้อย โนนท์ท็อปออฟ ตุ๋นคอนเทนเนอร์ เป็นต้น ร้อยละ 8.87 คดีทุจริตโครงการรับจำนำข้าว ร้อยละ 7.55 คดีการปราบปรามยาเสพติด ร้อยละ 6.42 คดีการค้ำมนุษย์ เช่น แรงงานคนต่างด้าว ชาวโรฮิงญา และเด็ก ร้อยละ 5.47 คดีการทุจริตคอร์รัปชัน เช่น การทุจริตของนักการเมืองระดับชาติ ตรวจสอบภาษี เป็นต้น ร้อยละ 5.00 คดีสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ และทรัพย์สินทางปัญญา ร้อยละ 3.49 คดีรถหรู (สมเด็จพระช่วง หลวงพื่อน้ำฝน) ร้อยละ 3.30 และคดีการบุกรุกป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การบุกรุกพื้นที่เขตป่าสงวน การลักลอบทำเหมืองแร่ เป็นต้น ร้อยละ 3.11

คดีที่ประชาชนทั่วไปเห็นว่า เป็นคดีที่กรมสอบสวนคดีพิเศษปฏิบัติงานไม่มีความชอบธรรมมากที่สุดอันดับแรก คือ คดีวัดพระธรรมกาย (พระธัมมชโย) ร้อยละ 16.92 รองลงมาคือ คดีการหายตัวไปของนายสมชาย นีละไพจิตร ร้อยละ 10.67 การเสียชีวิตของเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดพังงาระหว่างการควบคุมของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ร้อยละ 10.34 คดีทุจริตโครงการรับจำนำข้าว ร้อยละ 9.91 คดีการทุจริตคอร์รัปชัน เช่น การทุจริตของนักการเมืองระดับชาติ ตรวจสอบภาษี เป็นต้น ร้อยละ 6.47 คดีเณรคำ ร้อยละ 3.77 กรณีกลุ่มวัยรุ่นฆ่าร้ายคนพิการจนเสียชีวิต ร้อยละ 3.34 คดีเกี่ยวข้องกับผู้มีอิทธิพล ร้อยละ 3.13 คดีเสียชีวิตของวัยรุ่น ร้อยละ 3.02 และคดีการเสียชีวิตของผู้ประท้วง/คดีความขัดแย้งทางการเมือง ร้อยละ 2.80 ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจ และ ความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

ตารางที่ 52 ระดับความพึงพอใจของประชาชนทั่วไปต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

N=1,111

อันดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ภาพรวม		เทียบร้อยละ
			ส่วนเบี่ยงเบน (SD)	แปลค่า	
1	การเผยแพร่ข่าวสารคดีที่อยู่ในความสนใจให้รับรู้อย่างต่อเนื่อง	3.55	0.79	มาก	71.00
2	เจ้าหน้าที่กรมสอบสวนคดีพิเศษมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานคดีพิเศษ	3.55	0.84	มาก	71.00
3	มีช่องทางในการติดตามข้อมูลข่าวสารที่หลากหลาย	3.49	0.81	ปานกลาง	69.80
4	กรมสอบสวนคดีพิเศษ สามารถช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนในคดีพิเศษ	3.49	0.86	ปานกลาง	69.80
5	กรมสอบสวนคดีพิเศษ สร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นในสังคมได้	3.49	0.86	ปานกลาง	69.80
6	กรมสอบสวนคดีพิเศษ มีการดำเนินคดี/ การปฏิบัติงานที่รวดเร็ว	3.47	0.84	ปานกลาง	69.40
7	กรมสอบสวนคดีพิเศษ มีผลการปฏิบัติงานที่มีความซื่อสัตย์ โปร่งใส	3.45	0.82	ปานกลาง	69.00
8	เจ้าหน้าที่กรมสอบสวนคดีพิเศษ/พนักงานสืบสวน มีความซื่อสัตย์ สุจริตในการดำเนินคดี	3.45	0.86	ปานกลาง	69.00
9	มีศูนย์ปฏิบัติการคดีพิเศษภาค 1-9 และ จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้สะดวก	3.37	0.86	ปานกลาง	67.40
10	กรมสอบสวนคดีพิเศษ มีความกล้าดำเนินคดีพิเศษกับกลุ่มการเมือง /กลุ่มผู้มีอิทธิพล	3.27	0.95	ปานกลาง	65.40
	ความพึงพอใจโดยรวม	3.42	0.73	ปานกลาง	68.40

เกณฑ์การแปลค่าดังนี้ ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง น้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง น้อย ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง ปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง มาก และค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง มากที่สุด

จากตารางที่ 52 ระดับความพึงพอใจของประชาชนทั่วไปต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ พบว่า ภาพรวมความพึงพอใจ ประชาชนทั่วไปมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.42

เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า ประชาชนทั่วไปมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 2 ประเด็น คือ การเผยแพร่ข่าวสารคดีที่อยู่ในความสนใจให้รับรู้อย่างต่อเนื่อง และเจ้าหน้าที่กรมสอบสวนคดีพิเศษ มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานคดีพิเศษ ค่าเฉลี่ยเท่ากัน 3.55

ส่วนประเด็นที่ประชาชนทั่วไปมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากัน 3 ประเด็น คือ การมีช่องทางในการติดตามข้อมูลข่าวสารที่หลากหลายกรมสอบสวนคดีพิเศษ สามารถช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนในคดีพิเศษ และกรมสอบสวนคดีพิเศษ สร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นในสังคมได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากัน 3.49 รองลงมาคือ กรมสอบสวนคดีพิเศษ มีการดำเนินคดี/การปฏิบัติงานที่รวดเร็ว ค่าเฉลี่ย 3.47 กรมสอบสวนคดีพิเศษ มีผลการปฏิบัติงานที่มีความซื่อสัตย์ โปร่งใส และเจ้าหน้าที่กรมสอบสวนคดีพิเศษ/พนักงานสืบสวน มีความซื่อสัตย์ สุจริตในการดำเนินคดี ค่าเฉลี่ยเท่ากัน 3.45 มีศูนย์ปฏิบัติการคดีพิเศษภาค 1-9 และจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้สะดวก ค่าเฉลี่ย 3.37 และกรมสอบสวนคดีพิเศษ มีความกล้าดำเนินคดีพิเศษกับกลุ่มการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล ค่าเฉลี่ย 3.27 ตามลำดับ

ตารางที่ 53 ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนทั่วไปต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

N=1,111

อันดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ภาพรวม ส่วนเบี่ยงเบน (SD)	แปลค่า	เทียบ ร้อยละ
1	การใช้ข้อกฎหมายในการดำเนินคดีพิเศษ มีความชัดเจน	3.63	0.74	มาก	72.60
2	ความเชี่ยวชาญด้านกฎหมาย/มาตรการในการปฏิบัติหน้าที่/การดำเนินคดีพิเศษ	3.57	0.84	มาก	71.40
3	ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน/ดำเนินคดีพิเศษของเจ้าหน้าที่	3.52	0.84	มาก	70.40
4	การสืบสวนสอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน มีความเป็นธรรม	3.45	0.85	ปานกลาง	69.00
5	การสืบสวน สอบสวน ดำเนินคดี เป็นไปด้วยความรวดเร็ว	3.45	0.84	ปานกลาง	69.00
6	การสืบสวน สอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน มีความโปร่งใส	3.44	0.78	ปานกลาง	68.80
7	กรมสอบสวนคดีพิเศษสามารถสร้าง ความเป็นธรรมให้กับทุกฝ่ายได้	3.44	0.88	ปานกลาง	68.80
8	มาตรการคุ้มครอง ดูแลความปลอดภัยของ ผู้ถูกกล่าวหา/ผู้ต้องหา	3.42	0.87	ปานกลาง	68.40
9	การใช้อำนาจ หน้าที่ในการปฏิบัติงาน อย่างเคร่งครัด ตรงไปตรงมา	3.40	0.87	ปานกลาง	68.00
10	ความอิสระ เป็นกลางของกรมสอบสวนคดีพิเศษ	3.39	0.85	ปานกลาง	67.80
11	การตอบข้อสงสัย การเปิดเผยข้อมูลที่จำเป็น และความก้าวหน้าของคดี	3.38	0.85	ปานกลาง	67.60
12	การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการรับรู้ ทำความเข้าใจและแสดงความคิดเห็น	3.34	0.88	ปานกลาง	66.80
13	กรมสอบสวนคดีพิเศษปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล	3.24	0.95	ปานกลาง	64.80
	ความเชื่อมั่นโดยรวม	3.40	0.74	ปานกลาง	68.00

เกณฑ์การแปลค่าดังนี้ ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง น้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง น้อย ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง ปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง มาก และค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง มากที่สุด

จากตารางที่ 53 ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนทั่วไปต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ภาพรวมประชาชนทั่วไปมีความเชื่อมั่นโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.40

เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า ประชาชนทั่วไปมีความเชื่อมั่นมาก 3 ประเด็น คือ การใช้ข้อกฎหมายในการดำเนินคดีพิเศษมีความชัดเจน ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3.63 รองลงมาคือ ความเชี่ยวชาญด้านกฎหมาย/มาตรการในการปฏิบัติหน้าที่/การดำเนินคดีพิเศษ ค่าเฉลี่ย 3.57 และความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน/ดำเนินคดีพิเศษของเจ้าหน้าที่ ค่าเฉลี่ย 3.52

ส่วนประเด็นที่ประชาชนทั่วไปมีความเชื่อมั่นในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ การสืบสวน สอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน มีความเป็นธรรม และการสืบสวน สอบสวน ดำเนินคดี เป็นไปด้วยความรวดเร็ว ค่าเฉลี่ยเท่ากัน 3.45 การสืบสวน สอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน มีความโปร่งใส และกรมสอบสวนคดีพิเศษสามารถ สร้างความเป็นธรรมให้กับทุกฝ่ายได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากัน 3.44 มาตรการคุ้มครอง ดูแลความปลอดภัยของผู้ถูกกล่าวหา/ผู้ต้องหา ค่าเฉลี่ย 3.42 การใช้อำนาจ หน้าที่ในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด ตรงไปตรงมา ค่าเฉลี่ย 3.40 ความอิสระ เป็นกลางของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ค่าเฉลี่ย 3.39 การตอบข้อสงสัย การเปิดเผย ข้อมูลที่จำเป็นและความก้าวหน้าของคดี ค่าเฉลี่ย 3.38 การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการรับรู้ ทำความเข้าใจและแสดงความคิดเห็น ค่าเฉลี่ย 3.34 และกรมสอบสวนคดีพิเศษปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล ค่าเฉลี่ย 3.24 ตามลำดับ

ตารางที่ 54 สิ่งที่ประชาชนทั่วไปคิดว่ากรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรดำเนินการพัฒนา/ปรับปรุง

N=1,111

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวน (คำตอบ)	ร้อยละ
1	ความโปร่งใสในการทำงาน/สามารถตรวจสอบได้	193	17.76
2	ดำเนินคดีโดยปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง และกลุ่มผู้มีอิทธิพล/ไม่ตกอยู่ภายใต้อำนาจของผู้มีอิทธิพล นักการเมือง	156	14.35
3	การดำเนินคดี/การปฏิบัติงานให้มีความรวดเร็ว	149	13.71
4	สามารถสร้างความเป็นธรรมให้กับทุกฝ่ายได้ โดยควรดำเนินการ อย่างตรงไปตรงมา	112	10.30
5	ควรมีความยุติธรรมในการทำงาน	78	7.18
6	ควรมีความเป็นกลางในการสอบสวนคดี/ไม่เลือกปฏิบัติ และมีความเสมอภาค	61	5.61
7	ควรมีการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความคืบหน้าของคดีต่าง ๆ	46	4.23
8	ความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่	39	3.59
9	ควรใช้ข้อกฎหมายในการดำเนินคดีพิเศษให้มีความชัดเจนเด็ดขาด	37	3.40
10	ควรสร้างความเชื่อมั่นให้องค์กรมากขึ้น	21	1.93
11	ควรมีช่องทางการร้องเรียน เช่น หมายเลขโทรศัพท์ที่ติดต่อได้ง่าย เพิ่มศูนย์ร้องเรียนให้มากขึ้น ควรมีเทคโนโลยีเข้ามาช่วย	21	1.93

เป็นคำถามปลายเปิด นำเสนอความคิดเห็น 10 อันดับแรกที่มีร้อยละมากที่สุด (จากความคิดเห็น 21 อันดับ)

จากตารางที่ 54 สิ่งที่ประชาชนทั่วไปคิดว่า กรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรดำเนินการพัฒนา/ปรับปรุงอันดับแรก คือ ความโปร่งใสในการทำงาน/สามารถตรวจสอบได้มากที่สุด ร้อยละ 17.76 ดำเนินคดีโดยปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง และกลุ่มผู้มีอิทธิพล/ไม่ตกอยู่ภายใต้อำนาจของผู้มีอิทธิพลนักการเมือง ร้อยละ 14.35 การดำเนินคดี/การปฏิบัติงานให้มีความรวดเร็ว ร้อยละ 13.71 สามารถสร้างความเป็นธรรมให้กับทุกฝ่ายได้ โดยควรดำเนินการอย่างตรงไปตรงมา ร้อยละ 10.30 ควรมีความยุติธรรมในการทำงาน ร้อยละ 7.18 ควรมีความเป็นกลางในการสอบสวนคดี/ไม่เลือกปฏิบัติ/และมีความเสมอภาค ร้อยละ 5.61 ควรมีการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความคืบหน้าของคดีต่าง ๆ ร้อยละ 4.23 ความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ร้อยละ 3.59

ควรใช้ข้อมูลกฎหมายในการดำเนินคดีพิเศษให้มีความชัดเจนเด็ดขาด ร้อยละ 3.40 ควรสร้างความเชื่อมั่นให้องค์กรมากขึ้น และควรมีช่องทางการร้องเรียน เช่น หมายเลขโทรศัพท์ที่ติดต่อได้ง่าย เพิ่มศูนย์ร้องเรียนให้มากขึ้น ควรมีเทคโนโลยีเข้ามาช่วย ร้อยละเท่ากัน 1.93

ตารางที่ 55 เรื่องหรือประเด็นที่ประชาชนทั่วไปต้องการรับรู้จาก กรมสอบสวนคดีพิเศษ

N=1,114

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวน (คำตอบ)	ร้อยละ
1	วัดพระธรรมกาย (พระธัมมชโย)	109	12.82
2	การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และความคืบหน้าของคดีที่อยู่ในความสนใจให้รับรู้อย่างต่อเนื่อง	92	10.82
3	แนวทางการสอบสวนที่มีความโปร่งใส เช่น การค้นหาพยานหลักฐาน เป็นต้น	73	8.59
4	การเปิดเผยข้อมูลในการสอบสวน เช่น บทสรุปที่ชัดเจนของแต่ละคดี ผลการดำเนินคดี เป็นต้น	67	7.88
5	คดีการทุจริตต่าง ๆ เช่น ทางการเมือง หน่วยงานของรัฐ	45	5.29
6	ความชัดเจนกรณีการเสียชีวิตของนายธวัชชัย อนุกุล อดีตเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดพังงา	43	5.06
7	คดีหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ	42	4.94
8	แนวทางหรือกระบวนการที่จะแสดงถึงการให้ความเป็นธรรมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องคดี	36	4.24
9	เรื่องของกรมสอบสวนคดีพิเศษ เช่น การบริการ, ระบบการทำงาน และผลการดำเนินงาน เป็นต้น	34	4.00
10	คดีทุจริตโครงการรับจำนำข้าว	31	3.65

เป็นคำถามปลายเปิด นำเสนอความคิดเห็น 10 อันดับแรกที่มีร้อยละมากที่สุด (จากความคิดเห็น 17 อันดับ)

จากตารางที่ 55 เรื่องหรือประเด็นที่ประชาชนทั่วไปต้องการรับรู้จากกรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นอันดับแรก คือ วัดพระธรรมกาย (พระธัมมชโย) มากที่สุด ร้อยละ 12.82 รองลงมาคือ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และความคืบหน้าของคดีที่อยู่ในความสนใจให้รับรู้อย่างต่อเนื่อง ร้อยละ

10.82 แนวทางการสอบสวนที่มีความโปร่งใส เช่น การค้นหาพยานหลักฐาน เป็นต้น ร้อยละ 8.59 การเปิดเผยข้อมูลในการสอบสวน เช่น บทสรุปที่ชัดเจนของแต่ละคดี ผลการดำเนินคดี เป็นต้น ร้อยละ 7.88 คดีการทุจริตต่าง ๆ เช่น ทางการเมือง หน่วยงานของรัฐ ร้อยละ 5.29 ความชัดเจนกรณีการเสียชีวิตของนายธวัชชัย อนุกุล อดีตเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดพังงา ร้อยละ 5.06 คดีหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ ร้อยละ 4.94 แนวทางหรือกระบวนการที่จะแสดงถึงการให้ความเป็นธรรมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องคดี ร้อยละ 4.24 เรื่องของกรมสอบสวนคดีพิเศษ เช่น การบริการระบบการทำงาน และผลการดำเนินงาน เป็นต้น ร้อยละ 4.00 และคดีทุจริตโครงการจำนำข้าว ร้อยละ 3.65 ตามลำดับ

(4.1.6) ตารางผลการสำรวจความเชื่อมั่นของ หน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง

จากการสำรวจความเชื่อมั่นของ หน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลกับหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) เครือข่ายภาคประชาชน และ สื่อมวลชน โดยวิธีการสัมภาษณ์ความคิดเห็นแบบตัวต่อตัว (Face-to-Face) ทั้งในกรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และต่างจังหวัด จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 1,327 คน รายละเอียดดังตารางผลการสำรวจดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 56 ข้อมูลทั่วไปของหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง จำนวน 1,327 ตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน (คน)	ร้อยละ
สถานภาพ	เครือข่ายภาคประชาชน	644	48.53
	ภาครัฐ	565	42.58
	ภาคเอกชน	64	4.82
	องค์กรเพื่อสังคม	33	2.49
	สื่อมวลชน	21	1.58
	รวม	1,327	100.00
เพศ	ชาย	681	51.32
	หญิง	646	48.68
	รวม	1,327	100.00
อายุ	21-30 ปี	252	18.99
	31-40 ปี	315	23.74
	41-50 ปี	251	18.91
	51-60 ปี	266	20.05
	มากกว่า 60 ปี	225	16.96
	ไม่แสดงความคิดเห็น	18	1.35
	รวม	1,327	100.00

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน (คน)	ร้อยละ
การศึกษา	ประถมศึกษา	133	10.02
	มัธยมศึกษา	265	19.97
	อนุปริญญา/เทียบเท่า	154	11.61
	ปริญญาตรี	568	42.80
	ปริญญาโท	144	10.85
	สูงกว่าปริญญาโท	7	0.53
	ไม่แสดงความคิดเห็น	56	4.22
	รวม	1,327	100.00
การเข้าร่วมกิจกรรมเครือข่ายภาคประชาชน			
	เคยเข้าร่วม	426	32.10
	ไม่เคยเข้าร่วม	901	67.90
	รวม	1,327	100.00

จากตารางที่ 56 กลุ่มหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 1,327 ตัวอย่าง โดยจำแนกเป็นเครือข่ายภาคประชาชน ร้อยละ 48.53 หน่วยงานภาครัฐ ร้อยละ 42.58 ภาคเอกชน ร้อยละ 4.82 องค์กรเพื่อสังคม ร้อยละ 2.49 และสื่อมวลชน ร้อยละ 1.58 ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 51.32 เพศหญิง ร้อยละ 48.68 อายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 23.74 อายุระหว่าง 51-60 ปี ร้อยละ 20.05 และอายุระหว่าง 21-30 ปี ร้อยละ 18.99 ระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด ร้อยละ 42.80 รองลงมาคือ มัธยมศึกษา ร้อยละ 19.97 อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ร้อยละ 11.61 และมีกลุ่มตัวอย่างที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมเครือข่ายภาคประชาชนของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ร้อยละ 32.10 ไม่เคยเข้าร่วม ร้อยละ 67.90

ส่วนที่ 2 การรับรู้และความเข้าใจต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ

ตารางที่ 57 ช่องทางที่ทำให้ หน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง รู้จักกรมสอบสวนคดีพิเศษ

N=1,327 คน

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวน (คำตอบ)	ร้อยละ
	รู้จัก	1,314	99.02
1	โทรทัศน์	1,069	26.00
2	หนังสือพิมพ์	583	14.18
3	อินเทอร์เน็ต/เว็บไซต์	505	12.28
4	สื่อสังคมออนไลน์	496	12.07
5	อบรม/สัมมนา	431	10.48
6	วิทยุ	242	5.89
7	เจ้าหน้าที่รัฐ/ตำรวจ	227	5.52
8	นิตยสาร/วารสาร	186	4.52
9	ผู้นำชุมชน	135	3.28
10	เพื่อน/ญาติ/คนในครอบครัว	133	3.24
11	การเข้าร่วมกิจกรรม/แถลงข่าว/ประเด็นที่ติดตาม	101	2.46
12	ศูนย์รับเรื่องร้องเรียน	3	0.07
	ไม่รู้จัก	13	0.98

เป็นคำถามที่สามารถตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

จากตารางที่ 57 กลุ่มหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง รู้จักกรมสอบสวนคดีพิเศษ ร้อยละ 99.02 และไม่รู้จักร้อยละ 0.98 โดยกลุ่มตัวอย่างที่รู้จักกรมสอบสวนคดีพิเศษ รู้จักผ่านช่องทางสื่อโทรทัศน์มากที่สุด ร้อยละ 26.00 รองลงมาคือ สื่อหนังสือพิมพ์ ร้อยละ 14.18 อินเทอร์เน็ต/เว็บไซต์ ร้อยละ 12.28 สื่อสังคมออนไลน์ ร้อยละ 12.07 การอบรม/สัมมนา ร้อยละ 10.48 วิทยุ ร้อยละ 5.89 เจ้าหน้าที่รัฐ/ตำรวจ ร้อยละ 5.52 นิตยสาร/วารสาร ร้อยละ 4.52 ผู้นำชุมชน ร้อยละ 3.28 เพื่อน/ญาติ/คนในครอบครัว ร้อยละ 3.27 การเข้าร่วมกิจกรรม/การแถลงข่าว/ประเด็นที่ติดตาม ร้อยละ 2.46 และศูนย์รับเรื่องร้องเรียน ร้อยละ 0.07 ตามลำดับ

ตารางที่ 58 การรู้จักบทบาทหน้าที่กรมสอบสวนคดีพิเศษของหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง

N=1,327 คน

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวน (คำตอบ)	ร้อยละ
1	รู้จัก	1,272	95.86
	บทบาทหน้าที่ที่รับรู้ คือ		
	สืบสวนสอบสวนเฉพาะอาชญากรรมพิเศษ หรือ คดีพิเศษ ที่มีความซับซ้อน	794	22.28
	รับแจ้ง ร้องทุกข์ คดีที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนและผู้ร้องทุกข์ กล่าวโทษ ผู้เสียหายจำนวนมาก เช่น แชร่ลูกโซ่ ผู้มีอิทธิพล ฯลฯ	786	22.05
	เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม	720	20.20
	ป้องกันปราบปรามและควบคุมอาชญากรรมที่มีผลกระทบร้ายแรง ต่อเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	546	15.32
	ป้องกันปราบปราม การขนส่งสินค้าที่ละเมิดลิขสิทธิ์และทรัพย์สิน ทางปัญญา หรือหลบเลี่ยงเสียภาษีอากร	466	13.08
	ประสานส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการป้องกัน ปราบปรามและควบคุมอาชญากรรม ทั้งภายในและต่างประเทศ	252	7.07
2	ไม่รู้จัก	55	4.14
	รวม	1,327	100.00

จากตาราง 58 การรู้จักบทบาทหน้าที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ภาพรวมพบว่า กลุ่มหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องรับรู้บทบาทหน้าที่มากถึงร้อยละ 95.86 และไม่รับรู้บทบาทหน้าที่ ร้อยละ 4.14 โดยบทบาทหน้าที่ที่กลุ่มหน่วยงานภาครัฐที่ไม่เกี่ยวข้องระบุว่ารับรู้มากที่สุด คือ สืบสวนสอบสวนเฉพาะอาชญากรรมพิเศษ หรือคดีพิเศษที่มีความซับซ้อน ร้อยละ 22.28 รองลงมาคือ รับแจ้ง ร้องทุกข์ คดีที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนและผู้ร้องทุกข์ กล่าวโทษ ผู้เสียหายจำนวนมาก เช่น แชร่ลูกโซ่ ผู้มีอิทธิพล ฯลฯ ร้อยละ 22.05 เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม ร้อยละ 20.20 ป้องกันปราบปรามและควบคุมอาชญากรรมที่มีผลกระทบร้ายแรงต่อเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ร้อยละ 15.32 ป้องกันปราบปราม การขนส่งสินค้าที่ละเมิดลิขสิทธิ์และทรัพย์สินทางปัญญา หรือหลบเลี่ยงเสียภาษีอากร ร้อยละ 13.08 และประสานส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการป้องกันปราบปรามและควบคุมอาชญากรรม ทั้งภายในและต่างประเทศ ร้อยละ 7.07 ตามลำดับ

ตารางที่ 59 เรื่อง/ประเด็นข่าวที่ทำให้หน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง รู้จักกรมสอบสวนคดีพิเศษ

N=1,314 คน

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวนคำตอบ	ร้อยละ
		(1,337)	
1	คดีวัดพระธรรมกาย (พระธัมมชโย)	296	22.14
2	คดีแชร์ลูกโซ่ เช่น ยูฟัน จานดาวเทียม แม่หม้อย โนนท้อป้อฟ	112	8.38
3	คดีทุจริตโครงการรับจำนำข้าว	91	6.81
4	อดีตเจ้าพนักงานที่ดินพังงาเสียชีวิตระหว่างการควบคุม ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ	83	6.21
5	คดีเกี่ยวกับป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การบุกรุกพื้นที่ เขตป่าสงวน การลักลอบทำเหมืองแร่	63	4.71
6	คดีการทุจริตคอร์รัปชัน เช่น การทุจริตของนักการเมือง ระดับชาติ การยึดทรัพย์ ตรวจสอบภาษี เป็นต้น	51	3.81
7	คดีนายธาริต เพ็งดิษฐ์ อดีตอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ กรณีร่ำรวยผิดปกติ	50	3.74
8	คดีการปราบปรามยาเสพติด	46	3.44
9	คดีเกี่ยวข้องกับผู้มีอิทธิพล	46	3.44
10	คดีพิเศษเฉพาะกิจที่มีความซับซ้อน คดีที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม	44	3.29
	ฯลฯ		

เป็นคำถามปลายเปิด นำเสนอความคิดเห็น 10 อันดับแรกที่มีร้อยละมากที่สุด

จากตารางที่ 59 เรื่องหรือประเด็นข่าว ที่ทำให้กลุ่มหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง รู้จักกรมสอบสวนคดีพิเศษมากที่สุด คือ คดีวัดพระธรรมกาย (วัดพระธัมมชโย) ร้อยละ 22.14 รองลงมา คือ คดีแชร์ลูกโซ่ เช่น ยูฟัน จานดาวเทียม แม่หม้อย โนนท้อป้อฟ ร้อยละ 8.38 คดีทุจริตโครงการรับจำนำข้าว ร้อยละ 6.81 อดีตเจ้าพนักงานที่ดินพังงาเสียชีวิตระหว่างการควบคุมของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ร้อยละ 6.21 คดีเกี่ยวกับป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การบุกรุกพื้นที่เขตป่าสงวน การลักลอบทำเหมืองแร่ ร้อยละ 4.71 คดีการทุจริตคอร์รัปชัน เช่น การทุจริตของนักการเมืองระดับชาติ การยึดทรัพย์ ตรวจสอบภาษี เป็นต้น ร้อยละ 3.81 คดีนายธาริต เพ็งดิษฐ์ อดีตอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ กรณีร่ำรวยผิดปกติ ร้อยละ 3.74 คดีการปราบปรามยาเสพติด และคดีเกี่ยวข้องกับผู้มีอิทธิพล ร้อยละเท่ากัน 3.44 และคดีพิเศษเฉพาะกิจที่มีความซับซ้อน คดีที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม ร้อยละ 3.29

ตารางที่ 60 สิ่งที่หน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง นึกถึง เมื่อกล่าวถึง “กรมสอบสวนคดีพิเศษ”

N=1,327 คน

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	ความยุติธรรม	433	32.63
2	ความโปร่งใส	273	20.57
3	ความเป็นธรรม	272	20.50
4	ความเป็นอิสระ	165	12.43
5	ความรวดเร็ว	124	9.34
	อื่น ๆ	13	0.98
	ไม่แสดงความคิดเห็น	47	3.55
	รวม	1,327	100.00

ตารางที่ 61 สิ่งที่หน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง นึกถึง เมื่อกล่าวถึง “กรมสอบสวนคดีพิเศษ”

จำแนกตามประเภทกลุ่มตัวอย่าง

อันดับ	ความคิดเห็น	ประเภท				
		ภาครัฐ	ภาคเอกชน	องค์กรพัฒนา	สื่อมวลชน	เครือข่าย
1	ความยุติธรรม	36.64	34.38	51.52	28.57	28.11
2	ความเป็นธรรม	12.92	18.75	15.15	28.57	27.48
3	ความโปร่งใส	26.02	14.06	24.24	14.29	16.30
4	ความเป็นอิสระ	13.10	20.31	9.09	4.76	11.49
5	ความรวดเร็ว	7.79	9.38	-	9.52	11.18
	อื่น ๆ	2.48	1.56	-	4.76	4.81
	ไม่แสดงความคิดเห็น	1.05	1.56	-	9.53	0.63
	รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

จากตารางที่ 60 และ 61 สิ่งที่ถูกกลุ่มหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง นึกถึงกรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นอันดับแรก คือ ความยุติธรรมมากที่สุด ร้อยละ 32.63 รองลงมาคือ ความโปร่งใส ร้อยละ 20.57 ความเป็นธรรม ร้อยละ 20.50 ความเป็นอิสระ ร้อยละ 12.43 และความรวดเร็ว ร้อยละ 9.34 ตามลำดับ

เมื่อจำแนกตามประเภทของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มที่เป็นภาครัฐ องค์กรพัฒนาภาคเอกชน นึกถึงความยุติธรรม เป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ และความเป็นธรรม กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในภาคเอกชนนึกถึงความยุติธรรมเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ความเป็นอิสระ ความเป็นธรรมและความโปร่งใส สื่อมวลชนนึกถึง ความยุติธรรมและความเป็นธรรมเป็นอันดับแรก เท่ากัน รองลงมาคือ ความโปร่งใส และความรวดเร็ว ส่วนเครือข่ายภาคประชาชนนึกถึงความยุติธรรม เป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ความเป็นธรรม ความโปร่งใส และความเป็นอิสระ ตามลำดับ

ตารางที่ 62 ปัจจัยที่ทำให้หน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง “เชื่อมั่น” ต่อการดำเนินงาน ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

N=1,314 คน

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวน (คำตอบ)	ร้อยละ
1	องค์กรมีความน่าเชื่อถือ	1,494	17.14
2	ความอิสระในการดำเนินคดี	1,071	12.29
3	ความซื่อสัตย์ โปร่งใสในการดำเนินคดี	912	10.46
4	ผลงาน/ผลการดำเนินคดีเป็นที่ยอมรับของสังคม	832	9.55
5	ความรวดเร็วในการดำเนินคดี	785	9.01
6	มีกฎหมาย/มาตรการดำเนินคดีโดยเฉพาะ	767	8.80
7	องค์กรมีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานสากล	747	8.57
8	การบังคับใช้กฎหมายด้วยความเป็นธรรม	670	7.69
9	ช่องทางการร้องเรียน/ติดตามคดี	492	5.65
10	บุคลากร/เจ้าหน้าที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในกฎหมาย	484	5.55
11	ความเป็นกลางขององค์กร	461	5.29

เป็นคำตอบแบบให้เรียงลำดับ

จากตารางที่ 62 ปัจจัยที่ทำให้กลุ่มหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง “เชื่อมั่น” ต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษมากที่สุดเป็นอันดับแรก คือ องค์กรมีความน่าเชื่อถือ ร้อยละ 17.14 รองลงมาคือ ความอิสระในการดำเนินคดี ร้อยละ 12.29 ความซื่อสัตย์โปร่งใสในการดำเนินคดี ร้อยละ 10.46 ผลงาน/ผลการดำเนินคดีเป็นที่ยอมรับของสังคม ร้อยละ 9.55 และความรวดเร็วในการดำเนินคดี ร้อยละ 9.01 ตามลำดับ

ตารางที่ 63 ปัจจัยที่ทำให้หน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง “ไม่เชื่อมั่น” ต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวน (คำตอบ)	ร้อยละ
1	การแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล	1,970	24.68
2	ความล่าช้าในการดำเนินคดี	1,171	14.67
3	การเลือกปฏิบัติ/ไม่มีความเสมอภาคในการดำเนินงาน	1,066	13.35
4	ขาดความซื่อสัตย์ โปร่งใสในการดำเนินคดี	925	11.59
5	ขาดอิสระในการดำเนินคดี	830	10.40
6	ขาดช่องทางการตรวจสอบการดำเนินคดี	662	8.29
7	การบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เป็นธรรม	578	7.24
8	ไม่มีกฎหมาย/มาตรการดำเนินคดีโดยเฉพาะ	435	5.45
9	บุคลากร/เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในกฎหมาย	330	4.13
	ไม่แสดงความคิดเห็น	16	0.20

จากตารางที่ 63 ปัจจัยที่ทำให้กลุ่มหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง “ไม่เชื่อมั่น” ต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษมากที่สุด คือ การแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล ร้อยละ 24.68 รองลงมาคือ ความล่าช้าในการดำเนินคดี ร้อยละ 14.67 การเลือกปฏิบัติ/ไม่มีความเสมอภาคในการดำเนินงาน ร้อยละ 13.35 ขาดความซื่อสัตย์ โปร่งใสในการดำเนินคดี ร้อยละ 11.59 ขาดอิสระในการดำเนินคดี ร้อยละ 10.40 และขาดช่องทางการตรวจสอบการดำเนินคดี ร้อยละ 8.29 ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจ และความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

ตารางที่ 64 ระดับความพึงพอใจของหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

N=1,327

อันดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ภาพรวม		
			ส่วนเบี่ยงเบน (SD)	แปลค่า	เทียบร้อยละ
1	เจ้าหน้าที่กรมสอบสวนคดีพิเศษมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานคดีพิเศษ	3.69	0.74	มาก	73.80
2	กรมสอบสวนคดีพิเศษ สามารถช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนในคดีพิเศษ	3.64	0.83	มาก	72.80
3	กรมสอบสวนคดีพิเศษสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นในสังคมได้	3.60	0.82	มาก	72.00
4	กรมสอบสวนคดีพิเศษ มีผลการปฏิบัติงานที่มีความซื่อสัตย์ โปร่งใส	3.56	0.84	มาก	71.20
5	กรมสอบสวนคดีพิเศษ มีความกล้าดำเนินคดีพิเศษกับกลุ่มการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล	3.51	1.01	มาก	70.20
6	เจ้าหน้าที่กรมสอบสวนคดีพิเศษ/พนักงานสืบสวน มีความซื่อสัตย์ สุจริตในการดำเนินคดี	3.50	0.82	ปานกลาง	70.00
7	การเผยแพร่ข่าวสารคดีที่อยู่ในความสนใจให้รับรู้อย่างต่อเนื่อง	3.46	0.80	ปานกลาง	69.20
8	กรมสอบสวนคดีพิเศษ มีการดำเนินคดี/การปฏิบัติงานที่รวดเร็ว	3.44	0.79	ปานกลาง	68.80
9	มีช่องทางในการติดตามข้อมูลข่าวสารที่หลากหลาย	3.42	0.83	ปานกลาง	68.40
10	มีศูนย์ปฏิบัติการคดีพิเศษภาค 1-9 และจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้สะดวก	3.39	0.83	ปานกลาง	67.80
	ความพึงพอใจโดยรวม	3.54	0.75	มาก	70.80

จากตารางที่ 65 ระดับความพึงพอใจของกลุ่มหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ภาพรวมพบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ค่าเฉลี่ย 3.54

เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า กลุ่มหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 5 ประเด็น เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ เจ้าหน้าที่กรมสอบสวนคดีพิเศษ มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานคดีพิเศษ ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3.69 รองลงมาคือ กรมสอบสวนคดีพิเศษ สามารถช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนในคดีพิเศษ ค่าเฉลี่ย 3.64 กรมสอบสวนคดีพิเศษ สร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นในสังคมได้ ค่าเฉลี่ย 3.60 กรมสอบสวนคดีพิเศษมีผลการปฏิบัติงานที่มีความซื่อสัตย์ โปร่งใส ค่าเฉลี่ย 3.56 และกรมสอบสวนคดีพิเศษมีความกล้าดำเนินคดีพิเศษกับกลุ่มการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล ค่าเฉลี่ย 3.51

ส่วนประเด็นที่กลุ่มหน่วยงานภาครัฐที่ไม่เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง คือ เจ้าหน้าที่กรมสอบสวนคดีพิเศษ/พนักงานสืบสวนมีความซื่อสัตย์ สุจริตในการดำเนินคดี ค่าเฉลี่ย 3.50 รองลงมาคือ การเผยแพร่ข่าวสารคดีที่อยู่ในความสนใจให้รับรู้อย่างต่อเนื่อง ค่าเฉลี่ย 3.46 กรมสอบสวนคดีพิเศษ มีการดำเนินคดี/การปฏิบัติงานที่รวดเร็ว ค่าเฉลี่ย 3.44 มีช่องทางในการติดตามข้อมูลข่าวสารที่หลากหลาย ค่าเฉลี่ย 3.42 การมีศูนย์ปฏิบัติการคดีพิเศษภาค 1-9 และจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้สะดวก ค่าเฉลี่ย 3.39 ตามลำดับ

ตารางที่ 66 ระดับความเชื่อมั่นของหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องต่อการดำเนินงาน
ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

N=1,327

อันดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ภาพรวม		เทียบร้อยละ
			ส่วนเบี่ยงเบน (SD)	แปลค่า	
1	ความเชี่ยวชาญด้านกฎหมาย/มาตรการในการปฏิบัติหน้าที่/การดำเนินคดีพิเศษ	3.71	0.77	มาก	74.20
2	การใช้ข้อกฎหมายในการดำเนินคดีพิเศษมีความชัดเจน	3.68	0.75	มาก	73.60
3	การสืบสวนสอบสวน ค้นหาพยานหลักฐานมีความโปร่งใส	3.62	0.80	มาก	72.40
4	การสืบสวนสอบสวน ค้นหาพยานหลักฐานมีความเป็นธรรม	3.59	0.77	มาก	71.80
5	ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน/ดำเนินคดีพิเศษของเจ้าหน้าที่	3.58	0.75	มาก	71.60
6	กรมสอบสวนคดีพิเศษสามารถสร้างความเป็นธรรมให้กับทุกฝ่ายได้	3.55	0.85	มาก	71.00
7	การใช้อำนาจ หน้าที่ในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด ตรงไปตรงมา	3.52	0.82	มาก	70.40
8	ความอิสระ เป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ	3.48	0.81	ปานกลาง	69.60
9	การสืบสวนสอบสวน ดำเนินคดีเป็นไปด้วยความรวดเร็ว	3.44	0.79	ปานกลาง	68.80
10	การตอบข้อสงสัย การเปิดเผยข้อมูลที่จำเป็นและความก้าวหน้าของคดี	3.35	0.77	ปานกลาง	67.00
11	การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการรับรู้และแสดงความคิดเห็น	3.31	0.88	ปานกลาง	66.20
12	กรมสอบสวนคดีพิเศษปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล	3.21	0.97	ปานกลาง	64.20
	ความเชื่อมั่นโดยรวม	3.52	0.73	มาก	70.40

ตารางที่ 67 ระดับความเชื่อมั่นของหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องต่อการดำเนินงาน
ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ จำแนกตามประเภทกลุ่มตัวอย่าง

หน่วย : ค่าเฉลี่ยเต็ม 5

อันดับ	ประเด็น	ประเภทกลุ่มตัวอย่าง				
		ภาครัฐ	ภาคเอกชน	องค์กรพัฒนาเอกชน	สื่อมวลชน	เครือข่ายภาคประชาชน
1	ความเชี่ยวชาญด้านกฎหมาย/มาตรการในการปฏิบัติหน้าที่/การดำเนินคดีพิเศษ	3.57 ²	3.72 ¹	3.79	3.67	3.84 ¹
2	การใช้ข้อมูลกฎหมายในการดำเนินคดีพิเศษมีความชัดเจน	3.59 ¹	3.63 ³	4.06 ¹	3.86 ¹	3.75 ²
3	การสืบสวน สอบสวน ค้นหาพยานหลักฐานมีความโปร่งใส	3.47	3.59	3.82 ³	3.71 ³	3.74 ³
4	การสืบสวน สอบสวน ค้นหาพยานหลักฐานมีความเป็นธรรม	3.45	3.70 ²	3.88 ²	3.76 ²	3.69
5	ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน/ดำเนินคดีพิเศษของเจ้าหน้าที่	3.49 ³	3.63 ³	3.82	3.50	3.65
6	กรมสอบสวนคดีพิเศษสามารถสร้างความเป็นธรรมให้กับทุกฝ่ายได้	3.43	3.56	3.73	3.48	3.65
7	การใช้อำนาจ หน้าที่ในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด ตรงไปตรงมา	3.42	3.47	3.79	3.57	3.60
8	ความเป็นอิสระ เป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ของ กรมสอบสวนคดีพิเศษ	3.43	3.52	3.70	3.24	3.52
9	การสืบสวนสอบสวน ดำเนินคดีเป็นไปด้วยความรวดเร็ว	3.46	3.50	3.66	3.38	3.41
10	การตอบข้อสงสัย การเปิดเผยข้อมูลที่เป็น และความก้าวหน้าของคดี	3.36	3.38	3.73	3.33	3.32
11	การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการรับรู้ และแสดงความคิดเห็น	3.36	3.30	3.64	3.19	3.26
12	กรมสอบสวนคดีพิเศษปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล	3.20	3.09	3.45	3.24	3.21
	ความเชื่อมั่นโดยรวม	3.43	3.55	3.76	3.48	3.59

จากตารางที่ 66 และ 67 ระดับความเชื่อมั่นของกลุ่มหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ภาพรวม มีความเชื่อมั่นอยู่ที่ระดับเชื่อมั่นมาก ค่าเฉลี่ย 3.52

เมื่อจำแนกรายประเด็นพบว่า กลุ่มหน่วยงานภาครัฐที่ไม่เกี่ยวข้องมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับเชื่อมั่นมาก 7 ประเด็น เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ความเชี่ยวชาญด้านกฎหมาย/มาตรการในการปฏิบัติหน้าที่/การดำเนินคดีพิเศษ ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3.71 รองลงมาคือการใช้ช้อกกฎหมายในการดำเนินคดีพิเศษมีความชัดเจน ค่าเฉลี่ย 3.68 การสืบสวนสอบสวน ค้นหาพยาน หลักฐานมีความโปร่งใส ค่าเฉลี่ย 3.62 การสืบสวนสอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน มีความเป็นธรรม ค่าเฉลี่ย 3.59 ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน/ดำเนินคดีพิเศษของเจ้าหน้าที่ ค่าเฉลี่ย 3.58 กรมสอบสวนคดีพิเศษสามารถสร้างความเป็นธรรมให้กับทุกฝ่ายได้ ค่าเฉลี่ย 3.55 และ การใช้อำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด ตรงไปตรงมา ค่าเฉลี่ย 3.52

ส่วนประเด็นที่มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับปานกลางคือ ความอิสระเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ค่าเฉลี่ย 3.48 ประเด็นการสืบสวนสอบสวน ดำเนินคดีเป็นไปด้วยความรวดเร็ว ค่าเฉลี่ย 3.44 การตอบข้อสงสัย การเปิดเผยข้อมูลที่จำเป็น และความก้าวหน้าของคดี ค่าเฉลี่ย 3.35 การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการรับรู้และแสดงความคิดเห็น ค่าเฉลี่ย 3.31 และกรมสอบสวนคดีพิเศษปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล ค่าเฉลี่ย 3.21

เมื่อจำแนกตามประเภทกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อมั่นโดยรวมต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ อยู่ระหว่างเชื่อมั่นปานกลางถึงมาก ค่าเฉลี่ย 3.43-3.76 โดยกลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชน มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3.76 รองลงมาคือ กลุ่มเครือข่ายภาคประชาชน ค่าเฉลี่ย 3.59 กลุ่มภาคเอกชน ค่าเฉลี่ย 3.55 กลุ่มสื่อมวลชน ค่าเฉลี่ย 3.48 และกลุ่มภาครัฐ มีค่าเฉลี่ย 3.43

และเมื่อพิจารณารายประเด็นระดับความเชื่อมั่นแต่ละกลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษใน 3 อันดับแรกที่ค่อนข้างแตกต่างกัน กล่าวคือ กลุ่มภาครัฐ มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับมาก ในประเด็นการใช้ช้อกกฎหมายในการดำเนินคดีพิเศษ มีความชัดเจน ค่าเฉลี่ย 3.59 รองลงมาคือ ความเชี่ยวชาญด้านกฎหมาย/มาตรการในการปฏิบัติหน้าที่/การดำเนินคดีพิเศษ ค่าเฉลี่ย 3.57 และความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน/ดำเนินคดีพิเศษของเจ้าหน้าที่ที่มีความเชื่อมั่นปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.49 กลุ่มภาคเอกชน มีความเชื่อมั่นในประเด็นความเชี่ยวชาญด้านกฎหมาย/มาตรการในการปฏิบัติหน้าที่/การดำเนินคดีพิเศษ ค่าเฉลี่ย 3.72 รองลงมาคือ การสืบสวนสอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน มีความเป็นธรรม ค่าเฉลี่ย 3.70 และ การใช้

ข้อกฎหมายในการดำเนินคดีพิเศษมีความชัดเจน และ ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน/ ดำเนินคดีพิเศษของเจ้าหน้าที่ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 กลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชนและสื่อมวลชน มีความเชื่อมั่นสอดคล้องกันในประเด็น การใช้ข้อกฎหมายในการดำเนินคดีพิเศษมีความชัดเจน ค่าเฉลี่ย 4.06 และ 3.86 รองลงมาคือ การสืบสวนสอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน มีความเป็นธรรม ค่าเฉลี่ย 3.88 และ 3.76 และการสืบสวนสอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน มีความโปร่งใส ค่าเฉลี่ย 3.82 และ 3.71 ตามลำดับ ส่วนเครือข่ายภาคประชาชน มีความเชื่อมั่นในประเด็นความเชี่ยวชาญ ด้านกฎหมาย/มาตรการในการปฏิบัติหน้าที่/การดำเนินคดีพิเศษ ค่าเฉลี่ย 3.84 การใช้ข้อกฎหมาย ในการดำเนินคดีพิเศษมีความชัดเจน ค่าเฉลี่ย 3.75 และการสืบสวนสอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน มีความโปร่งใส ค่าเฉลี่ย 3.74 ตามลำดับ

ตารางที่ 68 เรื่องที่กรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรดำเนินการพัฒนา/ปรับปรุง การดำเนินงาน

N=1,327

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวน (1,014 คำตอบ)	ร้อยละ
1	การดำเนินคดีโดยปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง และ กลุ่มผู้มีอิทธิพล/ไม่ตกอยู่ภายใต้อำนาจของผู้มีอิทธิพล นักการเมือง	144	14.20
2	การดำเนินคดี/การปฏิบัติงานให้มีความรวดเร็ว	129	12.72
3	ความโปร่งใสในการทำงานต้องตรวจสอบได้	127	12.52
4	กรมสอบสวนคดีพิเศษสามารถสร้างความเป็นธรรมให้กับทุกฝ่ายได้	70	6.90
5	การให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความคืบหน้าของคดีต่าง ๆ	62	6.11
6	ความยุติธรรมในการทำงาน	55	5.42
7	ความเป็นกลางในการสอบสวนคดี/ไม่เลือกปฏิบัติ/ความเสมอภาค	49	4.83
8	ความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่	46	4.54
9	ความอิสระในการทำงาน	36	3.55
10	การมีส่วนร่วมของประชาชน	28	2.76

คำถามปลายเปิด นำเสนอเฉพาะ 10 อันดับแรกที่มีร้อยละมากที่สุด

จากตารางที่ 68 สิ่งที่ถูกกลุ่มหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง เห็นว่า กรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรดำเนินการพัฒนา/ปรับปรุงการดำเนินงานเป็นอันดับแรก คือ การดำเนินคดีโดยปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง และกลุ่มผู้มีอิทธิพล/ไม่ตกอยู่ภายใต้อำนาจของผู้มีอิทธิพล นักการเมือง ร้อยละ 14.20 รองลงมาคือ การดำเนินคดี/การปฏิบัติงานให้มีความรวดเร็ว ร้อยละ 12.72 ความโปร่งใสในการทำงานต้องตรวจสอบได้ ร้อยละ 12.52 กรมสอบสวนคดีพิเศษสามารถสร้างความเป็นธรรมให้กับทุกฝ่ายได้ ร้อยละ 6.90 การให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความคืบหน้าของคดีต่าง ๆ ร้อยละ 6.11 ความยุติธรรมในการทำงาน ร้อยละ 5.42 ความเป็นกลางในการสอบสวนคดี/ไม่เลือกปฏิบัติ/ความเสมอภาค ร้อยละ 4.83 ความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ร้อยละ 4.54 ความอิสระในการทำงาน ร้อยละ 3.55 และการมีส่วนร่วมของประชาชน ร้อยละ 2.76 ตามลำดับ

ตารางที่ 69 เรื่องหรือประเด็นที่หน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องต้องการรับรู้จากกรมสอบสวนคดีพิเศษ

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวน (698คำตอบ)	ร้อยละ
1	การเผยแพร่ข่าวสาร และ ความคืบหน้าของคดีที่อยู่ในความสนใจให้รับรู้อย่างต่อเนื่อง	141	20.20
2	คดีวัดพระธรรมกาย (พระธัมมชโย)	87	12.46
3	การเปิดเผยข้อมูลในการสอบสวน เช่น บทสรุปที่ชัดเจนของแต่ละคดี และผลการดำเนินคดี เป็นต้น	57	8.17
4	คดีการทุจริตต่าง ๆ เช่น ทางการเมือง หน่วยงานของรัฐ	51	7.31
5	การสอบสวนที่มีความโปร่งใส และมีความชัดเจน เช่น การค้นหาพยานหลักฐาน การสืบสวนสอบสวน เป็นต้น	34	4.87
6	คดีหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ	31	4.44
7	แนวทางการให้ความเป็นธรรมให้กับทุกฝ่าย เมื่อมีคดีเกิดขึ้น	27	3.87
8	ความคืบหน้ากรณีการเสียชีวิตของอดีตพนักงานที่ดินจังหวัดพังงาระหว่างการควบคุมของกรมสอบสวนคดีพิเศษ	26	3.72
9	ขั้นตอนกระบวนการในการตรวจสอบในแต่ละคดี	22	3.15
10	เรื่องของกรมสอบสวนคดีพิเศษ เช่น การบริการ ระบบการทำงาน และผลการดำเนินงาน เป็นต้น	21	3.01

คำถามปลายเปิด นำเสนอเฉพาะ 10 อันดับแรกที่มีร้อยละมากที่สุด

จากตารางที่ 69 เรื่องหรือประเด็นที่หน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องต้องการรับรู้จากกรมสอบสวนคดีพิเศษ เป็นอันดับแรก คือ การเผยแพร่ข่าวสาร และ ความคืบหน้าของคดีที่อยู่ในความสนใจให้รับรู้อย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 20.20 คดีวัดพระธรรมกาย (พระธัมมชโย) ร้อยละ 12.46 การเปิดเผยข้อมูลในการสอบสวน เช่น บทสรุปที่ชัดเจนของแต่ละคดี และผลการดำเนินคดี เป็นต้น ร้อยละ 8.17 คดีการทุจริตต่าง ๆ เช่น ทางการเมือง หน่วยงานของรัฐ ร้อยละ 7.31 การสอบสวนที่มีความโปร่งใส และมีความชัดเจน เช่น การค้นหาพยาน หลักฐาน การสืบสวนสอบสวน เป็นต้น ร้อยละ 4.87 คดีหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ ร้อยละ 4.44 แนวทางการให้ความเป็นธรรมให้กับทุกฝ่ายเมื่อมีคดีเกิดขึ้น ร้อยละ 3.87 ความคืบหน้ากรณีการเสียชีวิตของอดีตพนักงานที่ดินจังหวัดพังงาระหว่างการควบคุม ร้อยละ 3.72 ขั้นตอนกระบวนการในการตรวจสอบในแต่ละคดี ร้อยละ 3.15 และเรื่องของกรมสอบสวนคดีพิเศษ เช่น การบริการ ระบบการทำงาน และผลการดำเนินงาน เป็นต้น ร้อยละ 3.01 ตามลำดับ

(4.1.7) ตารางผลสำรวจความเชื่อมั่นของ ผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษ

จากการสำรวจความเชื่อมั่นของผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบด้วยตนเอง เพื่ออิสระในการแสดงความคิดเห็น จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 30 คน รายละเอียดดังตารางผลการสำรวจดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 70 ข้อมูลทั่วไปของผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษ จำนวน 30 ตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	13	43.33
	หญิง	17	56.67
	รวม	30	100.00
อายุ	21-30 ปี	4	13.33
	31-40 ปี	10	33.33
	41-50 ปี	8	26.67
	51-60 ปี	8	26.67
	รวม	30	100.00
จบการศึกษา	ปริญญาตรี	11	36.67
	เนติบัณฑิต	6	20.00
	ปริญญาโท	13	43.33
	รวม	30	100.00
ระยะเวลาการปฏิบัติงานด้านสอบสวนคดีพิเศษ			
	น้อยกว่า 1 ปี	1	3.33
	1-3 ปี	5	16.67
	3-5 ปี	20	66.67
	มากกว่า 5 ปี	4	13.33
	รวม	30	100.00

จากตารางที่ 70 ข้อมูลทั่วไปของผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ตัวอย่าง จำแนกเป็นเพศชาย จำนวน 13 คน ร้อยละ 43.33 เพศหญิง จำนวน 17 คน ร้อยละ 56.67 มีอายุระหว่าง 31-40 ปีมากที่สุด ร้อยละ 33.33 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 41-50 ปี และ 51-60 ปี ร้อยละ 26.67 ระดับการศึกษาปริญญาโท มากที่สุด ร้อยละ 43.33 รองลงมาคือปริญญาตรี ร้อยละ 36.67 และเนติบัณฑิต ร้อยละ 20.00 ระยะเวลาในการปฏิบัติงานระหว่าง 3-5 ปีมากที่สุด ร้อยละ 66.67 รองลงมาคือ ระหว่าง 1-3 ปี ร้อยละ 16.67 และมากกว่า 5 ปี ร้อยละ 13.33 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ

ตารางที่ 71 ความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษก่อนเข้ารับราชการ
ที่กรมสอบสวนคดีพิเศษ

N=30

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวน (คำตอบ)	ร้อยละ
1	เป็นหน่วยงานที่ได้รับความไว้วางใจจากประชาชน มีความโปร่งใส เป็นธรรม สร้างความเชื่อมั่นในสังคม น่าเชื่อถือ เป็นที่พึ่งของประชาชนได้	8	25.81
2	เป็นหน่วยงานที่มีความชำนาญ มีความเชี่ยวชาญในด้านการสอบสวน ดำเนินคดีที่ซับซ้อน มีประสิทธิภาพในการทำงานสูง มีมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ยอดเยี่ยม	7	22.58
3	เป็นหน่วยงานที่มีความยุติธรรม มีการบังคับใช้กฎหมายด้วยความเป็นธรรม และมีกฎหมายพิเศษที่สามารถดำเนินคดีกับผู้ทำความผิด ที่เป็นอาชญากรรมพิเศษได้เป็นอย่างดี	6	19.34
4	เป็นหน่วยงานที่ตั้งขึ้นใหม่ ต้องการบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ด้านกฎหมาย	2	6.45
5	เป็นหน่วยงานที่มีบุคคลต้องการเข้ามาทำงานเป็นจำนวนมาก / ต้องการร่วมงานกับหน่วยงานที่มีชื่อเสียงด้านการอำนวยความยุติธรรมในสังคม	2	6.45

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวน (คำตอบ)	ร้อยละ
6	เป็นหน่วยงานที่ตั้งใหม่ มีภารกิจที่น่าสนใจ	2	6.45
7	เป็นหน่วยงานที่ตั้งขึ้นมาใหม่ เพื่อสร้างแนวทางการสอบสวนแบบก้าวหน้า	1	3.23
8	เป็นหน่วยงานที่คล้ายกับ F.B.I ของ USA	1	3.23
9	เป็นหน่วยงานที่ดำเนินคดีได้โดยปราศจากการแทรกแซงจากผู้ใด	1	3.23
10	เป็นหน่วยงานที่มีความเป็นเลิศทุกด้าน	1	3.23

เป็นคำถามปลายเปิด

จากตารางที่ 71 ความคิดเห็นของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษที่มีต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษก่อนเข้ามารับราชการ ภาพรวม พบว่า ผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษ มีความเห็นเป็นอันดับแรก คือ กรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นหน่วยงานที่ได้รับความไว้วางใจจากประชาชน มีความโปร่งใส เป็นธรรม สร้างความเชื่อมั่นในสังคม น่าเชื่อถือ เป็นที่พึ่งของประชาชนได้ ร้อยละ 25.81 รองลงมาคือ เป็นหน่วยงานที่มีความชำนาญ มีความเชี่ยวชาญในด้านการสอบสวนดำเนินคดีที่ซับซ้อนมีประสิทธิภาพในการทำงานสูง มีมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ยอดเยี่ยม ร้อยละ 22.58 เป็นหน่วยงานที่มีความยุติธรรม มีการบังคับใช้กฎหมายด้วยความเป็นธรรม และมีกฎหมายพิเศษที่สามารถดำเนินคดีกับผู้ที่ทำความผิด ที่เป็นอาชญากรรมพิเศษได้เป็นอย่างดี ร้อยละ 19.34 และเป็นหน่วยงานที่ตั้งขึ้นใหม่ที่ต้องการบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ด้านกฎหมาย เป็นหน่วยงานที่มีบุคคลต้องการเข้ามาทำงานเป็นจำนวนมาก/ต้องการร่วมงานกับหน่วยงานที่มีชื่อเสียงด้านการอำนวยความสะดวกในสังคม และเป็นหน่วยงานที่ตั้งใหม่ มีภารกิจที่น่าสนใจ ร้อยละเท่ากัน 6.45 และเป็นหน่วยงานที่ตั้งขึ้นมาใหม่ เพื่อสร้างแนวทางการสอบสวนแบบก้าวหน้า เป็นหน่วยงานที่คล้ายกับ F.B.I ของ USA เป็นหน่วยงานที่ดำเนินคดีได้โดยปราศจากการแทรกแซงจากผู้ใด และเป็นหน่วยงานที่มีความเป็นเลิศทุกด้าน ร้อยละเท่ากัน 3.23 ตามลำดับ

ตารางที่ 72 สิ่งที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษนึกถึง เมื่อกล่าวถึง “กรมสอบสวนคดีพิเศษ”

อันดับ	ความคิดเห็น	จำนวน (คำตอบ)	ร้อยละ
1	ความยุติธรรม	11	36.67
2	ความเป็นธรรม	9	30.00
3	ความเป็นอิสระ	5	16.67
4	ความโปร่งใส	4	13.33
5	ความรวดเร็ว	1	3.33
	รวม	30	100.00

จากตารางที่ 72 สิ่งที่กลุ่มผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษ นึกถึง เมื่อกล่าวถึง กรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นอันดับแรก คือ ความยุติธรรม ร้อยละ 36.67 รองลงมาคือ ความเป็นธรรม ร้อยละ 30.00 ความเป็นอิสระ ร้อยละ 16.67 ความโปร่งใส ร้อยละ 13.33 และความรวดเร็ว ร้อยละ 3.33 ตามลำดับ

ตารางที่ 73 ปัจจัยที่ทำให้ผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษ “เชื่อมั่น” ต่อการดำเนินงาน ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

N=30

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวน (คำตอบ)	ร้อยละ
1	มีกฎหมาย/มาตรการดำเนินคดีโดยเฉพาะ	38	19.19
2	การบังคับใช้กฎหมายด้วยความเป็นธรรม	32	16.16
3	องค์กรมีความน่าเชื่อถือ	30	15.15
4	ความซื่อสัตย์ โปร่งใสในการดำเนินคดี	27	13.64
5	องค์กรมีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานสากล	18	9.09
6	บุคลากร/เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในกฎหมาย	15	7.58
7	ความอิสระในการดำเนินคดี	14	7.07
8	ผลงาน/ผลการดำเนินคดีเป็นที่ยอมรับของสังคม	9	4.55
9	ช่องทางการร้องเรียน/ติดตามคดี	9	4.55
10	องค์กรมีความเป็นกลาง	4	2.02
11	ความรวดเร็วในการดำเนินคดี	2	1.00

คำตอบสามารถตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

จากตารางที่ 73 ปัจจัยที่ทำให้กลุ่มผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษ “เชื่อมั่น” ต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษมากที่สุด คือ มีกฎหมาย/มาตรการดำเนินคดีโดยเฉพาะ ร้อยละ 19.19 รองลงมาคือ การบังคับใช้กฎหมายด้วยความเป็นธรรม ร้อยละ 16.16 องค์กรมีความน่าเชื่อถือ ร้อยละ 15.15 ความซื่อสัตย์ โปร่งใสในการดำเนินคดี ร้อยละ 13.64 องค์กรมีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานสากล ร้อยละ 9.09 บุคลากร/เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในกฎหมาย ร้อยละ 7.58 มีความอิสระในการดำเนินคดี ร้อยละ 7.07 มีผลงาน/ผลการดำเนินคดีที่เป็นที่ยอมรับของสังคม และช่องทางการร้องเรียน/ติดตามคดี ร้อยละเท่ากัน 4.55 องค์กรมีความเป็นกลาง ร้อยละ 2.02 และความรวดเร็วในการดำเนินคดี ร้อยละ 1.01 ตามลำดับ

ตารางที่ 74 ปัจจัยที่ทำให้ผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษ “ไม่เชื่อมั่น” ต่อการดำเนินงานของ กรมสอบสวนคดีพิเศษ

N=30

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวน (คำตอบ)	ร้อยละ
1	การแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล	46	23.71
2	ขาดอิสระในการดำเนินคดี	31	15.98
3	ความล่าช้าในการดำเนินคดี	31	15.98
4	ขาดความซื่อสัตย์ โปร่งใสในการดำเนินคดี	30	15.46
5	การเลือกปฏิบัติ/ไม่มีความเสมอภาคในการดำเนินงาน	18	9.28
6	บุคลากร/เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในกฎหมาย	16	8.25
7	ขาดช่องทางการตรวจสอบการดำเนินคดี	11	5.67
8	การบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เป็นธรรม	7	3.61
9	ไม่มีกฎหมาย/มาตรการดำเนินคดีโดยเฉพาะ	3	1.55
	อื่น ๆ	1	0.51

ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

จากตารางที่ 74 ปัจจัยที่ทำให้กลุ่มผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษ “ไม่เชื่อมั่น” ต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นอันดับแรก คือ การแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล ร้อยละ 23.71 รองลงมาคือ ขาดอิสระในการดำเนินคดี และความล่าช้าในการดำเนินคดี ร้อยละ

เท่ากัน 15.98 ขาดความซื่อสัตย์ โปร่งใสในการดำเนินคดี ร้อยละ 15.46 การเลือกปฏิบัติ/ไม่มีความเสมอภาคในการดำเนินงาน ร้อยละ 9.28 บุคลากร/เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในกฎหมาย ร้อยละ 8.25 ขาดช่องทางการตรวจสอบการดำเนินคดี ร้อยละ 5.67 การบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เป็นธรรม ร้อยละ 3.61 และไม่มีกฎหมาย/มาตรการดำเนินคดีโดยเฉพาะ ร้อยละ 1.55 ตามลำดับ

ตารางที่ 75 ปัญหา/อุปสรรค ในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ

อันดับ	ปัญหาและอุปสรรค	ภาพรวม	
		จำนวน (คำตอบ)	ร้อยละ
1	การให้ความร่วมมือของพยาน	13	14.77
2	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคดี	12	13.64
3	ความซับซ้อนของคดี	12	13.64
4	การค้นหา/เข้าถึงหลักฐาน/พยาน	10	11.36
5	เทคนิคการสืบสวนสอบสวน	9	10.23
6	มีข้อจำกัดด้านระยะเวลาการดำเนินคดี	9	10.23
7	ความร่วมมือจากภายในและภายนอกหน่วยงาน	9	10.23
8	การให้ความร่วมมือของผู้ต้องหา	7	7.95
9	เครื่องมือ/อุปกรณ์เทคโนโลยีที่ใช้ในการสืบสวนสอบสวนมีจำกัด	5	5.68
	อื่นๆ	2	2.27

เป็นคำถามปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็น

จากตารางที่ 75 ปัญหา/อุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ ภาพรวม พบว่า สิ่งที่ถูกผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษ เห็นว่าเป็นปัญหา/อุปสรรคมากที่สุด คือ การให้ความร่วมมือของพยาน ร้อยละ 14.77 รองลงมาคือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคดี และความซับซ้อนของคดี ร้อยละเท่ากัน 13.64 การค้นหา/เข้าถึงหลักฐาน/พยาน ร้อยละ 11.36 และเทคนิคการสืบสวนสอบสวน มีข้อจำกัดด้านระยะเวลาการดำเนินคดี และความร่วมมือจากภายในและภายนอกหน่วยงาน ร้อยละเท่ากัน 10.23 การให้ความร่วมมือของผู้ต้องหา ร้อยละ 7.95 และเครื่องมือ/อุปกรณ์เทคโนโลยีที่ใช้ในการสืบสวนสอบสวนมีจำกัด ร้อยละ 5.68 ตามลำดับ

ตารางที่ 76 จุดเด่น ในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการสืบสวนสอบสวนในความคิดเห็นของ
ผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษ

N=30

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวน (คำตอบ)	ร้อยละ
1	มีกฎหมายพิเศษที่เอื้อต่อการทำงาน	20	33.33
2	ประเภทคดีเป็นที่สนใจของสังคม	14	23.33
3	องค์กรเป็นที่ยอมรับของสาธารณชน	7	11.67
4	ประเภทคดีพิเศษมีความท้าทาย	5	8.33
5	มีความพร้อมด้านเครื่องมือ/อุปกรณ์เทคโนโลยีที่ใช้ในการสืบสวนสอบสวน	4	6.67
6	ผู้บริหารและเพื่อนร่วมงานสนับสนุนส่งเสริมในการพัฒนางาน	4	6.67
7	เจ้าหน้าที่มีความพร้อมในการปฏิบัติงาน	3	5.00
8	การได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	2	3.33
	อื่นๆ	1	1.67

จากตารางที่ 76 จุดเด่นในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ ภาพรวมพบว่า คือ มีกฎหมายพิเศษที่เอื้อต่อการทำงาน ร้อยละ 33.33 รองลงมาคือ ประเภทคดีเป็นที่สนใจของสังคม ร้อยละ 23.33 องค์กรเป็นที่ยอมรับของสาธารณชน ร้อยละ 11.67 ประเภทคดีพิเศษมีความท้าทาย ร้อยละ 8.33 มีความพร้อมด้านเครื่องมือ/อุปกรณ์เทคโนโลยีที่ใช้ในการสืบสวนสอบสวน และผู้บริหารและเพื่อนร่วมงานสนับสนุนส่งเสริมในการพัฒนางาน ร้อยละเท่ากัน 6.67 เจ้าหน้าที่มีความพร้อมในการปฏิบัติงาน ร้อยละ 5.00 และการได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 3.33 ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจและเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

ตารางที่ 77 ระดับความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษต่อการดำเนินงาน
ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

N=30

อันดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ภาพรวม ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน(SD)	แปลค่า	เทียบ ร้อยละ
1	ทรัพยากรสนับสนุนการทำงาน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยี มีความเพียงพอ	3.83	0.64	มาก	76.60
2	การปฏิบัติงานมีความคล่องตัวในการสืบสวน สอบสวนหาข้อมูลหลักฐาน	3.80	0.55	มาก	76.00
3	การติดตาม ตรวจสอบการดำเนินคดี	3.77	0.56	มาก	75.40
4	การสืบสวนสอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน มีความเป็นธรรม	3.73	0.64	มาก	74.60
5	การสืบสวนสอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน มีความโปร่งใส	3.70	0.70	มาก	74.00
6	อำนาจในการจับกุม คุมขัง และดำเนินคดี มีความเหมาะสม	3.67	0.80	มาก	73.40
7	เปิดโอกาสให้มีกระบวนการมีส่วนร่วม ในการสืบสวนสอบสวน	3.63	0.61	มาก	72.60
8	มีความ พึง พอ ใจ ต่อ การ ปฏิบัติงาน ด้านการสืบสวนสอบสวน	3.53	0.81	มาก	70.60
9	กระบวนการ/ขั้นตอนสืบสวนสอบสวนเอื้อ ต่อการดำเนินคดีให้มีความรวดเร็ว	3.47	0.73	ปานกลาง	69.40
10	องค์กรมีนโยบายที่สนับสนุนส่งเสริม การดำเนินงานด้านการสืบสวนสอบสวน อย่างมีประสิทธิภาพ	3.43	0.81	ปานกลาง	68.60
11	การสืบสวนสอบสวน ดำเนินคดีเป็นไป ด้วย ความรวดเร็ว	3.33	0.75	ปานกลาง	66.60
12	องค์กรมีการพัฒนา องค์ความรู้ และศักยภาพ ด้านการสืบสวนสอบสวนแก่บุคลากร อย่างเพียงพอ	3.17	0.83	ปานกลาง	63.40
	ความพึงพอใจโดยรวม	3.53	0.73	มาก	70.60

จากตารางที่ 77 ระดับความพึงพอใจของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ พบว่า ภาพรวมความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ค่าเฉลี่ย 3.53

เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า ผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 8 ประเด็น เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ทรัพยากรสนับสนุนการทำงาน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยี ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3.83 รองลงมาคือ การปฏิบัติงานมีความคล่องตัวในการสืบสวนสอบสวนหาข้อมูลหลักฐาน ค่าเฉลี่ย 3.80 การติดตาม ตรวจสอบการดำเนินคดี ค่าเฉลี่ย 3.77 การสืบสวนสอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน มีความเป็นธรรม ค่าเฉลี่ย 3.73 การสืบสวน สอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน มีความโปร่งใส ค่าเฉลี่ย 3.70 มีอำนาจในการจับกุม คမ်းซัง และดำเนินคดีมีความเหมาะสม ค่าเฉลี่ย 3.67 การเปิดโอกาสให้มีกระบวนการมีส่วนร่วมในการสืบสวนสอบสวน ค่าเฉลี่ย 3.63 และมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวน ค่าเฉลี่ย 3.53 ตามลำดับ

ส่วนประเด็นที่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง คือ กระบวนการ/ขั้นตอนสืบสวนสอบสวนเอื้อต่อการดำเนินคดีให้มีความรวดเร็ว ค่าเฉลี่ย 3.47 องค์กรมีนโยบายที่สนับสนุนส่งเสริมการดำเนินงานด้านการสืบสวนสอบสวนอย่างมีประสิทธิภาพ ค่าเฉลี่ย 3.43 การสืบสวนสอบสวน ดำเนินคดีเป็นไปด้วยความรวดเร็ว ค่าเฉลี่ย 3.33 และองค์กรมีการพัฒนาองค์ความรู้และศักยภาพด้านการสืบสวนสอบสวนแก่บุคลากรอย่างเพียงพอ ค่าเฉลี่ย 3.17 ตามลำดับ

ตารางที่ 78 ระดับความเชื่อมั่นของผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษต่อการดำเนินงาน
ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

N=30

อันดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ภาพรวม ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	แปลค่า	เทียบ ร้อยละ
1	การใช้ข้อกฎหมายในการดำเนินคดีพิเศษ มีความชัดเจน	3.80	0.71	มาก	76.00
2	การสืบสวน สอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน มีความโปร่งใส	3.63	0.61	มาก	72.60
3	การสืบสวนสอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน มีความเป็นธรรม	3.63	0.61	มาก	72.60
4	การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการรับรู้ ทำความเข้าใจและแสดงความคิดเห็น	3.63	0.71	มาก	72.60
5	ความเชี่ยวชาญด้านกฎหมายและมาตรการ ในการปฏิบัติหน้าที่/การดำเนินคดีพิเศษ	3.63	0.66	มาก	72.60
6	การใช้อำนาจ หน้าที่ในการปฏิบัติงาน อย่างเคร่งครัด ตรงไปตรงมา	3.57	0.72	มาก	71.40
7	การตอบข้อสงสัย การเปิดเผยข้อมูลที่จำเป็น และความก้าวหน้าของคดี	3.57	0.56	มาก	71.40
8	การสรุปสำนวนคดีพิเศษ มีความครบถ้วน ถูกต้อง	3.57	0.67	มาก	71.40
9	การบังคับใช้กฎหมาย มาตรการ ในการดำเนิน คดีพิเศษมีความรอบคอบรัดกุม	3.57	0.62	มาก	71.40
10	ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน/ ดำเนินคดีพิเศษของเจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวน	3.50	0.68	ปานกลาง	70.00
11	การสืบสวนสอบสวน ดำเนินคดี เป็นไปด้วย ความรวดเร็ว	3.40	0.72	ปานกลาง	68.00
12	ความเป็นอิสระ เป็นกลางในการปฏิบัติงาน ของเจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวน	3.40	0.81	ปานกลาง	68.00

อันดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ภาพรวม		เทียบ ร้อยละ
			ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	แปลค่า	
13	กรมสอบสวนคดีพิเศษ สามารถตอบสนอง ความคาดหวังของสังคมได้	3.17	0.91	ปานกลาง	63.40
14	กรมสอบสวนคดีพิเศษ ปราศจากการแทรกแซง ทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล	2.53	1.01	ปานกลาง	50.60
	ความเชื่อมั่นโดยรวม	3.50	0.77	ปานกลาง	70.00

จากตารางที่ 78 ระดับความเชื่อมั่นของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ภาพรวมพบว่า กลุ่มผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษ มีความเชื่อมั่นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.50

เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า ผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับมาก 9 ประเด็น เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การใช้ข้อกำหนดในการดำเนินคดีพิเศษมีความชัดเจน ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3.80 รองลงมาคือ การสืบสวนสอบสวนค้นหาพยานหลักฐาน มีความโปร่งใส และการสืบสวนสอบสวน ค้นหาพยานหลักฐานมีความเป็นธรรม การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการรับรู้ทำความเข้าใจและแสดงความคิดเห็น และความเชี่ยวชาญด้านกฎหมาย/มาตรการในการปฏิบัติหน้าที่/การดำเนินคดีพิเศษ ค่าเฉลี่ยเท่ากัน 3.63 และการใช้อำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด ตรงไปตรงมา การตอบข้อสงสัย การเปิดเผยข้อมูลที่จำเป็น และความก้าวหน้าของคดี การสรุปสำนวนคดีพิเศษ มีความครบถ้วนถูกต้อง และการบังคับใช้กฎหมาย มาตรการในการดำเนินคดีพิเศษมีความรอบคอบรัดกุม ค่าเฉลี่ยเท่ากัน 3.57

ส่วนประเด็นที่มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับปานกลาง คือ ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน/ดำเนินคดีพิเศษของเจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวน ค่าเฉลี่ย 3.50 รองลงมาคือ การสืบสวนสอบสวนดำเนินคดีเป็นไปด้วยความรวดเร็ว และความเป็นอิสระ เป็นกลางในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวน ค่าเฉลี่ยเท่ากัน 3.40 กรมสอบสวนคดีพิเศษสามารถตอบสนองความคาดหวังของสังคมได้ ค่าเฉลี่ย 3.17 และกรมสอบสวนคดีพิเศษปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล ค่าเฉลี่ยน้อยสุด 2.53

ตารางที่ 79 สิ่งที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษ คาดหวังต่อการดำเนินงานของ
กรมสอบสวนคดีพิเศษ

N=30

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวน (คำตอบ)	ร้อยละ
1	การปฏิบัติงานมีความโปร่งใส ซื่อสัตย์ และตรวจสอบได้	11	23.93
2	มีความเป็นธรรม เป็นกลางในการทำงาน ไม่เลือกปฏิบัติ/ทำคดีด้วยความ ความเป็นธรรม ใช้อำนาจตรงไปตรงมา/มีมาตรฐานในการปฏิบัติงาน บังคับใช้กฎหมายด้วยความเป็นธรรมทุกฝ่าย	9	19.57
3	บุคลากรต้องมีความรู้ความสามารถ มีความทุ่มเท มีความเชี่ยวชาญ ตามมาตรฐานสากล ทำงานเป็นมืออาชีพ สามารถปฏิบัติงานได้อย่าง มีประสิทธิภาพ	8	17.39
4	มีอิสระในการทำงาน ปราศจากการแทรกแซงจากทางการเมือง หรือผู้มีอิทธิพล	7	15.22
5	การสร้างจิตสำนึกวัฒนธรรมองค์กร สร้างความสามัคคีในองค์กร ให้เป็นหนึ่งเดียว และการทำงานเป็นทีมที่ดี	3	6.52
6	มีความรวดเร็วในการทำงาน ลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็นลง	3	6.52
7	เป็นที่พึ่งของประชาชนได้ทุกระดับชั้น/สร้างความเชื่อมั่น และเป็นที่พึ่งของประชาชนได้อย่างแท้จริง	2	4.35
8	การนำคนผิดมาลงโทษ	1	2.17
9	การประสานงาน การถ่ายทอดประสบการณ์องค์ความรู้	1	2.17
10	พัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่	1	2.17

เป็นคำถามปลายเปิด

จากตารางที่ 79 สิ่งที่ถูกกลุ่มผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษ คาดหวังต่อการดำเนินงาน
ของกรมสอบสวนคดีพิเศษมากที่สุด คือ การปฏิบัติงานมีความโปร่งใส ซื่อสัตย์ และตรวจสอบได้
ร้อยละ 23.93 รองลงมาคือ มีความเป็นธรรม เป็นกลางในการทำงาน ไม่เลือกปฏิบัติ/ทำคดีด้วย
ความเป็นธรรมใช้อำนาจตรงไปตรงมา/มีมาตรฐานในการปฏิบัติงาน บังคับใช้กฎหมายด้วย
ความเป็นธรรมทุกฝ่าย ร้อยละ 19.57 บุคลากรต้องมีความรู้ความสามารถ มีความทุ่มเท

มีความเชี่ยวชาญตามมาตรฐานสากล ทำงานเป็นมืออาชีพ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ร้อยละ 17.39 มีอิสระในการทำงาน ปราศจากการแทรกแซงจากทางการเมืองหรือผู้มีอิทธิพล ร้อยละ 15.22 และการสร้างจิตสำนึกวัฒนธรรมองค์กร สร้างความสามัคคีในองค์กรให้เป็นหนึ่งเดียว และการทำงานเป็นทีมที่ดี และมีความรวดเร็วในการทำงาน ลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็นลง ร้อยละเท่ากับ 6.52 ตามลำดับ

ตารางที่ 80 ข้อเสนอแนะ ที่มีต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ

อันดับ	ความคิดเห็น	ภาพรวม	
		จำนวน (คำตอบ)	ร้อยละ
1	ควรพัฒนาตัวบุคลากร ในเรื่องความรู้ความสามารถ ทักษะ ทักษะ วินัย ความรับผิดชอบในหน้าที่การทำงานเป็นทีมโดยอาจใช้ระบบ Coaching	2	25.00
2	ข้าราชการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทุจริต ต้องดำเนินคดีอย่างเสมอภาค ไม่แบ่งพวกและต้องดำเนินคดีขั้นสูงสุด	1	12.50
3	เห็นควรให้กรมสอบสวนคดีพิเศษออกนอกระบบไม่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของนักการเมืองหรือเป็นองค์กรอิสระในด้านการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ	1	12.50
4	ควรประชาสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานดำเนินเสร็จแล้วเท่านั้น ไม่ควรมีในระหว่างการปฏิบัติงาน เพราะทำให้ยากต่อการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จได้	1	12.50
5	ในการประเมินผลการทำงานในฐานะหน่วยงานพิเศษใช้กฎหมายตัวชี้วัดควรมาจากผลงานที่ประจักษ์ และสามารถแสดงให้เห็นว่าสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้	1	12.50
6	ควรลดระเบียบข้อบังคับและขั้นตอนของงานธุรการให้น้อยลง และให้ความสำคัญต่อเนื้อหามากกว่าสนใจรูปแบบ	1	12.50
7	การพิจารณาแต่งตั้งผู้เข้ามาทำหน้าที่บริหาร ควรพิจารณาคนที่มีความรู้มากพอ มีภาวะผู้นำและอุทิศตนทุ่มเทในการทำงานได้	1	12.50

คำถามปลายเปิด

จากตารางที่ 80 กลุ่มผู้ปฏิบัติงานด้านการสืบสวนคดีพิเศษ ได้ให้ข้อเสนอแนะต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ อันดับแรก คือ ควรพัฒนาตัวบุคลากร ในเรื่องความรู้ความสามารถ ทักษะ วินัย ความรับผิดชอบในหน้าที่การทำงานเป็นทีมโดยอาจใช้ระบบ Coaching มากที่สุด ร้อยละ 25.00 รองลงมาคือ ข้าราชการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทุจริต ต้องดำเนินคดีอย่างเสมอภาคไม่แบ่งพวกและต้องดำเนินคดีขั้นสูงสุด ควรให้กรมสอบสวนคดีพิเศษออกนอกระบบไม่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของนักการเมืองหรือเป็นองค์กรอิสระในด้านการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ ควรประชาสัมพันธ์ต่อเมื่อการปฏิบัติงานดำเนินเสร็จแล้วเท่านั้น ไม่ควรมีในระหว่างการปฏิบัติงาน เพราะทำให้ยากต่อการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จได้ ในการประเมินผลการทำงานในฐานะหน่วยงานพิเศษใช้กฎหมาย ตัวชี้วัดควรมาจากผลงานที่ประจักษ์ และสามารถแสดงให้เห็นว่าสามารถตอบสนอง ความต้องการของประชาชนได้ ควรลดระเบียบข้อบังคับและขั้นตอนของงานธุรการให้น้อยลง และให้ความสำคัญต่อเนื้อหามากกว่าสนใจรูปแบบ และการพิจารณาแต่งตั้งผู้เข้ามาทำหน้าที่บริหาร ควรพิจารณาคนที่มีความรู้ มีภาวะผู้นำและอุทิศตนทุ่มเทในการทำงานได้ ร้อยละเท่ากัน 12.50 ตามลำดับ

4.2 ผลการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก

การสำรวจความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เจาะลึกรายบุคคล (In-depth Interview) เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) กับกลุ่มเป้าหมายรายบุคคล ได้ทำการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย ประกอบไปด้วย ผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงยุติธรรม ผู้ตรวจราชการกระทรวงยุติธรรม ผู้แทนกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ผู้แทนในหน่วยงานกระบวนการยุติธรรม คณะกรรมการคดีพิเศษ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติและสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ ผู้แทนผู้ทรงคุณวุฒิด้านกระบวนการยุติธรรม และผู้แทนศาล จำนวนรวมทั้งสิ้น 19 คน ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เจาะลึกรายบุคคล โดยผู้วิจัยจะไม่ระบุข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มเป้าหมายที่ให้สัมภาษณ์ แต่ผู้วิจัยจะใช้ลำดับการสัมภาษณ์แทนการระบุตัวตนของผู้ให้สัมภาษณ์ โดยสรุปประเด็นของผู้ให้สัมภาษณ์รายบุคคล ดังนี้

ท่านที่ 1 กรมสอบสวนคดีพิเศษ มีแนวทางการจัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นหน่วยงานด้านการสืบสวนสอบสวนที่สามารถจัดการปัญหาด้านอาชญากรรมที่มีความซับซ้อน ยุ่งยาก ที่ต่างจากบทบาทหน้าที่ของตำรวจได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ในปัจจุบันภาพการทำงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ยังคงสภาพการทำงานในรูปแบบเดียวกับตำรวจอยู่ ขาดการขับเคลื่อนที่มีประสิทธิภาพและกระทบต่อการแก้ไขปัญหาด้านอาชญากรรมอย่างทรงพลัง หลักการบริหารจัดการของกรมสอบสวนคดีพิเศษที่สำคัญ คือ

(1) ด้านวัฒนธรรมองค์กร คือ การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาอาชีพ มาดำเนินการเพื่อรองรับปัญหาหรือคดีที่มีความพิเศษ โดยเฉพาะบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถที่หลากหลาย นอกเหนือด้านนิติศาสตร์เพื่อใช้ในกระบวนการสืบสวนค้นหาข้อเท็จจริง แต่ในความเป็นจริง คือ การนำบุคลากรส่วนใหญ่โอนย้ายมาจากตำรวจ และส่วนราชการอื่น ๆ ทำให้หลายคนที่ย้ายมามีติดกับวัฒนธรรม รูปแบบ วิธีคิดการทำงานจากที่ทำงานเดิมอยู่ จึงทำให้การดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษขาดความชัดเจน เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้กรมสอบสวนคดีพิเศษ ไม่สามารถสร้างวัฒนธรรมองค์กรของตนเองขึ้นมาได้ และยังไม่สามารถปรับทัศนคติในการทำงานของบุคลากรภายในให้มีความเฉพาะหรือความเป็นพิเศษ ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ได้ทั้งหมด

(2) ด้านการบริหารงานบุคคล ควรให้อำนาจหน้าที่กับผู้บริหารหรือหัวหน้าหน่วยงาน โดยตรงเป็นผู้รับผิดชอบในการแต่งตั้งโยกย้าย พิจารณาความดีความชอบ นอกจากนี้ การคัดเลือกบุคคลเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ด้านการสืบสวนสอบสวน จะต้องมีการคัดเลือกที่มีความเข้มข้น มีการบวนการที่ตรวจสอบได้ และมีการบวนการพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ที่สำคัญเจ้าหน้าที่ควรที่จะดำรงตนให้มีความมั่นคงต่อสิ่งยั่วยุ อามิสสินจ้างต่าง ๆ และด้านการประชาสัมพันธ์ ต้องมีอย่างต่อเนื่อง และควรทำงานเชิงรุกเพื่อให้เข้าถึงประชาชน เป็นต้น

(3) รูปแบบการทำงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษถูกออกแบบมาให้ปฏิบัติงานหรือทำงานแบบคณะทำงาน มีการบูรณาการการทำงาน ความรู้ความเชี่ยวชาญร่วมกัน และมุ่งสู่เป้าหมายเดียวกัน แต่ในปัจจุบันบุคลากรของกรมสอบสวนคดีพิเศษยังไม่สามารถเป็นไปตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ได้ นอกจากนี้ สิ่งสำคัญที่บุคลากรต้องมีคือ ทักษะคติมุมมองในการปฏิบัติงานตามที่องค์กรได้ตั้งเป้าหมายไว้ ซึ่งควรจะเป็นการทำงานด้วยความพิเศษ มีความเก่ง ความเชี่ยวชาญ มีไหวพริบ มีความรู้ในงานที่ทำอย่างลุ่มลึก และมุ่งมั่นที่จะเรียนรู้ฝึกฝนพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง การทำงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ถูกกำหนดขึ้นมาให้มีความพิเศษมากกว่าตำรวจ เช่น สามารถแต่งตั้งบุคคลอื่นซึ่งมิใช่พนักงานสอบสวนมาร่วมทำงานและเป็นที่ปรึกษาได้ พนักงานอัยการสามารถร่วมสอบสวนได้ มีกฎหมายให้อำนาจพิเศษในการทำงานได้ เป็นต้น ซึ่งความพิเศษเหล่านี้ จะทำให้กรมสอบสวนคดีพิเศษ สามารถปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวนในคดีพิเศษได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ในทางปฏิบัติจริงแล้วพบว่า กรมสอบสวนคดีพิเศษ ยังใช้ความพิเศษที่มีอยู่ดังกล่าวได้ไม่เต็มที่ ภาพการทำงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ที่ปรากฏต่อสายตาประชาชนจึงอาจจะเห็นว่า “คดีความที่ทำไม่ค่อยตรงใจกับประชาชน” ที่ต้องการเห็นกรมสอบสวนคดีพิเศษทำคดีที่มีความซับซ้อน คดีใหญ่ ๆ ที่ประชาชนสนใจ

ปัจจัยที่จะทำให้เกิดความเชื่อมั่น คือ ตัวผู้บริหาร ต้องมีความยุติธรรม ความซื่อสัตย์ โปร่งใส มีหลักในการทำงาน ทำอย่างไม่เกรงกลัวต่อความมั่นคงในตำแหน่งหน้าที่ การให้ข้อมูลข่าวสารต้องมีความชัดเจน เจ้าหน้าที่หรือบุคลากร ต้องมีความตระหนักในภารกิจหน้าที่ของตนเอง และองค์กร มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความมุ่งมั่น เข้าใจลักษณะงาน มีความกล้าหาญ และมีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานเพื่อความเป็นธรรมของประชาชน

ท่านที่ 2 เป็นผู้เคยทำงานร่วมกับกรมสอบสวนคดีพิเศษในด้านการหาข้อเท็จจริง เพื่อเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินคดี ซึ่งก็ได้รับความร่วมมือและมีการประสานงานด้วยดี เสมอมา หากมองภาพกรมสอบสวนคดีพิเศษ ตั้งขึ้นมาโดยมีเจตนารมณ์ที่จะทำคดีที่เป็นพิเศษ มีความยุ่งยากโดยเฉพาะคดีที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจ ความมั่นคง และอาชญากรรมข้ามชาติ เป็นต้น ถึงแม้ว่าที่ผ่านมากรมสอบสวนคดีพิเศษ มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ต่อสายตาประชาชนอย่างชัดเจน แต่อาจมีบางคดีที่ดำเนินการอยู่ หรือบางเหตุการณ์ที่ทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเคลือบแคลง ในความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน จึงอาจส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษลดลง

ในยุคปัจจุบันการทำงานจะต้องมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอน และจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือประชาชน เพื่อแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใส และการเป็นกระบอกเสียงในการทำงานสร้างมุมมองที่ดีให้กับผู้มีส่วนร่วมกับ ซึ่งการทำงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ อาจจะมีทั้งส่วนที่ควรปกปิดเป็นความลับเพราะผลทางคดี และมีส่วนที่สามารถสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมจากบุคคลกลุ่มอื่น ๆ ได้

ส่วนปัจจัยที่ทำให้เกิดความเชื่อมั่นต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ คือ ความจริงจัง ในการจัดการคดีที่เป็นที่สนใจของประชาชน และปรากฏผลการดำเนินงานที่สามารถเอาผิดกับผู้ที่กระทำผิดได้จริง เป็นผลงานที่มีความน่าเชื่อถือสร้างความเชื่อมั่นได้ นอกจากนั้น คดีที่กรมสอบสวนคดีพิเศษดำเนินการอยู่นั้น เป็นโอกาสในการสื่อสารประชาสัมพันธ์ที่ดีอยู่แล้ว เพราะเป็นคดีที่อยู่ในความสนใจของคนในสังคม ทำให้คนสนใจติดตามผลการดำเนินคดี แต่ในบางคดี กลับมีข่าวให้รับทราบตอนเริ่มแรกที่จะดำเนินคดี แล้วข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคดีนั้นหายไป ก่อให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ จนทำให้คนในสังคมเกิดความสงสัยในกระบวนการและผลสรุปของการดำเนินคดีนั้น ๆ ก็ย่อมส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานได้เช่นกัน

การทำงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ต้องมีอิสระไม่ควรถูกแทรกแซงทางการเมือง แต่เนื่องจากกรมสอบสวนคดีพิเศษ อยู่ภายใต้กระทรวงยุติธรรม จึงไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ เพราะการทำงานต้องเป็นไปตามนโยบายของรัฐมนตรี ซึ่งก็คือนักการเมือง ในความเป็นจริง กรมสอบสวนคดีพิเศษควรเป็นองค์กรอิสระ ที่มีรูปแบบเป็นของตนเอง สิ่งที่ต้องการเห็นกรมสอบสวนคดีพิเศษ คือการเป็นหน่วยงานที่เหมือน “เป่าปุ่นจีน” มีความเที่ยงตรง โปร่งใส และต้องชอบธรรม ปลอดจากการทุจริตและการรับสินบนโดยสิ้นเชิง การทำงานจะต้องยึดหลักธรรมาภิบาล ต้องสุจริต โปร่งใส เที่ยงธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ คำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน

สิ่งที่กรมสอบสวนคดีพิเศษต้องพัฒนามากที่สุด คือ พัฒนาด้านบุคลากร ให้มีความเชี่ยวชาญด้านการสืบสวนสอบสวน มีความชำนาญเฉพาะด้าน พัฒนาเรื่องวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม การสืบสวนสอบสวน ต้องมีการพัฒนาให้ทันต่อสถานการณ์ และการเปลี่ยนแปลงของโลก มีการศึกษาค้นคว้าตลอดเวลา นอกจากงานด้านการปราบปรามแล้ว ควรให้ความสำคัญกับการป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นด้วย เพราะหากทำงานแบบลักษณะ ไล่จับกุมอยู่ตลอดเวลา อาจทำให้งานปราบปรามเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ปัจจุบันเห็นว่า กรมสอบสวนคดีพิเศษ เริ่มมีการปรับวิธีการหรือแนวทางการทำงานในเชิงรุกมากขึ้น เช่น มีการให้ความรู้กับประชาชน เพื่อให้สามารถป้องกันตนเองจากการถูกหลอกลวงได้ เช่น กรณีคอนแทกเซ็นเตอร์ (Contact Center) การถูกหลอกลวงเรื่องการเล่นแชร์ หุ้น หรือการโอนเงินอยู่บ้าง เป็นต้น

ท่านที่ 3 กรมสอบสวนคดีพิเศษ เกิดขึ้นในช่วงปฏิรูประบอบราชการ ซึ่งเป็นความคาดหวังที่จะมีหน่วยงานที่จะมาอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน แล้วจะต้องเป็นหน่วยงานพิเศษ มีรูปแบบการสืบสวนสอบสวนเป็นพิเศษเกิดขึ้น กรมสอบสวนคดีพิเศษ มีภารกิจที่สำคัญ ทำคดีที่มีความสำคัญของประเทศ

ประเด็นที่กรมสอบสวนคดีพิเศษจะสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนได้ คือ (1) ความสามารถในการสอบสวนคดีที่มีความลับซับซ้อนให้สัมฤทธิ์ผล (2) ทำคดีที่ประชาชนหมดหวังกับกระบวนการยุติธรรม กรมสอบสวนคดีพิเศษต้องทำหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนและคลี่คลายคดีให้ได้ (3) คดีที่ต้องใช้เครื่องมือ เทคนิคทุกอย่างในการช่วยสืบสวนสอบสวน รวมถึงกระบวนการทางนิติวิทยาศาสตร์ด้วย ซึ่งทุกวันนี้ กรมสอบสวนคดีพิเศษสามารถทำได้หรือไม่ คงต้องตอบคำถามของประชาชนและสังคมให้ได้

ปัจจัยที่ทำให้เกิดความเชื่อมั่นได้ คือ ประสิทธิภาพในการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ และความน่าเชื่อถือในการสืบสวนสอบสวน คือ การดำเนินคดีทำได้รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ สืบสวนสอบสวนอย่างตรงไปตรงมา เที่ยงธรรมได้ก็ทำให้ประชาชนเชื่อมั่นได้

กรมสอบสวนคดีพิเศษ คือ เครื่องมือของฝ่ายบริหารในการอำนวยความสะดวก ซึ่งถูกตั้งขึ้นมาเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน จึงไม่ใช่เรื่องเสียหายอะไรที่จะอยู่ภายใต้กระทรวงยุติธรรม ดังนั้น กรมสอบสวนคดีพิเศษควรทำหน้าที่ Check and Balance กับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพราะอยู่ต่างสังกัดกัน และสิ่งที่กรมสอบสวนคดีพิเศษจะต้องมี

คือ ประสิทธิภาพ และความเที่ยงธรรมในการทำงาน ผู้บริหารจะต้องไม่กลัวที่จะถูกโยกย้าย
กล้าที่จะทำในสิ่งที่ถูกต้อง เหมาะสม เพื่อสร้างความยุติธรรมให้กับเจ้าหน้าที่และประชาชนได้

จากการก่อตั้งขึ้นของกรมสอบสวนคดีพิเศษ บุคลากรที่เข้ามาปฏิบัติงานส่วนใหญ่
เปลี่ยนย้ายมาจากส่วนราชการอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และส่วนราชการ
ที่เกี่ยวข้อง ทำให้การหลอมรวมความเป็นองค์กรมีน้อย แต่ละคนที่เข้ามามักจะติดกับระบบ ระเบียบ
วิธีปฏิบัติของตนเองจากที่เดิมมา ยึดติดวัฒนธรรมแบบเดิม ๆ ทำให้รูปแบบและวิธีการทำงาน
ของคนในกรมสอบสวนคดีพิเศษมีความหลากหลาย หากความเฉพาะของตนเองไม่เจอ ดังนั้น
กรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรสร้างมาตรฐานหรือวัฒนธรรมที่คนส่วนใหญ่ในกลุ่มยึดถือ (Norm)
ขององค์กร เพราะด้วยความเป็นองค์กรเฉพาะ การเป็นกรมสอบสวนคดีพิเศษ ต้องมีความพิเศษ
ในทุก ๆ ด้าน ทั้งเรื่องคนทำงานก็ต้องพิเศษ คดีที่ทำก็ต้องมีความเป็นพิเศษ มีระบบการทำงาน
วิธีการสืบสวนสอบสวนแบบพิเศษ และมีเครื่องมือเทคโนโลยีที่พิเศษด้วย ตลอดจนวัฒนธรรมองค์กร
ที่พิเศษตามลักษณะของงานด้วยจึงจะทำให้องค์กรมีความเข้มแข็งได้

การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ก็ไม่ต้องทำอะไรมาก
เพราะคดีที่ดำเนินการอยู่เป็นที่สนใจของประชาชนและสังคมอยู่แล้ว สามารถเป็นข่าวได้
โดยที่ไม่ต้องลงทุน แต่สิ่งที่ควรทำในการสื่อสารกับสื่อมวลชน คือการมีวิธีการรับหน้า
กับสื่อมวลชนให้ถูกต้องเหมาะสม ควรมีเทคนิคในการตอบข้อซักถาม และควรนำเสนอเฉพาะ
สิ่งที่นำเสนอได้และควรนำเสนอเท่าที่จำเป็นเท่านั้น ควรนำเสนอข่าวสารเป็นระยะ ๆ
เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบ ความคืบหน้าในคดีที่เป็นที่น่าสนใจของสังคม ยกตัวอย่าง
จากคดีการเสียชีวิตของเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดพังงา ที่ปรากฏออกมาตามสื่อมวลชน และยิ่งไปกว่านั้น
ทางผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ข้อมูลที่ต่างกัน จึงเป็นช่องว่างให้คนเกิดความเคลือบแคลงสงสัยไปเอง
จนส่งผลให้ความเชื่อมั่นต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษลดลงทันที

โดยสรุปสุดท้ายแล้ว เชื่อว่าทุกฝ่ายอยากเห็นกรมสอบสวนคดีพิเศษ มี 2 คำนี้
คือ “ความเป็นมืออาชีพ” และ “ความเที่ยงธรรม”

ท่านที่ 4 เนื่องจากการทำงานด้านคดีพิเศษมีรูปแบบที่หลากหลาย มีการแบ่งงานกันทำ
ระหว่างตำรวจกับกรมสอบสวนคดีพิเศษ โดยการที่กรมสอบสวนคดีพิเศษตั้งขึ้นมีความชัดเจน
ในบทบาทหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการทำคดีพิเศษ พ.ศ. 2551 ซึ่งโดยพื้นฐานอาชญากรรม
มีหลากหลายประเภท สิ่งที่ตำรวจทำอยู่นั้นเป็นอาชญากรรมที่เน้นการคอยล่าผู้กระทำผิด

ส่วนงานอาชญากรรมที่มีความสลับซับซ้อน ต้องมีเวลาในการค้นหา จำเป็นต้องใช้ความรู้ในการทำงาน ใช้เครื่องมือที่พิเศษในการค้นหาความจริงในการพิสูจน์ความผิด กระบวนการพิเศษดังกล่าว จึงเป็นหน้าที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษที่ต้งขึ้นมา กฎหมายดังกล่าวจึงน่าจะเป็นการตอบสนอง ในการทำงานคดีพิเศษได้ และตลอดเวลากว่า 10 ปีของการมีกรมสอบสวนคดีพิเศษ สามารถ สร้างความเชื่อมั่น เชื่อถือให้กับประชาชนได้ ซึ่งเป็นการพิสูจน์ตัวเองได้ระดับหนึ่ง

แต่ปัจจุบันกรมสอบสวนคดีพิเศษมีภาระหน้าที่ค่อนข้างมากกว่าในอดีต เพราะอาชญากรรมมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบ มีความหลากหลายมากขึ้น อาชญากรรมบางประเภท ใช้ความรู้ เทคโนโลยี และเครื่องมือที่ทันสมัย เช่น พวกรักการร้าย พวกองค์กรอาชญากรรม (Organized crime) หรือพวกลึกลับต่าง ๆ มีความสลับซับซ้อนมาก ดังนั้น เมื่อภารกิจขยาย ทำให้กรมสอบสวนคดีพิเศษต้องขยายตัวตาม แต่ทุกวันนี้ไม่รู้ว่ามีบุคลากรมีเพียงพอแค่ไหน แต่เห็นว่ามี การแบ่งสำนักออกประมาณ 20 สำนักงาน และมีคณะกรรมการบริหารคดีพิเศษ ที่ช่วยแบ่ง การทำงานระหว่างคดีตามมาตรา 21 และคดีตามท้าย พระราชบัญญัติฯ

การทำงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ อาจจะดูได้จาก Motto ของหน่วยงาน ที่กำหนดไว้ “เกียรติศักดิ์ เชี่ยวชาญ ชื่อสัตย์” โดยทั้งหมดจะพิจารณาได้จากสิ่งที่กรมสอบสวน คดีพิเศษเป็นในปัจจุบัน โดยส่วนตัวเห็นว่า Motto ดังกล่าว คือ เกียรติศักดิ์ มาจาก วินัย ความเชี่ยวชาญ พิจารณาได้จากความเป็นอาชีพสูง และชื่อสัตย์ต้องมาจาก การไม่มีนอก ไม่มีใน กล่าวคือ การทำงานตามสิ่งเหล่านี้ คือสิ่งที่กรมสอบสวนคดีพิเศษต้องพยายามยึดมั่นในการทำงาน มาอยู่แล้ว เพราะจะนำไปสู่ความเชื่อมั่นของกรมสอบสวนคดีพิเศษต่อสายตาประชาชนได้ เนื่องจาก ความเชื่อมั่นต้องออกมาในรูปของผลของการทำงาน ซึ่งกรมสอบสวนคดีพิเศษ มีความพิเศษ ทั้งกฎหมายในการทำงาน มีเครื่องมือเครื่องใช้ที่เอื้อต่อการสืบหาข้อเท็จจริง การทำงาน ของกรมสอบสวนคดีพิเศษอาจแบ่งระยะเป็น 3 ขั้นตอน คือ ก่อน ระหว่าง และหลัง การดำเนินคดี ซึ่งจะเชื่อมั่นหรือไม่เชื่อมั่นนั้น อาจจะมี 2 มิติ คือ ความสลับซับซ้อนของคดี และระยะเวลาของคดี เป็นต้น หรืออาจจะออกมาในรูปของการดำเนินคดี มีการรวบรวมสิ่งฟ้องอย่างน้อยเพียงใด การสั่งสอบสวนเพิ่มให้น้อยที่สุดน่าจะเป็นตัวชี้วัดที่ดีได้

การทำคดีอาชญากรรมต้องใช้ระยะเวลา เหมือนกับออร์แกนไนซ์ไทม์ (Organized Time) ยกตัวอย่างเช่น กรณีของบิลลาเดน เทียบกับกลุ่มก่อการร้ายอาเคด้า แต่ละกรณีต้องใช้ระยะเวลา กว่า 10 ปี ต้องใช้เครื่องมือ ความเชี่ยวชาญมากมายกว่าจะรู้ว่าบิลลาเดนอยู่ที่ไหน ทำอะไร ผิดอย่างไร เนื่องจากการทำคดีอาชญากรรมต้องยึดหลักกระบวนการ (Process) ถึงจะได้มาซึ่งข้อมูลและหลักฐาน ข้อเท็จจริงที่จะเอาความผิดได้ ไม่ทำอะไรแบบไม่มีหลักการ (ใช้คำว่า มั่ว ๆ) ไปจับโดยไม่ชอบ

ไม่ยึดหลักกระบวนการ ซึ่งไม่ใช่กระบวนการรวบรวมพยานหลักฐานให้มั่นคง ก็จะผิดหลักการผิดหลักสิทธิมนุษยชน หรือเสรีภาพ หากเจ้าหน้าที่ต้องยึดหลักตามกระบวนการในการรวบรวมพยานหลักฐานให้สมบูรณ์ ครบถ้วนและคิดว่ามีความพร้อมมากพอที่จะนำไปสู่กระบวนการจับกุมได้ ซึ่งเมื่อเทียบกับกรมสอบสวนคดีพิเศษ มีกระบวนการทำงานให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐาน ข้อมูลเพื่อใช้ในการดำเนินคดีเหมือนกัน แต่อาจจะใช้ระยะเวลาต่างกัน แล้วแต่ความสลับซับซ้อนของคดี ความพยายามของการเข้าถึงหลักฐานต่าง ๆ เพราะคดีส่วนใหญ่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ มีความสลับซับซ้อนสูงมาก

ปัจจุบันรูปแบบการทำงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ มีการทำงานเป็นทีม มีทีมที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะ และมีการพัฒนามาอย่างต่อเนื่อง สิ่งที่กรมสอบสวนคดีพิเศษ จะพัฒนาต่อไป คือ ต้องพัฒนาทีมหรือบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเฉพาะเรื่องให้ได้ และต้องผลิตบุคลากรเพื่อการทดแทนอัตรากำลังอย่างต่อเนื่อง หรือจะผลิตและพัฒนาบุคลากรให้เป็นไปตาม Crime Trend และที่สำคัญกรมสอบสวนคดีพิเศษควรมี DSI Map ในการทำงาน

เนื่องด้วยการทำงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ เป็นหน่วยงานที่คล้าย ๆ กับตำรวจ ทำให้กับประชาชน สัมผัสกับประชาชนโดยตรง แล้วส่งผลกระทบต่อประชาชนโดยตรง ทำให้อยากเห็นผลทันที ซึ่งสิ่งใดก็ตามที่จะออกจากกรมฯ ไปต้องมีความชัดเจนทำให้การสื่อสารกับประชาชนมีความล่าช้า เพราะถ้าสื่อสารออกไปแล้วเกิดความผิดพลาดก็จะมีผลกระทบต่อความเชื่อมั่นได้เช่นกัน แต่ก็คือเป็นเรื่องปกติทั่วไปของหน่วยงานราชการ และยิ่งในยุคปัจจุบันคนติดตามข่าวสารผ่านสังคมออนไลน์ (สื่อโซเชียล) กันมาก ข่าวสารของกรมสอบสวนคดีพิเศษที่ออกไปผ่านสื่อสังคมออนไลน์มีหลายครั้งที่ส่งผลต่อการดำเนินงานด้วยเช่นกัน ดังนั้น กรมสอบสวนคดีพิเศษ ต้องมีความระมัดระวังในการสื่อสารมากเป็นพิเศษเช่นกัน

ท่านที่ 5 ปัจจุบันกรมสอบสวนคดีพิเศษทำงานมากเกินไป รับงานหรือคดีไม่สอดคล้องกับจำนวนบุคลากร งานที่กรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรดำเนินการคือ คดีพิเศษที่จำเป็นต้องใช้ลักษณะความเชี่ยวชาญสูงของเจ้าหน้าที่ในการเข้าไปหาข้อเท็จจริง หาข้อมูลเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงหลักฐานเพื่อนำมาเสนอต่อคณะกรรมการฯ หรือฟ้องร้องผู้กระทำความผิดในคดีอาญา ส่วนคดีที่ไม่มีความสลับซับซ้อนอย่างเช่น คดีป่าไม้ คดีผู้มีอิทธิพล ไม่ควรนำมาเป็นคดีพิเศษ ควรให้ตำรวจดำเนินการไป แต่สิ่งที่ปรากฏอยู่ทุกวันนี้คือ เมื่อคดีที่ตำรวจไม่สามารถทำได้ เช่น คดีบุกรุกป่าสงวน เมื่อตำรวจไปดำเนินการแล้วพบว่ามีความเกี่ยวข้องกับผู้มีอิทธิพล แล้วตำรวจดำเนินการไม่ได้

ก็จะมาร้องขอให้เป็นคดีพิเศษนั้นไม่สมควรอย่างยิ่ง การทำคดีของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ต้องเกี่ยวกับอาชญากรรมที่มีองค์ประกอบเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ หรือเรื่องต่าง ๆ ที่ต้องอาศัยความเชี่ยวชาญเฉพาะความพยายามในการสืบหาข้อเท็จจริง หรือที่เรียกว่า “ใช้สมองให้มาก”

เมื่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ ทำงานเยอะเกินไป ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานองค์กรต้องขยายเพื่อรองรับปริมาณงานให้มากขึ้น ทำให้รูปแบบโครงสร้างองค์กรใหญ่เกินไป บริหารงาน และกำกับดูแลควบคุมประสิทธิภาพการทำงานได้ยาก ทำให้การทำงานเกิดความล่าช้า กรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรทำงานแบบเจียบ ๆ ลีกลับ ไม่ควรมีการให้ข่าว หรือประชาสัมพันธ์ระหว่าง การปฏิบัติงานมากเกินไป แต่ควรแสดงหรือสื่อให้เห็นถึงผลงาน ผลการดำเนินคดีที่มีประสิทธิภาพ การทำงานหรือทำคดีแล้วต้องมีการแถลงข่าวทำให้การทำงานคดียากขึ้น และที่สำคัญเมื่อประชาชนรับรู้มากขึ้นก็เข้าใจว่า กรมสอบสวนคดีพิเศษมีความสามารถ ดังนั้น คดีอะไรที่ตำรวจทำไม่ได้ ก็จะมายื่นร้องให้กรมสอบสวนคดีพิเศษ รับไปดำเนินการ ซึ่งในเจตนารมณ์การตั้งกรมสอบสวนคดีพิเศษมา เพื่อเข้ามาดำเนินการคดีอาชญากรรมที่มีความสลับซับซ้อน เป็นคดีที่กระทบกับคนจำนวนมาก มีความพิเศษทั้งเครื่องมือ บุคลากร และรูปแบบการดำเนินงาน แต่ปัจจุบันไม่ได้เป็นเช่นนั้น ยกตัวอย่างเช่น กรณีวัดพระธรรมกาย เป็นต้น อย่างไรก็ตามมีคดีที่กรมสอบสวนคดีพิเศษ ทำเป็นผลงานและเป็นที่ยอมรับ เพราะใช้ความสามารถและมีความเชี่ยวชาญที่ดี ผลงานมี ประสิทธิภาพสูง แต่บางคดีบุคลากรขาดความรู้ในกระบวนการของคดี เช่น กรณีการทำคดีเกี่ยวกับ ประกันภัย เจ้าหน้าที่ไม่มีความรู้เรื่อง การทำประกันภัยเกี่ยวกับ กระบวนการ ตั้งแต่ต้นเริ่มวิธีขาย การจ่าย การบริหารงานของบริษัท หรือ กรณีเกี่ยวกับคดีไซฟอนเงิน การโกง หรือปั่นหุ้นก็เช่นกัน เพราะถ้าไม่รู้ก็จะมองภาพไม่ออกกว่าจะมีการโกงหรือทุจริตอย่างไร ไม่รู้เทคนิคต่าง ๆ ในเรื่องนั้น ๆ ก็จะไม่สามารถล้วงลึกหาข้อมูลข้อเท็จจริงได้

หากถามเรื่องความเชื่อมั่น ก็ไม่ค่อยเชื่อมั่นเท่าใดนัก เพราะกรมสอบสวนคดีพิเศษ อยู่ภายใต้การเมือง ไม่เป็นองค์กรอิสระ เพราะทำงานจากนักการเมือง จากประสบการณ์ที่ผ่านมาของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ทำให้เห็นว่าเมื่อผู้บริหารองค์กรไม่เป็นกลาง ก็ทำให้ผู้ปฏิบัติงานลำบาก คัดค้านหรือแสดงความคิดเห็นไม่ได้ ที่ผ่านมาผู้บริหารเพียงคนเดียวที่ทำให้องค์กรเกิดความเสียหาย เล่นการเมืองมากเกินไป ทำให้ภาพที่ออกมาไม่ดีเท่าที่ควร ถ้าจะให้เชื่อมั่น ควรออกมาเป็นองค์กรอิสระ ที่มีลักษณะและโครงสร้างเหมือนศาล การพิจารณาความชอบต้องอิสระด้วย แต่จะอิสระมากไม่ได้ ต้องมีการกำกับดูแลที่เหมาะสม เพราะไม่เช่นนั้นก็จะขึ้นอยู่กับอธิบดีเพียงผู้เดียว

การทำคดีพิเศษโดยส่วนใหญ่เป็นคดีที่อยู่ในความสนใจของประชาชนและสังคม อยู่แล้ว เช่น คดีวัดพระธรรมกาย มีการออกข่าวอย่างครึกโครมมากมาย แล้วผลที่เกิดขึ้นตามมา

คือไม่สามารถทำอะไรได้ กรมสอบสวนคดีพิเศษ ไม่จำเป็นต้องให้ข่าวกับสื่อมวลชนมากนัก แต่ควรที่จะนำเสนอผลงานเมื่อคดีดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว เพราะด้วยบุคลิกของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรที่จะต้องทำงานแบบลึกลับ แล้วนำเอาผลงานการดำเนินคดีขึ้นใหญ่ ๆ มาแถลงให้สาธารณชนเห็น ซึ่งจะเป็นสิ่งที่ดีกว่าและสามารถสร้างความเชื่อมั่นได้ นอกจากนั้นล่าสุดยังเกิดภาพเสื่อมเสียที่กระทบความเชื่อมั่นของกรมสอบสวนคดีพิเศษมากที่สุด คือ กรณีคดีการเสียชีวิตของเจ้าหน้าที่ที่คืนในสถานที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษเอง เรื่องนี้ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่ามีความสำคัญมาก เพราะส่งผลต่อความรู้สึกความคิดของประชาชนที่อาจจะมองว่า “ขนาดกรมสอบสวนคดีพิเศษยังทำอะไรไม่ได้เลย แล้วจะไปช่วยใครได้”

สิ่งที่กรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรพัฒนาปรับปรุง คือ การพิจารณารับดำเนินคดีพิเศษ ควรพิจารณาเฉพาะคดีที่มีความพิเศษตามข้อกฎหมายจริง ๆ รูปแบบการบริหารแบบคณะกรรมการฯ เพราะคณะกรรมการฯ ทำหน้าที่พิจารณาคดีแบบเชิงรับทราบเพียงอย่างเดียว ไม่เกิดประโยชน์ใด ๆ ต่อการทำงานคณะกรรมการฯ ควรมีบทบาทในการพิจารณาให้ข้อคิดเห็นมากกว่านี้ และควรเป็นองค์กรอิสระที่มีการทำงานอย่างอิสระ พนักงานสอบสวนได้รับคดีไปก็ต้องดำเนินงานอย่างอิสระ และเจ้าหน้าที่หรือพนักงานต้องมีความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ ของคดี แต่หากไม่มีความเชี่ยวชาญจริง ๆ ก็สามารถหาที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเข้ามาช่วยทำงานได้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานอย่างแท้จริง

ท่านที่ 6 ในสถานการณ์ความเป็นจริง กรมสอบสวนคดีพิเศษ มีความจำเป็นต่อการดำเนินคดีอาญา กับผู้กระทำความผิดโดยเฉพาะที่เป็นคดีพิเศษ ไม่ใช่คดีทั่วไป เพราะคดีทั่วไปเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ นี่คือเป้าหมายของกรมสอบสวนคดีพิเศษ โดยการทำงานประสานกันแล้ว ความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับหน่วยงาน มีความสัมพันธ์ที่ดีเชื่อมโยงกันดีประสานงานกันมา เพราะเจ้าหน้าที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับเอกสาร ให้คำอธิบาย ชี้แนะในข้อกฎหมายที่เป็นประโยชน์ได้ดี

ปัจจุบันภาพลักษณ์ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ภาพที่ปรากฏยังไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง การตั้งกรมสอบสวนคดีพิเศษขึ้นมาเพื่อไม่ให้ปฏิบัติตามคำสั่งจากนักการเมืองหรือระดับใดทั้งนั้น แต่จากสิ่งที่ปรากฏกรมสอบสวนคดีพิเศษ มีการทำงานตามการเมือง ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่า “สังคมไทยยังจำเป็นต้องมีกรมสอบสวนคดีพิเศษ” เป็นคำถามที่สังคมตั้งคำถามระยะหนึ่งแล้ว ดังนั้น สิ่งแรกที่ควรปรับปรุง คือ การปรับวิธีการทำงาน โดยไม่ต้องขึ้นตรงกับใคร โดยทำให้เป็นหน่วยงานอิสระ เช่นเดียวหรือใกล้เคียงกับหน่วยงานเอฟบีไอ

(F.B.I) ที่ขึ้นตรงกับประธานาธิบดีสหรัฐฯ การบริหารงานกรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรขึ้นตรงต่อผู้มีอำนาจสูงสุด เช่น ประธานาธิบดี หรือนายกรัฐมนตรี แต่ด้วยปัญหาบริบทของสังคมไทย นักการเมือง อาจยังทำไม่ได้เช่นเดียวกับ F.B.I ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า เคยได้ยินข่าวว่าจะเข้าร่วมกับสำนักงานอัยการสูงสุด เพราะเป็นองค์กรอิสระ ซึ่งในระยะสั้นหากรวมกัน อาจจะต้องมีการปรับกลยุทธ์วิธีการทำงานร่วมกันกับสำนักงานฯ หากในความเป็นไปได้เมื่อรวมหน่วยงานเข้าด้วยกัน หรืออาจจะเข้ามาเป็นแผนกหนึ่ง ก็อาจจะทำให้การประสานงานง่ายขึ้น การสอบสวนจะทำได้เต็มประสิทธิภาพมากขึ้น และเมื่อสอบสวนเบื้องต้น คดีย่อมน่าจะได้รับความเป็นธรรม โอกาสผิดพลาดก็จะไม่เกิดขึ้น

ส่วนการปรับปรุงด้านความรับผิดชอบ กรมสอบสวนคดีพิเศษ มีความชัดเจนอยู่แล้ว ด้วยกฎหมายที่เขียนไว้ดีแล้วโดยเคร่งครัดว่า คดีใดคือคดีพิเศษ แต่ไม่ใช่ทุกคดีที่เข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการฯ แล้วจะเป็นคดีพิเศษทั้งหมด การพิจารณากลับกรองความเป็นคดีพิเศษ ต้องมีความชัดเจน และพิจารณาให้เป็นเฉพาะคดีจริง ๆ เพราะหากมีคดีจำนวนมาก ประสิทธิภาพการทำงานก็จะไม่เกิด ประเด็นความเชื่อมั่นนั้น เห็นว่า ประชาชนยังไม่ค่อยเชื่อมั่นมากนัก โดยเฉพาะช่วงที่ผ่านมา (ก่อนการเข้าสัมภาษณ์) กรณีการเสียชีวิตของอดีตเจ้าพนักงานที่ดินที่อยู่ระหว่างการควบคุมของกรมฯ ด้วยแล้ว ยิ่งทำให้ขาดความเชื่อมั่น ประกอบกับการออกมาให้ข่าวและข้อมูลต่าง ๆ ออกมามีความขัดแย้งกันเอง ยิ่งทำให้คนในสังคมเกิดความเคลือบแคลงสงสัยมากขึ้น ซึ่งจากกรณีดังกล่าวไม่ควรอย่างยิ่งที่จะเกิดขึ้นในหน่วยงานด้านกระบวนการยุติธรรม

ความเชื่อมั่นต่อการทำงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ อาจจะทำให้ครึ่ง ๆ (50 : 50) เพราะยังเห็นว่าการทำงานด้านการสอบสวน ยังมีประสิทธิภาพที่ดี ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในข้อมูลได้มาก ระบบการทำงานที่รวดเร็วมีประสิทธิภาพ อาจเป็นเพราะมีเครื่องมือที่ดี บุคลากรที่มีความสามารถ ซึ่งเป็นประโยชน์ที่ดีต่อการทำงาน แต่ส่วนที่ไม่ดีก็เรื่องการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารสูงสุด มีการโยกย้ายผู้บริหาร ทำให้โอกาสในการก้าวหน้าไม่ไปตามลำดับขั้นอาวุโส เป็นต้น

รูปแบบการทำงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษที่ควรพัฒนา ประเด็นแรกคือ โครงสร้างการบริหารควรมีความเป็นอิสระ หรือในอนาคตอันใกล้อาจจะเข้าร่วมกับสำนักงานอัยการสูงสุดก่อน ประเด็นที่สอง คือ ตัวผู้นำ จะต้องมีความเป็นกลาง ความยุติธรรม และกล้าที่จะทำงานเพื่อสร้างความยุติธรรม เพราะองค์กรนี้จะต้องมีความยุติธรรมและมีความกล้าในการทำงาน ซึ่งเป็น สิ่งที่สำคัญมาก

ท่านที่ 7 ช่วงเริ่มแรกของการบริหารของกรมสอบสวนคดีพิเศษ มีผู้พิพากษาเป็น
ผู้บริหารระดับสูง ทำให้ภาพลักษณ์ออกมาดี ค่อนข้างสร้างความเชื่อมั่น ความศรัทธากับสังคมได้
แต่ระยะต่อ ๆ มา มีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารค่อนข้างบ่อย ในช่วงเวลาหนึ่งก็มีข่าวว่า มีการแจ้งจับ
อธิบดีเกิดขึ้น ตอนนั้นมีผลทำให้กระทบความเชื่อมั่นอยู่บ้าง หลังจากนั้นก็มีประเด็นปัญหา
ของผู้บริหารระดับสูงท่านหนึ่ง ทำให้หลายคนมองกรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นภาพของบุคคล
ไม่ใช่องค์กร ซึ่งในช่วงเวลานั้นทำให้ขาดความเชื่อมั่นในตัวองค์กร อีกทั้งมีคดีที่ควรรับเป็นคดีพิเศษ
แต่กลับไม่รับเข้าไปเป็นคดีพิเศษ ส่วนคดีเป่านกหวีดไล่ นายกรัฐมนตรีกลับรับเป็นคดีพิเศษ
ในความเป็นจริงน่าจะเป็นคดีลหุโทษด้วยซ้ำไป ตรงนี้ทำให้กรมสอบสวนคดีพิเศษเสื่อมศรัทธา
ในความรู้สึกที่มองในภาพของหลักการ เหตุผล และกฎหมาย

สิ่งที่อยากเห็นกรมสอบสวนคดีพิเศษเป็น คือ เป็นหน่วยงานที่มีความโปร่งใส
ตามเจตนารมณ์ในการตั้ง การตั้งองค์กรนี้ขึ้นมาเหมือนหลักการจะคล้าย ๆ กับหน่วยงาน
ของฮ่องกง แต่จริง ๆ แล้วไม่มีความเหมือนกันเลย เพราะหน่วยงานของฮ่องกงมีความโปร่งใส
น่าเชื่อถือ แต่ของไทยมีปัญหาการเมืองเข้ามาแทรกแซง เลย์รู้สึกไม่เชื่อมั่น เสื่อมศรัทธา พอในระยะหลัง
ที่มีการเปลี่ยนรัฐบาลเฉพาะขึ้นมาบริหาร ก็มีส่วนทำให้เห็นภาพว่า ระบบการทำงานมีการปรับเปลี่ยนที่ดีขึ้น
เหตุการณ์มีความสงบมาโดยตลอด จนกระทั่งมีกรณีการเสียชีวิตของเจ้าพนักงานที่ดิน
จังหวัดพังงาในระหว่างการควบคุมของกรมสอบสวนคดีพิเศษเกิดขึ้น ข้อมูลที่ปรากฏต่อสื่อมวลชน
จากเจ้าหน้าที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษให้ข้อมูลที่ไม่ตรงกัน ทำให้ประชาชนทั่วไปและผู้ติดตาม
เกิดความรู้สึกเคลือบแคลงสงสัยกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และมีผลกระทบต่อความเชื่อมั่น
ของกรมสอบสวนคดีพิเศษอย่างมากในความรู้สึกของประชาชนและหน่วยงานด้วยกันเอง

ความคิดเห็นต่อโครงสร้างการบังคับบัญชา เห็นว่าการไม่เป็นองค์กรอิสระ
อาจจะมีส่วนทำให้กรมสอบสวนคดีพิเศษมีภาพออกมาเป็นแบบนี้ ยกตัวอย่าง ศาล ที่เป็นหน่วยงานอิสระ
มีระบบการควบคุมกันเอง แต่ต้องมีมาตรฐาน มีกรอบการทำงานที่ชัดเจนมีเหตุมีผล หน่วยงานอิสระ
ทุกหน่วยต่างมีกรอบการทำงาน มีมาตรฐานของแต่ละหน่วยเอง กรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรเป็น
องค์กรอิสระที่ชัดเจน มีรูปแบบการทำงาน มีการสร้างวัฒนธรรมหรือระบบการทำงานที่เป็น
ขององค์กรเอง อาจเป็นเพราะดึงคนทำงานมาจากหลาย ๆ ส่วน ทำให้เกิดความหลากหลาย
ในการทำงานมากจนเกินไป

ส่วนการดำเนินคดีพิเศษ สามารถทำได้ดีเพราะมีทั้งอำนาจและกฎหมายในมือ
ที่ช่วยทำให้สามารถดำเนินงานได้อย่างสะดวก และคนที่ถูกหมายจับก็ต้องเกี่ยวข้องกับศาลอาญา
ยกตัวอย่าง เช่น กรณีพระธัมมชโย การขอหมายค้น และหมายจับ โดยในความเป็นจริง

สามารถขอหมายศาลได้ที่ศาลในพื้นที่หรือไม่ แต่กรมสอบสวนคดีพิเศษ กลับมาขอหมายจับจากศาลอาญา โดยให้เหตุผลว่า “ต้องการปกปิดการจับกุมให้เป็นความลับ” ซึ่งทางศาลอาญาให้ความสำคัญและมีการประชุมปรึกษาหารือกันอย่างรอบคอบตามหลักการและข้อกฎหมายต่าง ๆ แล้วจึงได้พิจารณาให้ออกหมายตามที่กรมสอบสวนคดีพิเศษร้องขอมา แต่พอสุดท้ายพบว่ามีกรณีแถลงข่าวหรือให้ข่าวว่าจะมีการจับกุมเกิดขึ้นผ่านสื่อมวลชน ซึ่งขัดแย้งกับเหตุผลที่ร้องต่อศาล จึงทำให้รู้สึกว่าการสอบสวนคดีพิเศษทำงานบนสื่อมวลชนมากเกินไป ซึ่งผิดหลักการการทำงานและทำให้ผู้ทำงานร่วมกันเกิดความรู้สึกที่ไม่ดี

อย่างไรก็ตาม ในด้านผลงานที่เป็นที่ยอมรับของกรมสอบสวนคดีพิเศษก็มีปรากฏให้เห็นอยู่ เช่น คดี “คอลเซ็นเตอร์” (Call Center) ที่สามารถติดตามข้อมูลและจับกุมตัวผู้กระทำความผิดได้เป็นภาพที่ออกมาทางสื่อมวลชน ทำให้เห็นถึงวิธีการจับ สืบสวน ซึ่งเป็นผลงานทำได้ดีมากเช่นกัน นอกจากคดีดังกล่าวแล้ว สิ่งที่กรมสอบสวนคดีพิเศษทำได้ดี คือ คดีป่าไม้ ปลอมโฉนด คดีหนีภาษี หรือที่เกี่ยวข้องกับสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่สามารถเจาะลึกเข้าถึงกระบวนการความผิดจริง

ความเชื่อมั่นต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ อยู่ที่ระดับร้อยละ 70 เพราะการสืบสวนสอบสวน มีความเป็นมืออาชีพทำงานจริง ๆ แต่ถ้าหากกรมสอบสวนคดีพิเศษสามารถทำงานเพื่อประชาชน มีความเสียสละ มีอุดมการณ์ที่มั่นคง ไม่ไปตามกระแสการเมือง ก็จะสามารถช่วยประชาชนได้ ด้วยศรัทธาของประชาชนจริง ๆ ปัจจัยที่สำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นได้ คือ ความโปร่งใส ความเป็นอิสระขององค์กรและผู้บริหารได้ เพราะการทำงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษมีความเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ดังนั้นจะต้องมีความโปร่งใส เชื่อได้ และสามารถคุ้มครองสิทธิของประชาชนได้จริง ช่วยเหลือประชาชนได้อย่างจริง หรืออย่างอุดมการณ์ที่ว่า “ฟ้าถล่มดินทลายก็ต้องทำให้เขา”

ประเด็นที่ควรพัฒนานอกจากการออกมาเป็นองค์กรอิสระแล้ว ควรสร้างอุดมการณ์ขององค์กรใหม่ ถึงแม้ว่าที่มาของแต่ละคนจะมาจากต่างถิ่นต่างที่ แต่กรมสอบสวนคดีพิเศษต้องทำอะไรก็ได้ให้คนในองค์กรเป็นเนื้อเดียวกัน มีทัศนคติที่ดีที่จะทำงานร่วมกันอย่างเต็มที่เพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพประชาชน ช่วยเหลือคนด้อยโอกาส (หมายถึงคนที่สู้รบปรบมือกับใครไม่ได้เลย ถูกข่มขู่อยู่ฝ่ายเดียว) องค์กรต้องมีการทำงานเชิงรุกมากกว่าเชิงรับ ทำให้ประชาชนที่เดินเข้าไปหากรมสอบสวนคดีพิเศษแล้วรู้สึกอุ่นใจ ต้องทำงานให้รวดเร็วกว่าศาล เพราะศาลเหมือนปลายทางแต่กรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นต้นทาง จึงต้องทำหน้าที่ได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ

ท่านที่ 8 กรมสอบสวนคดีพิเศษ ถูกตั้งขึ้นมาโดยมีเจตจำนง คือ ต้องการให้เหมือนหน่วยงาน เอฟบีไอ (F.B.I) ของสหรัฐอเมริกา แต่ที่ผ่านมามีอาจจะยังติดด้วยระบบราชการไทย วัฒนธรรมที่เป็นอยู่ ทำให้ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ เหมือนตอนตั้งกรมฯ ใหม่ ๆ เหมือนจะให้ เป็น Expertly เฉพาะของตำรวจ เพราะเป็นกระบวนการยุติธรรมขั้นต้น เป็นอำนาจสอบสวนในคดีอาญา ทำให้มีการโอนย้ายตำรวจ เข้ามามาก ข้อดี คือ การไม่ต้องไปเริ่มจากศูนย์ ข้อไม่ดีคือวัฒนธรรมเดิม แบบเดิมที่ติดมากับคน ทำให้ขาดวัฒนธรรมของความเป็นกรมสอบสวนคดีพิเศษ

กรมสอบสวนคดีพิเศษ ต้องมีความชำนาญเฉพาะด้าน (Expertise) เพราะมีทั้ง อำนาจรัฐและกฎหมายเฉพาะ คดีที่ดำเนินการอยู่ในนั้นเป็นเรื่องที่ยาก ซับซ้อน และเกิดผลกระทบ (Impact) ต่อคนในสังคมวงกว้าง นอกจากนั้น ยังต้องอิสระจากอำนาจทางการเมือง แต่ที่ผ่านมา กลับถูกควบคุมด้วยกลไกบางอย่าง กรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นต้นทางของกระบวนการยุติธรรม ที่เน้นเรื่องการสืบสวนสอบสวน ให้ได้มาซึ่งข้อมูล หลักฐานพยานที่จะนำไปสู่การดำเนินคดี กับผู้ที่กระทำผิดได้ โดยคดีที่ดำเนินการนั้น จะต้องมีความยุ่งยาก สลับซับซ้อน และจะต้องใช้ ความเชี่ยวชาญเฉพาะในการค้นหาข้อเท็จจริง

ทักษะของกรมสอบสวนคดีพิเศษที่ต้องมีคือ เรื่องมวลชนหรือชุมชนสัมพันธ์ เพราะเป็นช่องทางการหาข่าว ช่วยทำงานด้านการป้องกันปราบปราม ต้องมีทักษะด้านการสืบสวน สอบสวนเชิงรุก ที่ต้องทำงานให้เหนือกว่าพนักงานสอบสวนทั่วไป เหนือกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจทั่วไป และต้องมีความชำนาญ ความเชี่ยวชาญ และเก่งในด้านการสืบสวนสอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน ส่วนกระบวนการพัฒนานั้น ควรเน้นที่การพัฒนาทรัพยากรบุคคล (Human Resources Develop : HRD) ต้องมีการฝึกอบรมในลักษณะเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบของทักษะ (Skill) อุปถัมภ์ค้ำจุน (Foster) เป็นที่ปรึกษา (Mentor) ได้

สิ่งที่จะปฏิรูปได้ คือ การสร้างเอกลักษณ์ของเจ้าหน้าที่ และองค์กรให้มีความชัดเจน สร้างคนรุ่นใหม่ (New Generation) ขึ้นมาเอง สร้างภาพลักษณ์ของกรมสอบสวนคดีพิเศษให้ชัดเจน ในความเป็น Expertise ด้านคดีพิเศษ ด้านการสืบสวนสอบสวนแบบพิเศษ ตลอดจนจัดระบบ การบริหารจัดการภายในให้มีประสิทธิภาพ (Inner-process) เพื่อค้นหาสิ่งที่จะทำให้องค์กร พัฒนา และสร้างองค์ความรู้ต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นภายในองค์กรของตนเอง ซึ่งสุดท้ายแล้วกระบวนการ ทำงานที่เกิดขึ้นดังกล่าวจะสะท้อนภาพลักษณ์ ความเชื่อมั่นของกรมสอบสวนคดีพิเศษปรากฏ ต่อสังคม

ท่านที่ 9 เมื่อกล่าวถึงกรมสอบสวนคดีพิเศษ สิ่งที่ประชาชนทั่วไปมักนึกถึง คือ การเมือง (จากผลสำรวจปีที่แล้ว) อาจเป็นผลสืบเนื่องจากปัญหาของบ้านเมืองที่ผ่านมา และการทำงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษเองก็ทำงานโดยอิงการเมืองมากเกินไป และนักการเมืองที่ผ่านมาก็มักจะใช้กรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นเครื่องมือในการบริหารด้วย

ตามเจตนารมณ์ของการตั้งกรมสอบสวนคดีพิเศษ คือ เพื่อให้เข้ามาทำคดีอาญาที่มีความยุ่งยาก สลับซับซ้อน และเป็นคดีที่มีความสำคัญ ให้ได้รับการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ภาพลักษณ์ของกรมสอบสวนคดีพิเศษหลังปี พ.ศ. 2557 การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงยุติธรรม ทำให้ภาพลักษณ์ของกรมสอบสวนคดีพิเศษดีขึ้นช่วงหนึ่ง แต่ขณะเดียวกันการรับคดีมาทำโดยเฉพาะการดำเนินงานคดีของวัดพระธรรมกาย มีผลอยู่เหมือนกัน เพราะเห็นว่าคดีดังกล่าวไม่ใช่คดีทางการเมืองหรือคดีที่มีความสลับซับซ้อนมากเท่าใด แต่เป็นคดีที่สืบเนื่องมาจากคดีฉ้อโกงเท่านั้น

กรมสอบสวนคดีพิเศษเปลี่ยนไปค่อนข้างชัดเจนจากวัตถุประสงค์การจัดตั้ง และจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ทำให้เห็นว่าภาพลักษณ์ของกรมสอบสวนคดีพิเศษขึ้นอยู่กับว่า “ใครเป็นผู้บริหาร” ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา ภาพลักษณ์กำลังจะดีขึ้นตามลำดับ แต่ก็มาเกิดเหตุการณ์ที่สั่นคลอนความเชื่อมั่นขึ้นอีก คือ กรณีการเสียชีวิตของเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดพังงา

ประเด็นการบริหารจัดการและการรับคดีพิเศษ ส่วนใหญ่ต้องผ่านคณะกรรมการคดีพิเศษพิจารณาในการรับเป็นคดีพิเศษ และกว่าจะมาถึงคณะกรรมการนั้น ก็จะต้องผ่านกระบวนการกลั่นกรองมาอย่างดีแล้ว มีบางคดีที่เป็นคดีเล็ก ๆ ที่กรมสอบสวนคดีพิเศษรับไปดำเนินการ ทำให้ประชาชนไม่เห็นความแตกต่างของกรมสอบสวนคดีพิเศษกับบทบาทหน้าที่ของตำรวจ

ปัจจัยที่มีผลต่อความเชื่อมั่นส่วนหนึ่ง คือ การยุ่งเกี่ยวกับการเมืองมากเกินไป ในอนาคตไม่ควรให้องค์กรขึ้นอยู่กับผู้บริหารระดับมากเกินไป และกรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรแยกเป็นองค์กรอิสระ ที่ไม่ขึ้นตรงกับฝ่ายบริหาร หรือหากไม่เป็นองค์กรอิสระ แต่ควรมีระยะห่างขององค์กรกับฝ่ายบริหารให้มากขึ้น

กรมสอบสวนคดีพิเศษ มีกำลังคนที่โยกย้ายมาจากตำรวจมากกว่าครึ่งหนึ่ง มีทหารบางส่วน ซึ่งก็จะมีวัฒนธรรมการทำงานแบบเดิม ๆ การทำงานจึงไม่มีความแตกต่างจากตำรวจ กรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรสร้างบุคลากรของตนเองขึ้นมาใหม่ สร้างวัฒนธรรมองค์กรให้เกิดขึ้น รวมทั้งฝึกคนรุ่นใหม่ ๆ ให้มีทักษะความเชี่ยวชาญในการสืบสวนสอบสวนหาข้อเท็จจริง เพราะแต่ละคดีที่รับผิดชอบต้องใช้ความเชี่ยวชาญพิเศษ เทคนิคการสืบสวนขั้นสูง อย่างเช่น คดีภาษี คดีการโกง คดีทรัพย์สินทางปัญญา เป็นต้น

กรมสอบสวนคดีพิเศษควรต้องมีสถาบันในการฝึกความเป็นพิเศษ ความเชี่ยวชาญ การสืบสวนสอบสวนให้กับบุคลากรโดยตรง และควรช่วยฝึกให้กับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องด้วย เพื่อให้มีความรู้ความสามารถโดยเฉพาะด้าน นอกจากนี้ การทำงานต้องมีความรวดเร็ว เพราะระยะเวลามีส่วนที่ทำให้เกิดความรู้สึกว่าเป็นธรรมหรือไม่เป็นธรรมด้วยเช่นกัน เพราะการที่สามารถสืบสวนสอบสวนหาผู้กระทำผิดได้เร็วมากเท่าใดนั้น ย่อมจะส่งผลต่อความรู้สึกถึงความยุติธรรมกับผู้ที่เกี่ยวข้องมากด้วยเช่นกัน กรมสอบสวนคดีพิเศษควรปรับกระบวนการด้านคดีอาญาพิเศษให้มีความรวดเร็วในชั้นกระบวนการสืบสวนสอบสวนมากกว่านี้

ด้านการสื่อสาร ในยุคปัจจุบันมีการดำเนินการที่มุ่งไปที่ด้านการป้องกัน โดยเฉพาะคดีที่เกี่ยวข้องกับแฮกเกอร์ ซึ่งกรมฯ มีความพยายามเผยแพร่ให้ความรู้ การสังเกตถึงวิธีการกระบวนการเกี่ยวกับแฮกเกอร์ ช่วยกันเฝ้าระวังและรู้จักป้องกันตนเองเพิ่มมากขึ้น เป็นการใช้กระบวนการมีส่วนร่วมมากขึ้น และทำให้เห็นว่ามีคนกระทำผิดเข้าสู่กระบวนการลงโทษต่อไป ทำให้เห็นถึงการพัฒนาการทำงานที่ดียิ่งอย่างต่อเนื่อง

ปัจจัยที่ทำให้เกิดความเชื่อมั่น คือ 1. การรับคดี ต้องรับคดีพิเศษตามกฎหมายเท่านั้น รับคดีตามเจตนาธรรมการจัดตั้ง เพื่อให้เกิดความรู้สึกมั่นใจและได้รับความยุติธรรม 2. ประสิทธิภาพของการทำงาน คือ ทำงานได้เร็วและมีคุณภาพ 3. ขวัญและกำลังใจของคนทำงาน คือ มีอิสระในการทำงาน ได้รับประกันการเป็นอิสระในการทำงาน ไม่ต้องกังวลเรื่องการให้ทุน ให้โทษในการทำงานหรือมีการโยกย้ายโดยไม่มีเหตุผลหรือไม่เหมาะสมเป็นธรรมดา

ในอนาคตกรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรมีลักษณะ ดังนี้ 1. “มีอิสระในการทำงานมากขึ้น” 2. “การเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหาร” ควรได้รับการกลั่นกรองให้ได้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถจริง ๆ และอยากเห็นกรมสอบสวนคดีพิเศษ เป็นผู้นำของการเรียนรู้ การสืบสวนสอบสวนขั้นสูง 3. ควรก้าวข้ามการเมือง และ 4. สร้างวัฒนธรรมใหม่ คือ สร้างคนใหม่ วัฒนธรรมเฉพาะ เช่น ซื่อสัตย์ กล้าหาญ เชี่ยวชาญ เป็นต้น สู้ตายแล้วคิดว่า ยังสามารถฝากความหวังไว้กับกรมสอบสวนคดีพิเศษได้ในส่วนของคนที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสืบสวนสอบสวน

ท่านที่ 10 ในยุคที่ผ่านมา กรมสอบสวนคดีพิเศษ ได้รับความเลื่อมศรัทธาจากภาคสังคมค่อนข้างมาก สิ่งที่สะท้อนให้ประชาชนได้รับรู้คือ ผลงานที่ผ่านมา การสะท้อนกลับของสื่อมวลชน ซึ่งถือว่าเป็นเสียงสะท้อนทางหนึ่ง เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นจากข้อคำถามของสื่อมวลชนที่ตั้งคำถามว่า

“จะยุบกรมสอบสวนคดีพิเศษหรือไม่” กรมสอบสวนคดีพิเศษ ต้องกลับไปพิจารณาภาระงานของตนเองว่าทำไม? จึงมีคำถามดังกล่าวเกิดขึ้นในสังคมได้”

หากย้อนกลับไปดูเจตนารมณ์การตั้งกรมสอบสวนคดีพิเศษ จะพบว่า มีเจตนารมณ์ที่ดี มีเป้าหมายชัดเจน ที่ผ่านมาสังคมหรือประชาชนภายนอกเสื่อมศรัทธา ไม่เชื่อมั่น ไม่พึงพอใจองค์กรนี้ เพราะเกิดจากตัวบุคคล หรือ ตัวองค์กร กรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรทบทวนสิ่งที่ผ่านมาอย่างละเอียด รอบคอบ สิ่งที่ปรากฏออกมา ทำให้สังคมรับรู้เกิดจากการปฏิบัติงานของคนในองค์กรมากกว่า ใช่หรือไม่? เพราะในความเป็นจริงแล้ว การดำเนินงานของหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ประเด็นไม่ได้อยู่ที่ “ตัวองค์กร” แต่อยู่ที่ “ตัวบุคคล” หรือบุคลากรที่จะสร้างองค์กรนั้น เพราะตัวองค์กรต้องมี บุคคลทำงาน บุคคลที่จะทำให้เกิดความเป็นองค์กรได้นั้นต้องมีความสำคัญ มีความรู้ความสามารถ เป็นที่ยอมรับจึงจะทำให้องค์กรได้รับความเชื่อมั่นเชื่อถือจากสังคมได้

โดยเจตนารมณ์ที่ตั้งองค์กรมาแล้วนั้นน่าจะคิดมาดีแล้ว คือ ตั้งขึ้นเพื่อทำคดีที่มีความซับซ้อน หรือ Check balance การทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และจากการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาการของเทคโนโลยี และวิวัฒนาการของอาชญากรรมที่มีความสลับซับซ้อนมากขึ้น มีความสลับกลับมากขึ้นกว่าที่หน่วยงานปกติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติจะทำได้ สังคมจึงจำเป็นต้องมีหน่วยงานเฉพาะขึ้นมาเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับ เช่น อาชญากรรมข้ามชาติ อาชญากรรมเศรษฐกิจ ธุรกรรมการเงิน แคร่ลู่โซ่ จึงเห็นว่าแนวคิดการจัดตั้งกรมสอบสวนคดีพิเศษ นั้นมาถูกทางแล้ว

โดยก่อนหน้านี้องค์กรแห่งนี้ ค่อนข้างที่จะมีปัญหาต่าง ๆ อยู่พอสมควร ประชาชน และสังคมก็รับรู้ปัญหาขององค์กรนี้เท่า ๆ กัน สิ่งใดเป็นปัญหาเป็นจุดอ่อนก็ต้องเร่งปรับปรุงแก้ไข และเห็นว่า เรื่อง “คน” เป็นปัญหาที่สำคัญลำดับแรก จึงจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนทัศนคติ เจตคติ ในการทำงาน ปรับกำลังคนให้มีความเหมาะสม เคลียร์และทำความเข้าใจในวิธีการทำงานกับบุคลากร ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ โดยเน้นการทำงานให้เป็นที่ประจักษ์ของสังคม และมีคดีหลาย ๆ คดี ที่กรมสอบสวนคดีพิเศษทำอยู่นั้นเป็นคดีใหญ่ที่สังคมให้ความสนใจ เมื่อสังคมสนใจมาก จึงเป็นที่พึงเล็งในการทำงานมากตามไปด้วย เมื่อคดีที่อยู่ในความสนใจมีอะไรติดขัดหรือสงสัยเพียงเล็กน้อย ก็จะทำให้เกิดความเคลือบแคลงสงสัย แล้วโดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ด้วยแล้ว การทำงานย่อมได้รับความสนใจมากเป็นเท่าตัว และถ้าหากไม่สามารถสร้างความไว้วางใจให้เกิดขึ้นได้ การถูกมองในด้านลบจะมีความรวดเร็วมากขึ้นกว่าหน่วยงานราชการทั่วไป เพราะทุกอย่างอยู่ที่ความรู้สึก ความเชื่อใจ ความพึงพอใจ ซึ่งก็เป็นไปตามหลักคิดของมนุษย์ คือ

มนุษย์ทุกคนต้องการความยุติธรรม ความเป็นธรรม อยากให้มีและอยากเห็นความยุติธรรม และเป็นธรรมทั้งกับตนเองและผู้อื่นด้วยด้วยกัน

กรมสอบสวนคดีพิเศษ คือ ต้นทางของกระบวนการยุติธรรม เหมือนตำรวจที่เป็นต้นเรื่องของกระบวนการยุติธรรม อารมณ์ความรู้สึกของประชาชนที่มีต่อทั้งสองหน่วยงานก็ไม่ต่างกัน ถ้าต้นทางของกระบวนการยุติธรรมล้มเหลว ย่อมส่งผลกระทบต่อความรู้สึก อารมณ์ ความพึงพอใจของประชาชนเช่นเดียวกัน และยังกรมสอบสวนคดีพิเศษทำคดีใหญ่ ๆ คดีที่มีผลในเชิงนโยบายของรัฐ และเชิงความเสียหายที่ส่งผลกว้างขวางต่อสังคมด้วยแล้ว ผลการดำเนินงานย่อมมีผลต่อความคิดของประชาชนและสังคมโดยรวมมากตามไปด้วย นอกจากนั้น หากยังมีเจ้าหน้าที่รัฐเข้าไปเกี่ยวข้องกับความผิด หรือความเสียหายด้วยแล้ว ยิ่งเป็นสิ่งที่อันตรายอย่างมากต่อความรู้สึก พึงพอใจและความเชื่อมั่นของประชาชนและสังคมโดยรวม

กรมสอบสวนคดีพิเศษ ต้องเปิดให้สังคมได้รับรู้มากที่สุด ชี้แจงให้ประชาชนได้รับรู้ในข้อมูล ข้อเท็จจริงที่สามารถเปิดเผยได้ อย่างไม่ผิดกฎหมาย ไม่กระทบต่อรูปคดี ทำให้ประชาชนและสังคมมีความเข้าใจในการทำงาน ตอบประชาชนและสังคมให้ได้ เพื่อเปิดโอกาสให้สังคมเข้ามาตรวจสอบการทำงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษให้มากที่สุด เป็นการแสดงออกถึงความโปร่งใสของการทำงาน ถึงแม้ว่าแต่ละคดีต้องใช้กระบวนการ ความรอบคอบต่าง ๆ ในการสืบสวนสอบสวนเป็นผลให้การดำเนินคดีเกิดความล่าช้าไปบ้าง แต่ก็ต้องสามารถอธิบายหรือชี้แจงให้สังคมได้รับรู้ด้วย ถ้าหากความล่าช้าดังกล่าวไม่สามารถอธิบายได้ สร้างความเคลือบแคลงสงสัย ในที่สุดจะส่งผลกระทบต่อความรู้สึกถึงการไม่ได้รับความเป็นธรรมตามมา

คณะกรรมการคดีพิเศษ ควรทำหน้าที่ในการชี้แจง และลงไปกำกับดูแลการทำงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษมากกว่านี้ ในด้านการพิจารณารับเป็นคดีพิเศษ สามารถแสดงความคิดเห็นหรือร่วมพิจารณา หรือคัดค้านการรับเป็นคดีพิเศษได้ เพื่อสร้างร่องรอยการทำงาน เพื่อช่วยให้ข้าราชการประจำสามารถใช้ความคิดเห็นของคณะกรรมการพิเศษ อธิบายผลที่เกิดขึ้นได้ จะเป็นการสร้างความหนักแน่น ความเชื่อถือได้ในการทำงานของข้าราชการ เพราะบางครั้งข้าราชการประจำอาจอึดอัดในการทำงาน เหมือนคดีพิเศษที่มีความหลากหลายสลับซับซ้อน การตัดสินใจของข้าราชการประจำอาจมีความเกรงกลัวต่อความผิดพลาด หรืออิทธิพลหรือปัจจัยอะไรบางอย่างที่ส่งผลต่อการทำงาน การที่มีความคิดเห็นของคณะกรรมการพิเศษเป็นการรองรับ และจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความมั่นใจ และรู้สึกว่าการทำงานได้รับการปกป้องจากผู้บริหารระดับสูงกว่าผู้บังคับบัญชา (หากได้ผู้บังคับบัญชาที่ไม่เป็นกลาง ไม่ตรงไปตรงมา) ซึ่งก็จะทำให้การทำงาน

มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ส่วนความคาดหวังต่อองค์กรนี้ คือ ควรเป็นไปตามเจตนารมณ์และสร้างความเชื่อมั่นขององค์กรให้มีประสิทธิภาพ

สิ่งที่กรมสอบสวนคดีพิเศษควรพัฒนา คือ การสร้างเกียรติภูมิของบุคลากรให้มีความชัดเจน มีความเฉพาะด้าน มีความเชี่ยวชาญพิเศษ หรือการสร้าง Identity ของบุคลากรภายในองค์กร และแสดงความจริงใจในการทำงาน เพราะเมื่อกระบวนการทางสังคมมีการตรวจสอบการทำงานอยู่ตลอดเวลา และในความเป็นจริงมนุษย์เราไม่สามารถหนีพ้นความจริงที่ปรากฏได้ ควรสร้างให้คนในองค์กรทำงานด้วยความซื่อสัตย์ โปร่งใส ทุ่มเทการทำงาน และพัฒนาคุณภาพงานอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งควรที่จะทำให้ทุกคนสามารถยอมรับในความจริง ยอมรับในสิ่งที่เป็นอยู่และเกิดขึ้นได้ เพราะหากกรมสอบสวนคดีพิเศษ ไม่สามารถทำให้สังคมเกิดความพึงพอใจ ความเชื่อมั่นได้ ตามที่สังคมคาดหวัง ก็ย่อมมาจากผลการดำเนินงานของคนในกรมเอง และต้องยอมรับความเป็นจริงให้ได้ ในเมื่อทำไม่ได้ตามสิ่งที่คาดหวัง ก็ย่อมจะได้ผลตามสิ่งที่ตนเองกระทำเช่นกัน ดังนั้น ถ้าจะถูกยุบก็เพราะ “เราทำไม่ได้ตามที่เค้าคาดหวัง ก็ไม่มีสิทธิไปโกรธเค้า”

ที่ผ่านมากรมสอบสวนคดีพิเศษ มีการปรับเรื่องการบรรจุบุคลากร พัฒนากองงานสอบสวน จะต้องสร้างบุคลากรให้เก่งทุกเรื่อง เพราะหน่วยงานเป็นหน่วยงานสอบสวน ต้องเก่งเรื่องสอบสวน โดยบุคลากรเองควรที่จะต้องมีความรู้เรื่องเศรษฐกิจ การเงินการคลัง กฎหมาย ภาษี ที่ดิน สิ่งแวดล้อม ป่าไม้ เป็นต้น เพราะอาชญากรรมในปัจจุบันมีความหลากหลาย และสลับซับซ้อนมากขึ้น แต่คนของกรมสอบสวนคดีพิเศษอาจจะไม่จำเป็นต้องรู้ในทุก ๆ เรื่อง แต่ควรที่จะต้องรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งให้มีความเชี่ยวชาญและเหนือกว่าคนที่จะไปสอบสวน จึงต้องมีการเปิดสอบบรรจุและพัฒนาคนรุ่นใหม่โดยเฉพาะ อีกประเด็นหนึ่ง คือ ปรับเรื่องทัศนคติของการทำงาน โดยเริ่มต้นจากความเป็นผู้นำ เพราะภาวะผู้นำ (Leadership) มีความสำคัญในการเป็นแบบอย่างที่ดี มุมมองในการทำงานของผู้นำมีความสำคัญ และต้องสามารถสอนงานจากรุ่นสู่รุ่นได้ และการยอมรับในภาวะผู้นำและการทำงานโดยให้เกิดความเป็นธรรม จะช่วยทำให้องค์กรเป็นไปตามเจตนารมณ์ และสโลแกนต่อไปได้

นอกจากผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้แทนผู้บริหารดังกล่าว แล้ว ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ ได้แก่ สถาปนิก รูป สถาปนิกนิติบัญญัติ จำนวน 9 ท่าน โดยผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ความคิดเห็นในภาพรวมของการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ โดยส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน สามารถสรุปประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังนี้

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า กรมสอบสวนคดีพิเศษมีเจตนาารมณ์ และวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งที่ชัดเจน ถึงแม้ว่ากระบวนการทำงานและบทบาทไม่ต่างจากการทำงานของตำรวจมากนัก แต่มีความต่างในด้านภารกิจ บทบาทหน้าที่ที่สำคัญต่อการดำเนินงานด้านคดีพิเศษตามพระราชบัญญัติฯ

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษที่ปรากฏต่อสาธารณชน มีภาพของความไม่เป็นกลาง ความไม่เป็นอิสระต่อการทำงาน เป็นเครื่องมือของนักการเมืองมากเกินไป ทำให้ประชาชนและสังคมโดยรวมเกิดความเคลือบแคลงสงสัย และไม่ค่อยเชื่อมั่นเท่าที่ควร ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเชื่อมั่นต่อการทำงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ อยู่ระหว่างร้อยละ 50-70 เพราะเห็นว่ามีการทำงานเหมือนหน่วยงานราชการทั่วไป ทำงานเหมือนเจ้าหน้าที่ตำรวจ ที่ผ่านมามีคดีที่โดดเด่นและมีผลงานเป็นที่น่าพอใจ แต่มีบางคดีที่มีการดำเนินงานยังขาดประสิทธิภาพเท่าที่ควร อาจเพราะปัญหาจากการบริหารงาน และตัวผู้นำองค์กรในบางช่วงเวลา ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่ที่ติดตามข่าวสารน่าจะมีการรับรู้และเชื่อมั่นไม่ต่างกัน

กรมสอบสวนคดีพิเศษ มีบทบาทและความสำคัญต่อการดำเนินคดีอาชญากรรมสำคัญ ๆ ของประเทศ คดีที่มีความยาก ลึกลับ สลับซับซ้อน ต้องใช้เครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ บุคลากรต้องมีความเชี่ยวชาญพิเศษในการสืบสวนสอบสวน ดังนั้นผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ ยังเห็นว่ากรมสอบสวนคดีพิเศษมีความจำเป็นต่อสังคมไทย ในด้านการดำเนินคดีอาชญากรรมใหญ่ ๆ คดีที่มีความสลับซับซ้อนที่เจ้าหน้าที่ตำรวจทำไม่ได้และประชาชนไม่มีที่พึ่ง ยกตัวอย่างคดีเด่น ๆ ที่เป็นผลงานที่สร้างการยอมรับให้กับกรมสอบสวนคดีพิเศษ เช่น คดีสหกรณ์ คดีแชร์ลูกโซ่ หรือคดีบุกรุกป่าไม้/บุกรุกที่ดินต่าง ๆ แต่บางคดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ ยังไม่สามารถทำตามความคาดหวังของคนในสังคม ทำให้สาธารณชนมีความเชื่อมั่นในการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษได้เพียงระดับหนึ่งเท่านั้น

ในช่วงเวลาที่ผ่านมาไม่นานนี้ มีคดีใหญ่ ๆ ที่สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของกรมสอบสวนคดีพิเศษอยู่หลายคดี ที่ทำให้สังคมเกิดความเคลือบแคลงสงสัย เช่น คดีการเสียชีวิตของเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดพังงา คดีของวัดพระธรรมกาย ซึ่งมีการแถลงข่าวการดำเนินคดีหรือความคืบหน้าการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ที่ค่อนข้างสับสน จนเกิดเสียงวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษอย่างมาก และสะท้อนให้เห็นถึงการทำงานที่ขาดประสิทธิภาพ

สิ่งที่คาดหวังต่อการพัฒนาการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ คือ 1. พัฒนาปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพ เลือกรับหรือดำเนินคดีที่มีความพิเศษจริง ๆ หรือคดีที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง โดยยึดหลักตามกฎหมาย เพื่อไม่ได้ปริมาณของคดี

มากจนเกินไปและไม่เข้าช้อนกับคดีที่เจ้าหน้าที่ตำรวจดำเนินการ 2. ต้องมีความเป็นกลางในการดำเนินงาน และการบริหารงานในองค์กร ผู้บริหารไม่ควรขึ้นอยู่กับฝ่ายการเมืองใดหรืออยู่ภายใต้อำนาจรัฐ และหากสามารถเปลี่ยนเป็นองค์กรอิสระได้ ก็ควรเป็นองค์กรอิสระที่มีการกำกับดูแลที่เหมาะสม ไม่ใช่อิสระมากจนไม่สามารถตรวจสอบได้ 3. ควรทำงานด้วยความซื่อสัตย์ โปร่งใส ตรงไปตรงมา ยึดหลักของกฎหมายเป็นสำคัญ ควรทำตามบทบาทหน้าที่ของตนเองที่กฎหมายตั้งเป้าหมายไว้ ควรสร้างความเป็นธรรม และความยุติธรรมให้กับผู้เสียหาย และผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนหรือได้รับผลกระทบจากคดี 4. สร้างบุคลากรและคัดเลือกบุคลากรพัฒนาบุคลากรให้พร้อมอาชีพด้านสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ มีความเชี่ยวชาญเฉพาะคดีพิเศษ และการสืบสวนสอบสวน ควรทำงานอย่างเต็มที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพ โดยให้สอดคล้องกับสิ่งที่ประชาชนคาดหวังไว้ 5. ปฏิรูปองค์กรให้มีโครงสร้างที่มีความกระชับมากขึ้น ไม่ให้มีขนาดใหญ่เกินไป ทำให้การทำงานขาดความคล่องตัว และควรยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน 6. ควรเปิดเผยข้อมูล การดำเนินงานที่จำเป็นที่สามารถเปิดเผยได้ เป็นประโยชน์ต่อสังคม ควรมีการรายงานความก้าวหน้าของคดีที่อยู่ในความสนใจของประชาชนเป็นระยะ ๆ เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบและเข้าใจในกระบวนการทำงาน และองค์กรให้มากขึ้น และทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเข้าถึงกรมสอบสวนคดีพิเศษได้ง่ายขึ้นด้วย

บทที่ 5

สรุปผลและอภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องความเชื่อมั่นของสาธารณชนที่มีต่อผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ผู้วิจัยขอสรุปผลของการวิจัยเชิงปริมาณโดยวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และผลการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นรายบุคคล (In-depth Interview) โดยแบ่งเป็น 2 หัวข้อ ดังนี้ 1. สรุปผลการวิจัยเชิงปริมาณโดยวิธีวิจัยเชิงสำรวจและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกรายบุคคล และ 2. อภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

1) การวิจัยเชิงปริมาณ ข้อมูลกลุ่มเป้าหมายการสำรวจครั้งนี้ แบ่งกลุ่มเป้าหมาย ออกเป็นผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ 305 คน ผู้ต้องหา 23 คน พยาน 415 คน หน่วยงานภาครัฐ ที่เกี่ยวข้อง 109 คน ประชาชนทั่วไป 1,114 คน หน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง 1,327 คน และผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษ 30 คน รวมทั้งสิ้น 3,323 คน สรุปประเด็นได้ดังนี้

(1) ประเด็นการรับรู้เกี่ยวกับกรมสอบสวนคดีพิเศษ

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ ผู้ต้องหา พยาน หน่วยงานภาครัฐ ที่เกี่ยวข้อง ประชาชนทั่วไป สื่อมวลชน และหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง ส่วนใหญ่รู้จัก กรมสอบสวนคดีพิเศษมากกว่าร้อยละ 95 ทุกกลุ่ม ช่องทางที่ทำให้รู้จักกรมสอบสวนคดีพิเศษ คือ สื่อโทรทัศน์ สื่ออินเทอร์เน็ต สื่อออนไลน์ สื่อหนังสือพิมพ์ สื่อวิทยุ และสื่อบุคคล โดยกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นผู้ต้องหา และพยาน ระบุว่าที่รู้จักกรมสอบสวนคดีพิเศษ ผ่านสื่อโทรทัศน์ เจ้าหน้าที่รัฐ/ตำรวจ และอินเทอร์เน็ต โดยจากการสัมภาษณ์มีกลุ่มผู้ต้องหา และพยาน บางส่วนที่ระบุว่า รู้จักกรมสอบสวน คดีพิเศษเพราะมีความเกี่ยวข้องกับคดีของตนเอง หรือวันที่เข้ามาจับกุม เป็นต้น

ส่วนบทบาทหน้าที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษที่รับรู้มากที่สุด คือ การรับแจ้ง ร้องทุกข์ คดีที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนและผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษจำนวนมาก เช่น แชร์ลูกโซ่ ผู้มีอิทธิพล และการป้องกัน ปราบปราม การขนส่งสินค้าที่ละเมิดลิขสิทธิ์และทรัพย์สินทางปัญญา หรือหลบเลี่ยง ภาษีอากร อย่างไรก็ตามกลุ่มตัวอย่างรับรู้ ว่า กรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวง ยุติธรรม ร้อยละ 19.50-26.92 โดยกลุ่มตัวอย่างที่รับรู้ในประเด็นนี้มากที่สุด คือ กลุ่มผู้ต้องหา และ กลุ่มพยาน เป็นต้น

ประเด็นที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่ม รู้จักกรมสอบสวนคดีพิเศษจากผลงาน คือ การดำเนินคดีแชร์ลูกโซ่มากที่สุด รองลงมาคือ คดีวัดพระธรรมกาย (พระธัมมชโย) คดีฉ้อโกง/ยักยอกทรัพย์ คดีอดีตเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดพังงาเสียชีวิตขณะถูกควบคุม คดีรถหุรุ (สมเด็จพระช่วง หลวงพิน้ำฝน) และคดีทางการเมือง เช่น การทุจริตทางการเมือง ทุจริตจำหน่ายข้าว เป็นต้น

ภาพลักษณ์ที่สะท้อนให้เห็นจากการที่กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มนึกถึงกรมสอบสวนคดีพิเศษมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ความยุติธรรม ความเป็นธรรม และความอิสระ โดยกลุ่มผู้ต้องหานึกถึงความยุติธรรมเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ความรวดเร็ว และความโปร่งใส ตามลำดับ ส่วนกลุ่มหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องนึกถึงความอิสระเป็นอันดับแรก ต่างจากกลุ่มพยานที่นึกถึงความยุติธรรมเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ความเป็นธรรม และความเป็นอิสระ อย่างไรก็ตาม จากผลการสำรวจพบว่า นอกจาก 3 อันดับดังกล่าวแล้ว กลุ่มตัวอย่างบางส่วนระบุเพิ่มเติมสิ่งที่นึกถึง คือ การเป็นหน่วยงานที่ทำคดีใหญ่ ๆ ที่น่าสนใจ เป็นคดีตามกระแสสังคม มีความน่าเกรงขาม อิทธิพลการเมืองและความไม่เป็นกลางทางการเมือง เป็นต้น สอดคล้องกับความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์เชิงลึกที่ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่า กรมสอบสวนคดีพิเศษ เป็นที่รู้จักของประชาชนและสังคมพอสมควร โดยเฉพาะจากการดำเนินคดีพิเศษที่เป็นคดีใหญ่ ๆ อยู่ในความสนใจของประชาชน และสังคม อีกทั้งมีหลายคดีที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง มีหลายคดีที่กรมสอบสวนคดีพิเศษสามารถช่วยเหลือประชาชน ให้ได้รับความเป็นธรรมได้

(2) ความเชื่อมั่น และ ไม่เชื่อมั่นต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ

ผลการศึกษามีประเด็นความเชื่อมั่น คือ คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้ “เชื่อมั่น” และ “ไม่เชื่อมั่น” และการประเมินค่าระดับความเชื่อมั่น สามารถสรุปผลได้ดังนี้

ปัจจัยที่มีผลทำให้กลุ่มตัวอย่าง “เชื่อมั่น” ต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ นั้น โดยภาพรวมมีปัจจัยหลัก ๆ ด้วยกัน คือ ความอิสระในการดำเนินคดี ความรวดเร็วในการดำเนินคดี และองค์กรมีความน่าเชื่อถือ โดยเมื่อจำแนกตามลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า อันดับปัจจัยที่มีความเชื่อมั่นมีความแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย จึงขอสรุปผลจำแนกตามรายกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

กลุ่มผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ เห็นว่าปัจจัยที่ทำให้เชื่อมั่นอันดับแรกคือ องค์กรมีความน่าเชื่อถือ รองลงมาคือ การบังคับใช้กฎหมายด้วยความเป็นธรรม ความเป็นอิสระในการดำเนินคดี และความรวดเร็วในการดำเนินคดี ตามลำดับ

กลุ่มผู้ต้องหา เห็นว่าปัจจัยที่ทำให้เชื่อมั่นอันดับแรก คือ บุคลากร/เจ้าหน้าที่ มีความรู้ความเชี่ยวชาญในกฎหมาย รองลงมาคือ ความรวดเร็วในการดำเนินคดี ความเป็นอิสระในการดำเนินคดี และความซื่อสัตย์ โปร่งใสในการดำเนินคดี ตามลำดับ

กลุ่มพยาน เห็นว่าปัจจัยที่ทำให้เชื่อมั่นเป็นอันดับแรก คือ องค์กรมีความน่าเชื่อถือ รองลงมาคือ ความอิสระในการดำเนินคดี ความรวดเร็ว และความซื่อสัตย์ โปร่งใสในการดำเนินคดี ตามลำดับ

กลุ่มหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เห็นว่าปัจจัยที่ทำให้เชื่อมั่นเป็นอันดับแรก คือ ความอิสระในการดำเนินคดี รองลงมาคือ มีกฎหมาย/มาตรการดำเนินคดีโดยเฉพาะ องค์กรมีความน่าเชื่อถือ และความรวดเร็วในการดำเนินคดี ตามลำดับ

กลุ่มประชาชนทั่วไป เห็นว่าปัจจัยที่ทำให้เชื่อมั่นเป็นอันดับแรก คือ ความซื่อสัตย์ โปร่งใสในการดำเนินคดี รองลงมาคือ ความรวดเร็วในการดำเนินคดี องค์กรมีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานสากล และความเป็นอิสระในการดำเนินคดี ตามลำดับ

กลุ่มหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง เห็นว่าปัจจัยที่ทำให้เชื่อมั่นเป็นอันดับแรก คือ ความเป็นอิสระในการดำเนินคดี รองลงมาคือ ความซื่อสัตย์ โปร่งใสในการดำเนินคดี และความรวดเร็วในการดำเนินคดี ตามลำดับ

กลุ่มผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษ เห็นว่าปัจจัยที่ทำให้เชื่อมั่นเป็นอันดับแรก คือ มีกฎหมาย/มาตรการดำเนินคดีโดยเฉพาะ รองลงมาคือ การบังคับใช้กฎหมายด้วยความเป็นธรรม และองค์กรมีความน่าเชื่อถือ ตามลำดับ

จะเห็นว่าปัจจัยที่ทำให้มีความเชื่อมั่นจากกลุ่มตัวอย่างผู้ที่เกี่ยวข้องมากกว่าครึ่งเห็นว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญคือ ความเป็นอิสระในการดำเนินคดี ความรวดเร็วในการดำเนินคดี และความซื่อสัตย์ โปร่งใส ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษ ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายภายในที่มีความเห็นต่างจากกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ โดยเห็นว่า ปัจจัยสำคัญ คือ การบังคับใช้กฎหมายและการปฏิบัติหน้าที่เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความเชื่อมั่นต่อองค์กรได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่ ของเดวิด ออสโตรอมส์ และเท็ด แกร์เบอร์ และสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลที่จำเป็นต้องนำมาใช้ในการบริหารจัดการองค์กร กับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่เห็นว่าการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมต้องยึดหลักธรรมาภิบาล ทั้งความซื่อสัตย์ ความโปร่งใส ความยุติธรรมหรือเป็นธรรม สอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิจากการสัมภาษณ์เชิงลึกด้วยเช่นกัน

ส่วนปัจจัยที่มีผลทำให้ไม่เชื่อมั่นต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ในภาพรวม พบว่า 3 อันดับปัจจัยที่กลุ่มตัวอย่างระบุซ้ำกันมากที่สุด คือ (1) การแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล (2) การเลือกปฏิบัติ/ไม่มีความเสมอภาคในการดำเนินงาน และ (3) ความล่าช้าในการดำเนินคดี สรุปผลจำแนกตามรายกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

กลุ่มผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ เห็นว่าปัจจัยที่ทำให้ไม่เชื่อมั่นคือ ความล่าช้าในการดำเนินคดี การแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล และการเลือกปฏิบัติ/ไม่มีความเสมอภาคในการดำเนินคดี ตามลำดับ

กลุ่มผู้ต้องหา เห็นว่าปัจจัยที่ทำให้ไม่เชื่อมั่น คือ การแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล ขาดความซื่อสัตย์ โปร่งใสในการดำเนินคดี และการเลือกปฏิบัติ/ไม่มีความเสมอภาคในการดำเนินคดี ตามลำดับ

กลุ่มพยาน เห็นว่าปัจจัยที่ทำให้ไม่เชื่อมั่น คือ การแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล ความล่าช้าของคดี และการเลือกปฏิบัติ/ไม่มีความเสมอภาคในการดำเนินคดี ตามลำดับ

กลุ่มหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เห็นว่าปัจจัยที่ทำให้ไม่เชื่อมั่น คือ การแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล การเลือกปฏิบัติ/ไม่มีความเสมอภาคในการดำเนินคดี และขาดความซื่อสัตย์ โปร่งใสในการดำเนินคดี ตามลำดับ

กลุ่มประชาชนทั่วไป เห็นว่าปัจจัยที่ทำให้ไม่เชื่อมั่น คือการแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล ขาดความซื่อสัตย์ โปร่งใสในการดำเนินคดี และความล่าช้าในการดำเนินคดี ตามลำดับ

กลุ่มหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง เห็นว่าปัจจัยที่ทำให้ไม่เชื่อมั่น คือ การแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล ความล่าช้าในการดำเนินคดี และการเลือกปฏิบัติ/ไม่มีความเสมอภาคในการดำเนินงาน ตามลำดับ

กลุ่มผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษ เห็นว่าปัจจัยที่ทำให้ไม่เชื่อมั่น คือ การแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล ขาดอิสระในการดำเนินคดี ความล่าช้าในการดำเนินคดี และขาดความซื่อสัตย์ โปร่งใสในการดำเนินคดี ตามลำดับ

จากผลการสำรวจเชิงปริมาณสอดคล้องกับความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ในปัจจัยความเชื่อมั่นต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ ที่สำคัญคือ ต้องไม่ถูกการเมืองเข้ามาแทรกแซงไม่ควรดำเนินงานภายใต้การบริหารงานของนักการเมืองหรือให้ฝ่ายบริหารเข้ามาครอบงำการทำงานมากเกินไป แต่ควรมีความเป็นอิสระในการดำเนินงาน และสามารถสร้างความเป็นธรรม ความยุติธรรม

ให้เกิดขึ้นได้ ดังนั้น เมื่อประชาชนและสังคมรับรู้ถึงผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษที่เป็นที่ยอมรับได้ ประชาชนก็จะเกิดความพึงพอใจต่อการดำเนินงาน และส่งผลให้เกิดความเชื่อมั่นต่อองค์กรในที่สุด สิ่งที่ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นสอดคล้องกันคือหากผลงานของกรมสอบสวนคดีเป็นที่ประจักษ์ต่อสังคม และทำให้เห็นว่าการดำเนินคดีมีความเป็นอิสระ เป็นกลางในการสืบสวนสอบสวนอย่างตรงไปตรงมาได้นั้น องค์กรนี้จะได้รับความเชื่อมั่น เชื่อถือจากประชาชนและคนในสังคมต่อไป

ส่วนระดับความเชื่อมั่นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ผู้วิจัยใช้มาตรวัดแบบ Likert Scale 5 ระดับ (กำหนดเกณฑ์การแปลค่า ดังนี้ ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง น้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง น้อย ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง ปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง มาก และค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง มากที่สุด) ในภาพรวมพบว่า ทุกกลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อมั่นโดยรวมอยู่ในระดับเชื่อมั่นปานกลาง–มาก ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.39–3.84 โดยกลุ่มผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ เป็นกลุ่มที่มีความเชื่อมั่นต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษสูงสุด อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.84 กลุ่มพยาน มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.72 กลุ่มหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง และกลุ่มหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ย 3.52 เท่ากัน ส่วนกลุ่มผู้ต้องหา และประชาชนทั่วไปมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.39 และ 3.40 ตามลำดับ ประเด็นที่ทุกกลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับปานกลาง-มาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความเชี่ยวชาญด้านกฎหมาย/มาตรการในการปฏิบัติหน้าที่/การดำเนินคดี มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.57-4.12 และประเด็นความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน/ดำเนินคดีพิเศษของเจ้าหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.52-4.08 ยกเว้นกลุ่มประชาชนทั่วไปมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับมาก ในประเด็นการใช้ข้อกฎหมายในการดำเนินคดีพิเศษ มีความชัดเจน (ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3.63) และมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับปานกลาง คือ กรมสอบสวนคดีพิเศษ ปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล (ค่าเฉลี่ยน้อยสุด 3.24) ตามลำดับ

ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดในทุกกลุ่มคือ กรมสอบสวนคดีพิเศษปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล โดยในประเด็นดังกล่าว กลุ่มผู้ต้องหา มีค่าเฉลี่ย 1.91 กลุ่มผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ มีค่าเฉลี่ย 3.52 กลุ่มพยาน มีค่าเฉลี่ย 3.41 กลุ่มหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ค่าเฉลี่ย 2.81 ประชาชนทั่วไป ค่าเฉลี่ย 3.24 และกลุ่มหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง ค่าเฉลี่ย 3.21 ยกเว้นกลุ่มพยาน มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับน้อยในประเด็นการสืบสวนสอบสวนดำเนินคดีเป็นไปด้วยความรวดเร็ว ค่าเฉลี่ยน้อยสุด 3.33

กลุ่มผู้ต้องหามีความเชื่อมั่นต่อความเชี่ยวชาญด้านกฎหมาย/มาตรการในการปฏิบัติหน้าที่/การดำเนินคดีพิเศษ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3.18 รองลงมาคือ ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน/ดำเนินคดีพิเศษของเจ้าหน้าที่ ค่าเฉลี่ย 3.17 และมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับน้อย คือ กรมสอบสวนคดีพิเศษสามารถสร้างความเป็นธรรมให้กับทุกฝ่ายได้ ค่าเฉลี่ย 2.30 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า กลุ่มผู้ต้องหามีความเชื่อมั่นค่อนข้างน้อยกว่ากรมสอบสวนคดีพิเศษจะสร้างความเป็นธรรมให้กับทุกฝ่ายได้โดยเฉพาะฝ่ายผู้ต้องหา และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการดำเนินงานที่ปราศจากการแทรกแซงทางการเมืองหรือกลุ่มผู้มีอิทธิพล จากความคิดเห็นดังกล่าวจึงสะท้อนให้เห็นว่า ปัจจัยที่จะสร้างความเชื่อมั่นได้นั้น เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานและผลการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ และรูปแบบหรือวิธีการ และเนื้อหาที่จะสื่อสารให้ข้อมูลข่าวสารกับภาคประชาชนและสาธารณชนให้ได้รับรู้

กล่าวโดยสรุป ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความเชื่อมั่นมากที่สุด คือ ความเป็นอิสระในการดำเนินคดีหรือการดำเนินงาน และการไม่ถูกการเมืองแทรกแซงการทำงาน ความซื่อสัตย์ โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ในการดำเนินคดี ซึ่งเป็นหลักการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยหากการปฏิบัติงานโดยยึดหลักดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอตรงไปตรงมา จะทำให้องค์กรดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพสามารถสร้างความเชื่อมั่นในการสร้างความเป็นธรรมให้กับทุกฝ่ายได้

อย่างไรก็ตาม ในปัจจัยด้านความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ด้านสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ หากมีความรู้ความเชี่ยวชาญในงานแล้วจะสามารถเจาะลึกประเด็น หรือแนวทางการสืบสวนสอบสวนในคดีพิเศษได้ มีความเข้าใจในกระบวนการขั้นตอนต่าง ๆ ของคดีพิเศษ เช่น เข้าใจและเชี่ยวชาญการป็นหุ้น โกงภาษี หรืออาชญากรรมที่มีความสลับซับซ้อน เข้าใจถึงเทคนิคการสืบสวนสอบสวนเพื่อให้ได้มาซึ่งพยาน หลักฐานข้อเท็จจริงในการดำเนินคดี และจะส่งผลให้การสืบสวนสอบสวนมีประสิทธิภาพตามหลักของเหตุและผลตามกฎหมาย ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ และนำไปสู่การสร้างความยุติธรรมและความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นตามกระบวนการยุติธรรมให้เป็นที่ยอมรับในสังคมได้ด้วย

ระดับความพึงพอใจภาพรวมพบว่า ทุกกลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจโดยรวมต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษอยู่ในระดับพึงพอใจปานกลางถึงมาก ค่าเฉลี่ย 2.96–3.94 โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก คือ กลุ่มผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ 3.94 กลุ่มพยาน ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ 3.85 กลุ่มหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ 3.54 และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ค่าเฉลี่ย

ความพึงพอใจ 3.53 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มผู้ต้องหา และกลุ่มประชาชนทั่วไปมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.96 และ 3.42 ตามลำดับ

ส่วนประเด็นที่กลุ่มผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.55-4.35 ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุด คือ เจ้าหน้าที่/พนักงานสอบสวนปฏิบัติงานด้วยความสุภาพ ค่าเฉลี่ย 4.35 และประเด็นที่ค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ การสืบสวนสอบสวนดำเนินคดีเป็นไปด้วยความรวดเร็ว ค่าเฉลี่ย 3.55 ส่วนกลุ่มผู้ต้องหา มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ระหว่าง 2.74-3.65 ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุด คือ เจ้าหน้าที่/พนักงานสอบสวนปฏิบัติงานด้วยความสุภาพ ค่าเฉลี่ย 3.65 ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ การชี้แจงกระบวนการขั้นตอนการดำเนินคดี “ก่อน” รับเป็นคดีพิเศษ ค่าเฉลี่ย 2.74 กลุ่มพยาน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.33-4.13 โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เจ้าหน้าที่/พนักงานสอบสวนปฏิบัติงานด้วยความสุภาพ ค่าเฉลี่ย 4.13 ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ การสืบสวนสอบสวนดำเนินคดีเป็นไปด้วยความรวดเร็ว กลุ่มหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.28-3.86 โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เจ้าหน้าที่/พนักงานสอบสวนปฏิบัติงานด้วยความสุภาพ ค่าเฉลี่ย 3.86 ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ การเปิดโอกาสให้มีพนักงานอัยการ/อัยการทหาร/ทนายเข้าร่วมการสืบสวน ค่าเฉลี่ย 3.28

กลุ่มประชาชนทั่วไปมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.27-3.55 โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเผยแพร่ข่าวสารคดีที่อยู่ในความสนใจ ให้รับรู้อย่างต่อเนื่อง และเจ้าหน้าที่กรมสอบสวนคดีพิเศษมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานคดีพิเศษ ค่าเฉลี่ยเท่ากัน 3.55 ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ กรมสอบสวนคดีพิเศษมีความกล้า ในการดำเนินคดีพิเศษกับกลุ่มการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล ค่าเฉลี่ย 3.27 กลุ่มหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ค่าเฉลี่ย 3.39-3.69 โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เจ้าหน้าที่กรมสอบสวนคดีพิเศษมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานคดีพิเศษ ค่าเฉลี่ย 3.68 และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ มีศูนย์ปฏิบัติการคดีพิเศษภาค 1-9 และจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อประชาชนเข้าถึงได้สะดวก ค่าเฉลี่ย 3.39

ความคิดเห็นของประชาชนทั่วไปต่อความชอบธรรมในการดำเนินคดีที่กรมสอบสวนคดีพิเศษดำเนินการอยู่นั้น กลุ่มประชาชนทั่วไปรับรู้และมีความรู้สึกต่อการดำเนินคดี สรุปลงได้ดังนี้

คดีที่ประชาชนทั่วไปรู้สึกว่ามี “ความชอบธรรม” อันดับแรก คือ คดีของนางมนตรา หยกรัตน์กาญจนา (คดีหญิงไก่) รองลงมาคือ คดีแซร์ลูโกโซ่ เช่น ยูฟีน แม่ขม้อย ไนน์ท้อป้อฟ เป็นต้น คดีปราบปราม ยาเสพติด คดีค้ามนุษย์ คดีทุจริตทางการเมือง ตามลำดับ ซึ่งเป็นคดีที่คนส่วนใหญ่

ได้รับผลกระทบในวงกว้าง เป็นคดีที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ ความเป็นอยู่ของประชาชนที่เป็นผู้เสียหายที่ถูกเอาเปรียบจากกลุ่มคนบางกลุ่มที่กระทำอย่างเป็นขบวนการ ส่วนคดีพิเศษที่ประชาชนทั่วไปเห็นว่า มีการดำเนินคดีที่ “ไม่มีความชอบธรรม” คือ คดีของวัดพระธรรมกาย (พระธัมมชโย) เป็นอันดับแรก (เป็นคดีที่ประชาชนทั่วไปมีร้อยละความรู้สึกใกล้เคียงกับคดีที่มีความชอบธรรม) รองลงมาคือ การหายตัวไปของนายสมชาย นิละไพจิตร คดีการเสียชีวิตของเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดพังงาในระหว่างการควบคุมตัว และคดีทุจริตโครงการรับจำนำข้าว ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม จากผลการสำรวจในประเด็นนี้ พบว่า คดีวัดพระธรรมกาย (พระธัมมชโย) มีประชาชนทั่วไป รู้สึกได้ว่าเป็นคดีที่ดำเนินการด้วยความเป็นธรรม และไม่มีความเป็นธรรม มีร้อยละความคิดเห็นต่างกันเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการรับรู้ข่าวสารของดำเนินคดีดังกล่าว รวมทั้งความเชื่อและทัศนคติที่มีต่อคดีวัดพระธรรมกาย(พระธัมมชโย) ที่มีอยู่เดิมและยังไม่มีข้อสรุปของผลการดำเนินคดีที่ชัดเจนออกสู่สาธารณชน การดำเนินคดีดังกล่าวก่อให้เกิดกระแสวิพากษ์วิจารณ์ทางสังคมอย่างหลากหลาย และการนำเสนอของสื่อมวลชนเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการรับรู้ ทัศนคติ ความเชื่อมั่นเชื่อถือ และไว้วางใจต่อการปฏิบัติงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษด้วย นอกจากนี้ ประเด็นเกี่ยวกับคดีการเสียชีวิตของเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดพังงา ยังเป็นประเด็นที่ประชาชนให้ความสนใจและเกิดความเคลือบแคลงสงสัยในสาเหตุการเสียชีวิต จนส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของกรมสอบสวนคดีพิเศษในช่วงเวลาดังกล่าว มีความสอดคล้องกับผลการศึกษาและรวบรวมปัจจัยความเชื่อมั่นของ เมเยอร์ เดวิส และคนอื่น ๆ ที่ระบุความเชื่อมั่นเกิดจากปัจจัยหลาย ๆ อย่างรวมทั้งศักยภาพหรือความสามารถ ประสบการณ์ ความรอบคอบ ความยุติธรรม เป็นต้น

ความคิดเห็นต่อการปรับปรุงหรือพัฒนาการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษที่กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อคิดเห็นไว้ คือ กรมสอบสวนคดีพิเศษควรดำเนินคดีหรือปฏิบัติงานด้วยความรวดเร็ว รองลงมาคือ การดำเนินงานที่มีความอิสระ ความโปร่งใสในการทำงานที่จะต้องสามารถตรวจสอบได้ ปราศจากการแทรกแซงทางการเมืองหรือกลุ่มผู้มีอิทธิพล มีความยุติธรรมในการทำงาน การสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นกับทุกฝ่าย และจากผลสำรวจดังกล่าวจะเห็นได้ว่า เรื่องของระยะเวลาในการดำเนินคดีมีส่วนสำคัญและเป็นสิ่งที่หลายกลุ่มเห็นด้วยว่าได้รับการพัฒนาปรับปรุงเป็นอันดับแรก สอดคล้องกับความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเช่นเดียวกันว่าที่เห็นว่า ระยะเวลามีส่วนสำคัญต่อการดำเนินคดี เพราะเห็นว่า ระยะเวลาการรอคอยมีผลต่อความรู้สึกถึงความเป็นธรรม และความยุติธรรม โดยเห็นว่าหากคดีมีความล่าช้าจะทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะผู้ต้องหาที่ต้องรอการพิจารณาตัดสินคดีและอาจได้รับผลกระทบจากกระแสสังคมหรือคนรอบข้าง

ส่วนผู้ร้องทุกข์ ผู้กล่าวหา ก็ต้องการให้ดำเนินคดีและหาผู้กระทำผิดมารับผิดชอบให้เร็วที่สุด เพื่อสามารถกลับไปดำเนินชีวิตตามปกติได้ โดยไม่ต้องกังวลต่อการดำเนินคดีที่ล่าช้า

ส่วนประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างต้องการรับรู้จากกรมสอบสวนคดีพิเศษ คือ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและความคืบหน้าของการดำเนินคดีที่อยู่ในความสนใจให้รับรู้อย่างต่อเนื่อง เช่น คดีวัดพระธรรมกาย (พระธัมมชโย) คดีแชร์ลูกโซ่ คดีอดีตเจ้าพนักงานที่ดินพังงาที่เสียชีวิตระหว่าง การควบคุม เป็นต้น ซึ่งคดีดังกล่าวเป็นคดีใหญ่ที่ประชาชนส่วนใหญ่และสังคมให้ความสนใจติดตาม สาเหตุและการดำเนินคดีจากสื่อมวลชนอย่างมากมาย ดังนั้น หากมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร การดำเนินคดีเป็นระยะอย่างเหมาะสม ตลอดจนผลสรุปการดำเนินคดี เป็นต้น จะมีส่วนทำให้ ประชาชนและสาธารณชนรับทราบข่าวสารการดำเนินงาน ขั้นตอนกระบวนการสอบสวนคดีพิเศษ และอาจจะมีส่วนทำให้เกิดความรู้สึกโปร่งใสในการทำงานได้ นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างต้องการรับรู้ เกี่ยวกับข้อมูลการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ได้แก่ ระบบการทำงาน การบริหารงาน และ ผลการดำเนินงาน เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป ประเด็นหลักที่กรมสอบสวนคดีพิเศษควรทำการสื่อสารให้ข้อมูล คือ บทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน ความสำคัญขององค์กร และกระบวนการทำงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ อีกประเด็นหนึ่ง คือ ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับการดำเนินคดีพิเศษในกรณีที่เป็นคดี ที่อยู่ในความสนใจของประชาชนโดยส่วนใหญ่ และผลการดำเนินงานเมื่อสืบสวนสอบสวนเสร็จสิ้น เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเห็นว่าปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานร่วมกับ กรมสอบสวนคดีพิเศษ อันดับแรกคือ การประสานงานภายในกรมสอบสวนคดีพิเศษค่อนข้างยาก และล่าช้า รองลงมาคือ การแทรกแซงทางการเมืองและกลุ่มผู้มีอิทธิพล ความล่าช้าในการดำเนินคดี การขอข้อมูลเอกสารหลักฐานของคดีพิเศษมีจำนวนมาก ความรู้ความเชี่ยวชาญของบุคลากร ในการดำเนินคดี และเจ้าหน้าที่บางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนิติปรัชญา ตามลำดับ จากผลดังกล่าว กรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรศึกษาทบทวนสถานการณ์ ปัญหา อุปสรรค ข้อจำกัดต่าง ๆ ของการบริหารงานภายในองค์กร เพื่อนำมาวิเคราะห์หาแนวทางการแก้ไข โดยนำไปประยุกต์ร่วมกับ หลักการบริหารองค์กรสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานเพื่อให้เกิดความคล่องตัวใน การดำเนินงาน ลดกระบวนการขั้นตอนต่าง ๆ ที่มีผลทำให้การดำเนินงานและการดำเนินคดีล่าช้าลง และนำหลักการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติราชการและประเมินผล การปฏิบัติงาน ซึ่งจะเป็แนวทางหนึ่งที่จะช่วยในการเสริมสร้างความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงาน ของกรมสอบสวนคดีพิเศษได้ในระยะยาวต่อไป

จากผลการสำรวจความเชื่อมั่นของผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษ จำนวน 30 คน ภาพรวมพบว่า ผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษ ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มากที่สุด ปฏิบัติงานด้านสอบสวนคดีพิเศษมาประมาณ 3-5 ปี ผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษ มีความเห็นต่อภาพลักษณ์ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ก่อนเข้ารับราชการ คือ เป็นหน่วยงานที่ได้รับความไว้วางใจจากประชาชน มีความโปร่งใสเป็นธรรม เป็นองค์กรที่สร้างความเชื่อมั่นในสังคมได้ เป็นหน่วยงานที่มีความชำนาญ เชี่ยวชาญด้านการสืบสวนดำเนินคดีที่มีความซับซ้อน และมีประสิทธิภาพการทำงานสูง เป็นหน่วยงานที่มีความยุติธรรม มีการบังคับใช้กฎหมายด้วยความเป็นธรรม ซึ่งความคิดเห็นดังกล่าวสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่เห็นว่า เจตนารมณ์ของการมีองค์กรนี้มีความพิเศษเพื่อเข้ามาดำเนินคดีที่มีความสลับซับซ้อน เป้าหมายมีความชัดเจนและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากระบวนการยุติธรรมต้นทาง

สิ่งแรกที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษ นึกถึง กรมสอบสวนคดีพิเศษ คือ ความยุติธรรม และความเป็นธรรม ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 36.67 และ 30.00 ตามลำดับ) ซึ่งสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายอื่น ๆ โดยปัจจัย 3 อันดับแรกที่ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในกรมสอบสวนคดีพิเศษ คือ การมีกฎหมาย/มาตรการดำเนินคดีโดยเฉพาะ อันดับสอง คือ การบังคับใช้กฎหมายด้วยความเป็นธรรม และ อันดับสาม คือ องค์กรมีความน่าเชื่อถือ จะเห็นได้ว่าสิ่งที่เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความเชื่อมั่นสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษก่อนเข้ามาปฏิบัติราชการ แสดงให้เห็นว่า ภาพลักษณ์ที่ทำให้เกิดความเชื่อมั่นต่อองค์กร คือ ความพิเศษหรือความเฉพาะด้านในการปฏิบัติงานด้านกระบวนการยุติธรรม และเป็นองค์กรที่สามารถสร้างความเป็นธรรมให้กับทุกฝ่ายได้ นั่นคือ ภาพลักษณ์ขององค์กรที่สะท้อนให้เห็นตั้งแต่แรกและเป็นสิ่งที่ควรจะเป็นภาพลักษณ์ในปัจจุบันที่ต้องเกิดขึ้น ส่วนปัจจัย 3 อันดับแรกที่ทำให้ไม่เชื่อมั่น คือ การแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล อันดับสอง คือ ความอิสระ และอันดับสาม คือ ความซื่อสัตย์ โปร่งใสในการดำเนินคดี โดยปัจจัยดังกล่าวไม่ต่างจากความคิดเห็นกลุ่มเป้าหมายอื่น ๆ และสอดคล้องกับผลการสำรวจกับผู้รับบริการของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ปี 2558 และสอดคล้องกับความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้ทรงคุณวุฒิที่เห็นว่า กรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นหน่วยงานที่ต้องมีความพิเศษ มีกฎหมายเฉพาะ มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และเป็นต้นทางในกระบวนการยุติธรรม ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่จะให้ความยุติธรรมกับประชาชนและเป็นที่ยึดของประชาชน และต้องสนองตอบความคาดหวังของประชาชนและสังคมได้

ผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษ เห็นว่าปัญหาหรืออุปสรรคในการปฏิบัติ อันดับแรก คือ การให้ความร่วมมือของพยาน รองลงมาคือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคดี

ความซับซ้อนของคดีพิเศษ การค้นหาหรือเข้าถึงพยานหลักฐานของคดี เทคนิคการสืบสวนสอบสวน เฉพาะด้าน ข้อจำกัดด้านระยะเวลาการดำเนินคดี และความร่วมมือจากภายในและภายนอกหน่วยงาน ตามลำดับ

จุดเด่น ของการปฏิบัติงาน คือ การมีกฎหมายที่เอื้ออำนวยต่อการทำงาน ประสิทธิภาพของคดีเป็นที่สนใจของสังคม องค์กรเป็นที่ยอมรับของสาธารณชน และประเภทคดีพิเศษมีความท้าทายในการปฏิบัติงาน เป็นต้น

ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ภาพรวมความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษ มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ค่าเฉลี่ย 3.53 เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า มีประเด็นที่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.83-3.17 คือ ประเด็นทรัพยากรสนับสนุนการทำงาน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยี มีความเพียงพอ ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3.83 ส่วนประเด็นที่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ องค์กรมีการพัฒนาองค์ความรู้ และศักยภาพด้านการสืบสวนสอบสวนแก่บุคลากร อย่างเพียงพอ ค่าเฉลี่ย 3.17 ตามลำดับ

ระดับความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานกรมสอบสวนคดีพิเศษ ภาพรวมผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษมีความเชื่อมั่นโดยรวมอยู่ในระดับเชื่อมั่นปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.50 เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่ามีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.80-2.53 โดยประเด็นที่มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับมาก คือ การใช้ข้อมูลกฎหมายในการดำเนินคดีพิเศษ มีความชัดเจน ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3.80 และประเด็นกรมสอบสวนคดีพิเศษปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 2.53

สิ่งที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษมีความคาดหวังต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษมากที่สุด คือ การปฏิบัติงานมีความโปร่งใส ซื่อสัตย์ ตรวจสอบได้ รองลงมาคือ มีความเป็นธรรม เป็นกลางในการทำงาน ไม่เลือกปฏิบัติ ทำคดีด้วยความเป็นธรรม ตรงไปตรงมาและบุคลากรต้องมีความรู้ความสามารถ ความทุ่มเท มีความเชี่ยวชาญตามมาตรฐานสากล เจ้าหน้าที่และองค์กรควรมีอิสระในการทำงาน ปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง การสร้างจิตสำนึกวัฒนธรรมองค์กร สร้างความสามัคคีของคนในองค์กรให้เป็นหนึ่งเดียว สามารถทำงานเป็นทีมได้

สิ่งที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษให้ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษอันดับแรก คือ ควรพัฒนาตัวบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ มีทัศนคติ วินัย และความรับผิดชอบในหน้าที่มากที่สุด รองลงมาคือ ควรดำเนินคดีอย่างเสมอภาคกับเจ้าหน้าที่ หรือข้าราชการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทุจริต ควรดำเนินการปรับสถานะองค์กรให้ออกนอกระบบหรือ

เป็นองค์กรอิสระที่สามารถปฏิบัติงานได้โดยไม่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของนักการเมือง หรือองค์กรอิสระด้านการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ

2) ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์เจาะลึกรายบุคคล กับผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงยุติธรรม ผู้ตรวจราชการกระทรวงยุติธรรม ผู้แทนกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ผู้แทนในหน่วยงานกระบวนการยุติธรรม คณะกรรมการคดีพิเศษ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ ผู้แทนผู้ทรงคุณวุฒิด้านกระบวนการยุติธรรม และผู้แทนศาล จำนวนรวมทั้งสิ้น 19 คน โดยประเด็นที่ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านมีความเห็นสอดคล้องกันมากที่สุด คือ การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ที่ควรเป็นไปตามเจตนารมณ์การจัดตั้งกรมสอบสวนคดีพิเศษ โดยเห็นว่า ความตั้งใจในการจัดตั้งกรมสอบสวนคดีพิเศษเพื่อแบ่งภาระหน้าที่จากเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในด้านการสืบสวนสอบสวนคดีที่มีความพิเศษ มีความสลับซับซ้อน เป็นคดีที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศในหลาย ๆ ด้าน จำเป็นต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านในการเข้ามาทำหน้าที่สืบสวนสอบสวน ในครั้งแรกการกำหนดประเภทคดีมีจำนวนไม่กี่ประเภท แต่ในปัจจุบันมีการประกาศเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพิจารณารับคดีพิเศษทำให้มีประเภทคดีที่จะรับเป็นคดีพิเศษมีมากขึ้น ในบางคดีหลายท่านเห็นว่าไม่มีความจำเป็นและมีความสำคัญที่จะต้องจัดอยู่ในคดีพิเศษ แต่ควรให้เป็นไปตามกระบวนการยุติธรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และเป็นคดีที่ไม่ได้มีความยุ่งยากสลับซับซ้อน หรือไม่จำเป็นต้องใช้เทคนิคหรือความเชี่ยวชาญด้านการสืบสวนสอบสวนมากนัก และจากการขยายประเภทคดีพิเศษให้อยู่ความรับผิดชอบของกรมสอบสวนคดีพิเศษมีผลให้จำนวนคดีในความรับผิดชอบเพิ่มมากขึ้น ขนาดองค์กรหรือบุคลากรต้องมีจำนวนเพิ่มหรือขยายมากขึ้นตามไปด้วย เมื่อจำนวนคดีมีมากขึ้น ระยะเวลาในการดำเนินคดีก็ต้องใช้ระยะเวลามากขึ้นทำให้มีความล่าช้าตามไปด้วย การสืบสวนสอบสวนแต่ละคดีต้องใช้ระยะเวลาเพราะผู้ที่เกี่ยวข้องกับคดีแต่ละคดี มีจำนวนมาก ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของกับผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษที่เห็นว่า การปฏิบัติงานมีปัญหามากที่สุด คือ การเข้าถึงและความร่วมมือของพยานในแต่ละคดี จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้เกิดความล่าช้าของการสืบสวนสอบสวนคดี

การพิจารณารับเป็นคดีพิเศษ ควรพิจารณาถึงรูปแบบลักษณะของคดีที่มีความสำคัญ ความจำเป็นระดับประเทศหรือระดับสากลจริง ๆ ที่ปรากฏอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติกรมสอบสวนคดีพิเศษตั้งแต่เริ่มประกาศจัดตั้งกรมสอบสวนคดีพิเศษ เพราะที่ผ่านมา การดำเนินคดีมีความหลากหลายมากขึ้นไป และบางคดีมีความซ้ำซ้อนกับคดีที่เจ้าหน้าที่ตำรวจดำเนินการ ทำให้สาธารณชนหรือคนในสังคมแยกแยะบทบาทหน้าที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษจาก

เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ได้ ถึงแม้ว่า แนวคิดการจัดตั้งกรมสอบสวนคดีพิเศษ คือ แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานของหน่วยงาน F.B.I ของประเทศสหรัฐอเมริกา แต่ในความเป็นจริงด้วยบริบทของสังคมไทยแล้ว ปัจจุบันกรมสอบสวนคดีพิเศษ ยังไม่สามารถเป็นไปตามแนวคิดดังกล่าวได้ ตลอดเวลาที่ผ่านมามีภาพที่ปรากฏคือ การดำเนินคดีหรือการทำงานยังเหมือนเจ้าหน้าที่ตำรวจค่อนข้างมาก จึงทำให้ประชาชนเกิดความสับสน ยกเว้นกรณีที่มีการดำเนินคดีที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ เช่น คดีโกงเงินคอลเซนเตอร์ หรือคดีแชร์ลูกโซ่ คดีการจับกุมการละเมิดลิขสิทธิ์ เป็นต้น ซึ่งจากการดำเนินคดีดังกล่าว ทำให้ประชาชนเข้าใจได้ว่าเป็นผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษและสามารถสร้างการรับรู้และความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานได้ในระดับหนึ่ง แต่ก็ยังไม่สามารถเป็นไปตามสิ่งที่สังคมคาดหวังและเจตนารมณ์ของกฎหมาย

สิ่งที่ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่า กรมสอบสวนคดีพิเศษควรดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นได้ คือ การทบทวน และการพิจารณาการรับคดีเข้าเป็นคดีพิเศษ ควรมีกรอบการพิจารณารับคดีให้ละเอียดรอบคอบมากกว่านี้ และไม่ควรมีประเภทคดีที่เข้าเป็นกรณีพิเศษมากเกินไป จนกลายเป็นรับดำเนินคดีทุกประเภท ทำให้ไม่มีความแตกต่างกับประเภทคดีทั่วไปของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และหากประเภทคดีในความรับผิดชอบมากเกินไป จะส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพ เพราะองค์กรที่มีความเฉพาะด้านควรมีขนาดองค์กรที่ไม่ใหญ่จนเกินไป และต้องมีระบบการบริหารจัดการที่มีความคล่องตัว มีอิสระในการดำเนินงาน การสืบสวนสอบสวนดำเนินคดี เพื่อสร้างกลไกในการสร้างความยุติธรรมให้เกิดขึ้นได้

นอกจากด้านบทบาทหน้าที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษแล้ว ประเด็นด้านการบริหารจัดการองค์กร ผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านให้ความสำคัญเช่นกัน โดยเห็นว่า การบริหารจัดการองค์กรที่อยู่ในกระบวนการยุติธรรม ผู้บริหารระดับสูงขององค์กร ต้องเป็นผู้นำ เป็นแบบอย่างที่ดี ต้องเป็นบุคคลที่มีความซื่อสัตย์ โปร่งใส มีความเป็นกลาง กล้าคิดกล้าตัดสินใจ และมีความรับผิดชอบอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้บริหารของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ที่ผ่านมาผู้บริหารหรืออธิบดีกรมสอบสวนคดีสอบสวนคดีพิเศษบางคนค่อนข้างสร้างประเด็นจนทำให้คนในสังคมเกิดความเคลือบแคลงสงสัย กรณีผู้บริหารระดับอธิบดี ผู้ทรงคุณวุฒิกล่าวว่า การปฏิบัติตนของอดีตอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ ที่ให้ความสำคัญกับนักการเมืองและระบบการเมืองมากเกินไป จนส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์และการทำหน้าที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ทำให้ผลงานที่ปรากฏต่อสายตาของสาธารณชนนั้นขาดความไว้วางใจ และขาดความเชื่อมั่น จนหลายท่านเรียกว่า เป็นช่วงวิกฤติความเชื่อมั่นของกรมสอบสวนคดีพิเศษ จนทำให้สังคมเกิดคำถามว่า “หน่วยงานนี้ทำงานโดยอิงหรือเข้าไปยุ่ง

เกี่ยวกับการเมืองมากเกินไป ขาดความเป็นกลาง จนเกิดกระแสวิพากษ์วิจารณ์และเกิดคำถามว่า ควรยุบกรมสอบสวนคดีพิเศษหรือไม่”

หากพิจารณาจากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาที่เกิดจากการบริหารงานของ กรมสอบสวนคดีพิเศษในหลายปีที่ผ่านมาพบว่า ไม่เป็นไปตามแนวคิดการบริหารจัดการภาครัฐ แนวใหม่ (New Public Management) ที่ควรจะต้องยึดหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดี (GG Framework) และสิ่งสำคัญคือ การบริหารงานที่ผ่านมาขาดค่านิยมประชาธิปไตย ที่ต้องมีความโปร่งใสตรวจสอบได้ หลักนิติธรรมที่ต้องปฏิบัติราชการด้วยความเป็นธรรม เสมอภาค ยึดหลักของกฎหมาย และค่าประจักษ์ที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมและความโปร่งใส ซึ่งภายหลังจาก การเปลี่ยนสถานการณ์ทางการเมืองในสมัยของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) การบริหารงาน ของกรมสอบสวนคดีพิเศษมีการปรับเปลี่ยนทั้งผู้บริหารระดับอธิบดี และวิธีการทำงานมีการปรับปรุง ให้ดีขึ้นในระดับหนึ่ง สามารถสร้างการยอมรับให้กับภาคประชาชนและสังคมได้ จนกระทั่งมีเหตุการณ์ เกี่ยวกับคดีการเสียชีวิตของเจ้าพนักงานที่ดินในระหว่างการควบคุมตัวของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ทำให้ความเชื่อมั่นสั่นคลอนอยู่พอสมควร และเป็นผลทำให้ประชาชนและสังคมเกิดความเคลือบแคลง สงสัยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ และเกิดกระแสวิพากษ์วิจารณ์ การทำงานเกิดขึ้น และเมื่อสื่อมวลชนได้นำเสนอ ผลการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ในรูปแบบของข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ให้ประชาชนได้รับทราบ เพราะเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจ ของประชาชนและสาธารณชน จึงทำให้สาธารณชนได้รับรู้ถึงผลการปฏิบัติงาน ผลการดำเนินงาน ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ และจากสิ่งที่ประชาชนและสาธารณชนได้รับรู้จากข่าวสารที่นำเสนอ ผ่านช่องทางต่าง ๆ มีผลต่อความพึงพอใจและไม่พึงพอใจ ความไว้วางใจและไม่ไว้วางใจ ตลอดจน ทำให้เกิดความเชื่อมั่น และไม่เชื่อมั่นต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษตลอดระยะเวลา ที่ผ่านมา ถึงแม้ว่าการสื่อสารเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของคดีที่กรมสอบสวนคดีพิเศษได้ดำเนินการ รออยู่นั้น จะเป็นการสื่อสารเพื่อให้ประชาชนและสาธารณชนรับรู้จะเป็นแนวทางในการสร้าง ความโปร่งใสในการทำงาน แต่ในทางกลับกันอาจมองว่า เป็นการให้ข่าวมากเกินไปจนส่งผลกระทบต่อ การดำเนินคดีการสืบสวนสอบสวนได้เช่นเดียวกัน ผู้ทรงคุณวุฒิบางท่านเห็นว่า การทำงาน ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรทำงานแบบเงียบ ๆ มีความลึกลับให้เป็นมืออาชีพ แล้วจะเผยแพร่ ข่าวสารต่อเมื่อกรมสอบสวนคดีพิเศษได้ข้อมูลหลักฐานที่มากพอต่อการดำเนินการจับกุมส่งฟ้องคดี ต่ออัยการหรือศาลต่อไป หรือหากจะเผยแพร่ควรทำเมื่อผลการดำเนินคดีของกรมสอบสวนคดีพิเศษ นั้นสิ้นสุดลง ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านสอบสวนคดีพิเศษที่เห็นว่า ระหว่างการดำเนินคดีไม่ควรมีการเผยแพร่ข่าวสารเพราะทำให้การปฏิบัติงานเกิดความยุ่งยาก

และล่าช้า แต่ในขณะเดียวกันการให้ข้อมูลข่าวสารของกรมสอบสวนคดีพิเศษในฐานะของหน่วยงาน ภาครัฐ กับประชาชนควรมีขอบเขตในการให้ข่าวสารเท่าที่จำเป็นและไม่ส่งผลกระทบต่อ การปฏิบัติงานหรือ การดำเนินงานตามกฎหมาย เพื่อให้เกิดความโปร่งใสได้ทางหนึ่งเช่นกัน ทั้งนี้ควรพิจารณาให้สอดคล้องกับนโยบาย สถานการณ์ และความเหมาะสมอื่น ๆ ด้วย ซึ่งการให้ ข้อมูลข่าวสารกับประชาชนเป็นสิ่งที่ดีและมีประโยชน์เพราะประชาชนจะให้ความสนใจกับข้อมูล ข่าวสารของภาครัฐ และเป็นการติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐอย่างต่อเนื่อง เป็นไป ตามผลการศึกษาของ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ศึกษาวิจัยตามโครงการพัฒนาเครือข่าย การสร้างความเชื่อมั่นด้านข้อมูลข่าวสารและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาชน

ประเด็นการสร้างวัฒนธรรมองค์กรและการพัฒนาความรู้ความสามารถบุคลากร ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความสำคัญกับการสร้างวัฒนธรรมองค์กรของกรมสอบสวนคดีพิเศษ และการพัฒนา ความเชี่ยวชาญของบุคลากรในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะด้านการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ ที่จำเป็นต้องใช้ความรู้ความสามารถความเชี่ยวชาญในเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับคดีที่รับผิดชอบ บุคลากร หรือเจ้าหน้าที่ควรที่จะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดในเชิงลึกของแต่ละคดี ยกตัวอย่างเช่น คดีเกี่ยวกับการโกงภาษี การปั่นหุ้น การโกงเงินผ่านระบบออนไลน์ต่าง ๆ การเล่นแชร์ลูกโซ่ เป็นต้น เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านสืบสวนสอบสวนควรมีความเข้าใจด้านเทคนิค กระบวนการในการโกง หรือ การซื้อขายหุ้น การโอนเงิน เป็นต้น เพื่อจะได้รู้เท่าทันกระบวนการหรือวิธีการของอาชญากรต่าง ๆ และเพื่อช่วยให้การสืบสวนสอบสวนได้ข้อมูลพยานหลักฐานและสามารถสืบข้อมูลให้ได้ลึกมาก เพียงพอที่จะนำไปสู่การจับกุมหรือฟ้องเอาผู้กระทำผิดมาลงโทษให้ได้ ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการสืบสวน สอบสวนจะต้องมีความเก่งเฉพาะด้าน (ต้องมีความเป็น Specialist หรือ Expert) ในด้านที่ตนเอง รับผิดชอบ เพราะด้วยการที่ปฏิบัติงานในกรมสอบสวนคดีพิเศษ บุคลากรต้องมีความเชี่ยวชาญพิเศษ มีความเก่งรอบด้าน หรือเก่งในงานด้านสืบสวนสอบสวนให้มากกว่าบุคคลอื่น ส่วนคุณลักษณะเฉพาะ ของบุคลากรของกรมสอบสวนคดีพิเศษ คือ การทำงานเป็นทีม การฝึกฝนและพัฒนาทักษะ อย่างต่อเนื่อง มีความซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใส และมีความกล้าคิดกล้าทำในสิ่งที่ถูกต้อง ยึดหลัก ความถูกต้อง ความเป็นกลาง สร้างเป็นธรรม และยุติธรรมในการปฏิบัติงาน ต้องมีวินัยต่อการปฏิบัติ ตนในหน้าที่การงาน ซึ่งการปฏิบัติตนของบุคลากรกรมสอบสวนคดีพิเศษจะสะท้อนออกมาเป็นผลงาน และภาพลักษณ์ขององค์กร และเป็นผลต่อการสร้างความเชื่อมั่นต่อสาธารณชนในที่สุด

ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กร ผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านเห็นว่า กรมสอบสวนคดีพิเศษ มีบุคลากรที่โอนย้ายจากส่วนราชการอื่น ๆ ซึ่งอาจยังคงยึดติดกับวิธีปฏิบัติหรือวัฒนธรรมการทำงาน จากส่วนราชการเดิมมากเกินไป ส่วนที่บรรจุเข้ามาใหม่ ก็อาจจะขาดประสบการณ์ในการทำงาน

ที่ผ่านมากรมสอบสวนคดีพิเศษไม่ได้กำหนดให้มีวัฒนธรรมองค์กรเฉพาะเป็นของตนเอง เพราะเมื่อตั้งองค์กรขึ้นมาใหม่ ก็ต้องมีการสรรหาคนและทำงานกัน ทำให้ในช่วงแรกอาจไม่ได้ให้ความสำคัญกับการสร้างวัฒนธรรมองค์กร แต่อย่างไรก็ตาม กรมสอบสวนคดีพิเศษได้กำหนด ตราสัญลักษณ์พร้อมกับคำนิยามขององค์กร (Motto) ไว้ว่า “เกียรติศักดิ์ เชี่ยวชาญ ซื่อสัตย์” ดังนั้น กรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย และวิธีการที่จะทำให้ผลงานสะท้อน Motto ดังกล่าวได้ อีกทั้งต้องหาแนวทางการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรในองค์กรเกิดความร่วมมือร่วมใจกันผลักดันให้เกิดผลด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ กรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรที่จะมีวัฒนธรรมองค์กร ของตนเองในด้านความเชี่ยวชาญ (Expertist) ด้านการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ การทำงานแบบทีม (Teamwork) มีระบบการถ่ายทอดความรู้ การเรียนรู้งานและประสบการณ์การทำงานผ่าน ระบบการสอนงาน (Coaching) เพราะประสบการณ์การทำงานของแต่ละคนไม่เท่ากัน การเรียนรู้ แลกเปลี่ยนกันจะทำให้เกิดความรู้สึที่ดีต่อกัน เกิดความผูกพันอันระหว่างบุคลากร ย่อมส่งผลดี ต่อการทำงานร่วมกัน ดังนั้น กรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรทบทวน ศักยภาพการดำเนินงานและสภาพปัจจุบัน ของการทำงานในองค์กร และควรสร้างหรือกำหนดวัฒนธรรมองค์กรของกรมสอบสวนคดีพิเศษขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากร และปลูกฝังวัฒนธรรมองค์กรที่ดีให้กับบุคลากร เพื่อเป็นแนวทางในการทำให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรต่อไปได้

5.2 อภิปรายผล

1. การรับรู้เกี่ยวกับกรมสอบสวนคดีพิเศษของกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่มมีพฤติกรรมการรับรู้ ข้อมูลข่าวสารของกรมสอบสวนคดีพิเศษไม่แตกต่างกัน โดยส่วนใหญ่กลุ่มเป้าหมายรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ผ่านสื่อหลัก ได้แก่ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ สื่ออินเทอร์เน็ต สื่อสังคมออนไลน์ และสื่อบุคคล สอดคล้องกับ แนวคิดของ โจเซฟ ทีแคลปเปอร์ (Klapper, J.T., 1960,pp. 19-25) ที่มีแนวโน้ม ในการเลือกรับข่าวสารหรือเปิดรับข่าวสารเปรียบเสมือนเครื่องกรองข่าวสารในการรับรู้ของมนุษย์ ซึ่งจะเลือกช่องทางในการรับรู้ที่ตนเองคุ้นเคย และชอบที่จะฟังมากกว่าอ่าน โดยการรับรู้ข้อมูล ข่าวสารผ่านช่องทางต่าง ๆ ดังกล่าว ทำให้กลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่มรู้จักกรมสอบสวนคดีพิเศษ ค่อนข้างมาก ร้อยละ 90-95 และมีการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ซึ่งเป็นบทบาทหน้าที่หลัก ที่มีความสำคัญ และเป็นบทบาทที่กลุ่มเป้าหมายเข้าใจได้ง่ายมากที่สุด คือ รับแจ้ง ร้องทุกข์คดี ที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนและกลุ่มผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ จำนวนมาก เช่น แชร่ลูกโซ่

ผู้มีอิทธิพล ฯลฯ และการเป็นหน่วยงานในสังกัดของกระทรวงยุติธรรม การเลือกรับข่าวสารดังกล่าว อาจเกิดจากความสนใจในการติดตามข่าวสารที่มีความเกี่ยวข้อง หรือสนใจ ตรงกับความต้องการ ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง สอดคล้องกับการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้ทรงคุณวุฒิที่เห็นว่า คนส่วนใหญ่รับรู้ การดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษผ่านข้อมูลข่าวสารที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชน และให้ความสนใจในคดีพิเศษที่เป็นคดีใหญ่ ๆ ที่น่าสนใจและส่งผลกระทบต่อสังคมอย่างกว้างขวาง ในขณะที่ผู้ทรงคุณวุฒิ หลายท่านเห็นว่า กรมสอบสวนคดีพิเศษ จัดตั้งขึ้นมีลักษณะคล้ายกับ หน่วยงานพิเศษของสหรัฐอเมริกา (เอฟบีไอ : F.B.I) ซึ่งเป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับไปทั่วโลก เชื่อว่าการรับรู้ของประชาชนบางกลุ่มสามารถรับรู้ได้ว่ากรมสอบสวนคดีพิเศษ คือ เอฟบีไอ ของประเทศไทย จึงทำให้เกิดความสนใจในตัวองค์กรมากเป็นพิเศษ แต่ในขณะเดียวกันประชาชน บางส่วนอาจจะรู้จักกรมสอบสวนคดีพิเศษ โดยรู้จักหรือเพียงแค่เคยได้ยินชื่อ จากการติดตามข่าวสาร แต่ขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ที่แท้จริง ทำให้หลายคนเกิดความสับสนในบทบาทหน้าที่ อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าประชาชนส่วนใหญ่จะรู้จักและรับรู้บทบาทหน้าที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ แต่สิ่งที่รับรู้ นั้นเป็นเพียงข้อมูลระดับขั้นพื้นฐานที่เกี่ยวข้องเท่านั้น ทำให้เห็นว่ากรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรจะต้องทำการสื่อสารเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และการทำงานโดยต้องทำให้เห็นถึงความแตกต่าง ระหว่างกรมสอบสวนคดีพิเศษกับเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ประชาชนได้รับรู้ให้มากกว่านี้

และเมื่อกลุ่มเป้าหมายให้ความสนใจในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ผ่านสื่อและช่องทางต่าง ๆ ทำให้กลุ่มเป้าหมายรับรู้และสนใจ ตลอดจนอาจนำไปสู่การติดตาม ผลการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษอย่างต่อเนื่อง เพราะการดำเนินงานของกรมสอบสวน คดีพิเศษนั้น ดำเนินคดีที่เป็นที่สนใจของประชาชนจำนวนมากด้วย และด้วยบทบาทหน้าที่ ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ที่ดำเนินคดีที่เป็นที่สนใจและเป็นคดีที่มีผลกระทบต่อสังคม จึงยังเป็น ที่สนใจและติดตามข่าวสารเช่นกัน สอดคล้องกับทฤษฎีการเปิดรับข่าวสารโดยผู้รับสารจะเลือกรับ ข่าวสารตามที่ตนสนใจเท่านั้น และสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ที่เห็นว่ากรมสอบสวนคดีพิเศษ เป็นองค์กรที่มีความพิเศษ ดำเนินคดีที่มีประชาชนให้ความสนใจ และเป็นคดีที่มีผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง จึงเป็นองค์กรที่ประชาชนมีความคาดหวังอย่างยิ่ง เพราะเป็นต้นทางของกระบวนการยุติธรรมที่จะสามารถให้ความยุติธรรมแก่ประชาชนและผู้ที่ได้รับ ความเดือดร้อนได้

ดังนั้น เมื่อองค์กรมีบทบาทหน้าที่และมีความสำคัญ จึงทำให้กลุ่มเป้าหมายให้ความสนใจ ในการติดตามข่าวสารอย่างมากตามไปด้วย และจากผลสำรวจความต้องการของกลุ่มเป้าหมายใน ประเด็นที่ต้องการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากกรมสอบสวนคดีพิเศษ คือ ข้อมูลข่าวสาร ผลการดำเนินงาน

เกี่ยวกับคดีที่กำลังเป็นที่สนใจ เช่น คดีแชร์ลูกโซ่ คดีวัดพระธรรมกาย (พระธัมมชโย) นอกจากนี้ยังให้ความสนใจรับรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ ระบบการบริหารงาน และผลการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการบริหารภาครัฐยุคใหม่ที่จะต้องมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นแก่ประชาชนแก่สังคมให้รับรู้อย่างต่อเนื่อง และการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารก็เป็นกระบวนการหนึ่งในการส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นการเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนและภาคสังคมได้มีส่วนร่วมในการรับรู้ ติดตามผลการดำเนินงาน นับว่าเป็นช่องทางในการประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐจากสังคมภายนอก ขทำให้หน่วยงานภาครัฐเองสามารถใช้เป็นแนวทางในการประเมินผลการปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ขององค์กรด้วย

2. ประเด็นด้านภาพลักษณ์และความเชื่อมั่น พบว่า สิ่งทีกลุ่มเป้าหมายทั้งในการวิจัยเชิงปริมาณ และการสัมภาษณ์เชิงลึกทุกกลุ่มมีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า ภาพลักษณ์ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ คือ ความยุติธรรม ความเป็นอิสระจากนักการเมือง และกลุ่มผู้มีอิทธิพล เป็นองค์กรที่มีหรือสร้างความเป็นธรรม และความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน ผลการดำเนินงานด้านการสืบสวนสอบสวนของกรมสอบสวนคดีพิเศษในปัจจุบันสามารถสะท้อนให้เกิดความรู้สึกถึงความยุติธรรมได้ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับสุทธิพล ทวีชัยการได้อธิบายทฤษฎีเกี่ยวกับระบบงานยุติธรรมไว้ว่า ทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรม เป็นทฤษฎีที่เน้นประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมที่จะต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างสม่ำเสมอ ในแต่ละขั้นตอนจะต้องดำเนินไปอย่างรวดเร็วมีแบบแผน และอาจยืดหยุ่นได้ ซึ่งผลจากการสำรวจสะท้อนให้เห็นว่าการดำเนินคดีของกรมสอบสวนคดีพิเศษ สิ่งทีกลุ่มเป้าหมายให้ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง คือ ความรวดเร็วในการดำเนินคดี และยังเป็นปัจจัยที่เกือบทุกกลุ่มเป้าหมายเห็นว่า มีผลต่อความเชื่อมั่นต่อการดำเนินคดีของกรมสอบสวนคดีพิเศษด้วยเช่นเดียวกัน และสอดคล้องกับผลการศึกษารวบรวมปัจจัยที่ก่อให้เกิดความไว้วางใจของ เมเยอร์ เดวิส และชัวร์แมน (Mayer Davis, & Schoorman. 1995, p.709-734) ที่พบว่า ปัจจัยลักษณะและจิตลักษณะที่ก่อให้เกิดความไว้วางใจ มีหลายปัจจัย ที่ปรากฏอยู่ในตัวของผู้ที่ได้รับความไว้วางใจ (Trustee) จากผู้ที่มอบความไว้วางใจ (Trustor) ได้แก่ ศักยภาพหรือความสามารถ ประสบการณ์ ความรอบคอบ ความยุติธรรม ความซื่อสัตย์ ความเมตตากรุณา ความเปิดเผย การรักษาสัญญา การเป็นมิตร ความเอาใจใส่ เป็นต้น

ดังนั้น จากผลการสำรวจพบว่ากลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่มมีความพึงพอใจ ความเชื่อมั่นต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ยกเว้นกลุ่มผู้ต้องหา ที่มีความพึงพอใจ

และความเชื่อมั่นอยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง ซึ่งประเด็นที่มีความพึงพอใจและความเชื่อมั่นน้อย คือ ความยุติธรรม ความโปร่งใส ความรวดเร็ว และปัจจัยที่ทำให้เชื่อมั่น คือ ความเป็นองค์กรที่น่าเชื่อถือ ความเป็นอิสระในการดำเนินคดี และความรวดเร็วในการดำเนินคดี ส่วนปัจจัยที่ทำให้ไม่เชื่อมั่น คือ การแทรกแซงทางการเมือง การเลือกปฏิบัติ/ไม่มีความเสมอภาคในการปฏิบัติหน้าที่ และความล่าช้าในการดำเนินคดี จะเห็นได้ว่าเรื่อง ระยะเวลาในการดำเนินคดี เป็นปัจจัยที่กลุ่มเป้าหมายให้ความสำคัญพอสมควร และหากการดำเนินคดีดำเนินการได้รวดเร็ว ก็จะสามารถสร้างความเชื่อมั่นได้ แต่หากมีการดำเนินการที่ล่าช้าจะส่งผลให้เกิดความรู้สึกไม่เชื่อมั่นได้เช่นกัน เมื่อวิเคราะห์ความเชื่อมั่นความไว้วางใจจากแนวคิดของ เมเยอร์ เดวิส และชัวร์แมน จะเห็นได้ว่าการที่กลุ่มเป้าหมายของการวิจัยในครั้งนี้ เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกรมสอบสวนคดีพิเศษ เป็นผู้ที่จะมอบความไว้วางใจ ความเชื่อมั่น (Trustor) ให้กับกรมสอบสวนคดีพิเศษ ซึ่งเป็นผู้ที่จะได้รับความไว้วางใจ (Trustee) นั้น จึงสะท้อนออกมาจากศักยภาพหรือความสามารถในการดำเนินคดีของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานสืบสวนสอบสวนความน่าเชื่อถือของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ความยุติธรรมที่ทำให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรง ทั้งกลุ่มผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ ผู้ต้องหา และพยาน ได้รับความยุติธรรม ความเมตตา ความเป็นมิตรตามกระบวนการกฎหมายในการดำเนินคดี ส่วนประชาชนทั่วไปและหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง จะเกิดความไว้วางใจ ความเชื่อมั่นได้จากสิ่งที่กรมสอบสวนคดีพิเศษเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ให้ได้รับทราบ และการสร้างความสามารถแสดงศักยภาพในการทำงาน และความยุติธรรมในการดำเนินคดีที่ประชาชนให้ความสนใจให้ประชาชนได้รับรู้

กลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่มให้ความสำคัญและให้ความสนใจกับการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ เพราะเป็นหน่วยงานที่มีความพิเศษตามเจตนารมณ์และพระราชบัญญัติฯ และกรมสอบสวนคดีพิเศษจะต้องสามารถเป็นที่พึ่งของประชาชนได้ สามารถดำเนินคดีพิเศษที่อยู่ในความสนใจของประชาชนให้สามารถสร้างความเป็นธรรม ความยุติธรรมให้เกิดขึ้นเป็นที่ประจักษ์ต่อสังคมได้ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์เชิงลึกที่เห็นว่า ความยุติธรรม ความเป็นธรรม ความโปร่งใส จะต้องเกิดขึ้นในองค์กรของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ทั้งผู้ปฏิบัติงานและประชาชนภายนอก อีกทั้งยังเป็นสิ่งแรกที่ทุกกลุ่มเป้าหมายนึกถึงเมื่อกล่าวถึงกรมสอบสวนคดีพิเศษ เพราะการรับรู้เกี่ยวกับความยุติธรรม ความเป็นธรรม และความโปร่งใส ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นหลักธรรมาภิบาล ที่ทุกหน่วยงานรัฐจำเป็นต้องมีและต้องทำให้เกิดผลต่อสังคมโดยรวม อย่างไรก็ตาม ความรู้สึกความสนใจ ความเชื่อมั่นต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษที่ปรากฏในผลการสำรวจ

ครั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าเกิดจากสิ่งที่ประชาชนรับรู้ข้อมูลข่าวสารขององค์กรเป็นระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่ง และมีข่าวสารของคดีต่าง ๆ ที่ทุกคนสามารถจดจำได้คือ คดีที่ประชาชนให้ความสนใจและหลายคดีที่มีความเกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น คดีแชร์ลูกโซ่ คดีการเมือง คดีวัดพระธรรมกาย คดีการเสียชีวิตของพนักงานที่ดิน เป็นต้น และมีทัศนคติที่ตรงกันในภาพลักษณ์ขององค์กร ในกระบวนการยุติธรรม ผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่าน เห็นว่า องค์กรนี้เป็นหน่วยงานที่สามารถดำเนินงานอย่างพิเศษ สร้างความเป็นธรรมได้ เป็นหน่วยงานที่เข้ามาช่วยสนับสนุนส่งเสริมภาระหน้าที่ของตำรวจ ส่งเสริมด้านการปราบปรามอาชญากรรมที่มีความยากและสลับซับซ้อนมากกว่าคดีอาชญากรรมหรือคดีอาญาทั่วไป กรมสอบสวนคดีพิเศษ เป็นหน่วยงานต้นทางของกระบวนการยุติธรรม และเป็นส่วนราชการหนึ่งในสังกัดของกระทรวงยุติธรรม ที่จะต้องตระหนักในการบริหารองค์กรโดยยึดหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ให้มากกว่าหน่วยงานหรือองค์กรอื่น ๆ

ผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านให้ข้อคิดเห็นว่า องค์กรของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรเป็นองค์กรที่มีความเฉพาะทาง มีความเชี่ยวชาญชำนาญการ ในคดีพิเศษที่มีความลึกลับซับซ้อนมาก ๆ ตามเจตนารมณ์ของการตั้งองค์กร และต้องมีระบบการพัฒนาบุคลากร ระบบการบริหารจัดการคดีที่มีประสิทธิภาพ ควรที่จะต้องมีการพัฒนาบุคลากรที่มีความหลากหลายทุกด้าน เพราะคดีพิเศษตามขอบเขตของกฎหมายค่อนข้างกว้าง ต้องรู้ทันอาชญากรรมและเทคนิคการก่ออาชญากรรมต่าง ๆ บุคลากรในแต่ละด้านต้องมีความเชี่ยวชาญชำนาญการเฉพาะในด้านนั้น ๆ เพื่อสืบหา ค้นหา สืบสวนสอบสวนให้ได้ข้อเท็จจริงหลักฐานและพยาน เพื่อนำไปสู่กระบวนการยุติธรรมในลำดับต่อไป แนวทางนี้เป็นแนวทางที่สอดคล้องกับหลักการบริหารงานภาครัฐสมัยใหม่ (New Public Management) ที่ต้องพัฒนาการบริหารงานแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ การบริหารงานแบบมืออาชีพ

จากผลการสำรวจปัจจัยที่จะมีผลต่อความไม่เชื่อมั่นของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ปัจจัยที่ทุกกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งการสำรวจการวิจัยเชิงปริมาณ และการสัมภาษณ์เชิงลึก คือ การแทรกแซงทางการเมือง สอดคล้องกับแนวคิดการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ ที่กล่าวไว้ว่าการบริหารงานภาครัฐยังมีอุปสรรคที่สำคัญ คือ การบริหารงานของภาครัฐที่มีปัญหาเรื่องคุณธรรมจริยธรรมและการแทรกแซงทางการเมือง ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการภาครัฐโดยเฉพาะ

องค์ประกอบของการสร้างความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานของภาครัฐ ได้แก่ (Osborne and Gaebler) คือ การรับรู้ โดยรับรู้บทบาทหน้าที่ ภารกิจหลักที่สำคัญของกรมสอบสวนคดีพิเศษ รับรู้ว่ากรมสอบสวนคดีพิเศษจะต้องมีความซื่อสัตย์ โปร่งใสในการบริหารงาน

และการดำเนินงานคดี มีความยุติธรรมและเป็นธรรม สามารถเป็นที่พึ่งของประชาชนได้ มีทัศนคติที่ดี โดยหน่วยงานภาครัฐต้องมีทัศนคติที่ดีต่อประชาชนในด้านบทบาทหน้าที่ภารกิจ ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนทำให้ประชาชนมีทัศนคติที่ดีต่อเจ้าหน้าที่รัฐซึ่งมีส่วนสำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษบรรลุเป้าหมายได้ปัญหาที่สำคัญของการปฏิบัติงานด้านสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่ คือ การได้รับความร่วมมือจากพยานในคดีต่าง ๆ อาจมีผลจากการที่พยานเองมีทัศนคติที่ไม่ดี ขาดความเชื่อมั่นต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐและความเข้าใจของประชาชนก็ยังคงเข้าใจได้ว่า เจ้าหน้าที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ คือ เจ้าหน้าที่รัฐเช่นกัน หรือบางรายอาจเข้าใจว่าเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยจากผลการวิจัยของสัญญา บัวเจริญ และคณะ (2554) ได้ศึกษาสภาพปัญหา วิธีการและสาเหตุการละเมิดสิทธิมนุษยชนในกระบวนการยุติธรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ พบว่า สาเหตุของการละเมิดสิทธิของเจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวน การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งจะสามารถสร้างความไว้วางใจต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษได้ โดยจากผลการสำรวจพบว่า ทั้งกลุ่มผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ ผู้ต้องหา และพยาน มีความต้องการทราบความคืบหน้าเกี่ยวกับการดำเนินคดีอย่างสม่ำเสมอ ประชาชนต้องการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทั้งด้านการบริหารงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ข่าวสารของคดีที่สังคมให้ความสนใจ และสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่เห็นว่า ควรมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้รับทราบ ในส่วนที่สามารถเปิดเผยได้เพื่อแสดงความโปร่งใส และต้องมีหลักการบริหารจัดการข่าวสารให้ถูกต้องเหมาะสมเพื่อไม่ให้คนในสังคมเกิดความเคลือบแคลงสงสัยได้ อีกทั้งเป็นการเปิดเผย หรือให้ข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างการรับรู้เกี่ยวกับกระบวนการ ข้อจำกัด และนโยบายในการบริหารงาน เพื่อสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนด้วยอีกทางหนึ่ง ดังนั้น ความเชื่อมั่นเกิดขึ้นได้จากสิ่งที่รับรู้ และสิ่งที่กรมสอบสวนคดีพิเศษ ดำเนินงานจนปรากฏเป็นผลการดำเนินงานที่ทำให้ประชาชนและสังคมได้รับรู้ผ่านช่องทางต่าง ๆ ผลงานที่ผ่านสื่อมวลชนโดยช่องทางทั้งสื่อโทรทัศน์ สื่อหนังสือพิมพ์ สื่ออินเทอร์เน็ตและสังคมออนไลน์ ทำให้ประชาชนรู้จักกรมสอบสวนคดีพิเศษ รู้จักบทบาทหน้าที่ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาซึ่งมีทั้งด้านบวกและด้านลบ

นอกจากนั้น ผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านเห็นว่า กรมสอบสวนคดีพิเศษ รับเป็นคดีพิเศษจำนวนมากเกินไป หากพิจารณาข้อมูลของคดีจริง ๆ ในบางคดีไม่จำเป็นต้องเข้าสู่กระบวนการรับเป็นคดีพิเศษได้ อันจะทำให้กรมสอบสวนคดีพิเศษ มีคดีจำนวนมาก หากเทียบกับบุคลากร

ทีมทำงาน และรูปแบบขององค์กร และส่งผลกระทบต่อให้การปฏิบัติงานและผลการดำเนินคดี
ขาดประสิทธิภาพ

ด้านการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งกรมสอบสวนคดีพิเศษ สามารถทำงาน
ได้เต็มประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลเป็นไปตามเป้าหมายขององค์กร แต่อาจจะยังไม่ก่อให้เกิด
เกิดประสิทธิผลหรือตอบสนองความคาดหวังของประชาชนได้มากเท่าที่ควร ซึ่งการตอบสนอง
ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กร คือ ความเป็นธรรม ความยุติธรรมให้เกิดขึ้นกับ
ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้บนความแตกต่างตามลักษณะของกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องแต่ละกลุ่มได้อย่างเหมาะสม
ในภาพรวมกรมสอบสวนคดีพิเศษสามารถดำเนินการได้ดี ด้านการตอบสนองในการปฏิบัติราชการ
ให้เกิดความเชื่อมั่นไว้วางใจได้นั้น กลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องแต่ละกลุ่มค่อนข้างที่จะมีความเชื่อมั่นและไว้วางใจ
ในความสามารถการดำเนินการสืบสวนสอบสวนได้ เช่น คดีแชร์ลูกโซ่ คดีเกี่ยวกับพื้นที่ทรัพยากรป่าไม้
หรือคดีเกี่ยวกับการลักลอบหนีภาษี การละเมิดสิทธิ เป็นต้น แต่ในขณะเดียวกันการดำเนินคดีพิเศษ
บางคดีไม่สามารถแสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษที่มีความเป็นธรรม
มีความเป็นอิสระในการดำเนินคดี ย่อมส่งผลต่อความเชื่อมั่นในผลการดำเนินงาน เช่น
คดีวัดพระธรรมกาย (พระธัมมชโย) คดีรถหรู (สมเด็จจช่วง หลวงพื่อน้ำฝน) หรือคดีการเสียชีวิต
ของเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดพังงาในขณะถูกควบคุมตัว เป็นต้น ส่วนด้านการเปิดเผย/โปร่งใส
ปัจจุบันกรมสอบสวนคดีพิเศษ มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้รับรู้เพิ่มมากขึ้น
มีการให้ข่าวสารแจ้งข่าวความคืบหน้าในคดีเป็นระยะ ๆ ทำให้ประชาชนทั่วไปมีโอกาสในการรับรู้
ข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับคดีที่เป็นที่สนใจมากขึ้น แต่ในบางคดีที่กรมสอบสวนคดีพิเศษ ไม่สามารถ
เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการดำเนินคดีได้หรือไม่สามารถชี้แจงข้อมูลที่จำเป็นกับสาธารณชนให้ได้รับรู้ได้
อีกทั้งยังเป็นคดีที่ประชาชนให้ความสนใจมาก อาจทำให้เกิดความเคลือบแคลงสงสัย และนำไปสู่
ความไม่เชื่อใจไม่มั่นใจในที่สุด ยกตัวอย่างเช่น กรณีคดีการเสียชีวิตของเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดพังงา
เป็นต้น

ในด้านความรับผิดชอบทางการบริหารงาน โดยเฉพาะด้านคุณธรรมจริยธรรม
ในการปฏิบัติราชการ กลุ่มเป้าหมายหลายส่วนเห็นว่า ภาพในอดีตที่รับรู้การบริหารงานของผู้บริหาร
ระดับสูงขององค์กรขาดความสำนึกความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับ ขาดคุณธรรมในการบริหารงาน
จนทำให้ภาพลักษณ์ขององค์กรเสีย ในขณะที่ในระดับปฏิบัติงาน และระดับการบริหารจัดการองค์กร
ความซื่อสัตย์ และการยึดหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้องของบุคลากรในองค์กรค่อนข้างที่จะมีน้อย
ทำให้ภาพลักษณ์องค์กรที่ปรากฏนั้น เกิดจากการดำเนินงานของผู้บริหารระดับสูง ซึ่งอาจเป็น
ผลจากระบบการบริหารจัดการที่ยังคงพึ่งพาระบบความดีความชอบ ระบบอุปถัมภ์และพรรคพวก

เป็นต้น หากผู้นำน้องกรมมีความกล้าคิดกล้าตัดสินใจในสิ่งที่ถูกต้อง และมีความรับผิดชอบ
ต่อบทบาทหน้าที่ ตามเป้าหมายขององค์กร บริหารองค์กรด้วยความยุติธรรมโปร่งใส
ทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความกล้าที่จะสืบสวนสอบสวน กล้าคิดกล้าตัดสินใจ ก็จะนำไปสู่ความสามารถ
ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ โปร่งใส และสามารถสร้างความยุติธรรมให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย
ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

บทที่ 6

ข้อเสนอแนะเพื่อยกระดับความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ

จากผลการวิจัยเรื่องความเชื่อมั่นของสาธารณชนที่มีต่อผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 โดยจากผลการวิจัยเชิงปริมาณโดยวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และผลการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นรายบุคคล (In-depth Interview) ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์และจัดทำเป็นข้อเสนอแนะเพื่อยกระดับความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ ได้ดังนี้

6.1 ข้อเสนอแนะเพื่อยกระดับความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ

(1) กรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรทบทวนบทบาทหน้าที่ และการพิจารณาให้เป็นคดีพิเศษ ให้เป็นไปตามกฎหมาย

กรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรดำเนินการทบทวนบทบาทหน้าที่ และแนวทางการพิจารณาให้เป็นคดีพิเศษ เนื่องจากในปัจจุบันภารกิจของกรมสอบสวนคดีพิเศษมีจำนวนคดีพิเศษตามกฎหมายเพิ่มขึ้นจำนวนมาก และมีจำนวนคดีที่มีอยู่ในความรับผิดชอบมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น อาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผลการดำเนินคดี การสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษต่าง ๆ มีความล่าช้า เพราะเมื่อจำนวนหรือปริมาณงานหรือภารกิจที่รับผิดชอบมีมากเกินไป จำนวนบุคลากรมีไม่เพียงพอ และอาจจะไม่มีเวลาในการพัฒนาทักษะความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านการสืบสวนสอบสวน ซึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อผลการปฏิบัติงานของบุคลากรและองค์กรตามลำดับนั้น และจากผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านเห็นว่า ด้วยภารกิจและจำนวนคดีที่ประชาชนเข้ามาร้องเรียน/ฟ้องร้องต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ นั้น มีจำนวนมากขึ้น บางคดีแม้จะไม่อยู่ในขอบเขตของคดีพิเศษก็ตาม แต่ก็มีการร้องขอให้เป็นคดีพิเศษเกิดขึ้น และหากอยู่ในขอบข่ายของกฎหมาย ตามมาตรา 21 (1) หรือ (2) ก็ต้องรับดำเนินคดีเป็นคดีพิเศษเพื่อดำเนินการตามกฎหมายต่อไป หรือหากคณะกรรมการคดีพิเศษ พิจารณาแล้วเห็นควรว่าสามารถรับเป็นคดีพิเศษตามกฎหมายได้ หรือให้รับคดีที่มีการร้องขอให้เป็นคดีพิเศษได้นั้น ก็จะทำให้จำนวนคดีพิเศษที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมสอบสวนคดีพิเศษมีเพิ่มมากขึ้น

อย่างไรก็ตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิบางท่าน เห็นว่าคดีพิเศษที่กรมสอบสวนคดีพิเศษ ไม่ควรมีจำนวนคดีหลากหลายประเภทตามที่ปรากฏในกฎหมายหรือ พระราชบัญญัติฯ ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ แต่กรมสอบสวนคดีพิเศษนั้นควรดำเนินการเป็นคดีที่มีความลับซับซ้อนจริง ๆ มีความยุ่งยากในการสืบสวนสอบสวน จำเป็นต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ

เฉพาะด้านของบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนสืบสวนคดีพิเศษเข้าไปปฏิบัติงานในการสืบสวนสอบสวน และจากผลการสำรวจเชิงปริมาณจะเห็นได้ว่า คดีที่กลุ่มตัวอย่างรับรู้มีความหลากหลายจำนวนมากมายหลายคดี แต่คดีที่เป็นที่รับรู้หรือรู้จักมากที่สุดมักจะเป็นคดีใหญ่ ๆ ที่อยู่ในความสนใจของประชาชนและคนในสังคม อาทิเช่น คดีแชร์ลูกโซ่ คดีคอนแทคเซ็นเตอร์ที่ลลोकโงเงินประชาชน โดยใช้การชักจูงและเทคนิคต่าง ๆ เป็นผลให้ประชาชนที่หลงเชื่อสูญเสียเงินโดยรวมจำนวนมหาศาล อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวมและความเป็นอยู่ของประชาชนด้วย นอกจากนี้ยังมีคดีเกี่ยวกับการฉ้อโกงภาษี หรือคดีที่เกี่ยวข้องกับรถหรู (สมเด็จช่วง-หลวงพี่น้ำฝน) คดีการค้ำมนุษย์ หรือคดีของวัดพระธรรมกาย (พระธัมมชโย) เป็นต้น ผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านเห็นว่าบางคดีไม่ได้มีความสลับซับซ้อน ไม่มีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ ไม่ได้เป็นอาชญากรรมใด ๆ แต่มีการพิจารณารับเป็นคดีพิเศษ ยกตัวอย่างเช่น คดีป่าไม้ คดีบุกรุกป่า คดีที่ดินในป่าสงวน เป็นต้น ซึ่งในภาพรวมของคดีน่าจะเป็นเรื่องของของตำรวจ ที่ควรจะไปดำเนินคดีมากกว่า แต่เมื่อตำรวจรับไปดำเนินคดีแล้ว พบว่าคดีดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับผู้มีอิทธิพลต่าง ๆ ซึ่งตำรวจไม่กล้าดำเนินคดี จึงมาร้องกรมสอบสวนคดีพิเศษให้รับเป็นคดีพิเศษ เป็นต้น ทำให้จำนวนคดีของกรมสอบสวนคดีพิเศษมีเพิ่มมากขึ้น ยกตัวอย่าง คดีของวัดพระธรรมกาย (พระธัมมชโย) ซึ่งหลายท่านเห็นว่า ควรเป็นคดีทางการเมือง เป็นคดีที่เกี่ยวข้องกับความศรัทธาของประชาชน ไม่ได้มีความสลับซับซ้อนหรือยุ่งยากประการใด จึงควรเป็นบทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจมากกว่า หรืออย่างคดีจำนำข้าว รวมถึงคดีทางการเมืองที่เกิดจากความขัดแย้งทางการเมือง เช่น คดีเสื้อเหลือง เสื้อแดง เป็นต้น ซึ่งคดีดังกล่าว หลายท่านเห็นว่าไม่มีความจำเป็นต้องเข้าสู่กระบวนการของคดีพิเศษ แต่กรมสอบสวนคดีพิเศษในยุคนั้น ก็เห็นควรรับหรือพิจารณาให้รับเป็นคดีพิเศษ จึงทำให้หลายคนในสังคมมองว่า กรมสอบสวนคดีพิเศษทำงานอยู่ภายใต้การเมืองมากเกินไป ทำให้หลายคนเกิดความสับสนและมองภาพลักษณ์ของกรมสอบสวนคดีพิเศษออกมาในเชิงลบ และอาจเพราะมีการเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยคดีพิเศษเพิ่มขึ้นอีกหลายคดี จนเป็นผลให้มีจำนวนคดีเข้าเป็นคดีพิเศษจำนวนมาก จนผิดหลักการหรือเจตนารมณ์ของการจัดตั้งกรมสอบสวนคดีพิเศษ

เมื่อจำนวนคดีพิเศษที่อยู่ในความรับผิดชอบมากขึ้น และคดีหลาย ๆ คดีที่รับผิดชอบสามารถดำเนินการจับกุมผู้กระทำผิดได้ ทำให้ประชาชนหลายคนเห็นว่า คดีที่ให้กรมสอบสวนคดีพิเศษดำเนินการนั้น ประสพผลลุล่วงเป็นอย่างดี ผู้เสียหายได้รับความเป็นธรรม ความยุติธรรม และมีความหลากหลายของคดีที่ดำเนินการ จึงอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ประชาชนเกิดความสับสนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ระหว่างกรมสอบสวนคดีพิเศษ และเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยอาจจะเห็นว่า คดีใดก็ตามที่เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่สามารถดำเนินการได้ หรือไม่เชื่อมั่นในเจ้าหน้าที่ตำรวจ ก็จะมายื่นฟ้อง

หรือร้องเรียนให้เป็นคดีพิเศษ ทำให้จำนวนคดีที่กรมสอบสวนคดีพิเศษต้องพิจารณาคดีเพิ่มขึ้นในทุก ๆ ปี และจากปริมาณหรือจำนวนคดีที่เพิ่มขึ้น ทำให้จำนวนบุคลากรอาจไม่สอดคล้องต่อปริมาณงาน และความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ด้านสืบสวนสอบสวนข้างลง เมื่อจำนวนบุคลากรไม่เพียงพอต่อปริมาณคดีที่เพิ่มขึ้น องค์กรต้องเพิ่มจำนวนบุคลากรมากขึ้น ทำให้องค์กรของกรมสอบสวนคดีพิเศษ มีขนาดใหญ่ขึ้นตามไปด้วย

ดังนั้น กล่าวโดยสรุป คือ สิ่งที่กรมสอบสวนคดีพิเศษควรเร่งดำเนินการ คือ ทบทวนเจตนารมณ์ของการจัดตั้งองค์กร บทบาทอำนาจหน้าที่ ด้านคดีพิเศษให้มีความชัดเจน รัดกุมมากกว่านี้ การพิจารณาคดีควรมีความจำเพาะเจาะจง ที่มีความยุ่งยาก สลับซับซ้อน ส่งผลในระดับประเทศ มีความพิเศษเฉพาะ (Specific) ที่จำเป็นต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญชำนาญในระดับ Expert ในเรื่องนั้น ๆ ควรเป็นผู้มีความสามารถพิเศษ ความชำนาญด้านการสืบสวนสอบสวนจริง ๆ ควรกำหนดแนวทางในการพิจารณาคดีให้มีความละเอียดถี่ถ้วนให้มากกว่านี้ เพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ในการรับเป็นคดีพิเศษให้มีความจำเพาะเจาะจงมากขึ้น จำนวนคดีต้องมีไม่มากเกินไป ทุกคดีที่ดำเนินการต้องมีระดับความสำคัญสูงสุด และเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจะสามารถสร้างความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษได้

(2) กรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรศึกษาแนวทางการปรับปรุงการบริหารงานให้เกิดความเป็นอิสระ ทั้งในด้านการบริหารจัดการองค์กร ด้านการปฏิบัติงานสืบสวนสอบสวน และควรมีระบบการติดตามประเมินผลจากการปฏิบัติงานที่เป็นรูปธรรมชัดเจน

เนื่องจากผลการสำรวจทั้งในเชิงปริมาณ และการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ในปัจจัยความเชื่อมั่นทุกกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้สาธารณชนมีความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษนั้น คือ การดำเนินงานที่ปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง การดำเนินคดีหรือการทำงานด้วยความเป็นอิสระ และความซื่อสัตย์ โปร่งใส เป็นภาพลักษณ์ที่สาธารณชนต้องการเห็นจากกรมสอบสวนคดีพิเศษ ดังนั้น จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่า แนวทางการปรับปรุงการบริหารงานเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับกรมสอบสวนคดีพิเศษนั้น อาจจะต้องมีแนวทางหลายประการด้วยกัน แต่ประการแรกที่สำคัญ คือ การทำให้องค์กรปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง ไม่เป็นเครื่องมือให้นักการเมืองนำไปหาประโยชน์หรือใช้เป็นเครื่องมือในการทำลายผู้อื่นเหมือนเช่นที่ผ่านมาในอดีต ซึ่งจากผลการสำรวจทั้งในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพสะท้อนให้เห็นว่า ปัญหานี้เป็นปัญหาสำคัญ

ที่บั่นทอนหรือทำให้กรมสอบสวนคดีพิเศษถูกลดทอนความน่าเชื่อถือลงได้ ในปัจจุบันสถานการณ์การบริหารงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษดีขึ้นมากในสายตาประชาชน เนื่องจากสถานการณ์ทางการเมืองไม่ได้พึ่งพิงนักการเมืองเข้ามาบริหารประเทศ และการบริหารงานภายในกรมสอบสวนคดีพิเศษ มีการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการทำงานขึ้นใหม่ โดยเป็นไปตามนโยบายของผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงยุติธรรม และมีการปรับเปลี่ยนผู้บริหารของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ซึ่งสร้างความน่าเชื่อถือให้กับสังคมได้ในระดับหนึ่ง โดยสิ่งที่จะทำให้สังคมเกิดความพึงพอใจและเกิดความเชื่อมั่นต่อไปในอนาคต คือ ผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษเอง

ส่วนในประเด็น ความเป็นอิสระในการดำเนินงาน ผู้ทรงคุณวุฒิและกลุ่มเป้าหมายเชิงปริมาณมีความเห็นสอดคล้องเช่นเดียวกัน กล่าวคือ ความเป็นอิสระในการดำเนินงาน เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้สาธารณชนเกิดความเชื่อมั่นได้ เพราะหากองค์กรที่อยู่ในกระบวนการยุติธรรม มีความเป็นอิสระในการดำเนินงานแล้ว ก็จะสามารถดำเนินการหรือดำเนินคดีได้อย่างตรงไปตรงมา ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านเปรียบเทียบ กับศาล มีความเป็นอิสระในการดำเนินงาน ซึ่งหากกรมสอบสวนคดีพิเศษสามารถดำเนินคดี พิจารณาคดี สืบสวนสอบสวนคดี ตลอดจนทำให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานแล้ว ผลการดำเนินงานก็จะมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และสามารถสร้างความเป็นธรรม ความยุติธรรมให้กับผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากคดีพิเศษต่าง ๆ ได้เช่นเดียวกัน เมื่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ มีโครงสร้างที่สามารถดำเนินงานด้วยความเป็นอิสระไม่ว่าจะเป็นองค์กรอิสระได้หรือไม่ หรือหากไม่สามารถเป็นองค์กรอิสระอย่างศาลได้ ก็ควรที่จะมีระบบการบริหารองค์กรที่จะต้องไม่อยู่ในระบบการให้คุณ ให้โทษอย่างระบบราชการทั่วไปที่ขึ้นตรงกับผู้บริหารระดับสูง กระทรวงหรือนักการเมืองที่เข้ามาบริหาร เพราะระบบดังกล่าว อาจทำให้ผู้บริหารของกรม ตลอดจนเจ้าหน้าที่บุคลากรที่ปฏิบัติงานไม่กล้าตัดสินใจในการดำเนินงานหรือปฏิบัติงานในหน้าที่ได้ เพราะเกรงกลัวต่อระบบการให้คุณให้โทษ การโยกย้าย หรือระบบพรรคพวก ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านเห็นว่า ควรให้ความเป็นอิสระกับการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ หรือ ควรศึกษาวางระบบการบริหารที่มีความเป็นอิสระตั้งแต่ โครงสร้างการบริหารงาน กระบวนการสรรหา คัดเลือกผู้บริหารเข้ามาปฏิบัติงาน การคัดเลือกบุคลากรเข้ามาทำหน้าที่ในการเป็นผู้ปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวน และความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านเห็นว่า การเป็นองค์กรอิสระ มีทั้งข้อดีและข้อเสีย หากไม่สามารถทำให้กรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นองค์กรอิสระได้ เช่นเดียวกับ กกต. หรือ ป.ป.ช. ได้นั้น ก็ควรศึกษาปรับปรุงรูปแบบการบริหารงานให้มีความอิสระภายใต้การกำกับของกระทรวงยุติธรรม เช่นเดิม ก็อาจจะเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถทำได้ หรืออีกแนวทางหนึ่งที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอว่า

อาจจะทำได้ในระยะเวลาอันใกล้ คือ ให้กรมสอบสวนคดีพิเศษรวมเข้ากับสำนักงานอัยการสูงสุด เพื่อปรับปรุงและพัฒนาารูปแบบการดำเนินงาน เพราะผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าเนื้อหาของกรมสอบสวนคดีพิเศษ มีความเชื่อมโยงกับการดำเนินงานของสำนักงานอัยการสูงสุดอยู่แล้ว โดยให้สำนักงานอัยการสูงสุด ทำหน้าที่เป็นที่เลี้ยงในด้านการบริหารจัดการด้านกระบวนการยุติธรรมให้มีความเข้มแข็งก่อน แล้วจึงปรับเปลี่ยนสถานะองค์กรให้มีความเป็นอิสระต่อไปในอนาคต

ในด้านการบริหารจัดการองค์กรนั้น ตัวของผู้บริหารระดับสูงของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรที่จะมีความกล้าในการบริหารองค์กร กล้าคิดกล้าตัดสินใจโดยยึดหลักความถูกต้อง โปร่งใส ความยุติธรรมและหลักของกฎหมายที่มีอยู่ในอำนาจหน้าที่ เพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน และการบริหารองค์กรให้ปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง และสามารถยืนหยัดในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่ออำนวยความสะดวกยุติธรรมให้เกิดขึ้นให้ได้ เหมือนที่ผู้ทรงคุณวุฒิกล่าวเปรียบเทียบกับตัวละครชื่อดังด้านการพุงความยุติธรรมของสังคม เช่น “เปาปุ้นจิ้น” หรือ ควรมีการดำเนินงานที่มีความโปร่งใส เชื่อถือได้ และสามารถคุ้มครองสิทธิของประชาชนได้จริง ช่วยเหลือประชาชนได้อย่างจริง หรือควรมีอุดมการณ์ที่ว่า “ฟ้าถล่มดินทลายก็ต้องทำให้เขา” ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่านอกจากการมีอุดมการณ์ในการทำงานที่ชัดเจนแล้ว การทำงานต้องยึดหลักความถูกต้อง เป็นธรรม ยุติธรรม และซื่อสัตย์โปร่งใส เพราะหากผู้ปฏิบัติงานด้านกระบวนการยุติธรรม ไม่มีความซื่อสัตย์ โปร่งใสแล้ว จะไม่สามารถสร้างความพึงพอใจ ความเชื่อมั่น เชื่อถือให้กับผู้อื่นได้เลย เพราะทุกวันนี้ระบบการตรวจสอบการทำงานของสังคมมีมากขึ้น ดังนั้น การทำงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรต้องยึดมั่นในหลักการทำงาน หรือ หลักธรรมาภิบาลและหลักกฎหมายอย่างเคร่งครัด ตรงไปตรงมา

อย่างไรก็ตาม จากผลการสำรวจความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย พบว่า สิ่งที่กลุ่มเป้าหมาย มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก คือ ความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ย่อมสะท้อนให้เห็นว่า ผลของการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สามารถทำให้องค์กรได้รับความพึงพอใจได้ค่อนข้างมาก และเมื่อเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวนได้รับการยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้องก็จะเป็นส่วนหนึ่งในการสะท้อนผลการปฏิบัติงานขององค์กรได้ส่วนหนึ่ง ในอนาคตหากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถความเชี่ยวชาญเพิ่มขึ้น ย่อมสะท้อนการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ และแสดงให้เห็นถึงความน่าเชื่อถือขององค์กรตามมาด้วยเช่นกัน ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ขณะเดียวกันผลการสำรวจความเชื่อมั่นของผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษ มีความต้องการที่จะพัฒนาศักยภาพบุคลากร

ให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มมากขึ้นด้วย และผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านเห็นว่า ในองค์กรย่อมมีทั้งคนที่เก่งและไม่เก่ง คนที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ซึ่งบุคลากรในองค์กรควรมีระบบการเรียนรู้งาน การถ่ายทอดความรู้ความเชี่ยวชาญของบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านคดีพิเศษระหว่างกัน โดยใช้วิธีการแบบพี่สอนน้อง การสอนงานกัน (Coaching หรือ Mentor) เพื่อให้สะสมความรู้ ในการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ ในขณะเดียวกันองค์กรควรเสริมสร้างบุคลากรรุ่นใหม่ขององค์กร จัดให้มีโรงเรียน หรือ สถาบันด้านสืบสวนสอบสวน ฝึกฝนความเชี่ยวชาญเทคนิคต่าง ๆ ผลิตบุคลากรตอบสนององค์กรและพัฒนาคุณภาพประสิทธิภาพของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

นอกจากการจัดระบบการสอนงานแล้ว รูปแบบการทำงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรมีการทำงานเป็นทีม โดยเฉพาะควรมีทีมที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะ และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สิ่งที่กรมสอบสวนคดีพิเศษควรจะไปพัฒนาต่อไป คือ ต้องพัฒนาทีมหรือบุคลากร ให้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเฉพาะเรื่องให้ได้ และต้องผลิตบุคลากรเพื่อการทดแทนอัตรากำลังอย่างต่อเนื่อง ผลิตและพัฒนาบุคลากรให้เป็นไปตาม Crime Trend และที่สำคัญกรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรมี DSI Map ในการทำงานเพื่อจะได้รู้ทิศทางการพัฒนาองค์กรอย่างชัดเจน

ในด้านการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานแล้ว กรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรกำหนดตัวชี้วัดเพื่อการประเมินผลทั้งในระดับ โดยอาจจะกำหนดตัวชี้วัดที่มีความเฉพาะเจาะจง สอดคล้องกับลักษณะงาน เช่น จำนวนคดีที่มีการยื่นกลับเพื่อสืบสวนสอบสวนเพิ่มเติม หรือ จำนวนคดีที่มีการดำเนินการสั่งฟ้องคดีต่อไป หรือจำนวนคดีที่มีการสืบสวนสอบสวนแล้วเสร็จ ภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือ ควรมีการรวบรวมข้อมูลเปรียบเทียบจำนวนคดีที่เข้ามา จำนวนคดีที่รับเป็นคดีพิเศษ จำนวนคดีที่สามารถดำเนินการสืบสวนสอบสวนตามขั้นตอน เป็นต้น เพื่อนำไปประเมินผลและวิเคราะห์หาแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง เช่นเดียวกับการจัดทำสถิติของการดำเนินคดีของสำนักงานศาลยุติธรรม เป็นต้น

(3) กรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรมีบทบาทในการสร้างเสริม การรับรู้ ความเข้าใจ ในบทบาทหน้าที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ และองค์ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการป้องกันอาชญากรรมภายใต้กฎหมายคดีพิเศษ

จากผลการสำรวจเชิงปริมาณพบว่า ประชาชนทั่วไปมีความพึงพอใจต่อการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของกรมสอบสวนคดีพิเศษ เพราะเป็นสิ่งที่ทำให้ประชาชนได้รับรู้บทบาท หน้าที่ การดำเนินงาน และผลการปฏิบัติงานด้านคดีพิเศษที่ประชาชนให้ความสนใจติดตามคดี

ที่กรมสอบสวนคดีพิเศษดำเนินการอยู่ ซึ่งเป็นช่องทางหนึ่งในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารขององค์กรผ่านสื่อมวลชนและเป็นวิธีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ที่สอดคล้องกับพฤติกรรม การเลือกรับข่าวสารของประชาชน ที่จะเลือกรับข้อมูลข่าวสารตามที่ตนให้ความสนใจมากกว่า เมื่อผู้รับต้องการ รับสารและผู้ส่งสาร สามารถส่งสารได้ตรงกับความต้องการของผู้รับ ย่อมทำให้ การสื่อสารสร้างการรับรู้เกิดประสิทธิภาพอย่างแท้จริง หรือแม้แต่กลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง กับกรมสอบสวนคดีพิเศษโดยตรงทั้งผู้ต้องหา ผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ และพยาน ต่างมีความต้องการ ในการรับรู้ข่าวสาร ความคืบหน้าของคดีที่เกี่ยวข้องและคดีที่อยู่ในความสนใจอื่น ๆ สอดคล้อง กับความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านที่เห็นว่า กรมสอบสวนคดีพิเศษ มีการเผยแพร่ข่าวสารให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลเท่าที่จำเป็นจะดำเนินการได้ เท่าที่จะสามารถเปิดเผย ให้รับทราบได้โดยไม่ผิดกฎหมาย อย่างน้อยการให้ข้อมูลข่าวสารได้รับรู้ เพื่อลดข้อกังวล ในการดำเนินหรือติดตามคดี เพื่อให้รู้ว่ากรมสอบสวนคดีพิเศษมีการดำเนินการอย่างไร เพราะระยะเวลาในการดำเนินคดีย่อมส่งผลต่อความรู้สึกในการได้รับความยุติธรรมและความเป็นธรรม

อย่างไรก็ตามผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการสื่อสารเผยแพร่ข่าวสารไว้ว่า “คดีที่กรมสอบสวนคดีพิเศษรับผิดชอบ มักจะเป็นคดีที่ได้รับความสนใจจากสังคม ดังนั้น ไม่จำเป็นที่กรมสอบสวนคดีพิเศษจะจัดให้มีการแถลงข่าวเกี่ยวกับคดีอย่างเป็นทางการ หรือมีความถี่มากจนเกินไป จนทำให้เกิดความรู้สึกว่า “เล่นกับสื่อมวลชน” มากเกินไป กรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรนำเสนอข้อมูลข่าวสารเฉพาะบางโอกาสหรือบางกรณี หรืออย่างเช่น แถลงผลการดำเนินคดีใหญ่ ๆ จริง ๆ เพื่อให้เห็นถึงผลการดำเนินงานที่ประสบความสำเร็จมากกว่า ที่จะมาสื่อสารออกข่าวเป็นระยะ” ผู้ทรงคุณวุฒิบางท่านเห็นว่า “กรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรดำเนินคดีอย่างเงียบ ๆ ทำองค์กรให้มีความลึกลับ แต่เข้าถึงได้ง่าย ไม่ใช่แดนสนธยา เผยแพร่ ข้อมูลตามความจำเป็น” โดยหลายท่านได้ยกตัวอย่างการเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับ กรณีคดีวัดพระธรรมกาย (พระธัมมชโย) การเข้าจับกุมพระธัมมชโยที่ปรากฏอยู่บ่อยครั้งนั้น ทำให้เกิดผลเสียมากกว่าผลดี และมีผลกระทบต่อการทำงานของ กรมสอบสวนคดีพิเศษเอง สอดคล้องกับข้อเสนอแนะของผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษที่เห็นว่า การนำเสนอข่าว หรือการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ควรดำเนินการหลังเสร็จสิ้นคดี เพราะหากมีในระหว่างที่ดำเนินคดี ยังไม่เสร็จเรียบร้อย จะทำให้ยากแก่การที่จะดำเนินคดีหรือปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จได้ ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่า การนำเสนอหรือเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลของคดีต่าง ๆ ควรพิจารณาให้รอบคอบ นำเสนอเท่าที่จำเป็น เช่น การแจ้งหรือให้ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินคดี/การสอบสวนสืบสวน ความก้าวหน้าของคดี ผลการดำเนินคดี เป็นต้น ซึ่งผู้วิจัยเห็นด้วยกับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

หลายท่าน และสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล อีกทั้งการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้รับทราบ เป็นแนวทางตามหลักธรรมาภิบาลในเรื่องของความโปร่งใส ตรวจสอบได้

นอกจากการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผลการดำเนินคดีแล้ว กรมสอบสวนคดีพิเศษ สามารถส่งเสริมการให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาท อำนาจหน้าที่ และภารกิจที่สำคัญ ตลอดจนลักษณะ ของกรมสอบสวนคดีพิเศษให้ประชาชนและบุคคลที่เกี่ยวข้องได้รับรู้ เพื่อป้องกันการเข้าใจ ที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่กรมสอบสวนคดีพิเศษของประชาชนและหน่วยงานอื่น ที่อาจจะ มีความประสงค์หรือต้องการพึ่งพิงกรมสอบสวนคดีพิเศษโดยการยื่นคดี หรือเรื่องร้องเรียน ผ่านช่องทางที่กรมสอบสวนคดีพิเศษได้จัดไว้ ซึ่งอาจจะไม่ใช่เป็นคดีที่อยู่ในอำนาจ ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ซึ่งแนวทางดังกล่าว อาจจะมีส่วนช่วยลดจำนวนคดี ที่มีการยื่นร้องเรียน หรือร้องขอเข้ามาที่กรมสอบสวนคดีพิเศษ นอกจากนั้นกรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรทำงานในลักษณะเชิงรุกให้มากกว่าเชิงรับ โดยการให้ความรู้กับประชาชนและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เกี่ยวกับคดีพิเศษ รูปแบบหรือลักษณะของอาชญากรรมต่าง ๆ การสังเกต การรู้จัก ป้องกันตนเองและไม่ตกเป็นเหยื่อของอาชญากร หรือสร้างความตระหนักในการปกป้องผลประโยชน์ ของประเทศ และช่วยกันส่งเสริมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนและเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อเป็นการป้องปรามการเกิดปัญหาอาชญากรรมได้อีกทางหนึ่งด้วย

(4) กรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรกำหนดทิศทางและเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กร (Norm)

โดยเฉพาะของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

เนื่องด้วยการจัดตั้งองค์กรกรมสอบสวนคดีพิเศษในช่วงแรก บุคลากรที่เข้ามาปฏิบัติงาน มีทั้งรับโอนย้ายจากหน่วยงานรัฐอื่น ๆ ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านให้ความเห็นว่า ส่วนใหญ่ เป็นข้าราชการสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สังกัดส่วนราชการอื่น ๆ ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ในส่วนราชการต่าง ๆ เข้ามาปฏิบัติงานในกรมสอบสวนคดีพิเศษ เพราะในช่วงการจัดตั้งองค์กรนั้น บุคลากรที่เข้ามาจึงต้องอาศัยผู้มีประสบการณ์ มีความรู้ความชำนาญในแต่ละสาขา โดยไม่มีการบ่มเพาะหรือสร้างวัฒนธรรมองค์กรของกรมสอบสวนคดีพิเศษขึ้นมาโดยเฉพาะ ทำให้เกิดปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงาน จากผลการปฏิบัติงานและภาพลักษณ์องค์กรที่ผ่านมา ผู้ทรงคุณวุฒิ หลายท่านเห็นว่า กรมสอบสวนคดีพิเศษ ยังขาดวัฒนธรรมองค์กรของตนเองที่เด่นชัด จะเห็นได้ว่า ผู้ปฏิบัติงานหลายคนที่มีมาจากหลากหลายหน่วยงาน โดยเฉพาะหน่วยงานภาครัฐ มีรูปแบบ วิธีการปฏิบัติงาน มีทัศนคติการทำงานที่ยึดติดกับวัฒนธรรมองค์กรเดิมอยู่ ทำให้เกิดความหลากหลาย ในการปฏิบัติงานของบุคลากรในกรมสอบสวนคดีพิเศษ บางคนอาจจะยังยึดติดกับยศ ตำแหน่งที่ติดตัวมา

ไม่ได้ถูกหล่อหลอมวิธีคิดหรือระบบการทำงานในรูปแบบของกรมสอบสวนคดีพิเศษโดยเฉพาะ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะกรมสอบสวนคดีพิเศษเอง ไม่ได้มีการส่งเสริมสนับสนุนวัฒนธรรมองค์กรอย่างจริงจัง เนื่องจากมีภารกิจสำคัญต่าง ๆ มากมายที่ต้องรับผิดชอบ จึงทำให้กลายเป็นจุดอ่อนในการบริหาร องค์กร

วัฒนธรรมองค์กร (ในระดับที่เป็นปทัสถาน หรือ Norm) นั้น เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ คนในองค์กรมีความเข้าใจในการปฏิบัติตน มีทัศนคติและพฤติกรรมในทิศทางเดียวกัน มีความรัก ความสามัคคี มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีความเป็นทีมในการที่จะทำงานเพื่อองค์กร และช่วยกัน ทำให้องค์กรก้าวเดินไปสู่เป้าหมายได้

ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นว่า Motto ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ คือ *เกียรติศักดิ์ เชี่ยวชาญ ซื่อสัตย์* นั้น ปัจจุบัน ความหมายของคำดังกล่าวสามารถสะท้อนความเป็นกรมสอบสวน คดีพิเศษได้มากน้อยเพียงใด Motto ดังกล่าวอาจจะสามารถใช้เป็นแนวทางการสร้างวัฒนธรรมองค์กร ของกรมสอบสวนคดีพิเศษได้ เพราะวัฒนธรรมองค์กรจะเป็นสิ่งที่หล่อหลอมให้บุคลากรขององค์กร มีทัศนคติและพฤติกรรมตามวัฒนธรรมองค์กรที่องค์กรสื่อสารออกมาให้เห็นความเป็นกรมสอบสวน คดีพิเศษ หรือ หากกรมสอบสวนคดีพิเศษ จะกำหนดวัฒนธรรมองค์กรอย่างไรก็ได้ ยกตัวอย่างเช่น ความเป็นมืออาชีพ ความเชี่ยวชาญเทคนิคในการสืบสวนสอบสวน ความซื่อสัตย์ ความเที่ยงตรง เป็นต้น ซึ่งวัฒนธรรมองค์กรดังกล่าวสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษ ที่มีความเห็นว่า *บุคลากรต้องมีความรู้ความสามารถ มีความทุ่มเท มีความเชี่ยวชาญ ตามมาตรฐานสากล ทำงานเป็นมืออาชีพ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ* หรือผู้ทรงคุณวุฒิ หลายท่านให้ข้อคิดเห็นว่า *กรมสอบสวนคดีพิเศษ ต้องเป็นผู้ที่ทำคดีพิเศษ อย่างมืออาชีพ และเป็นผู้ที่ให้ ความยุติธรรม ความเป็นธรรมกับสังคม* กรมสอบสวนคดีพิเศษเอง ควรกำหนดวัฒนธรรมองค์กร ของกรมสอบสวนคดีพิเศษในรูปแบบของปทัสถาน (Norm) ค่านิยม (values) ความเชื่อ (beliefs) ในสิ่งที่กรมสอบสวนคดีพิเศษใช้ในการนำไปสู่ระดับการปฏิบัติได้

กล่าวโดยสรุป คือ วัฒนธรรมองค์กรที่เกิดจากค่านิยมร่วมของคนในองค์กรนั้น ควรที่จะ สะท้อนความเป็นกรมสอบสวนคดีพิเศษได้ตามเจตนารมณ์ของการจัดตั้งกรมสอบสวนคดีพิเศษด้วย เช่นกัน ดังนั้นกรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรสร้างวัฒนธรรมองค์กรของตนเองโดยเฉพาะ และกำหนดแนวทางการนำไปสู่การปฏิบัติ ตลอดจนมีกระบวนการส่งเสริมและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพราะวัฒนธรรมองค์กรมิได้สร้างขึ้นได้ในระยะเวลาอันสั้น แต่หากมีความมุ่งมั่นตั้งใจ ที่จะทำก็นำไปสู่ทิศทางการบริหารจัดการองค์กรที่มีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

(1) **ควรศึกษาหรือสำรวจเกี่ยวกับความคิดเห็น ความต้องการ และความคาดหวังของบุคลากรภายในกรมสอบสวนคดีพิเศษในด้านการบริหารจัดการ ด้านการพัฒนาองค์กร ด้านวัฒนธรรมองค์กร และด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคล**

ซึ่งการสำรวจความคิดเห็นของบุคลากร เป็นช่องทางหนึ่งในการรับฟังมุมมองความคิดเห็น ความรู้สึกของบุคลากรในองค์กร เป็นการใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของบุคลากรในองค์กรในการช่วยสะท้อนแนวคิดการพัฒนาองค์กร ทำให้บุคลากรเห็นว่า องค์กรให้ความสำคัญกับบุคลากร เป็นส่วนหนึ่งขององค์กร และเป็นช่องทางในการรับฟังและสะท้อนกลับความคิดเห็นของบุคลากรอย่างเป็นรูปธรรม และเป็นประโยชน์ต่อตัวบุคลากร ก่อให้เกิดประโยชน์กับองค์กรในการที่จะหาแนวทางสร้างความผูกพันต่อองค์กร การสำรวจดังกล่าว ควรดำเนินการอย่างเป็นกลาง สร้างความไว้วางใจในการให้ข้อมูลของบุคลากรอย่างตรงไปตรงมา โดยการแสดงความความคิดเห็นดังกล่าวจะต้องไม่สะท้อนหรือมีผลตอบกลับ (Feedback) ไปยังบุคลากรที่แสดงความคิดเห็นออกมาอย่างตรงไปตรงมา เพราะจะเป็นการปิดกั้นความคิดเห็นที่แท้จริง ทำให้องค์กรไม่ได้ข้อมูลตรงกับความเป็นจริง และอาจนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงได้

การสำรวจความคิดเห็นของบุคลากรภายในมีประโยชน์ที่สำคัญคือ เพื่อนำความคิดเห็นของบุคลากรในองค์กรมาวิเคราะห์หาแนวทางการพัฒนาปรับปรุงการบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ตลอดจนนำข้อมูลมาวิเคราะห์และใช้ประกอบการวางแผนการพัฒนาองค์กรตามแนวทางการบริหารองค์กรสมัยใหม่

(2) **ควรศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรค และแนวทางการบริหารจัดการองค์กรในรูปแบบของกรมสอบสวนคดีพิเศษโดยเฉพาะ**

จากผลการศึกษาความเชื่อมั่นของสาธารณชนที่มีต่อผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ประเด็นสำคัญที่มีผลกระทบต่อการบริหารจัดการองค์กร และการบริหารงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษคือ ความเป็นกลาง ความเป็นอิสระในการดำเนินงาน โดยปราศจากการแทรกแซงจากการเมืองและกลุ่มบุคคลบางกลุ่มที่มุ่งหวังจะใช้ประโยชน์จากกรมสอบสวนคดีพิเศษ เป็นเครื่องมือในทางใดทางหนึ่ง ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคสำคัญ ที่มีส่วนลดทอนความเชื่อมั่นในการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ดังนั้นกรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรมีการศึกษาวิเคราะห์เชิงลึกเกี่ยวกับสภาพปัญหา อุปสรรค และแนวทางการบริหาร

จัดการองค์กร ตลอดจนการศึกษาศาสนาขององค์กรเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการองค์กร
ในกระบวนการยุติธรรมเพื่อสร้างความยุติธรรม ความเป็นธรรม รวมทั้งศึกษาทบทวนประสิทธิภาพ
การดำเนินงานขององค์กรในภาพรวม เพื่อนำข้อมูลมาสังเคราะห์ กำหนดแนวทางการพัฒนา
การบริหารองค์กร และนำเสนอผลการศึกษาดังกล่าวต่อผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป

**(3) ควรศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการรับรู้ ความรู้ความเข้าใจ
และทัศนคติของประชาชนที่มีต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษในด้านภาพลักษณ์องค์กร**

จากผลการสำรวจดังกล่าวเป็นการสำรวจความเชื่อมั่น โดยได้มีการศึกษาการรับรู้
เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษในระดับเบื้องต้นทำให้ทราบว่า ประชาชน
และผู้ที่เกี่ยวข้องรับรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษในระดับพื้นฐาน (รับรู้แบบผิวเผิน)
หรือบางกลุ่มรับรู้และประมวลการรับรู้จากสิ่งที่มีการสื่อสารผ่านสื่อมวลชนเท่านั้น ซึ่งอาจจะ
มีทั้งการรับรู้ที่ถูกต้องและคลาดเคลื่อนได้ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า ควรมีการศึกษาสำรวจเกี่ยวกับการรับรู้
ความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติของประชาชนต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษโดยเฉพาะ และผลการศึกษา
จะทำให้กรมสอบสวนคดีพิเศษ สามารถรับรู้ได้ว่า ประชาชนมีความเข้าใจต่อองค์กรเป็นอย่างไร
มีทัศนคติอย่างไรต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ อีกทั้งยังสามารถใช้ผลการศึกษาสำรวจดังกล่าวเป็นข้อมูล
การประเมินผลการปฏิบัติงานจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกตามรูปแบบวิธีการประเมินแบบ
360 องศาอีกด้วย และหากผลการศึกษาวิจัยดังกล่าวมีข้อค้นพบใด ๆ ที่จะนำไปสู่การหาแนวทาง
การพัฒนางานองค์กรได้ กรมสอบสวนคดีพิเศษสามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการกำหนด
กลยุทธ์ในการสื่อสารขององค์กร และกำหนดแผนงานหรือกลยุทธ์ในการพัฒนางานขององค์กร
ต่อไปได้ในอนาคต

บทที่ 7

ผลการจัดประชุมเพื่อนำเสนอผลการสำรวจ ความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

จากการวิจัยเรื่องความเชื่อมั่นของสาธารณชนที่มีต่อผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ในขอบเขตการดำเนินงานกำหนดให้มีการจัดประชุมเพื่อนำเสนอผลการสำรวจความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ จำนวน 1 ครั้ง โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดประชุมดังกล่าวขึ้น เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2559 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

7.1 เวลาและสถานที่ในการจัดประชุม

วันอังคารที่ 13 ธันวาคม 2559 เวลา 9.00 - 12.00 น. ณ ห้องประชุม บีบี 205 (ชั้น 2) โรงแรมเซ็นทรา บาย เซ็นทารา ศูนย์ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์ แจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร

7.2 รูปแบบการจัดประชุม

ในการจัดประชุมเพื่อนำเสนอผลการสำรวจครั้งนี้ ได้รับความอนุเคราะห์จากกรมสอบสวนคดีพิเศษ เรียนเชียวท่าน พ.ต.ท.หญิง พรทิพย์ ล. วีระพรรค ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคดีพิเศษ เป็นประธานในพิธีเปิดการประชุม โดยผู้กล่าวรายงาน คือ ร.ต.ท.หญิง จารุวรรณ ศรีเมืองวัฒนา ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาระบบงานสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ

ผู้นำเสนอผลการสำรวจ ได้แก่ 1. อาจารย์ณัฐพล แยมฉิม ประธานดำเนินงานสวนดุสิตโพล มหาวิทยาลัยสวนดุสิต และ 2. รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งภพ คงฤทธิ์ระจัน หัวหน้าทีมวิจัย

ในการนำเสนอผลการสำรวจดังกล่าว ผู้เข้าร่วมการประชุมในครั้งนี้ ประกอบไปด้วย ผู้แทนจากสำนักต่าง ๆ ภายในกรมสอบสวนคดีพิเศษ ผู้แทนจากสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้แทนจากกรมราชทัณฑ์ ผู้แทนจากสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ผู้แทนจากกรมการจัดหางาน ผู้แทนจากกรมสรรพากร ผู้แทนจากกรมที่ดิน ผู้แทนจากกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ผู้แทนจากสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม ผู้แทนจากกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ผู้แทนจากสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ผู้แทนจากสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ผู้แทนจากสภานายความ นักวิชาการด้านอาชญาวิทยา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ผู้แทนจากสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้แทนจากฝ่ายกฎหมายของธนาคารแห่งประเทศไทย

ผู้แทนจากสื่อมวลชนสถานีโทรทัศน์ อสมท. (MCOT) รวมผู้เข้าร่วมการประชุมจำนวน 74 คน และทีมคณะผู้วิจัย และวิทยากรผู้นำเสนอ ผลการสำรวจ รวม 12 คน

รูปแบบการนำเสนอผลการสำรวจความเชื่อมั่นของสาธารณชนดังกล่าวนี้ ผู้วิจัย โดยนายณัฐพล แยมฉิม ได้นำเสนอหลักการความเป็นมา วัตถุประสงค์ ขอบเขตการวิจัย และผลการสำรวจเชิงปริมาณ และรองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งภพ คงฤทธิ์ระจัน นำเสนอผลการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกรายบุคคล จากนั้นร่วมตอบข้อซักถามของผู้เข้าร่วมประชุม

7.3 ข้อคิดเห็นของผู้เข้าร่วมประชุม

ภายหลังจากการนำเสนอผลการสำรวจความเชื่อมั่นให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้สอบถาม และเสนอความคิดเห็น สรุปประเด็นได้ดังนี้

ท่านที่ 1 นางสาวสมพร สมผดุง ผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. เนื่องจากการนำเสนอ มีการยกตัวอย่างการบริหารงานของ สำนักงาน ป.ป.ช. จึงขอนำเรียนว่า บทลงโทษของสำนักงาน ป.ป.ช. นั้น มีโทษสองเท่า จึงทำให้ทุกคนตระหนักในการกระทำผิด ซึ่งเป็นข้อดีที่ไม่เหมือนส่วนราชการทั่วไป ประเด็นที่กรมสอบสวนคดีพิเศษนำผลการสำรวจดังกล่าวมานำเสนอ เป็นสิ่งที่นายกองอชมเขย ที่นำผลการสำรวจมาเผยแพร่ออกสู่สาธารณชนให้ได้รับทราบ อย่างไรก็ตามมีประเด็นที่จะขอนำเรียน เป็นข้อสังเกต ดังนี้

(1) ก่อนหน้าที่จะมีการดำเนินการสำรวจนี้ ได้มีเวทีสำหรับการเปิดให้ แสดงความคิดเห็นหรือรับฟังในลักษณะนี้มาก่อนหรือไม่ เพราะผู้ที่เข้าร่วมฟังครั้งนี้ เพื่อรับทราบ ผลการสำรวจดังกล่าว ทำให้อาจไม่เข้าใจในระเบียบวิธีวิจัยตั้งแต่ต้น เหมือนกับผู้ดำเนินการวิจัยเอง

(2) ข้อสังเกตเรื่อง การดำเนินการเก็บรวบรวมกลุ่มเป้าหมายกับแผน ที่กำหนดไว้ การให้ความหมายหรือคำนิยาม “ความเป็นอิสระ” มีความครอบคลุมในเรื่องใดบ้าง การนำเสนอผลการสำรวจมีเรื่องความพึงพอใจ ในขณะที่ประเด็นยุทธศาสตร์ที่กำหนดเป็นตัวชี้วัด มีเรื่องความเชื่อมั่น และการแยกแบบสำรวจจำแนกตามกลุ่มเป้าหมายเป็นเรื่องที่ดี และมีศักยภาพ ในการเก็บข้อมูลโดยเฉพาะชุดแบบสำรวจชุดผู้ต้องหา และชุดพยาน ที่น่าจะเก็บข้อมูลยากพอสมควร เป็นต้น

(3) มีความประสงค์ที่จะเห็นแบบสำรวจ เพราะจะทำให้เห็นประเด็น การสำรวจและผลการศึกษาชัดเจนมากกว่านี้ ในส่วนของสำนักงาน ป.ป.ช. จะมีแบบสอบถาม

แยกระหว่างความพึงพอใจ ความเชื่อมั่น และความตระหนัก ซึ่งในความคิดเห็นส่วนตัวคิดว่าระดับความคิดเห็นในแต่ละด้านจะแตกต่างกัน

(4) ประเด็นการวัดเรื่องการรับรู้ เรื่องช่องทางที่ทำให้รู้จักกรมสอบสวนคดีพิเศษ โดยการใช้คำในแบบสอบถามระหว่าง “กรมสอบสวนคดีพิเศษ” หรือ “ดีเอสไอ” เพราะความคุ้นเคยกับภาษาที่ใช้ของแต่ละคนอาจแตกต่างกัน และประเด็น “สายด่วน 1202” มีความสำคัญมาก ๆ เพราะสำนักงาน ป.ป.ช. เน้นว่า สายด่วนเป็นช่องทางที่น่าจะจำได้ง่าย ๆ

(5) กลุ่มตัวอย่างในการสำรวจเชิงคุณภาพกับเชิงปริมาณ เป็นกลุ่มเดียวกันหรือไม่ และผลสรุปเชิงคุณภาพที่ผู้วิจัยนำเสนอขึ้นนั้นไม่แน่ใจว่าข้อมูลดังกล่าวมาจากความคิดเห็นของผู้วิจัยทั้งหมดเองหรือไม่

ผู้วิจัยได้ชี้แจงเกี่ยวกับประเด็นความคิดเห็นดังกล่าว ในการนำเสนอข้อมูลในวันนี้เป็นการสรุปข้อมูล จึงไม่สามารถนำเสนอข้อมูลรายละเอียดได้ทั้งหมด โดยข้อมูลทั้งหมดจะปรากฏในรายงานผลการสำรวจฉบับสมบูรณ์ ซึ่งกรมสอบสวนคดีพิเศษ อาจจะมีการเผยแพร่สู่สาธารณชนต่อไป ส่วนประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกในส่วนสุดท้ายของการนำเสนอ เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำมาสรุปเป็นเนื้อหา Content ข้อมูลรายประเด็นผสมผสานกับความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะร่วมของผู้วิจัย

ท่านที่ 2 คุณเพลินใจ แต่เกษม ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านอาชญาวิทยา กรมราชทัณฑ์ ขอชื่นชมกรมสอบสวนคดีพิเศษที่ได้ทำการสำรวจและเผยแพร่ผลสำรวจ จากที่รับฟัง พบว่าความพึงพอใจอยู่ในเกณฑ์สูง และอยากทราบว่าเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาอย่างไร เห็นด้วยกับการให้คำนิยาม ระหว่างความยุติธรรม และความเป็นธรรม เพราะผลการสำรวจ พบว่าความยุติธรรมค่อนข้างสูง ส่วนผลสำรวจของหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง สามารถเปิดเผยข้อมูลรายชื่อของหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภายนอกที่สำรวจได้หรือไม่ และการให้ความสำคัญกับกลุ่มผู้ปฏิบัติงานในด้านการสอบสวนคดีพิเศษ มีอย่างไร และระดับความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานน้อยกว่ากลุ่มประชาชนทั่วไป อาจจะเพราะมีความคาดหวังมากกว่าหรืออย่างไร นอกจากนั้นเห็นด้วยกับข้อเสนอของผลสำรวจที่ระบุว่า ระยะเวลาในการดำเนินคดีมีความสำคัญ อยากทราบว่ามีการกำหนดได้หรือไม่ว่าควรมีระยะเวลาประมาณเท่าไร เพราะ ก.พ.ร. มักจะให้ชี้วัดว่า ระยะเวลาที่เร็วหรือช้า ควรเป็นเท่าไร และควรกำหนดไว้กว้าง ๆ ได้หรือไม่ และสุดท้ายขอชมเชยการแบ่งแบบสำรวจออกไปตามกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายทำให้การเข้าร่วมรับฟังครั้งนี้มีประโยชน์อย่างมาก

ผลการสำรวจของผู้ต้องหา เนื่องจากจำนวนที่ได้กลับมาน้อย จะมีผลทำให้ผลการวิจัยเบี่ยงเบนหรือไม่อย่างไร เพราะเป็นกลุ่มที่มีผลกระทบจากการดำเนินงาน ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามกลับมาจึงน้อย

ผู้วิจัยชี้แจงว่า เรื่องกลุ่มเป้าหมายที่เป็นหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง จะมาจากฐานข้อมูลที่ได้ทำการบันทึกไว้ว่าเคยมีการประสานงาน ร่วมงาน ร่วมดำเนินคดีพิเศษกับกรมสอบสวนคดีพิเศษ ส่วนรายละเอียดต่าง ๆ มีอยู่ในรายงานการวิจัย และจำนวนกลุ่มเป้าหมายผู้ต้องหาจะไม่ส่งผลกระทบต่อเนื่องจากมีข้อจำกัดชัดเจน และผลสำรวจจะมีการแยกกลุ่มเป้าหมายชัดเจน

ท่านที่ 3 นางประภารัตน์ ศรีวรพงษ์พันธ์ กรมสอบสวนคดีพิเศษ ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับการเก็บข้อมูลและจำนวนกลุ่มตัวอย่างของผู้ปฏิบัติงานในกรมสอบสวนคดีพิเศษ

ผู้วิจัยได้ชี้แจงว่า ข้อมูลทั้งหมดจะนำไปอธิบายอยู่ในรายงานให้ได้รับทราบ

ท่านที่ 4 นายสมฤกษ์ ตั้งคารวคุณ รองผู้บัญชาการสำนักกิจการต่างประเทศ และคดีอาชญากรรมต่างประเทศ กรมสอบสวนคดีพิเศษ ซึ่งเคยเข้าร่วมประชุมเตรียมการเรื่องกลุ่มตัวอย่าง และมีข้อมูลกลุ่มเป้าหมายของหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายต่างประเทศที่ประจำในประเทศไทย มีการเก็บข้อมูลด้วยหรือไม่ และกำหนดให้เป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือหน่วยงานภายนอก

ผู้วิจัยได้ชี้แจงว่า มีการเก็บข้อมูล และจัดอยู่ในกลุ่มหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

ท่านที่ 5 พ.ต.ท.พัฒนนะ ศุกรสุต รักษาการในตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญคดีพิเศษ กรมสอบสวนคดีพิเศษ มีข้อสังเกต เรื่องผลร้อยละการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ นั้น เนื่องจากทำการสำรวจเกี่ยวกับความเชื่อมั่น ดังนั้น คนที่จะเชื่อมั่นได้ควรจะต้องรับรู้และเข้าใจอย่างดี เนื่องจากเป็นผู้ที่รับผิดชอบเรื่องการทำข้อมูลเว็บไซต์และตอบคำถาม จะพบว่า มีคำถามมากที่สุด คือ เป็นหน่วยงานอะไร และมักจะแยกแยะไม่ออกระหว่างกรมสอบสวนคดีพิเศษกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ผู้วิจัยได้ชี้แจงว่า เนื่องจากแบบสอบถามเป็นแบบให้เลือกตอบ ดังนั้น ผู้ตอบอาจมีข้อจำกัดในการตอบหรือแสดงความคิดเห็นในประเด็นการรับรู้ เนื่องจากผลสำรวจดังกล่าวเป็นผลสำรวจเชิงปริมาณและผลการวิจัยเชิงคุณภาพ จึงมีความแตกต่างกันอยู่บ้าง แต่คนที่ตอบมักจะตอบว่า รับรู้ แต่สิ่งที่รับรู้จะถูกผิดก็เป็นสิ่งที่ผู้ที่เกี่ยวข้องต้องทำหน้าที่ในการชี้แจง

ท่านที่ 6 นายภาสกร เจนประวิทย์ รองผู้บัญชาการสำนักพัฒนาและสนับสนุนคดีพิเศษ กรมสอบสวนคดีพิเศษ ให้ข้อสังเกตเรื่องคำนิยาม คำว่า “ความเป็นอิสระ” ในการวิจัย ต้องกำหนดให้ชัดเจน เพื่อใช้สื่อความหมายในการไปสอบถาม เพราะเป็นคำที่มีความหมายเป็นนามธรรม

บรรณานุกรม

- กมลมาศ อุเทนสุต พันโทหญิง. (2548). การพัฒนาระบบบริการแผนกผู้ป่วยนอกเพื่อความพึงพอใจ **ของผู้รับบริการในโรงพยาบาลค่ายกฤษณ์สีวะรา จังหวัดสกลนคร**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพุทธศาสตร์การพัฒนาศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จุมพล หนิมพานิช. (2550). การบริหารจัดการภาครัฐใหม่: หลักการ แนวคิด และกรณีตัวอย่างของไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ชีพ จุลมนต์. (2556). สิทธิมนุษยชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญากรณีสิทธิของผู้ต้องหาและจำเลยใน **การได้รับความช่วยเหลือจากรัฐโดยการจัดหาทนายความช่วยเหลือทางคดี**. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยรัฐธรรมนุญ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.
- ทศพร ศิริสัมพันธ์. (2551). ทิศทางและแนวโน้มของรัฐประศาสนศาสตร์ แนวคิด ทฤษฎี และหลักการรัฐ **ประศาสนศาสตร์**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- นราธิป ศรีรามและคณะ. (2556). การสังเคราะห์แนวคิดการบริการสาธารณะแนวใหม่. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- แนวความคิดเกี่ยวกับการบริหารงานและระบบงานยุติธรรม. สืบค้นเมื่อ 2559, กันยายน 25, เข้าถึงได้จาก www.Schoolofchangemaker.com.
- เปรมมิกา ปลาสุวรรณ. (2549). การรับรู้และปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ต่อการจัดการขยะของประชาชน **เขตตำบลน้ำแพร่ อ.หางดง จ.เชียงใหม่ การค้นคว้าแบบอิสระสาธาณสุขศาสตรมหาบัณฑิต เชียงใหม่**. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พงษ์ธร ัญญุศิริ. (2552). บทบาทของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ในการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรม **ทางอาญาเชิงบูรณาการ**. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี. 1(1): (ธันวาคม 2551- พฤษภาคม 2552). (202-211).
- มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์. (2550). การศึกษาวัฒนธรรมองค์การของราชการไทย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มหาวิทยาลัยพะเยา คณะนิติศาสตร์. (มปป.). รายงานโครงการพัฒนาเครือข่ายการสร้างเชื่อมั่นด้าน **ข้อมูลข่าวสารและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาชน**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ. สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี.
- เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ. (2551). การนำนโยบายไปปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์.
- วิรัช นิภาวรรณ. (2554). วิวัฒนาการของค่านิยมของข้าราชการไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สรวิศ ลิ้มปริงชี. (2553). หลักการพื้นฐานสากลสำหรับกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์: มุมมองเชิง **ประยุกต์สำหรับ กระบวนการยุติธรรมทางอาญาไทย (Basic Principles of Restorative Justice: Practical Perspectives for Thai Criminal Justice)**. สืบค้นเมื่อ 2559, กันยายน 25, เข้าถึงได้จาก www.assumptionjournal.au.edu.

- สัญญา บัวเจริญและคณะ. (2554). **สาเหตุการละเมิดสิทธิมนุษยชนในกระบวนการยุติธรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.).
- สุทธิพล ทวีชัยการ. **ทฤษฎีเกี่ยวกับระบบงานยุติธรรมทางอาญา**. สืบค้นเมื่อ 2559, กันยายน 25, เข้าถึงได้จาก www.law.stou.ac.th.
- สุรเชษฐ ปิตะวาสนา. (2544). **ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาลศรีดอนไผ่**. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- เสาวลักษณ์ สุขวิรัช. (2549). **ทางสองแพร่งของจริยธรรมการบริหาร (The Dilemma of Administrative)**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อภิชัย พันธเสน และคณะ. (2550). **การประยุกต์ใช้แนวคิดการอภิบาลผ่านความร่วมมือในการป้องกัน และปราบปรามการคอร์รัปชัน**. นนทบุรี: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.
- อุทัย เลาหิเชียร. (2548). **รัฐประศาสนศาสตร์ : ลักษณะวิชาและมิติต่าง ๆ**. กรุงเทพมหานคร: เสมาธรรม.
- Denhardt, R and Denhardt, B.(2000). **The New Public Service : Serving Rather than Steering. Public Administration review**. November/December 2000,Vol 60 No.60. PP. 553-556.
- Grant,G.F. (1979). **Development administration : Concepts,Goal,Methods**. Wisconsin: University of Wisconsin.
- Koontz,H.and O'Donnell,C. (1968). **Principle of management: a systems**. New York: McGraw – Hill.
- Osborne,D.and Gaebler, Ted. (1993). **Reinventing Government (How the Entrepreneurial Spirit is Transforming the Public Sector)**. NewYork: Plume book.
- Osborne,D.and Gaebler, Ted. (1993). **Reinventing Government (How the Entrepreneurial Spirit is Transforming the Public Sector)**. New York: Plume book.
- Shelly, M. W. (1975). **Responding to Social Change**. Pennsylvania: Dowden Huntchisam Press. Inc.
- Vroom, W.H., **Working and Motivation**, (New York : John Wiley and Sons, Inc 1964), PP. 99. Maslow. A ., **A theory of human motivation Psychological Review 50**, (N.Y. McGraw – Hill 1943), PP. 3.
- Wolman, Thomus E., **Education and Organizational Leadership in Elementary School**, Englewood Cliffs, (New Jersey: Prentice-Hall, 1973), PP. 384.

คณะทำงาน

คณะกรรมการกำกับดูแลการทำงานของทีปรีक्षाโครงการ

- ร้อยตำรวจโทหญิง จารุวรรณ ศรีเมืองวัฒนา
ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาระบบงานสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ
ประธานกรรมการ
- นางสาวพิมลวรรณ สายสุวรรณ
เจ้าหน้าที่คดีพิเศษชำนาญการ
กรรมการ
- ร้อยโท ปราเนตร เทศธรรม
เจ้าหน้าที่คดีพิเศษปฏิบัติการ
กรรมการ
- หน่วยงานภายในกรมสอบสวนคดีพิเศษ

คณะที่ปรีक्षा สวนดุสิตโพล มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

- รองศาสตราจารย์ ดร. สุขุม เฉลยทรัพย์
ประธานที่ปรีक्षाสวนดุสิตโพล
ที่ปรีक्षा
- อาจารย์ณัฐพล แยมฉิม
ประธานดำเนินงานสวนดุสิตโพล
ประธานคณะทำงาน
- รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งภพ คงฤทธิ์ระจัน
อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
ที่ปรีक्षा/หัวหน้านักวิจัย
- นางสาวพบรัก แยมฉิม
ผู้อำนวยการฝ่ายธุรกิจวิชาการ สวนดุสิตโพล
นักวิจัย
- นายทรงพล กิจเสถียรพงษ์
ผู้ช่วยนักวิจัย
- นางสาวเปรมฤดี โยวัง
ผู้ช่วยนักวิจัย
- นางสาวณัฐ ชมพู
พิสูจน์อักษร

ทีมประมวลผล ทีมภาคสนามและเครือข่าย สวนดุสิตโพล มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

สถานที่ติดต่อ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
295 ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต
กรุงเทพมหานคร 10300
โทร. 0-2244-5277

ภาคผนวก

เครื่องมือ

แบบสำรวจความเชื่อมั่นของ “ผู้เสียหาย” ต่อผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ประจำปี พ.ศ. 2559

คำชี้แจง การสำรวจนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจการรับรู้ ความคิดเห็น และความเชื่อมั่นของ ผู้เสียหาย ที่มีต่อการดำเนินงานของ กรมสอบสวนคดีพิเศษ และเพื่อทราบปัญหา อุปสรรค ข้อควรปรับปรุงในการดำเนินงาน โดยจะนำข้อมูลดังกล่าวไปวิเคราะห์ หาแนวทางการปรับปรุงต่อไป “ดังนั้น การแสดงความคิดเห็นในแบบสำรวจฉบับนี้ มิได้มีการระบุตัวตน ดังนั้น ขอความอนุเคราะห์ ท่านตอบแบบฯ ดังกล่าวตามความเป็นจริง และจะไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ตอบแบบฯ ทั้งสิ้น” เมื่อท่านตอบแบบฯ เรียบร้อยแล้ว สามารถส่งแบบฯ ให้กับเจ้าหน้าที่ หรือ ส่งไปรษณีย์กลับมาที่ “สวนดุสิตโพล มหาวิทยาลัยสวนดุสิต 295 ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. 10300” โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจ

- 1. เพศ [ ]ชาย [ ]หญิง
2. อายุ [ ]21-30 ปี [ ]31-40 ปี [ ]41-50 ปี [ ]51-60 ปี [ ]มากกว่า 60 ปี
3. จบการศึกษา [ ]ไม่เคยเรียน [ ]ประถมศึกษา [ ]มัธยมศึกษา [ ]อนุปริญญา/เทียบเท่า [ ]ปริญญาตรี [ ]ปริญญาโท [ ]สูงกว่าปริญญาโท
4. อาชีพ [ ]ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ [ ]พนักงานบริษัท [ ]ธุรกิจส่วนตัว [ ]รับจ้าง [ ]ค้าขาย [ ]อื่นๆ (ระบุ) .....
5. สถานภาพ [ ]ผู้เสียหาย [ ]ผู้รับมอบ/ผู้แทน [ ]อื่นๆ(ระบุ).....

ส่วนที่ 2 การรับรู้และความเข้าใจต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ

- 1. ท่านรู้จัก กรมสอบสวนคดีพิเศษ ผ่านช่องทางใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)
[ ]โทรทัศน์ [ ]วิทยุ [ ]หนังสือพิมพ์ [ ]อินเทอร์เน็ต/เว็บไซต์
[ ]สื่อสังคมออนไลน์ [ ]นิตยสาร/วารสาร [ ]ผู้นำชุมชน [ ]เพื่อน/ญาติ/คนในครอบครัว
[ ]เจ้าหน้าที่รัฐ/ตำรวจ [ ]อบรม/สัมมนา [ ]ศูนย์รับเรื่องร้องเรียน [ ]อื่นๆ (ระบุ) .....
[ ]ไม่รู้จัก/ไม่เคยได้ยินชื่อ (ข้ามไปตอบส่วนที่ 3 ข้อ 4)

- 2. ท่านทราบ/รู้จัก บทบาทหน้าที่ของ กรมสอบสวนคดีพิเศษ หรือไม่?
[ ]ทราบ/รู้จัก (ใส่ ✓ ใน 3 ○ อันดับที่รู้จัก)
○ เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม
○ รับแจ้ง ร้องทุกข์ คดีที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนและผู้เสียหายจำนวนมาก เช่น แซร์ลูกโซ่ ผู้มีอิทธิพล ฯลฯ
○ ป้องกัน ปราบปราม การขนส่งสินค้าที่ละเมิดลิขสิทธิ์และทรัพย์สินทางปัญญา หรือหลบเลี่ยงเสียภาษีอากร
○ สืบสวน สอบสวนเฉพาะอาชญากรรมพิเศษ หรือ คดีพิเศษที่มีความซับซ้อน
○ ป้องกัน ปราบปรามและควบคุมอาชญากรรมที่มีผลกระทบร้ายแรงต่อเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
○ ประสานส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการป้องกัน ปราบปรามและควบคุมอาชญากรรม ทั้งภายในและต่างประเทศ
○ อื่นๆ (ระบุ) .....
[ ]ไม่ทราบ

3. เรื่อง/ หรือ ประเด็นข่าวใดที่ทำให้ท่านรู้จัก กรมสอบสวนคดีพิเศษ (กรุณาแสดงความคิดเห็น)

- (1) .....
(2) .....

4. เมื่อกกล่าวถึง “กรมสอบสวนคดีพิเศษ” ท่านนึกถึงเรื่อง/สิ่งใด เป็นอันดับแรก (เลือกตอบเพียงข้อเดียว)

- [ ]ความยุติธรรม [ ]ความเป็นธรรม [ ]ความรวดเร็ว
[ ]ความเป็นอิสระ [ ]ความโปร่งใส [ ]อื่นๆ (ระบุ) .....

5. โปรดเรียง 1-3 อันดับ ปัจจัยใดที่ทำให้ท่าน “เชื่อมั่น” ต่อการดำเนินงานของ กรมสอบสวนคดีพิเศษ

(1=เชื่อมั่นมากที่สุด 2,3 เชื่อมั่นรองลงมา)

..... องค์กรมมีความน่าเชื่อถือ	..... องค์กรมมีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานสากล
..... ความอิสระในการดำเนินคดี	..... ความซื่อสัตย์ โปร่งใสในการดำเนินคดี
..... ความรวดเร็วในการดำเนินคดี	..... มีกฎหมาย/มาตรการดำเนินคดีโดยเฉพาะ
..... ผลงาน/ผลการดำเนินคดีเป็นที่ยอมรับของสังคม	..... การบังคับใช้กฎหมายด้วยความเป็นธรรม
..... ช่องทางการร้องเรียน/ติดตามคดี	..... บุคลากร/เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในกฎหมาย
..... ความเป็นกลางขององค์กร	..... อื่นๆ (ระบุ) .....

6. โปรดเรียง 1-3 อันดับ ปัจจัยใดที่ทำให้ท่าน “ไม่เชื่อมั่น” ต่อการดำเนินงานของ กรมสอบสวนคดีพิเศษ

..... ขาดอิสระในการดำเนินคดี	..... ขาดความซื่อสัตย์ โปร่งใสในการดำเนินคดี
..... ความล่าช้าในการดำเนินคดี	..... ไม่มีกฎหมาย/มาตรการดำเนินคดีโดยเฉพาะ
..... การบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เป็นธรรม	..... การเลือกปฏิบัติ/ไม่มีความเสมอภาคในการดำเนินงาน
..... ขาดช่องทางการตรวจสอบการดำเนินคดี	..... การแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล
..... บุคลากร/เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในกฎหมาย	..... อื่นๆ (ระบุ) .....

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจ และ ความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

1. ท่านมีความพึงพอใจ ในประเด็นต่อไปนี้อยู่ในระดับใด (ใส่ ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดของท่านมากที่สุด)

ข้อ	ประเด็น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	การชี้แจงกระบวนการ ขั้นตอนการดำเนินคดี “ก่อน” รับเป็นคดีพิเศษ					
2	การตรวจสอบข้อเท็จจริง การสืบสวน สอบสวนเป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ					
3	การอธิบายการใช้ข้อกฎหมายในการดำเนินคดีพิเศษมีความชัดเจน					
4	การสืบสวน สอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน มีความโปร่งใส					
5	การสืบสวน สอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน มีความเป็นธรรม					
6	การสืบสวน สอบสวน ดำเนินคดี เป็นไปด้วยความรวดเร็ว					
7	การเปิดโอกาสให้มีพนักงานอัยการ/อัยการทหาร /ทนายเข้าร่วมการสอบสวน					
8	การติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินคดีพิเศษ					
9	เจ้าหน้าที่/พนักงานสอบสวนปฏิบัติงานด้วยความสุภาพ					
10	เจ้าหน้าที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน/ดำเนินคดี					
	ความพึงพอใจโดยรวม					

2. ท่านมีความเชื่อมั่น ในประเด็นต่อไปนี้อยู่ในระดับใด (ใส่ ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดของท่านมากที่สุด)

ข้อ	ประเด็น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	การใช้ข้อกฎหมายในการดำเนินคดีพิเศษมีความชัดเจน					
2	การสืบสวน สอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน มีความโปร่งใส					
3	การสืบสวน สอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน มีความเป็นธรรม					
4	การสืบสวน สอบสวน ดำเนินคดี เป็นไปด้วยความรวดเร็ว					
5	ความเป็นอิสระ เป็นกลางในการสืบสวน สอบสวนดำเนินคดี					
6	การใช้อำนาจ หน้าที่ในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด ตรงไปตรงมา					

ข้อ	ประเด็น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7	ความสามารถในการตอบข้อสงสัย การเปิดเผยข้อมูลที่จำเป็น และความก้าวหน้าของคดี					
8	การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการรับรู้ ทำความเข้าใจและแสดงความคิดเห็น					
9	ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน/ดำเนินคดีพิเศษของเจ้าหน้าที่					
10	ความเชี่ยวชาญด้านกฎหมาย / มาตรการในการปฏิบัติหน้าที่ / การดำเนินคดีพิเศษ					
11	กรมสอบสวนคดีพิเศษ ปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง / กลุ่มผู้มีอิทธิพล					
12	กรมสอบสวนคดีพิเศษ สามารถตอบสนองความคาดหวังของผู้เสียหายได้					
	ความเชื่อมั่นโดยรวม					

3. ท่านคิดว่าสิ่งใด/เรื่องใด ที่กรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรดำเนินการพัฒนา/ปรับปรุง การดำเนินงาน

- 1) .....
- 2) .....

4. เรื่องหรือประเด็นใดที่ท่านต้องการรับรู้จาก กรมสอบสวนคดีพิเศษ

- 1) .....
- 2) .....

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือ : กรมสอบสวนคดีพิเศษ ร่วมกับ สวนดุสิตโพล มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
295 ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทร. 0-2244-5277,5275 โทรสาร 0-2244-5600

-----ปฏิบัติตามรอยปรุ แล้วผนี่ก ส่งไปรษณีย์-----

แบบสำรวจความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ประจำปี พ.ศ. 2559

คำชี้แจง การสำรวจนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจการรับรู้ ความคิดเห็น และความเชื่อมั่นของผู้ต้องหา ที่มีต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ และเพื่อทราบปัญหา อุปสรรค ข้อควรปรับปรุงในการดำเนินงาน โดยจะนำข้อมูลดังกล่าวไปวิเคราะห์หาแนวทางการปรับปรุงต่อไป “ดังนั้น การแสดงความคิดเห็นในแบบสำรวจฉบับนี้ มิได้มีการระบุตัวตน ดังนั้น ขอความอนุเคราะห์ท่านตอบแบบฯ ดังกล่าวตามความเป็นจริง และจะไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ตอบแบบฯ ทั้งสิ้น” เมื่อท่านตอบแบบฯ เรียบร้อยแล้วสามารถส่งแบบฯ ให้กับเจ้าหน้าที่ หรือ ส่งไปรษณีย์กลับมาโดยตรงที่ “มหาวิทยาลัยสวนดุสิต สวนดุสิตโพล 295 ถ.นครราชสีมา เขตดุสิต กทม. 10300” โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจ

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ 21-30 ปี 31-40 ปี 41-50 ปี
 51-60 ปี มากกว่า 60 ปี
3. จบการศึกษา ไม่เคยเรียน ประถมศึกษา มัธยมศึกษา
 อนุปริญญา/เทียบเท่า ปริญญาตรี ปริญญาโท สูงกว่าปริญญาโท
4. อาชีพ ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัท ธุรกิจส่วนตัว
 รับจ้างทั่วไป ค้าขายทั่วไป อื่นๆ (ระบุ) .....

ส่วนที่ 2 การรับรู้และความเข้าใจต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ**1. ท่านรู้จัก กรมสอบสวนคดีพิเศษ ผ่านช่องทางใดบ้าง**

- โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต/เว็บไซต์
 สื่อสังคมออนไลน์ นิตยสาร/วารสาร ผู้นำชุมชน เพื่อน/ญาติ/คนในครอบครัว
 เจ้าหน้าที่รัฐ/ตำรวจ อบรม/สัมมนา ศูนย์รับเรื่องร้องเรียน อื่น ๆ (ระบุ) .....
- จากคดีที่เกี่ยวข้อง ไม่รู้จัก (ข้ามไปตอบส่วนที่ 3 ข้อ 4)

2. ท่านทราบ/รู้จัก บทบาทหน้าที่ของ กรมสอบสวนคดีพิเศษ หรือไม่?

ทราบ/รู้จัก (ตอบเพียง 3 อันดับที่สุด)

- เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม
- รับแจ้ง ร้องทุกข์ คดีที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนและผู้เสียหายจำนวนมาก เช่น แชร์ลูกโซ่ ผู้มีอิทธิพล ฯลฯ
- ป้องกัน ปราบปราม การขนส่งสินค้าที่ละเมิดลิขสิทธิ์และทรัพย์สินทางปัญญา หรือหลบเลี่ยงเสียภาษีอากร
- สืบสวน สอบสวนเฉพาะอาชญากรรมพิเศษ หรือ คดีพิเศษที่มีความซับซ้อน
- ป้องกัน ปราบปรามและควบคุมอาชญากรรมที่มีผลกระทบร้ายแรงต่อเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
- ประสานส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการป้องกัน ปราบปรามและควบคุมอาชญากรรม ทั้งภายในและต่างประเทศ
- อื่นๆ (ระบุ) .....

ไม่ทราบ

3. เรื่อง/ หรือ ประเด็นข่าวใดที่ทำให้ท่านรู้จัก กรมสอบสวนคดีพิเศษ (กรุณาแสดงความคิดเห็น)

(1) .....

(2) .....

4. เมื่อกล่าวถึง “กรมสอบสวนคดีพิเศษ” ท่านนึกถึงเรื่อง/สิ่งใด เป็นอันดับแรก (เลือกตอบเพียงข้อเดียว)

- ความยุติธรรม ความเป็นธรรม ความรวดเร็ว
- ความเป็นอิสระ ความโปร่งใส อื่นๆ (ระบุ) .....

5. โปรดเรียง 1- 3 ปัจจัยใดที่ทำให้ท่าน “เชื่อมั่น” ต่อการดำเนินงานของ กรมสอบสวนคดีพิเศษ

(1=เชื่อมั่นมากที่สุด 2,3 เชื่อมั่นรองลงมา)

..... องค์กรมีความน่าเชื่อถือ	..... องค์กรมีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานสากล
..... ความอิสระในการดำเนินคดี	..... ความซื่อสัตย์ โปร่งใสในการดำเนินคดี
..... ความรวดเร็วในการดำเนินคดี	..... มีกฎหมาย/มาตรการดำเนินคดีโดยเฉพาะ
..... ผลงาน/ผลการดำเนินคดีเป็นที่ยอมรับของสังคม	..... การบังคับใช้กฎหมายด้วยความเป็นธรรม
..... ช่องทางการร้องเรียน/ติดตามคดี	..... บุคลากร/เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในกฎหมาย
..... ความเป็นกลางขององค์กร	..... อื่นๆ (ระบุ) .....

6. โปรดเรียง 1 – 3 ปัจจัยใดที่ทำให้ท่าน “ไม่เชื่อมั่น” ต่อการดำเนินงานของ กรมสอบสวนคดีพิเศษ

..... ขาดอิสระในการดำเนินคดี	..... ขาดความซื่อสัตย์ โปร่งใสในการดำเนินคดี
..... ความล่าช้าในการดำเนินคดี	..... ไม่มีกฎหมาย/มาตรการดำเนินคดีโดยเฉพาะ
..... การบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เป็นธรรม	..... การเลือกปฏิบัติ/ไม่มีความเสมอภาคในการดำเนินคดี
..... ขาดช่องทางการตรวจสอบการดำเนินคดี	..... การแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล
..... บุคลากร/เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในกฎหมาย	..... อื่นๆ (ระบุ) .....

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจ และ ความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

1. ท่านมี ความพึงพอใจ ในประเด็นต่อไปนี้ในระดับใด (ใส่ ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด)

ข้อ	ประเด็น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	การชี้แจงกระบวนการ มาตรการ การจับกุม และควบคุมตัว					
2	การเปิดโอกาสให้มีพนักงานอัยการ/อัยการทหาร /ทนายเข้าร่วมการสอบสวน					
3	การเปิดโอกาสให้หาหลักฐาน หรือวัตถุพยานต่าง ๆ ที่จะนำมาโต้แย้ง					
4	การเปิดโอกาสให้ใช้สิทธิตามกฎหมายในการประกันตัว และปกป้องสิทธิของผู้ต้องหา					
5	เปิดโอกาสให้รับรู้เกี่ยวกับเอกสาร หลักฐาน หรือวัตถุพยานต่างๆ ที่นำมาเพื่อใช้ดำเนินคดี					
6	การตรวจสอบข้อเท็จจริง การสืบสวน สอบสวนเป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ					
7	การสืบสวน สอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน มีความโปร่งใส					
8	การสืบสวน สอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน มีความเป็นธรรม					
9	การสืบสวน สอบสวน ดำเนินคดี เป็นไปด้วยความรวดเร็ว					
10	เจ้าหน้าที่/พนักงานสอบสวนปฏิบัติงานด้วยความสุภาพ					
11	เจ้าหน้าที่/พนักงานสอบสวนปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงความสิทธิ เสรีภาพ และความปลอดภัยของผู้ต้องหาตลอดเวลาการสืบสวนสอบสวน					
12	เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน/ดำเนินคดี					
13	เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบคดีมีความซื่อสัตย์สุจริต					
14	เปิดโอกาสให้มีการติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินคดีพิเศษ					
	ความพึงพอใจโดยรวม					

2. ท่านมี ความเชื่อมั่น ในประเด็นต่อไปนี้อยู่ในระดับใด (ใส่ ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด)

ข้อ	ประเด็น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	การใช้ข้อกฎหมายในการดำเนินคดีพิเศษมีความชัดเจน					
2	การสืบสวน สอบสวน คืบหน้าพยานหลักฐาน มีความโปร่งใส					
3	การสืบสวน สอบสวน คืบหน้าพยานหลักฐาน มีความเป็นธรรม					
4	การสืบสวน สอบสวน ดำเนินคดี เป็นไปด้วยความรวดเร็ว					
5	ความเป็นอิสระ เป็นกลางในการดำเนินคดีของ กรมสอบสวนคดีพิเศษ					
6	การใช้อำนาจ หน้าที่ในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด ตรงไปตรงมา					
7	การตอบข้อสงสัย การเปิดเผยข้อมูลที่จำเป็น และความก้าวหน้าของคดี					
8	มาตรการคุ้มครอง ดูแลความปลอดภัยของผู้ถูกกล่าวหา/ผู้ต้องหา					
9	การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการรับรู้ ทำความเข้าใจและแสดงความคิดเห็น					
10	ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน/ดำเนินคดีพิเศษของเจ้าหน้าที่					
11	ความเชี่ยวชาญด้านกฎหมาย/มาตรการในการปฏิบัติหน้าที่/การดำเนินคดีพิเศษ					
12	กรมสอบสวนคดีพิเศษปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล					
13	กรมสอบสวนคดีพิเศษสามารถสร้างความเป็นธรรมให้กับทุกฝ่ายได้					
	ความเชื่อมั่นโดยรวม					

3. ท่านคิดว่าสิ่งใด/เรื่องใด ที่กรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรดำเนินการพัฒนา/ปรับปรุง การดำเนินงาน

- 1) .....
- 2) .....
- 3) .....

4. เรื่องหรือประเด็นใดที่ท่านต้องการรับรู้จาก กรมสอบสวนคดีพิเศษ

- 1) .....
- 2) .....
- 3) .....

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือ : กรมสอบสวนคดีพิเศษ ร่วมกับ สว.น.ดุสิตโพล มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
295 ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทร. 0-2244-5277,5275 โทรสาร 0-2244-5600

-----ปฏิบัติตามรอยปรุ แล้วบันทึก ส่งไปรษณีย์-----

แบบสำรวจความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ประจำปี พ.ศ. 2559

คำชี้แจง การสำรวจนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจการรับรู้ ความคิดเห็น และความเชื่อมั่นของ พยาน ที่มีต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ และเพื่อทราบปัญหา อุปสรรค ข้อควรปรับปรุงในการดำเนินงาน โดยจะนำข้อมูลดังกล่าวไปวิเคราะห์หาแนวทางการปรับปรุงต่อไป “ดังนั้น การแสดงความคิดเห็นในแบบสำรวจฉบับนี้ มิได้มีการระบุตัวตน ดังนั้น ขอความอนุเคราะห์ท่านตอบแบบฯ ดังกล่าวตามความเป็นจริง และจะไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ตอบแบบฯ ทั้งสิ้น” เมื่อท่านตอบแบบฯ เรียบร้อยแล้วสามารถส่งแบบฯ ให้กับเจ้าหน้าที่ หรือ ส่งไปรษณีย์กลับมาโดยตรงที่ “มหาวิทยาลัยสวนดุสิต สวนดุสิตโพล 295 ถ.นครราชสีมา เขตดุสิต กทม. 10300” โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจ

- เพศ ชาย หญิง
- อายุ 21-30 ปี 31-40 ปี 41-50 ปี
 51-60 ปี มากกว่า 60 ปี
- จบการศึกษา ไม่เคยเรียน ประถมศึกษา มัธยมศึกษา
 อนุปริญญา/เทียบเท่า ปริญญาตรี ปริญญาโท สูงกว่าปริญญาโท
- อาชีพ ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัท ธุรกิจส่วนตัว
 รับจ้าง ค้าขาย อื่นๆ (ระบุ) .....
- สถานะ พยาน ผู้สืบสันดานของพยาน อื่นๆ (ระบุ) .....
- การเข้าโครงการคุ้มครองพยาน เข้า ไม่ได้เข้า

ส่วนที่ 2 การรับรู้และความเข้าใจต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ

1. ท่านรู้จัก กรมสอบสวนคดีพิเศษ ผ่านช่องทางใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต/เว็บไซต์
 สื่อสังคมออนไลน์ นิตยสาร/วารสาร ผู้นำชุมชน เพื่อน/ญาติ/คนในครอบครัว
 เจ้าหน้าที่รัฐ/ตำรวจ อบรม/สัมมนา ศูนย์รับเรื่องราวร้องเรียน อื่นๆ (ระบุ) .....

ไม่รู้จัก (เข้าไปตอบส่วนที่ 3 ข้อ 4)

2. ท่านทราบ/รู้จัก บทบาทหน้าที่ของ กรมสอบสวนคดีพิเศษ หรือไม่?

ทราบ/รู้จัก (ตอบเพียง 3 อันดับที่รู้จัก)

- เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม
 รับแจ้ง ร้องทุกข์ คดีที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนและผู้เสียหายจำนวนมาก เช่น แซร์ลูกโซ่ ผู้มีอิทธิพล ฯลฯ
 ป้องกัน ปรามปราม การขนส่งสินค้าที่ละเมิดลิขสิทธิ์และทรัพย์สินทางปัญญา หรือหลบเลี่ยงเสียภาษีอากร
 สืบสวน สอบสวนเฉพาะอาชญากรรมพิเศษ หรือ คดีพิเศษที่มีความซับซ้อน
 ป้องกัน ปรามปรามและควบคุมอาชญากรรมที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
 ประสานส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการป้องกัน ปรามปรามและควบคุมอาชญากรรมทั้งภายในและต่างประเทศ
 อื่นๆ (ระบุ) .....

ไม่ทราบ

3. เรื่อง/ หรือ ประเด็นข่าวใดที่ทำให้ท่านรู้จัก กรมสอบสวนคดีพิเศษ (โปรดแสดงความคิดเห็น)

(1) .....

(2) .....

2. ท่านมีความเชื่อมั่น ในประเด็นต่อไปนี้ในระดับใด

ข้อ	ประเด็น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	การใช้ข้อกฎหมายในการดำเนินคดีพิเศษมีความชัดเจน					
2	การสืบสวน สอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน มีความโปร่งใส					
3	การสืบสวน สอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน มีความเป็นธรรม					
4	การสืบสวน สอบสวน ดำเนินคดี เป็นไปด้วยความรวดเร็ว					
5	ความเป็นอิสระ เป็นกลางในการสืบสวน สอบสวนดำเนินคดี					
6	การใช้อำนาจ หน้าที่ในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด ตรงไปตรงมา					
7	การตอบข้อสงสัย การเปิดเผยข้อมูลที่จำเป็น และความก้าวหน้าของคดี (เฉพาะผู้ที่เข้าโครงการคุ้มครองพยาน)					
8	มาตรการคุ้มครอง ดูแลความปลอดภัยของพยาน					
9	การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการรับรู้ ทำความเข้าใจและแสดงความคิดเห็น					
10	ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน/ดำเนินคดีพิเศษของเจ้าหน้าที่					
11	ความเชี่ยวชาญด้านกฎหมาย/มาตรการในการปฏิบัติหน้าที่/การดำเนินคดีพิเศษ					
12	กรมสอบสวนคดีพิเศษปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล					
13	กรมสอบสวนคดีพิเศษสามารถตอบสนองความคาดหวังของพยานได้					
	ความเชื่อมั่นโดยรวม					

3. ท่านคิดว่าสิ่งใด/เรื่องใด ที่กรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรดำเนินการพัฒนา/ปรับปรุง การดำเนินงาน

- 1) .....
- 2) .....

4. เรื่องหรือประเด็นใดที่ท่านต้องการรับรู้จาก กรมสอบสวนคดีพิเศษ

- 1) .....
- 2) .....

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือ : กรมสอบสวนคดีพิเศษ ร่วมกับ สวนดุสิตโพล มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
295 ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทร. 0-2244-5277,5275 โทรสาร 0-2244-5600

-----ปฏิบัติตามรอยปรุ แล้วผนึก ส่งไปรษณีย์-----

แบบสำรวจความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ประจำปี พ.ศ. 2559

คำชี้แจง การสำรวจนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจการรับรู้ ความคิดเห็น และความเชื่อมั่นของ หน่วยร่วมดำเนินการ ที่มีต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ และเพื่อทราบปัญหา อุปสรรค ข้อควรปรับปรุงในการดำเนินงาน โดยจะนำข้อมูลดังกล่าวไปวิเคราะห์หาแนวทางการปรับปรุงต่อไป “ดังนั้น การแสดงความคิดเห็นในแบบสำรวจฉบับนี้ มิได้มีการระบุตัวตน ดังนั้น ขอความอนุเคราะห์ท่านตอบแบบฯ ดังกล่าวตามความเป็นจริง และจะไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ตอบแบบฯ ทั้งสิ้น”

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจ

- เพศ ชาย หญิง
  - อายุ 21-30 ปี 31-40 ปี 41-50 ปี
 51-60 ปี มากกว่า 60 ปี
  - จบการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี เนติบัณฑิต ปริญญาโท
 สูงกว่าปริญญาโท
  - ตำแหน่ง .....
  - หน่วยงาน ภาครัฐ/กระทรวง/กรม/ส่วนราชการ โปรตรระบุ .....
  - ภาคเอกชน โปรตรระบุ .....
  - หน่วยงานสากล/หน่วยงานระหว่างประเทศ .....
  - อื่นๆ (ระบุ) .....
6. ท่านเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของ กรมสอบสวนคดีพิเศษ อย่างไร?
- เป็นผู้ร้องทุกข์/กล่าวโทษ เป็นผู้ได้รับผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับคดี ร่วมพิจารณา/สอบสวน/ดำเนินคดี
- อื่นๆ (ระบุ) .....

ส่วนที่ 2 การรับรู้และความคิดเห็นต่อ กรมสอบสวนคดีพิเศษ

- เรื่อง/ หรือ ประเด็นข่าวใดที่ทำให้ท่านรู้จัก กรมสอบสวนคดีพิเศษ (โปรดแสดงความคิดเห็น)
(1) .....
(2) .....
- เมื่อกล่าวถึง “กรมสอบสวนคดีพิเศษ” ท่านนึกถึงเรื่อง/สิ่งใด เป็นอันดับแรก (เลือกตอบเพียงข้อเดียว)
 ความยุติธรรม ความเป็นธรรม ความรวดเร็ว
 ความเป็นอิสระ ความโปร่งใส อื่นๆ (ระบุ) .....
- โปรดเรียง 1-3 อันดับ ปัจจัยใดที่ทำให้ท่าน “เชื่อมั่น” ต่อการดำเนินงานของ กรมสอบสวนคดีพิเศษ
(1=เชื่อมั่นมากที่สุด 2,3 เชื่อมั่นรองลงมา)
..... องค์การมีความน่าเชื่อถือ ..... องค์การมีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานสากล
..... ความเป็นอิสระในการดำเนินคดี ..... ความซื่อสัตย์ โปร่งใสในการดำเนินคดี
..... ความรวดเร็วในการดำเนินคดี ..... มีกฎหมาย/มาตรการดำเนินคดีโดยเฉพาะ
..... ผลงาน/ผลการดำเนินคดีเป็นที่ยอมรับของสังคม ..... การบังคับใช้กฎหมายด้วยความเป็นธรรม
..... ช่องทางการร้องเรียน/ติดตามคดี ..... บุคลากร/เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในกฎหมาย
..... ความเป็นกลางขององค์กร ..... อื่นๆ (ระบุ) .....

4. โปรดเรียง 1-3 อันดับ ปัจจัยใดที่ทำให้ท่าน “ไม่เชื่อมั่น” ต่อการดำเนินงานของ กรมสอบสวนคดีพิเศษ

(1=เชื่อมั่นมากที่สุด 2,3 เชื่อมั่นรองลงมา)

..... ขาดอิสระในการดำเนินคดี	..... ขาดความซื่อสัตย์ โปร่งใสในการดำเนินคดี
..... ความล่าช้าในการดำเนินคดี	..... ไม่มีกฎหมาย/มาตรการดำเนินคดีโดยเฉพาะ
..... การบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เป็นธรรม	..... การเลือกปฏิบัติ/ไม่มีความเสมอภาคในการดำเนินงาน
..... ขาดช่องทางการตรวจสอบการดำเนินคดี	..... การแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล
..... บุคลากร/เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในกฎหมาย	..... อื่นๆ (ระบุ) .....

5. ปัญหา/อุปสรรค ในการร่วมดำเนินงาน/คดีพิเศษ กับ กรมสอบสวนคดีพิเศษ (กรุณาแสดงความคิดเห็น)

- (1) .....
- (2) .....

6. จุดเด่น ในการดำเนินคดี/ดำเนินงาน ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ (กรุณาแสดงความคิดเห็น)

- (1) .....
- (2) .....

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจและเชื่อมั่น ต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

1. ท่านมีความพึงพอใจ ในประเด็นต่อไปนี้อยู่ในระดับใด (ใส่ ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด)

ข้อ	ประเด็น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ความสะดวกในการติดต่อประสานงานก่อน/ระหว่าง การพิจารณา ดำเนินคดี					
2	การชี้แจงขั้นตอน ข้อกฎหมาย การสืบสวน สอบสวน และการดำเนินคดี					
3	การตรวจสอบข้อเท็จจริง การสืบสวน สอบสวนเป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ					
4	การอธิบายการใช้ข้อกฎหมายในการดำเนินคดีพิเศษมีความชัดเจน					
5	การสืบสวน สอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน มีความโปร่งใส					
6	การสืบสวน สอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน มีความเป็นธรรม					
7	การสืบสวน สอบสวน ดำเนินคดี เป็นไปด้วยความรวดเร็ว					
8	เปิดให้โอกาสให้มีส่วนร่วมในการสืบสวน สอบสวน ดำเนินคดี					
9	อำนาจในการจับกุม คุมขัง และดำเนินคดีมีความเหมาะสม					
10	การติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินคดีพิเศษ					
11	เจ้าหน้าที่/พนักงานสอบสวนปฏิบัติงานด้วยความสุภาพ					
12	เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน/ดำเนินคดี					
13	ผลสรุปสำนวนคดีมีความชัดเจน ครบถ้วน					
	ความพึงพอใจโดยรวม					

2. ท่านมีความเชื่อมั่น ในประเด็นต่อไปนี้อยู่ในระดับใด (ใส่ ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด)

ข้อ	ประเด็น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	การใช้ข้อกำหนดในการดำเนินคดีพิเศษมีความชัดเจน					
2	การสืบสวน สอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน มีความโปร่งใส					
3	การสืบสวน สอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน มีความเป็นธรรม					
4	การสืบสวน สอบสวน ดำเนินคดี เป็นไปด้วยความรวดเร็ว					
5	ความเป็นอิสระ เป็นกลางในการปฏิบัติงาน					
6	การใช้อำนาจ หน้าที่ในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด ตรงไปตรงมา					
7	การตอบข้อสงสัย การเปิดเผยข้อมูลที่จำเป็น และความก้าวหน้าของคดี					
8	การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการรับรู้ ทำความเข้าใจและแสดงความคิดเห็น					
9	ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน/ดำเนินคดีพิเศษของเจ้าหน้าที่					
10	ความเชี่ยวชาญด้านกฎหมาย / มาตรการในการปฏิบัติหน้าที่ / การดำเนินคดีพิเศษ					
11	การสรุปสำนวนคดีพิเศษ มีความครบถ้วน ถูกต้อง					
12	การบังคับใช้กฎหมาย มาตรการ ในการดำเนินคดีพิเศษมีความรอบคอบรัดกุม					
14	กรมสอบสวนคดีพิเศษ ปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล					
15	กรมสอบสวนคดีพิเศษ สามารถตอบสนองความคาดหวังของหน่วยร่วมดำเนินงานได้					
	ความเชื่อมั่นโดยรวม					

3. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือ : กรมสอบสวนคดีพิเศษ ร่วมกับ สวนดุสิตโพล มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
295 ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทร. 0-2244-5277,5275 โทรสาร 0-2244-5600

Survey of Public Trust in Work of Department of Special Investigation (DSI) in 2016

Explanation: The purpose of this survey were to learn about perception, opinion, and trust of joint operating units towards DSI operations and to identify problems, obstacles, and issues for improvement. The data obtained from this survey will be analyzed for future work improvement. "Providing opinions on this survey is anonymous; therefore, please answer the questionnaire truthfully. It will have no effect on any respondent at all."

Part 1 General Information of Survey Respondents

- 1. Gender Male Female
- 2. Age 21-30 years 31-40 years 41-50 years
 51-60 years Older than 60 years
- 3. Education Less than Bachelor Degree Bachelor Degree Barrister at Law Master Degree
 Higher than Master Degree
- 4. Position .....
- 5. Sector Government/Ministry/Department/Related Government Agency (Please specify) .....
 Private (Please specify) .....
 Universal/International Agency .....
 Others (Please specify) .....
- 6. What part of DSI operations do you get involved in?
 One who registers a complaint/makes an accusation One who gets effected from lawsuit/case
 One who participates in inquiry/investigation/prosecution
 Others (Please specify) .....

Part 2 Perception and Opinion towards Department of Special Investigation (DSI)

- 1. What are stories or news issues that make you know "DSI"? (Please give your opinion)
(1) .....
(2) .....
- 2. When speaking of "DSI", what is the first subject/thing you think of? (Allow only one answer)
 Justice Fairness Quickness
 Autonomy Transparency Others (Please specify) .....
- 3. What are factors that make you "trust" the operations of DSI? (Answer only top 3 factors)
..... Reliability of department ..... Applying international standards in operation
..... Autonomy of prosecution ..... Integrity and transparency in prosecution
..... Responsiveness of prosecution ..... Having specific laws/regulations
..... Prosecution results are socially acceptable ..... Enforcing the law fairly
..... Channels to appeal/follow up a case ..... Official/staff is skilled in law and legal
..... Neutrality of department ..... Others (Please specify) .....

4. What are factors that make you “don’t trust” the DSI operations? (Answer only top 3 factors)

- ..... Lack of prosecution autonomy
- ..... Delay in prosecution
- ..... Enforcing the law unfairly
- ..... Lack of channels to follow up cases
- ..... Official/staff is unskilled in law and legal
- ..... Lack of integrity and transparency in prosecution
- ..... Having no specific laws/regulations
- ..... Discrimination/inequality of process
- ..... Political interference/subjected to influential people
- ..... Others (Please specify) .....

5. Problems/Obstacles towards working/participating in special cases with DSI (Please give your opinion)

- (1) .....
- (2) .....

6. Distinctiveness in the prosecution/operation of DSI (Please give your opinion)

- (1) .....
- (2) .....

Part 3 Satisfaction and Trust in DSI Operations

1. Please rate **your satisfaction** on each aspect. (Check ✓ in a block that fits your opinion the most)

No.	Aspects	Very Satisfied	Satisfied	Neutral	Dissatisfied	Very dissatisfied
1	Facilitation and coordination before/during trial.					
2	Instructions on procedure, legal provision, inquiry, investigation, and prosecution.					
3	Fact inspection, inquiry, and investigation are in accordance with laws and regulations.					
4	Explanation of law enforcement in special case is clear.					
5	The processes of inquiry, investigation, and search for evidences are transparent.					
6	The processes of inquiry, investigation, and search for evidences are fair.					
7	Inquiry, investigation, and prosecution are fast.					
8	Giving a participation opportunity in the processes of inquiry, investigation, and prosecution.					
9	Authority to arrest, imprison and prosecute are appropriate.					
10	The progress follow up of special cases.					
11	Staff/inquiry officials perform their duty politely.					
12	Officials are knowledgeable and skillful in the operation/prosecution.					
13	Results summaries from prosecution are clear and complete.					
	Overall Satisfaction					

2. Please rate **your trust** on each aspect. (Check ✓ in a block that fits your opinion the most)

No.	Aspects	Strongly Trust	Trust	Neutral	Mistrust	Strongly Mistrust
1	Law enforcement in prosecuting special cases is clear.					
2	The processes of inquiry, investigation, and search for evidences are transparent.					
3	The processes of inquiry, investigation, and search for evidences are fair.					
4	Inquiry, investigation, and prosecution are fast.					
5	Autonomy and neutrality in working a case.					
6	Asserting authority to perform duties in a strict and direct manner.					
7	Responding to questions and revealing necessary information and progress of case.					
8	Giving a participation opportunity to share, understand, and convey opinions.					
9	Officials' performance to operate/prosecute special cases.					
10	Expertise in law/ regulatory procedure/ prosecution of special cases					
11	Result summaries from prosecution are clear and complete.					
12	Law enforcement in prosecuting special cases is cautiously conducted.					
14	DSI is performing without political interference/ is not subjected to any influential people.					
15	DSI is able to respond to the expectations of other joint operating units.					
	Overall Trust					

3. Additional Suggestions

.....

.....

.....

Thank you for your contribution: Department of Special Investigation (DSI) and Suan Dusit Poll, Suan Dusit University

Please send to Suan dusit University (Suan dusit poll)
 295 Nakorn Ratchasima Rd., Dusit, Bangkok 10300
 Tel. 0-2244-5277, 5275 Fax. 0-2244-5600
 Email : pobruk_yam@dusit.ac.th or paicobter@gmail.com

แบบสำรวจความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ประจำปี พ.ศ. 2559

คำชี้แจง การสำรวจนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจการรับรู้ ความคิดเห็น และความเชื่อมั่นของประชาชน ที่มีต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ และเพื่อทราบปัญหา อุปสรรค ข้อควรปรับปรุงในการดำเนินงาน โดยจะนำข้อมูลดังกล่าวไปวิเคราะห์หาแนวทางการปรับปรุงต่อไป “ดังนั้น การแสดงความคิดเห็นในแบบสำรวจฉบับนี้ มิได้มีการระบุตัวตน ดังนั้นขอความอนุเคราะห์ท่านตอบแบบฯ ดังกล่าวตามความเป็นจริง และจะไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ตอบแบบฯ ทั้งสิ้น

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจ

- สถานภาพ ประชาชนทั่วไป ปฏิบัติงานในส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐ
1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ 21-30 ปี 31-40 ปี 41-50 ปี
 51-60 ปี มากกว่า 60 ปี
3. จบการศึกษา ไม่เคยเรียน ประถมศึกษา มัธยมศึกษา
 อนุปริญญา/เทียบเท่า ปริญญาตรี ปริญญาโท สูงกว่าปริญญาโท
4. อาชีพ ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัท ธุรกิจส่วนตัว/ประกอบกิจการ
 รับจ้าง ค้าขาย อื่นๆ(ระบุ) .....
5. ที่อยู่ปัจจุบัน อำเภอ ..... จังหวัด .....

ส่วนที่ 2 การรับรู้และความเข้าใจต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ

1. ท่านรู้จัก กรมสอบสวนคดีพิเศษ ผ่านช่องทางใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1)
- โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต/เว็บไซต์
 สื่อสังคมออนไลน์ นิตยสาร/วารสาร ผู้นำชุมชน เพื่อน/ญาติ/คนในครอบครัว
 เจ้าหน้าที่รัฐ อบรม/สัมมนา ศูนย์รับเรื่องร้องเรียน อื่นๆ (ระบุ) .....
- ไม่รู้จัก/ไม่เคยได้ยินชื่อเลย (ข้ามไปตอบส่วนที่ 3 ข้อ 4)

2. เรื่อง หรือ ประเด็น ใดที่ทำให้ท่านรู้จัก กรมสอบสวนคดีพิเศษ (โปรดแสดงความคิดเห็น)

(1) .....

(2) .....

3. เมื่อกล่าวถึง “กรมสอบสวนคดีพิเศษ” ท่านนึกถึงเรื่อง/สิ่งใด เป็นอันดับแรก (เลือกตอบเพียงข้อเดียว)

- ความยุติธรรม ความเป็นธรรม ความรวดเร็ว
 ความเป็นอิสระ ความโปร่งใส อื่นๆ (ระบุ) .....

4. โปรดเรียง 1-3 ปัจจัย ที่ทำให้ท่าน “เชื่อมั่น” การดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ (1=เชื่อมั่นมาก 2,3 รองลงมา)

..... องค์กรมีความน่าเชื่อถือ	..... องค์กรมีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานสากล
..... ความอิสระในการดำเนินคดี	..... ความซื่อสัตย์ โปร่งใสในการดำเนินคดี
..... ความรวดเร็วในการดำเนินคดี	..... มีกฎหมาย/มาตรการดำเนินคดีโดยเฉพาะ
..... ผลงาน/ผลการดำเนินคดีเป็นที่ยอมรับของสังคม	..... การบังคับใช้กฎหมายด้วยความเป็นธรรม
..... ช่องทางการร้องเรียน/ติดตามคดี	..... บุคลากร/เจ้าหน้าที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในกฎหมาย
..... ความเป็นกลางขององค์กร	..... อื่นๆ (ระบุ) .....

5. โปรดเรียง 1-3 ปัจจัย ที่ทำให้ท่าน “ไม่เชื่อมั่น” การดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ (1=ไม่เชื่อมั่นมาก 2,3 รองลงมา)

..... ขาดอิสระในการดำเนินคดี	..... ขาดความซื่อสัตย์ โปร่งใสในการดำเนินคดี
..... ความล่าช้าในการดำเนินคดี	..... ไม่มีกฎหมาย/มาตรการดำเนินคดีโดยเฉพาะ
..... การบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เป็นธรรม	..... การเลือกปฏิบัติ/ไม่มีความเสมอภาคในการดำเนินคดี
..... ขาดช่องทางการตรวจสอบการดำเนินคดี	..... การแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล
..... บุคลากร/เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในกฎหมาย	..... อื่นๆ (ระบุ) .....

6. คดีใด? ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ดำเนินการอยู่แล้วมีผลต่อ “ความรู้สึก” ของท่าน ดังนี้

- (1) คดีใดที่ทำให้ท่านรู้สึกว่าการปฏิบัติงาน **มีความ**ชอบธรรม”
- 1.1 .....
- 1.2 .....
- (2) คดีใดที่ทำให้ท่านรู้สึกว่าการปฏิบัติงาน **ไม่มีความ**ชอบธรรม”
- 2.1 .....
- 2.2 .....

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจ และ ความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

1. ท่านมีความพึงพอใจ ในประเด็นต่อไปนี้อยู่ในระดับใด (ใส่ ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด)

ข้อ	ประเด็น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	การเผยแพร่ข่าวสารคดีที่อยู่ในความสนใจให้รับรู้อย่างต่อเนื่อง					
2	มีช่องทางในการติดตามข้อมูลข่าวสารที่หลากหลาย					
3	กรมสอบสวนคดีพิเศษ มีผลการปฏิบัติงานที่มีความซื่อสัตย์ โปร่งใส					
4	กรมสอบสวนคดีพิเศษ สามารถช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนในคดีพิเศษ					
5	กรมสอบสวนคดีพิเศษ มีความกล้าดำเนินคดีพิเศษกับกลุ่มการเมือง / กลุ่มผู้มีอิทธิพล					
6	กรมสอบสวนคดีพิเศษ สร้างความเป็นธรรม ให้เกิดขึ้นในสังคมได้					
7	กรมสอบสวนคดีพิเศษ มีการดำเนินคดี/การปฏิบัติงานที่รวดเร็ว					
8	มีศูนย์ปฏิบัติการคดีพิเศษภาค 1-9 และจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้สะดวก					
9	เจ้าหน้าที่กรมสอบสวนคดีพิเศษมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานคดีพิเศษ					
10	เจ้าหน้าที่กรมสอบสวนคดีพิเศษ/พนักงานสืบสวน มีความซื่อสัตย์ สุจริตในการดำเนินคดี					
	ความพึงพอใจโดยรวม					

2. ท่านมีความเชื่อมั่น ในประเด็นต่อไปนี้ในระดับใด

ข้อ	ประเด็น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	การใช้ข้อกำหนดในการดำเนินคดีพิเศษมีความชัดเจน					
2	การสืบสวน สอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน มีความโปร่งใส					
3	การสืบสวน สอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน มีความเป็นธรรม					
4	การสืบสวน สอบสวน ดำเนินคดี เป็นไปด้วยความรวดเร็ว					
5	ความอิสระ เป็นกลางของ กรมสอบสวนคดีพิเศษ					
6	การใช้อำนาจ หน้าที่ในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด ตรงไปตรงมา					
7	การตอบข้อสงสัย การเปิดเผยข้อมูลที่จำเป็น และความก้าวหน้าของคดี					
8	มาตรการคุ้มครอง ดูแลความปลอดภัยของผู้ถูกกล่าวหา/ผู้ต้องหา					
9	การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการรับรู้ ทำความเข้าใจและแสดงความคิดเห็น					
10	ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน/ดำเนินคดีพิเศษของเจ้าหน้าที่					
11	ความเชี่ยวชาญด้านกฎหมาย/มาตรการในการปฏิบัติหน้าที่ / การดำเนินคดีพิเศษ					
12	กรมสอบสวนคดีพิเศษปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล					
13	กรมสอบสวนคดีพิเศษสามารถสร้างความเป็นธรรมให้กับทุกฝ่ายได้					
	ความเชื่อมั่นโดยรวม					

3. ท่านคิดว่าสิ่งใด/เรื่องใดที่ กรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรดำเนินการพัฒนา/ปรับปรุง การดำเนินงาน

1) .....

2) .....

4. เรื่องหรือประเด็นใดที่ท่านต้องการรับรู้จาก กรมสอบสวนคดีพิเศษ

1) .....

2) .....

แบบสำรวจความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ประจำปี พ.ศ. 2559

คำชี้แจง การสำรวจนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจการรับรู้ ความคิดเห็น และความเชื่อมั่น ที่มีต่อการดำเนินงานของ กรมสอบสวนคดีพิเศษ และเพื่อทราบปัญหา อุปสรรค ข้อควรปรับปรุงในการดำเนินงาน โดยจะนำข้อมูลดังกล่าวไปวิเคราะห์หาแนวทางการปรับปรุงต่อไป “ดังนั้น การแสดงความคิดเห็นในแบบสำรวจฉบับนี้ มิได้มีการระบุตัวตน ดังนั้น ขอความอนุเคราะห์ท่านตอบแบบฯ ดังกล่าวตามความเป็นจริง และจะไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ตอบแบบทั้งสิ้น”

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจ

- สถานภาพ: ภาครัฐ, ภาคเอกชน, องค์กรเพื่อสังคม, สื่อมวลชน, เครือข่ายภาคประชาชน
1. เพศ: ชาย, หญิง
2. อายุ: 21-30 ปี, 31-40 ปี, 41-50 ปี, 51-60 ปี, มากกว่า 60 ปี
3. จบการศึกษา: ไม่เคยเรียน, ประถมศึกษา, มัธยมศึกษา, อนุปริญญา/เทียบเท่า, ปริญญาตรี, ปริญญาโท, สูงกว่าปริญญาโท
4. ลักษณะงาน/ส่วนงาน/ฝ่ายที่ปฏิบัติงาน
5. การเข้าร่วมกิจกรรมเครือข่ายภาคประชาชน ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ: เคยเข้าร่วม, ไม่เคยเข้าร่วม

ส่วนที่ 2 การรับรู้และความเข้าใจต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ

- 1. ท่านรู้จัก กรมสอบสวนคดีพิเศษ ผ่านช่องทางใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)
- โทรทัศน์, วิทยุ, หนังสือพิมพ์, อินเทอร์เน็ต/เว็บไซต์, สื่อสังคมออนไลน์, นิตยสาร/วารสาร, ผู้นำชุมชน, เพื่อน/ญาติ/คนในครอบครัว, เจ้าหน้าที่รัฐ/ตำรวจ, อบรม/สัมมนา, ศูนย์รับเรื่องร้องเรียน, อื่นๆ (ระบุ)
- ไม่รู้จัก/ไม่เคยได้ยินชื่อ (ข้ามไปตอบส่วนที่ 3 ข้อ 4)
2. ท่านทราบ/รู้จัก บทบาทหน้าที่ของ กรมสอบสวนคดีพิเศษ หรือไม่?
- ทราบ/รู้จัก (ตอบเพียง 3 อันดับที่สุดรู้จัก)
- เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม
- รับแจ้ง ร้องทุกข์ คดีที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนและผู้เสียหายจำนวนมาก เช่น แชร์ลูกโซ่ ผู้มีอิทธิพล ฯลฯ
- ป้องกัน ปราบปราม การขนส่งสินค้าที่ละเมิดลิขสิทธิ์และทรัพย์สินทางปัญญา หรือหลบเลี่ยงเสียภาษีอากร
- สืบสวน สอบสวนเฉพาะอาชญากรรมพิเศษ หรือ คดีพิเศษที่มีความซับซ้อน
- ป้องกัน ปราบปรามและควบคุมอาชญากรรมที่มีผลกระทบร้ายแรงต่อเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
- ประสานส่งเสริมเครือข่าย ความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการป้องกัน ปราบปรามและควบคุมอาชญากรรมทั้งภายในและต่างประเทศ
- อื่นๆ (ระบุ)
- ไม่ทราบ

3. เรื่อง/ หรือ ประเด็นข่าวใดที่ทำให้ท่านรู้จัก กรมสอบสวนคดีพิเศษ

- (1)
(2)

4. เมื่อกล่าวถึง “กรมสอบสวนคดีพิเศษ” ท่านนึกถึงเรื่อง/สิ่งใด เป็นอันดับแรก (เลือกตอบเพียงข้อเดียว)

- ความยุติธรรม   ความเป็นธรรม   ความรวดเร็ว
 ความเป็นอิสระ   ความโปร่งใส   อื่นๆ (ระบุ) .....

5. โปรดเรียง 1-3 อันดับ ปัจจัยใดที่ทำให้ท่าน “เชื่อมั่น” ต่อการดำเนินงานของ กรมสอบสวนคดีพิเศษ

(1=เชื่อมั่นมากที่สุด 2,3 เชื่อมั่นรองลงมา)

..... องค์กรมีความน่าเชื่อถือ	..... องค์กรมีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานสากล
..... ความอิสระในการดำเนินคดี	..... ความซื่อสัตย์ โปร่งใสในการดำเนินคดี
..... ความรวดเร็วในการดำเนินคดี	..... มีกฎหมาย/มาตรการดำเนินคดีโดยเฉพาะ
..... ผลงาน/ผลการดำเนินคดีเป็นที่ยอมรับของสังคม	..... การบังคับใช้กฎหมายด้วยความเป็นธรรม
..... ช่องทางการร้องเรียน/ติดตามคดี	..... บุคลากร/เจ้าหน้าที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในกฎหมาย
..... ความเป็นกลางขององค์กร	..... อื่นๆ (ระบุ) .....

6. โปรดเรียง 1-3 อันดับ ปัจจัยใดที่ทำให้ท่าน “ไม่เชื่อมั่น” ต่อการดำเนินงานของ กรมสอบสวนคดีพิเศษ

(1=เชื่อมั่นมากที่สุด 2,3 เชื่อมั่นรองลงมา)

..... ขาดอิสระในการดำเนินคดี	..... ขาดความซื่อสัตย์ โปร่งใสในการดำเนินคดี
..... ความล่าช้าในการดำเนินคดี	..... ไม่มีกฎหมาย/มาตรการดำเนินคดีโดยเฉพาะ
..... การบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เป็นธรรม	..... การเลือกปฏิบัติ/ไม่มีความเสมอภาคในการดำเนินงาน
..... ขาดช่องทางการตรวจสอบการดำเนินคดี	..... การแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล
..... บุคลากร/เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในกฎหมาย	..... อื่นๆ (ระบุ) .....

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจ และความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

1. ท่านมีความพึงพอใจ ในประเด็นต่อไปนี้อยู่ในระดับใด (ใส่ ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด)

ข้อ	ประเด็น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	การเผยแพร่ข่าวสารคดีที่อยู่ในความสนใจให้รับรู้อย่างต่อเนื่อง					
2	มีช่องทางในการติดตามข้อมูลข่าวสารที่หลากหลาย					
3	กรมสอบสวนคดีพิเศษ มีผลการปฏิบัติงานที่มีความซื่อสัตย์ โปร่งใส					
4	กรมสอบสวนคดีพิเศษ สามารถช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนในคดีพิเศษ					
5	กรมสอบสวนคดีพิเศษ มีความกล้าดำเนินคดีพิเศษกับกลุ่มการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล					
6	กรมสอบสวนคดีพิเศษ สร้างความเป็นธรรม ให้เกิดขึ้นในสังคมได้					
7	กรมสอบสวนคดีพิเศษ มีการดำเนินคดี/การปฏิบัติงานที่รวดเร็ว					
8	มีศูนย์ปฏิบัติการคดีพิเศษภาค 1-9 และจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้สะดวก					
9	เจ้าหน้าที่กรมสอบสวนคดีพิเศษมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานคดีพิเศษ					
10	เจ้าหน้าที่กรมสอบสวนคดีพิเศษ/พนักงานสืบสวน มีความซื่อสัตย์ สุจริตในการดำเนินคดี					
	ความพึงพอใจโดยรวม					

2. ท่านมีความเชื่อมั่น ในประเด็นต่อไปนี้ในระดับใด

ข้อ	ประเด็น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	การใช้ข้อมูลกฎหมายในการดำเนินคดีพิเศษมีความชัดเจน					
2	การสืบสวน สอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน มีความโปร่งใส					
3	การสืบสวน สอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน มีความเป็นธรรม					
4	การสืบสวน สอบสวน ดำเนินคดี เป็นไปด้วยความรวดเร็ว					
5	ความเป็นอิสระ เป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ของ กรมสอบสวนคดีพิเศษ					
6	การใช้อำนาจ หน้าที่ในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด ตรงไปตรงมา					
7	การตอบข้อสงสัย การเปิดเผยข้อมูลที่จำเป็น และความก้าวหน้าของคดี					
8	การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการรับรู้และแสดงความคิดเห็น					
9	ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน/ดำเนินคดีพิเศษของเจ้าหน้าที่					
10	ความเชี่ยวชาญด้านกฎหมาย/มาตรการในการปฏิบัติหน้าที่/การดำเนินคดีพิเศษ					
11	กรมสอบสวนคดีพิเศษปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล					
12	กรมสอบสวนคดีพิเศษสามารถสร้างความเป็นธรรมให้กับทุกฝ่ายได้					
	ความเชื่อมั่นโดยรวม					

3. ท่านคิดว่าสิ่งใด/เรื่องใดที่ กรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรดำเนินการพัฒนา/ปรับปรุง การดำเนินงาน

1) .....

2) .....

4. เรื่องหรือประเด็นใดที่ท่านต้องการรับรู้จาก กรมสอบสวนคดีพิเศษ

1) .....

2) .....

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือ : กรมสอบสวนคดีพิเศษ ร่วมกับ สวนดุสิตโพล มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
295 ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทร. 0-2244-5277,5275 โทรสาร 0-2244-5600

แบบสัมภาษณ์ความเชื่อมั่นต่อผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ประจำปี พ.ศ. 2559

คำชี้แจง วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็น ความเชื่อมั่นของผู้ที่เกี่ยวข้องต่อกระบวนการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ และข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษให้สอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กรและความคาดหวังของสาธารณชน ทั้งนี้ผลการศึกษานำเสนอผลการสัมภาษณ์ในภาพรวมและจะทำการวิเคราะห์แนวทางจากผลการวิจัยในครั้งนี้เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษต่อไป

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

วันที่สัมภาษณ์ ..... /สถานที่สัมภาษณ์.....

ชื่อหน่วยงาน .....

ตำแหน่ง .....

ความประสงค์ในการอ้างอิงข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์ ยินดี ไม่ยินดี

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของ กรมสอบสวนคดีพิเศษ

1. ในมุมมองของท่าน ต่อประเด็นต่อไปนี้ เป็นอย่างไร?

- (1) กรมสอบสวนคดีพิเศษ ในปัจจุบันเป็นอย่างไร
- (2) กรมสอบสวนคดีพิเศษ มีการบริหาร/การดำเนินงานปัจจุบันเป็นอย่างไร และในอนาคตควรเป็นอย่างไร
- (3) กรมสอบสวนคดีพิเศษ ในปัจจุบันมีกระบวนการทำงาน/การดำเนินคดีเป็นอย่างไร
- (4) ความเชื่อมั่น /ไม่เชื่อมั่นต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ ในปัจจุบันเป็นอย่างไร
- (5) ปัจจัยใด ที่จะทำให้เกิดความเชื่อมั่น / และไม่เชื่อมั่น ต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ
- (6) กรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรเป็นอย่างไร หรือควรมีรูปแบบการทำงานอย่างไร? จึงจะสนองตอบสังคมได้ / หรือ สิ่งที่ท่านอยากเห็น “กรมสอบสวนคดีพิเศษ” เป็น ในอนาคต
- (7) ข้อเสนอแนะอื่นๆ

แบบสำรวจความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ประจำปี พ.ศ. 2559

คำชี้แจง การสำรวจนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจการรับรู้ ความคิดเห็น และความเชื่อมั่นของ หน่วยร่วมดำเนินการ ที่มีต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ และเพื่อทราบปัญหา อุปสรรค ข้อควรปรับปรุงในการดำเนินงาน โดยจะนำข้อมูลดังกล่าวไปวิเคราะห์หาแนวทางการปรับปรุงต่อไป “ดังนั้น การแสดงความคิดเห็นในแบบสำรวจฉบับนี้ มิได้มีการระบุตัวตน ดังนั้น ขอความอนุเคราะห์ท่านตอบแบบฯ ดังกล่าวตามความเป็นจริง และจะไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ตอบแบบฯ ทั้งสิ้น”

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจ

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ 21-30 ปี 31-40 ปี 41-50 ปี
 51-60 ปี มากกว่า 60 ปี
3. จบการศึกษา ปริญญาตรี เนติบัณฑิต ปริญญาโท สูงกว่าปริญญาโท
4. สำนัก/ส่วนงาน .....
5. ระยะเวลาการปฏิบัติงานด้านสอบสวนคดีพิเศษ น้อยกว่า 1 ปี 1-3 ปี 3-5 ปี

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่อ กรมสอบสวนคดีพิเศษ

1. ก่อนเข้ารับราชการที่กรมสอบสวนคดีพิเศษ ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร ต่อ “กรมสอบสวนคดีพิเศษ”

- (1) .....
- (2) .....

2. เมื่อกล่าวถึง “กรมสอบสวนคดีพิเศษ” ท่านนึกถึงเรื่อง/สิ่งใด เป็นอันดับแรก (เลือกตอบเพียงข้อเดียว)

- ความยุติธรรม ความเป็นธรรม ความรวดเร็ว
 ความเป็นอิสระ ความโปร่งใส อื่นๆ (ระบุ) .....

3. โปรดเรียง 1-3 อันดับ ปัจจัยใดที่ทำให้ท่าน “เชื่อมั่น” ต่อการดำเนินงานของ กรมสอบสวนคดีพิเศษ

(1=เชื่อมั่นมากที่สุด 2,3 เชื่อมั่นรองลงมา)

..... องค์กรมีความน่าเชื่อถือ	..... องค์กรมีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานสากล
..... ความอิสระในการดำเนินคดี	..... ความซื่อสัตย์ โปร่งใสในการดำเนินคดี
..... ความรวดเร็วในการดำเนินคดี	..... มีกฎหมาย/มาตรการดำเนินคดีโดยเฉพาะ
..... ผลงาน/ผลการดำเนินคดีเป็นที่ยอมรับของสังคม	..... การบังคับใช้กฎหมายด้วยความเป็นธรรม
..... ช่องทางการร้องเรียน/ติดตามคดี	..... บุคลากร/เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในกฎหมาย
..... ความเป็นกลางขององค์กร	..... อื่นๆ (ระบุ) .....

4. โปรดเรียง 1-3 อันดับ ปัจจัยใดที่ทำให้ท่าน “ไม่เชื่อมั่น” ต่อการดำเนินงานของ กรมสอบสวนคดีพิเศษ

(1=ไม่เชื่อมั่นมากที่สุด 2,3.....ไม่เชื่อมั่น...รองลงมา)

..... ขาดอิสระในการดำเนินคดี	..... ขาดความซื่อสัตย์ โปร่งใสในการดำเนินคดี
..... ความล่าช้าในการดำเนินคดี	..... ไม่มีกฎหมาย/มาตรการดำเนินคดีโดยเฉพาะ
..... การบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เป็นธรรม	..... การเลือกปฏิบัติ/ไม่มีความเสมอภาคในการดำเนินงาน
..... ขาดช่องทางการตรวจสอบการดำเนินคดี	..... การแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล
..... บุคลากร/เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในกฎหมาย	..... อื่นๆ (ระบุ) .....

5. ปัญหา/อุปสรรค ในการปฏิบัติหน้าที่ด้านสืบสวนสอบสวน

- ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคดี
- การค้นหา/เข้าถึงหลักฐาน/พยาน
- การให้ความร่วมมือของผู้ต้องหา
- การให้ความร่วมมือพยาน
- เครื่องมือ/อุปกรณ์เทคโนโลยีที่ใช้ในการสืบสวนสอบสวนมีจำกัด
- เทคนิคการสืบสวนสอบสวน
- มีข้อจำกัดด้านระยะเวลาการดำเนินคดี
- ความซับซ้อนของคดี
- ความร่วมมือจากภายในและภายนอกหน่วยงาน
- อื่นๆ (ระบุ) .....

6. จุดเด่น ในการปฏิบัติหน้าที่ด้านสืบสวนสอบสวน

- เจ้าหน้าที่มีความพร้อมในการปฏิบัติงาน
- มีกฎหมายพิเศษที่เอื้อต่อการทำงาน
- ประเภทคดีพิเศษมีความท้าทาย
- มีความพร้อมด้านเครื่องมือ/อุปกรณ์เทคโนโลยีที่ใช้ในการสืบสวนสอบสวน
- ประเภทคดีเป็นที่สนใจของสังคม
- การได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
- องค์กรเป็นที่ยอมรับของสาธารณชน
- ผู้บริหารและเพื่อนร่วมงานสนับสนุนส่งเสริมในการพัฒนางาน
- อื่นๆ (ระบุ) .....

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจและเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

1. ท่านมีความพึงพอใจ ในประเด็นต่อไปนี้อยู่ในระดับใด (ใส่ ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด)

ข้อ	ประเด็น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ทรัพยากรสนับสนุนการทำงาน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยี มีความเพียงพอ					
2	การติดตาม ตรวจสอบการดำเนินคดี					
3	การปฏิบัติงานมีความคล่องตัวในการสืบสวนสอบสวนหาข้อมูลหลักฐาน					
4	การสืบสวน สอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน มีความโปร่งใส					
5	การสืบสวน สอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน มีความเป็นธรรม					
6	การสืบสวน สอบสวน ดำเนินคดี เป็นไปด้วยความรวดเร็ว					
7	เปิดให้โอกาสให้มีกระบวนการมีส่วนร่วมในการสืบสวนสอบสวน					
8	อำนาจในการจับกุม คุมขัง และดำเนินคดีมีความเหมาะสม					
9	กระบวนการ/ขั้นตอนสืบสวนสอบสวนเอื้อต่อการดำเนินคดีให้มีความรวดเร็ว					
10	องค์กรมีการพัฒนา องค์ความรู้ และศักยภาพด้านการสืบสวนสอบสวน แก่บุคลากรอย่างเพียงพอ					
11	องค์กรมีนโยบายที่สนับสนุนส่งเสริมการดำเนินงานด้านการสืบสวนสอบสวนอย่างมีประสิทธิภาพ					
12	ท่านมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวน					
	ความพึงพอใจโดยรวม					

2. ท่านมีความเชื่อมั่น ในประเด็นต่อไปนี้ในระดับใด (ใส่ ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด)

ข้อ	ประเด็น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	การใช้ข้อกฎหมายในการดำเนินคดีพิเศษมีความชัดเจน					
2	การสืบสวน สอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน มีความโปร่งใส					
3	การสืบสวน สอบสวน ค้นหาพยานหลักฐาน มีความเป็นธรรม					
4	การสืบสวน สอบสวน ดำเนินคดี เป็นไปด้วยความรวดเร็ว					
5	ความเป็นอิสระ เป็นกลางในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวน					
6	การใช้อำนาจ หน้าที่ในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด ตรงไปตรงมา					
7	การตอบข้อสงสัย การเปิดเผยข้อมูลที่จำเป็น และความก้าวหน้าของคดี					
8	การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการรับรู้ ทำความเข้าใจและแสดงความคิดเห็น					
9	ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน/ดำเนินคดีพิเศษของเจ้าหน้าที่ฯ					
10	ความเชี่ยวชาญด้านกฎหมาย / มาตรการในการปฏิบัติหน้าที่ / การดำเนินคดีพิเศษ					
11	การสรุปสำนวนคดีพิเศษ มีความครบถ้วน ถูกต้อง					
12	การบังคับใช้กฎหมาย มาตรการ ในการดำเนินคดีพิเศษมีความรอบคอบรัดกุม					
14	กรมสอบสวนคดีพิเศษ ปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล					
15	กรมสอบสวนคดีพิเศษ สามารถตอบสนองความคาดหวังของสังคมได้					
	ความเชื่อมั่นโดยรวม					

3. สิ่งที่ท่านคาดหวังต่อ การดำเนินงานของ “กรมสอบสวนคดีพิเศษ” คือ เรื่องใดบ้าง

- (1) .....
- (2) .....
- (3) .....

4. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือ : กรมสอบสวนคดีพิเศษ ร่วมกับ สวนดุสิตโพล มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
 295 ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทร. 0-2244-5277,5275 โทรสาร 0-2244-5600

กำหนดการจัดสัมมนา

การนำเสนอผลการสำรวจความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ
จัดโดย กรมสอบสวนคดีพิเศษ กระทรวงยุติธรรม ร่วมกับ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
วันอังคารที่ 13 ธันวาคม 2559 เวลา 9.00 - 12.00 น.
ณ ห้องประชุม บีบี 205 (ชั้น 2)
โรงแรมเซ็นทรา บาย เซ็นทารา ศูนย์ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์
แจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร

- 9.00 – 9.30 น. ลงทะเบียน
- 9.30 – 10.00 น. พิธีเปิด
โดย พ.ต.ท.หญิง พรทิพย์ ล. วีระพรรค
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคดีพิเศษ
- 10.00 – 11.30 น. นำเสนอผลการสำรวจ
โดย 1. อาจารย์ณัฐพล แยมฉิม
ประธานดำเนินงานสวนดุสิตโพล มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
2. รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งภพ คงฤทธิ์ระจัน
หัวหน้าทีมวิจัย
- 11.30 – 12.00 น. รับฟังความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมการสัมมนา
- 12.00 น. ปิดการสัมมนา
เชิญรับประทานอาหารกลางวันร่วมกัน

ภาพประกอบการจัดประชุมสัมมนา
การนำเสนอผลการสำรวจความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ
จัดโดย กรมสอบสวนคดีพิเศษ กระทรวงยุติธรรม ร่วมกับ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
วันอังคารที่ 13 ธันวาคม 2559 เวลา 9.00 - 12.00 น.
ณ ห้องประชุม บีบี 205 (ชั้น 2) โรงแรมเซ็นทรา บาย เซ็นทาราคูณย์ราชการ
และคอนเวนชันเซ็นเตอร์ แจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร

ภาพประกอบการจัดประชุมสัมมนา (ต่อ)

